Limburgs Dagblad

Volle bak

Zaterdag 7 augustus 1993

75e jaargang nr. 184.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,65

● *Prins Albert en prinses Paola, het toekomstig koningspaar van België.*

Oppositie binnen Navo tegen bombardementen groeit

Nieuwe hulpoperatie Bosnië

Van onze redactie buitenland

SARAJEVO – De commandant van de VN-troepen in Bosnië, generaal Francis Briquemont, heeft gisteren een nieuw humanitair initiatief aangekondigd. Met de actie, die 'Operatie Lifeline' is gedoopt, wordt beoogd de 2,2 miljoen mensen in de oorlogsgebieden de winter door te helpen. Briquemont wil met het oog op de hulpoperatie gaan praten met de Bosnische Serviërs over beëindiging van het beleg van Sarajevo, waar de 380.000 overgebleven bewoners zonder water, stroom en voldoende voedsel zitten.

Briquemont deed een beroep op de internationale gemeenschap om meer troepen naar Bosnië te sturen teneinde de hulpoperatie te doen slagen. De extra militairen moeten de wegen komende winter sneeuwvrij houden om de mensen in met name het centrale oorlogsgebied voedsel en dringend benodigde andere hulp te kunnen bieden. Volgens de VN-bevelhebber zal het drie maanden vergen om de voedsel- en brandstofvoorraad voor de winter weer op peil te brengen. Hij wil daarom dat de hulpoperatie snel begint.

Operatie Lifeline is een gezamenlijk initiatief van de VN-vredesmacht (Unprofor) en de VN-vluchtelingenorganisatie (UNHCR). De operatie moet ertoe leiden dat via een beschermde route van de Adriatische kust via Mostar, waar momenteel nog hevig wordt gevochten, humanitaire hulp voor de moslims kan worden aangevoerd naar UNHCR-depots in Sarajevo, Zenica en Tuzla. Bijna de helft van de vooroorlogse bevolking van 4,3 miljoen mensen is uit Bosnië weggevlucht. Naar schatting 100.000 tot 200.000 mensen zijn in zestien maanden oorlog omgekomen of worden vermist.

Geen akkoord

De oppositie tegen mogelijke luchtacties van de Navo op Servische stellingen in Bosnië groeit. De internationale bemiddelaars David Owen (EG) en Thorvald Stoltenberg (VN) alsmede VN-generaal Francis Briquemont spraken zich gisteren uit tegen de luchtacties. De VN-organisatie voor de vluchtelingen, UNHCR, Denemarken en Roemenië reageerden eveneens negatief op de Navo-plannen.

Bemiddelaar David Owen zei in Genève dat de dreigementen om te bombarderen de vredesgesprekken, die maandag worden hervat, in de wielen rijden. Er wordt nu alleen nog maar gesproken over de luchtacties, aldus Owen.

Ondertussen overlegde generaal Ratko Mladic van het leger van de Bosnische Serviërs gisteren met de moslim-commandant Rasim Delic over de overgave van de Igman- en Bjelasnica-berg aan de Verenigde Naties, maar zij konden niet tot een akkoord komen.

Clinton neemt eerste horde

WASHINGTON – President Bill Clinton heeft gisterochtend met veel moeite de eerste horde genomen op weg naar de aanvaarding van zijn ambitieuze begrotingsplannen. Het Huis van Afgevaardigden nam met niet meer dan twee stemmen verschil (218-216) zijn pakket van 500 miljard dollar aan belastingverhogingen en bezuinigingen aan. Het was tot het laatst toe onzeker hoeveel van de 259 Democraten met de 175 eensgezinde Republikeinen zouden meestemmen tegen hun eigen president.

Of Clinton zijn plannen mag uitvoeren, hangt af van de goedkeuring van de Senaat. Die debatteerde gisteravond over het bezuinigingspakket, maar de uitslag van de stemming was bij het sluiten van deze krant nog niet bekend.

max. 22º C

min. 12º C

RUSTIG WEER

Dit weekend trekken, hoofdzakelijk in de middag, inactieve frontensystemen van west naar oost over onze provincie. De grootste activiteit van deze fronten ligt ten noorden van Nederland en het enige wat we ervan merken, is een tijdelijke toename van de bewolking met morgen misschien een enkele spat. Verder zijn er naast wolkenvelden flinke opklaringen. Veel wind zal er niet zijn; zwak tot matig uit westelijke richtingen. De middagtemperatuur loopt op tot rond 22 graden vandaag, morgen iets lager. 's Nachts daalt het kwik naar 12 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 06.09 onder: 21.17
maan op: 22.29 onder: 11.43
MORGEN:
zon op: 06.11 onder: 21.15
maan op: 22.50 onder: 12.49

Apparatuur KNMI gestolen

NOS

'En nu het weer voor morgen'

Slachtoffers atoombom herdacht

● *Zeker 45.000 mensen hebben vrijdag in het Vredespark in Hiroshima de explosie van de atoombom, 48 jaar geleden, herdacht. In het park, aangelegd op de plaats waarboven de bom in 1945 tot ontploffing kwam, riep burgemeester Takashi Hiraoka wereldleiders op alle nucleaire wapens voor het eind van de eeuw af te schaffen. Ter nagedachtenis aan de doden werden honderden papieren lantaarntjes met kaarsen op de vijver in het park uitgezet. De schokgolf, de branden en de straling kostten destijds aan 140.000 inwoners van Hiroshima het leven. Drie dagen later, op 9 augustus 1945, wierpen de Amerikanen een tweede atoombom af, ditmaal boven Nagasaki, waar 70.000 mensen omkwamen. Pas na de tweede bom capituleerden de Japanners en kwam er een einde aan de Tweede Wereldoorlog.*

Foto: EPA

Kindercrèche in gevangenis van Sevenum

SEVENUM – In de vrouwengevangenis Ter Peel in het Noordlimburgse Sevenum mogen moeders hun kinderen tot vier jaar bij zich houden. Tot nu toe is de regel dat alleen baby's tot negen maanden bij hun moeder in de gevangenis mogen blijven. Het experiment geldt voorlopig voor de half-open vrouweninrichting in Sevenum. Als de proef slaagt, komen er ook kinderafdelingen in de vrouwengevangenissen in Zwolle en Heerhugowaard.

De vrouwengevangenis Ter Peel heeft een crèche en klimrekken in de tuin. De cellen van de vrouwen zijn verbouwd om ruimte te maken voor kinderkamers. De kosten van deze aanpassingen bedragen twee ton. Het experiment duurt twee jaar. Momenteel zijn er vier vrouwen met een kind. Volgens gevangenisdirecteur F. Suèr worden er alleen kinderen bij hun moeders toegelaten als er geen andere opvangmogelijkheid is.

In de vrouweninrichting in Sevenum is maximaal plaats voor vijf kinderen. Volgens de beheerster van de crèche willen echter veel gevangenen hun kinderen niet meenemen.

„Veel vrouwen kiezen daar niet voor, omdat het kind dan z'n leven begint in de gevangenis. Andere moeders kiezen er wel voor, omdat of thuis de opvang niet goed is of omdat ze tevreden zijn hoe het hier gaat," aldus de beheerster.

Eén van de leden van de begeleidingscommissie, R. Wolleswinkel, die promoveert op een onderzoek naar vrouwen in detentie, vreest voor een onbedoeld neveneffect van kindercrèches in vrouwengevangenissen. Het gevaar bestaat volgens haar dat vrouwen eerder een gevangenisstraf in plaats van andere straffen krijgen omdat er nu de mogelijkheid is kinderen mee te nemen.

Bezetting in haven beëindigd na verschijnen ME

Schippers gaan treffen met politie uit de weg

ROTTERDAM – De binnenschippers zijn een heilloze weg ingeslagen. Dat zegt burgemeester Peper van Rotterdam naar aanleiding van drie acties gisteren in de Rotterdamse haven. Meer dan honderd schippers bezetten gisterochtend achtereenvolgens twee lokaties van massagoed-overslagbedrijf EBS en de Rozenburgse sluis.

„Deze acties kan men niet blijven voeren. De oplossing ligt aan de onderhandelingstafel. Het plan-Biesheuvel is heel behoorlijk. Ik roep de schippers op hun verstand te gebruiken. Als zij zo doorgaan, verliezen zij in de publieke opinie alle goodwill," aldus de Rotterdamse burgemeester.

Dat Rotterdam de schippersacties niet tolereert, maakte Peper gistermiddag onverwijld duidelijk. Toen duidelijk was dat de sluizen bij Rozenburg bezet bleven, gaf hij de schippers tien minuten de tijd om op te krassen alvorens hij de mobiele eenheid op hen afstuurde. De bezetters lieten het niet op een confrontatie aankomen en verlieten vrijwillig de sluisbrug. Zo hadden zij het ook afgesproken.

Schippersvoorman Peter Verboom sprak van geslaagde acties. „Het heeft allemaal een hoop geld en moeite gekost, maar zo blijven we in de belangstelling." De schippers beraden zich op nieuwe acties.

Peper zal waar nodig hard optreden. „Ik ben niet uit op een confrontatie, maar ga die ook niet uit de weg. Niet ik, maar de schippers hebben het mes op tafel gelegd."

Door de nieuwe acties wordt de kloof tussen de algemene en de christelijke schippersbonden steeds groter. Vice-voorzitter Sijbranda van de christelijke bond CBOB zei gisteren dat „de stemming een dieptepunt heeft bereikt." Hij wil dat onmiddellijk een einde komt aan de acties. De CBOB is bereid zonder de andere bonden verder te praten met het ministerie en de verladers.

Hosokawa nieuwe premier in Japan

TOKIO – Het Japanse parlement heeft gisteren Morihiro Hosokawa als nieuwe premier gekozen. Hosokawa leidt een coalitie van oppositiepartijen die een eind heeft gemaakt aan 38 jaar alleenheerschappij van de Liberaal-Democratische Partij (LDP). De 55-jarige Hosokawa werd door het Lagerhuis gekozen met 262 stemmen (224 parlementariërs stemden tegen), tweeëneenhalf uur nadat het Hogerhuis hem had aangewezen als Japans 79ste premier. Hij versloeg de nieuwe LDP-voorzitter, Yohei Kono, in beide Kamers.

Zeker 5 doden bij bosbrand Spanje

TARRAGONA – Zeker vijf mensen zijn in het noord-oosten van Spanje omgekomen bij een bosbrand die donderdag ontstond door een blikseminslag. De brandweer in de provincie Tarragona, die 32 bluswagens had ingezet, vond gisterochtend een auto met daarin vier verkoolde lijken. De inzittenden van de wagen waren kennelijk door het vuur ingesloten. Een 75-jarige man overleed gisteren in een ziekenhuis aan de verwondingen die hij had opgelopen bij de brand.

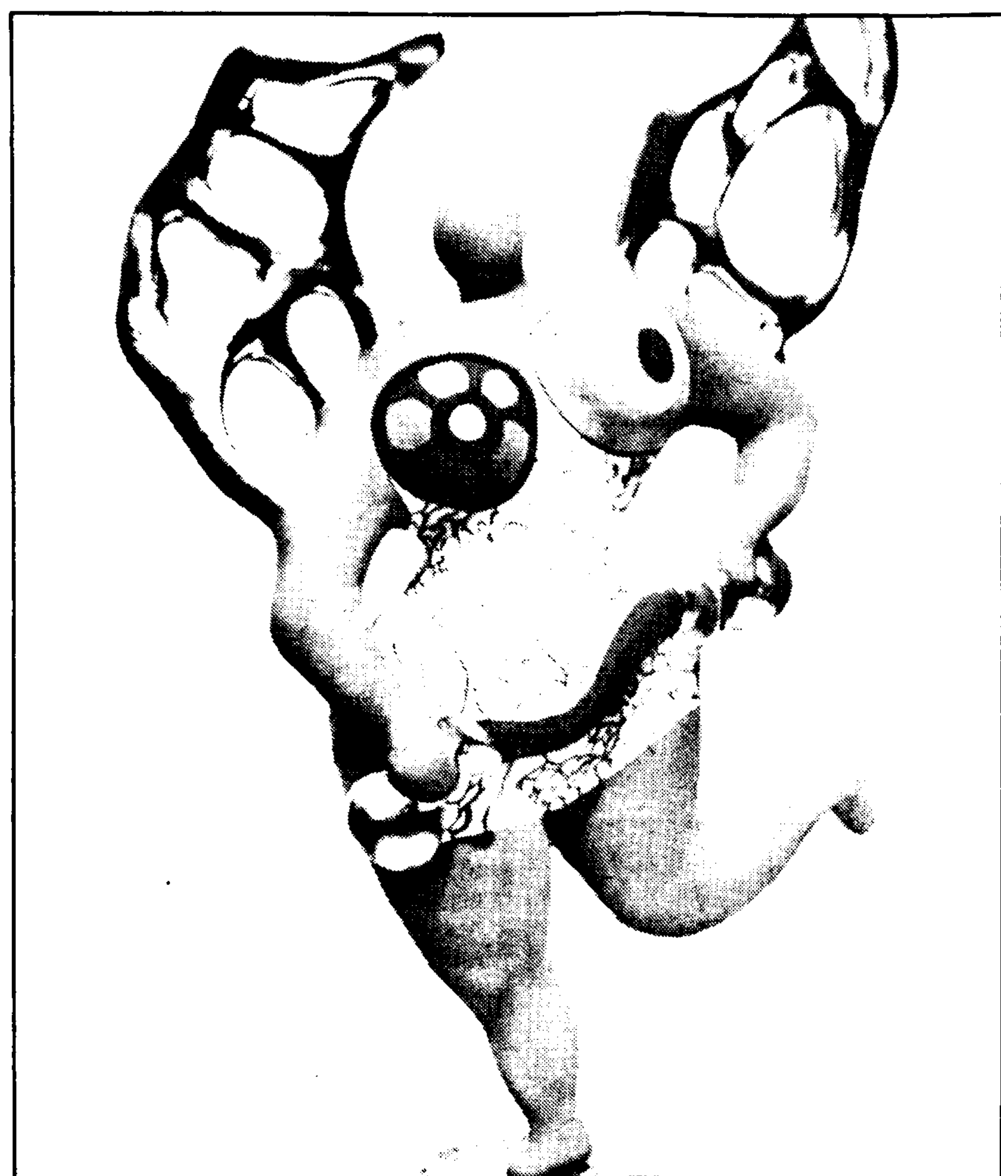
k

Overzichtsexpositie Niki de Saint Phalle in Parijs

Ontploffende schilderijen van 'Dame van Nana's'

DOOR PIETER DEFESCHE

Terwijl de Parijzenaars op alle mogelijke manieren hun stad verlaten om de zee op te zoeken, de campagne, de rust en de verdure, stromen de toeristen uit alle windstreken toe. Zij verzamelen zich bij de bekende bezienswaardigheden, de Notre Dame, de Eiffeltoren, de Sacré Coeur en de Place de Tertre, de boulevard Michel en de Jardin du Luxembourg, bevolken de terrassen en zitten tot zwarte massa samengepakt 's avonds op de dekken van de bateaux Mouche.

● *Nana met de gouden vleugels, sculptuur.*

● *De Hindoe-god Ganesh, schilderij van Niki de Saint Phalle.*

De traditionele attractie van het quartier Latin verplaatst zich sinds de creatie van het Forum des Halles en het Centre Pompidou naar de gebieden daaromheen; al van veraf is te zien hoe de roltrappen van het kunstcentrum mensenmassa's vervoeren naar de hoogste verdiepingen en terug. Het geaccidenteerde plein aan de voet heeft zijn eigen, veelal luidruchtige attracties. Een rustpunt biedt de waterpartij opzij. Zij is vol beweging van fonteinen en ronddraaiende bontbeschilderde sculpturen. In zijn geheel een kunstwerk, een installatie van Niki de Saint Phalle in samenwerking met Jean Tinguely, dat nergens probeert de kermisachtige sfeer van de locatie te weerstreven.

Het staat er sinds jaar en dag en Niki de Saint Phalle – een naam met een dubbele bodem maar niettemin met een zweem van aristocratie – is een aanhangster van de Pop-art; haar kunst is niet elitair en al vanaf het begin van haar bliksemsnelle opkomnst was zij van kermissen niet afkerig: zij baarde opzien in de bewogen jaren zestig in Amsterdam en Stockholm door kermistenten op te richten waarin zij gipsen reliëfs ophing, gevuld met verf, waarop men met de karabijn mocht schieten.

Nana's

Het meest over de wereld bekend raakte zij met haar door feministisch gedachtengoed geïnspireerde Nana's. Ze zijn in hun uitbundige vormen in alle 's-Heren landen verspreid. Niet alleen door bemiddelling van galerieën en musea, maar ook door souvenirshops en bazars; ze zijn verkrijgbaar als broches en als opblaaspop in groot en klein formaat. De introductie van de Nana's ging gepaard met veel rumoer van vreugde en afkeer. Zij hebben tenslotte zekere ambivalentie; enerzijds houden zij een protest in tegen de benadering van de vrouw als lustobject en spotten zij met de accentuering van sexuele aspecten, vooral met de op grond daarvan door mode en media ontwikkelde commercie, anderzijds dragen zij vrolijkheid uit, vitaliteit, onoverwinnelijkheid. 'De Nana's aan de macht'. Dat was het ten dele grimmige, ten dele grappige devies. 'Pas op voor de Nana's van Niki de Saint Phalle' waarschuwde de inleider van de catalogus van de grote tentoonstelling in Amsterdam van 1967 : 'Het zijn Maenaden'.

Ze raakten nooit meer uit de vergetelheid sinds ze ter grootte van een cicustent waren verschenen in een park in Stockholm. Een reusachtig en uitdagend vrouwenlichaam, volumineus, gevuld met bewegende toestanden van Tinguely, goudvissen, bars en cinema's; een duizendkoppig publiek vond toegang tussen opgetrokken knieën van tien meter hoog en via een 'geenszins geheime opening'. Half Europa was heel kwaad.

Nu draaien de Nana's vrolijk en ongevaarlijk rond, versierd met gouden vleugels. Hoewel: tussen gif en tederheid beweegt zich het oeuvre van Niki de Saint Phalle, bedenkt men, terwijl men kijkt naar de kermisachtige waterpartij, af en toe speels bespat: ook hier danst een wit doodshoofd op een constructie van Tinguely

En dat nu al, stelt men met verrassing vast, ruimschoots meer dan dertig jaar. Wie bij de opening van het nieuwe kunstmuseum van Bonn omtrent een half jaar terug rondliep in de zonneschijn, die zag haar daar lopen, als ere-gast, op haar eigen tentoonstelling, elegant, met een chique hoed op, nietig naast de gestalte van de Bondskanselier, in niets gelijkend op haar eigen Nana's.

De stad Parijs, waarin zij lang al zo opvallend vertegenwoordigd was – zij woont tenslotte op geringe afstand en werd geboren in Neuilly sur Seine – had de goede inval de collectie uit Bonn via Glasgow naar haar Stedelijk Museum te laten komen; iedereen kent dat, gelegen langs de Seine, al was het maar van de rondvaarten met de bateaux Mouche. Neo-classicistisch, oplopende trappen, zuilen, beeldhouwwerken, het had in Washington niet misstaan.

Volkomen vreemd in dat decor staat daar nu een Nana van Niki de Saint Phalle, en waarlijk niet de kleinste, rond te draaien in een waterbak die voor een oorlogsmonument had kunnen dienen. Bont, uitbundig en onbedwingbaar. Onbekommerd door honderd gebeeldhouwde grimmige helden links en rechts.

'Eclatés'

Het was vooral een goede inval omdat de tentoonstelling niet alleen een terugblik geeft op de ontwikkeling van haar oeuvre vanaf de jaren vijftig dat boeiend genoeg is, maar ook kon worden aangevuld met een nooit eerder gezien hoofdstuk, dat de kunstenares, onder het hoofd 'Invitation au Musée' genoemd heeft 'Tableaux éclatés' : uit elkaar gebarsten schilderijen.

Lang niet alle creaties van Niki de Saint Phalle zijn drie-dimensionaal, en dan zo overweldigend drie-dimensionaal.

Men doorloopt zalen met malle meubels, met Nana's, waaronder de bekende met het leren tasje en de grote Nana Maison, die bestand is tegen de regen en waarin men kan schuilen om te verkeren en na te denken. Zalen met installaties zoals de begrafenis van de vader, met goud en crucifixen, of zoals een bank of geparafraseeerde verbeeldingen van een droom of van het dagelijks leven.

Veel serigrafieën als dagboeknotites, vaak van ontwapende intimiteit.
En met een abrupte overgang: hevige en navrante werken uit de jaren zestig. Materieschilderijen uit wegwerpmateriaal, waarin de vrouwelijkheid en de voortplanting aan de orde zijn in een sfeer van cynisme die men elders nog niet tegenkwam.

Waar men ook aan voorbijkomt is een brief zo groot als een kamerwand, van Niki de Saint Phalle aan haar moeder, die de psychologen onder de toeschouwers toegang geeft tot menig geheim van haar kunstenaarschap. 'Ik werd in 1930 geboren', vertelt zij daarin, 'met de navelstreng twee keer om mijn nek; als de dokter iets minder handig was geweest was ik gewurgd ter wereld gekomen.'

Vastbeslotenheid om een bijna gemankeerd leven krachtig in de hand te nemen is daar niet vreemd aan: 'Al vroeg besloot ik een heldin te worden. Wat zou ik worden, Georges Sand, Jeanne d'Arc. Of Napoleon in rokken?'.

Dat haar moeder haar alleen liet toen ze drie was zal haar doen besluiten het overgeleverde waardesysteem overboord te werpen en er een voor zichzelf te bedenken. De relatie met haar moeder is nooit geworden wat ze had moeten zijn, maar evengoed betreurde ze dat. 'Ik had U wel eens mee willen nemen om U mijn 'Jardin des Tarots' te laten zien. Misschien had U dan op de dag van vandaag niet zo'n beroerde indruk van me gehad'.

Overgrootmoeder

Tussen gif en tederheid: ook het einde van de tentoonstelling in het Parijse museum wordt gemarkeerd door een doodshoofd, groot, bekleed met schitterende spiegels en gifgroen. Men kan hem betreden om daarin over de uitersten van de mens te mediteren. Waar komt toch zoveel volkse barbarij, zoveel praal, zoveel macabers en zoveel fleur vandaan. Middeleeuwen, Afrika, Catalonië, Mexico, of gewoon uit de binnenwereld? Alleen in de zalen met de nieuwe creaties, in de 'tableaux eclatés' schijnt de wereld sprookjesachtiger, kinderlijker, alsof grootmoeder spreekt. Overgrootmoeder zowaar, met drieënzestig, als het kind dat bij Bloum op 21 mei een week over tijd was, voorspoedig ter wereld is gekomen. Men leest het in haar nadrukkelijke handschrift bij het schilderij 'Bloum'. Ze was ongeduldig.

'Dit is mijn kleindochter Bloum met haar baby. Wat zal het kind voor kleur hebben, zwart, geel, blank, getijgerd of koffie-met-melk en wit haar?'

Het werk toont verder Bouba, de man van Bloum, die met zijn zakdoek zwaait van plezier. Er figureren nog de broer van Bouba en een grootmoeder die raad geeft, niet zijnde haarzelf. 'Alle mysteries van toen zijn de mysteries van nu', besluit de grootmoeder.

Een reeks van zulke werken vormt de produktie van een jaar. Ze bewegen als een poppenkast, veranderen van abstracties in figuraties als van een prentenboek door middel van machientjes: toverdozen. Ze schrijft erover aan de trouwe Tinguely: 'Je bent er altijd, ook al lijken mijn nieuwe dingen niet op je. Mijn eerste onderwerp was de Hindou-god Ganesh, de gelukbrengende olifant. De 'uiteenspattende' schilderijen zijn mijn vriendjes geworden; een fotocel zet ze in beweging. Er hoeft maar iemand voorbij te lopen. Als ik 's nachts naar beneden ga om een banaan te eten word ik begeleid door een spel van lichtjes, beweging en zachte geluidjes; ik heb al mijn vroegere schilderijen afgehangen en leef alleen maar tussen de nieuwe'.

Veel van de figuratie is terug te voeren op een reis naar Arizona. Maar alles hoort tenslotte tot dezelfde materie: vrouwen, moederschap, leven, planten, dieren, liefde, engelen, dromen en dagelijksheid.

Een notabel werk in de nieuwe serie is gemaakt ter ere van het ontvangende museum, dat het schilderij 'La Danse' van Matisse beheert. Het is een parafrase daarvan in het idioom van Niki de Saint Phalle – een uiteenspattend schilderij.

Een tentoonstelling rond een nieuw oeuvre die de vitaliteit van de geruchtmakende jongedame uit de jaren zestig overtuigend aantoont, binnen de veelzijdagheid van haar beeldtaal, en de ontwikkeling tenslotte naar een minzame wijsgerigheid, waarin de gif heeft nagelaten. Naar een kunst die dicht staat bij de kinderwereld en altijd iets fris heeft als een sprookje en iets van het paradijs waarnaar de god Ganesh de weg weet.

Niki de Saint Phalle, Invitation au Musée, Tableaux éclatés, Musée de l'Art Moderne de la ville de Paris, tot 12 september.

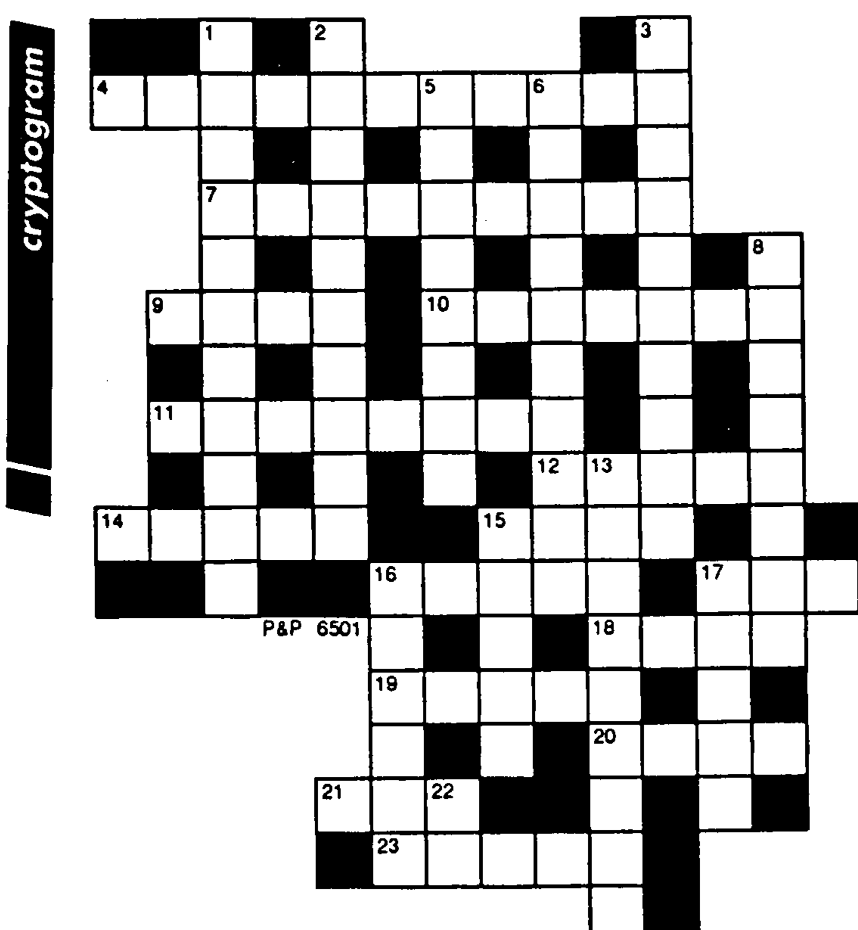
Orlando vandaag

Het Orlando Festival is bijna een week oud. Dit weekeinde staan er twee concerten op het programma die bekende en minder bekende werken uit de kamermuziekliteratuur onder de aandacht brengen.
Vanavond is het programma zeer gevarieerd: het Grieg Trio voert het Andante con moto in c van Grieg uit, gevolgd door het eendelige Strijktrio in Bes van Schubert, dat wordt uitgevoerd door Solve Sigerland, viool, Ferdinand Erblich, altviool en Ellen Margarete Flesjø, cello. Vóór de pauze voeren Lilya Zilberstein en Alexander Satz verder nog à quatre mains Capriccio op Russiche thema's van Glinka en Vier stukken uit 'Bal Costumé' van Anton Rubinstein uit.
Na de pauze twee zelden gespeelde werken: het Septet opus 65 in Es van Saint-Saëns, dat wordt uitgevoerd door het Orlando Kwartet, pianiste Lilya Zilberstein, trompettist Alexander Gerzenberg en contrabassist Peter Jansen en het Strijkoktet opus 3 in A van Johan Svendsen, gespeeld door het Orlando Kwartet en het Jean Sibelius Kwartet.
Morgenavond begint het Orlando Kwartet met een uitvoering van het Strijkkwartet nr. 5 dat Isang Yun twee jaar geleden in opdracht van het ensemble componeerde. Daarna spelen Lilya Zilberstein en Alexander Satz à quatre mains de Fantasie 'De Rots' opus 7 en Zes duetten opus 7 van Sergei Rachmaninov. Na de pauze eerst het Strijkkwintet in C opus 28 nr. 4 van Boccherini, gespeeld door het Orlando Kwartet en cellist Matt Haimovitz, gevolgd door het Strijkkwartet opus 18 nr. 2 in G van Ludwig van Beethoven met het Orlando Kwartet in de hoofdrol.

Beide concerten beginnen om 20.30 uur en worden gegeven in het Wijngrachttheater in Kerkrade.

puzzels

cryptogram

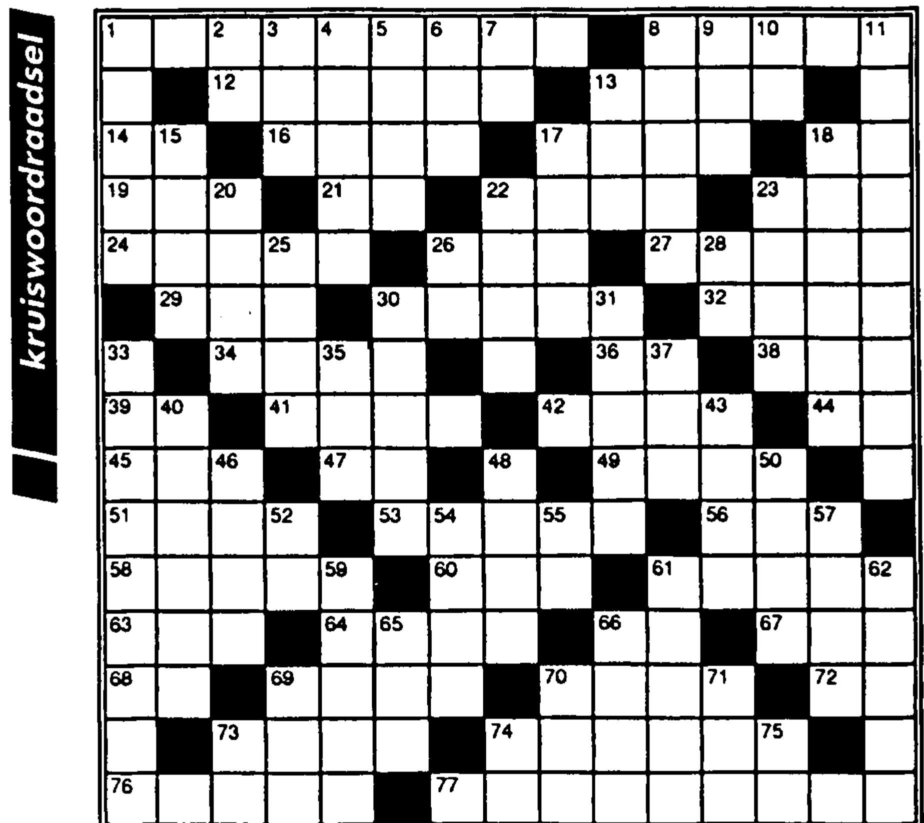

P&P 6501

HORIZONTAAL: **4** Die klant voor een jasje is een musicus (11); **7** Gelagkamer (9); **9** Door jou naar het buitenland (4); **10** Met pek insmeren om te genezen (7); **11** Woont Brigitte in een scheepsplaats? (8); **12** Dat plaatsje stelt niets voor (5); **14** Zusterplaats van 12 (5); **15** Schijnvrucht (4); **16** Onverwachte ontknopingen (5); **17** Wat een onzin om daar colleges te volgen (3); **18** Reservoir van een voertuig (4); **19** De letter van een doe-het-zelver (5); **20** Past bij een konijnebout? (4); **21** Amerikaans totaalwasmiddel (3); **23** Een splinter van een schep (5).

VERTIKAAL: **1** Regisseur (11); **2** Lekker bezig zijn tussen de groene heuvelen (10); **3** Toiletpot voor een opticiën (10); **5** Erepalm (8); **6** Die donkere jongen is van de kaart (6); **8** Ter bescherming van een lichaamsdeel, maar het is al te laat (8); **13** Zijn laatste wens vult een boekdeel (9); **15** Dichtwerk van een roofdier (5); **16** IJskoude munten (6); **17** Hij wrong zich onder het juk vandaan (5); **22** Kortom: die kan een tijd draaien (2).

kruiswoordraadsel

P&P E1410

51	69	37	53	25	6	26	71	18	15	4	24	20	2	33

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** gewest; **8** vet; **12** wijze van; **13** dikwijls; **14** voorz.; **16** deel van de hals; **17** broodje; **18** lengtemaat; **19** telw.; **21** bijwoord; **22** schaaldier; **23** bedrag; **24** kleur; **26** vrag. vnw.; **27** elektrode; **29** visgerei; **30** warm; **32** edelen; **34** onbehouwen; **36** vogelprodukt; **38** papegaai; **39** overblijfsel; **41** nagel; **42** dorsvloer; **44** voorz.; **45** nachtroofvogel; **47** voorz.; **49** staaf; **51** uitwas; **53** pl. in Z.-Holland; **56** geslacht; **58** legeronderdeel; **60** projectieplaatje; **61** appelsoort; **63** griezelig; **64** hetzelfde; **66** barium; **67** opleidingsinstituut; **68** pers. vnw.; **69** stekelig dier; **70** Sanskriet-letterkunde; **72** voorz.; **73** stad aan de Rode Zee; **74** trapper; **76** bouwwerk; **77** sport.

VERTIKAAL: **1** landbouwwerktuig; **2** voorz.; **3** beroep; **4** in elkaar; **5** orgaan; **6** vertrek; **7** titel; **8** dans; **9** omslag; **10** eerstkomende; **11** speelgoed; **13** over; **15** bloembed; **17** sport; **18** hedendaags; **20** Europeaan; **22** hok; **23** reinigingsmiddel; **25** bezieldheid; **26** hoogwater; **28** voorz.; **30** Europeaan; **31** vorm; **33** streng; **35** voorz.; **37** boom; **40** myth. fig.; **43** vr. munt; **46** uitgerekt; **48** intelligent; **50** gevechtswagen; **52** chem. symbool; **54** wars van laagheid; **55** zangnoot; **57** half; **59** vertrouwelijk; **61** opsporingsmiddel; **62** dans; **65** naaldboom; **66** verzoek; **69** pl. in Gelderl.; **70** vuil; **71** zoogdier; **73** paardeslee; **74** per adres; **75** soort onderwijs.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** brik; **4** tuil; **7** vee; **8** aar; **10** dor; **12** lel; **13** kapok; **15** gat; **17** hen; **18** molasse; **20** mal; **22** os; **23** mot; **24** gig; **26** Po; **27** lok; **28** aha; **29** kop; **31** neon; **35** bard; **37** geiser; **38** gesela; **39** fort; **41** leis; **43** ion; **45** ets; **46** rit; **47** hg; **49** ree; **51** Ron; **52** mi; **53** nis; **55** epiloog; **58** bad; **59** sop; **61** Eelde; **62** lak; **63** Leo; **65** TEE; **66** uit; **67** ruis; **68** reis.

VERTIKAAL: **1** bel; **2** re; **3** kaal; **4** tros; **5** id.; **6** log; **7** ven; **9** Apache; **11** ram; **12** les; **13** kot; **14** KSG; **16** tap; **17** hoorn; **18** mok; **19** eik; **21** lood; **23** monitor; **25** gobelin; **27** loeri; **30** palet; **32** ego; **33** jet; **34** nek; **36** RAI; **39** föhn; **40** stille; **42** smid; **44** nee; **46** rog; **48** gis; **50** Epe; **51** roe; **52** mak; **54** sol; **56** iets; **57** Oder; **58** bat; **60** per; **62** lis; **64** OU; **66** ui.

Winwoord: **TOERISTENKLASSE**

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad BV

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

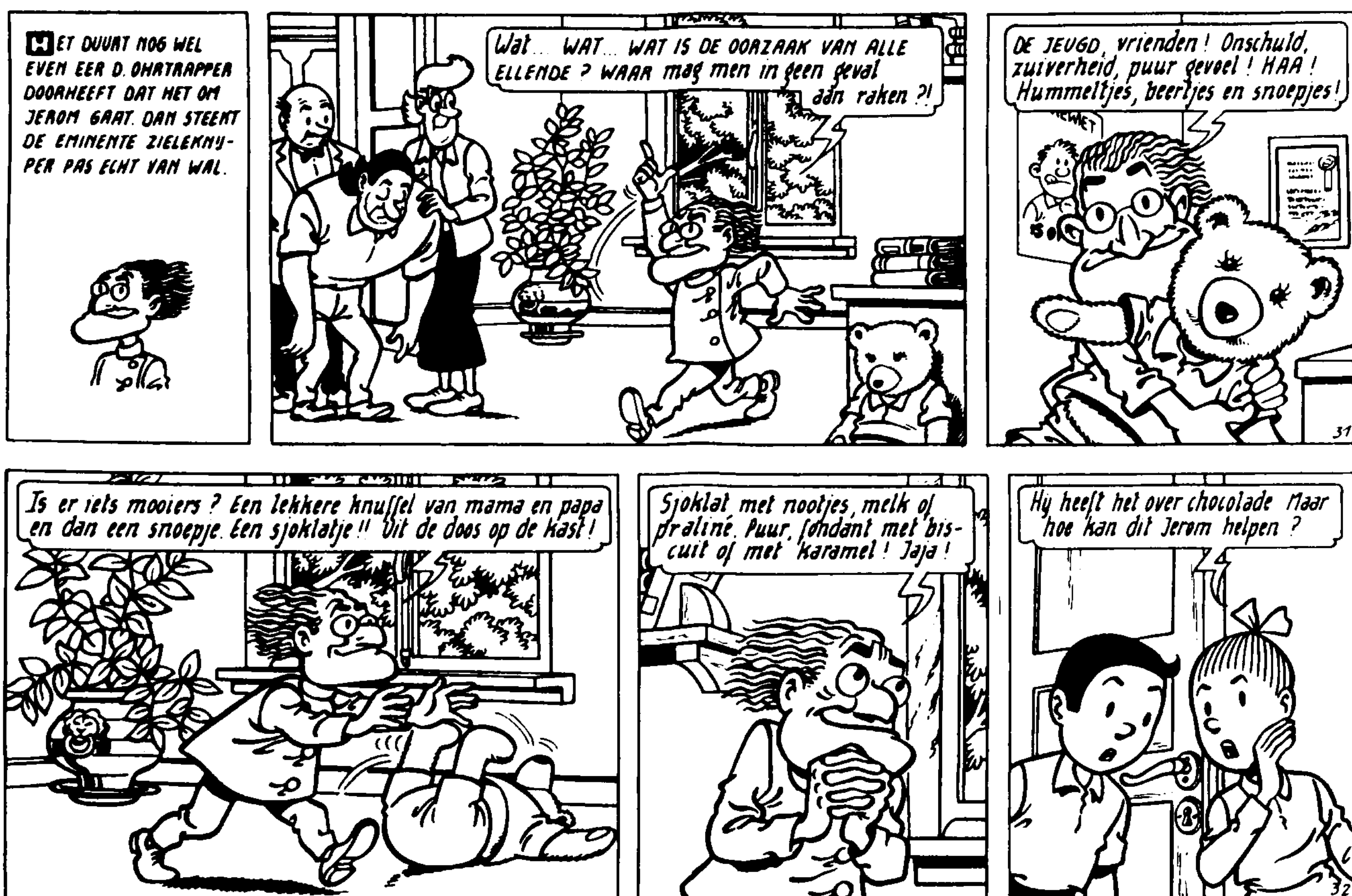
per maand	ƒ 28,40
per kwartaal	ƒ 85,20

Per acceptgiro:

per maand	ƒ 29,65
per kwartaal	ƒ 86,45
losse nummers	ƒ 1,65
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

de slimme slapjanus

recept

Vruchtenpakketjes

2 bananen, 250 gram aardbeien, 2 nectarines of perziken, sap van 1 perssinaasappel, 1 eetlepel rum, kaneel, bruine suiker, 4 eetlepels geschaafde amandelen.

Verwarm de oven voor op 200 °C. Scheur 4 vellen aluminiumfolie af. Pel de banaan en snijd deze in schuine stukken.
Was de aardbeien en halveer ze. Halveer de nectarines of perziken (ontvellen) en verwijder de pit. Snijd in partjes. Meng het sinaasappelsap met de rum.

Verdeel de vruchten over het midden van de 4 vellen folie. Vouw de randen iets omhoog. Besprenkel de pakketje met het sap. Bestuif elk pakketje met wat kaneel en tenslotte met basterdsuiker.
Vouw de pakketjes dicht (niet te strak) en leg ze ongeveer 10 minuten in de warme oven.
Rooster ondertussen 4 eetlepels amandelschaafsel in een droge koekepan.
Neem de pakketje uit de oven, leg ze op bordjes, vouw ze open en bestrooi ze met de geschaafde amandelen. Serveer hierbij eventueel een flinke bol vanilleijs

Franse politie waarschuwt voor snelweg-rovers

LYON – De Franse politie heeft toeristen gisteren gewaarschuwd voor snelweg-dieven die het vooral hebben gemunt op auto's met buitenlands kenteken. Met name de A-46, een nieuwe snelweg ten oosten van het verkeersknooppunt Lyon die nog maar enkele maanden open is, is dit jaar het jachtterrein van de criminelen. Van de acht overvallen op buitenlandse auto's die sinds 23 juli in het midden-zuiden van Frankrijk zijn gepleegd, vonden er vijf op de A-46 plaats.

Tot dit jaar was de 'Autoroute du Soleil' (A-7) tussen Lyon en Marseille de autoweg bij uitstek voor de snelle overvallers die doorgaans volgens een vast stramien werken: met een sterke auto, die veelal gestolen is, rijden ze zogenaamd per ongeluk van achteren tegen de auto van het slachtoffer aan. Als de chauffeur uitstapt om de schade op te nemen, kijkt hij in de loop van een geweer of pistool. De overvaller dwingt de chauffeur en zijn passagiers vervolgens hun kostbaarheden in te leveren. Als ze het helemaal slecht treffen, nemen de overvallers ook nog hun auto mee.

Ook gebeurt het dat dieven de ruiten inslaan van auto's die ze langs de snelweg tot stoppen hebben gedwongen, waarop ze de inzittenden dwingen hun geld af te geven. Het banditisme langs de snelwegen vindt doorgaans plaats tussen middernacht en vier uur 's morgens.

Jaarlijks heeft de Franse politie in de zomervakantie met name in het gebied rond Lyon veel te stellen met snelweg-dieven die worden aangetrokken door de grote stroom toeristen die naar het zuiden trekt.

'Hou op met verdachtmakingen, anders rechtszaak'

Specialisten roepen Simons tot de orde

Van onze parlementaire redactie

UTRECHT – Staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) moet ophouden met zijn voortdurende verdachtmakingen en aanvallen op het inkomen van specialisten. Als de bewindsman zijn beweringen over de kostenstijgingen niet hard kan maken, dan eisen de specialisten de in totaal 275 miljoen per jaar terug, die ze nu moeten inleveren als gevolg van de tariefskorting.

Dat is de strekking van een brief van de Nederlandse Specialisten Federatie (NSF) aan de staatssecretaris. Het is het antwoord van de specialistenvereniging (1.700 leden) op de open brief van Simons van 17 juli. Daarin toont de bewindsman met – deels voorlopige – CBS-cijfers aan hoe snel de uitgaven voor specialistische zorg de afgelopen jaren zijn gestegen.

Volgens de NSF heeft Simons de cijfers onzorgvuldig gebruikt en bovendien uit de context gehaald. De bewindsman verzwijgt bij voorbeeld dat het aandeel van specialistische hulp in het totale uitgavenpakket in de gezondheidszorg is gedaald van 5,2 procent in 1989 tot minder dan vier procent in 1992. Ook vermeldt Simons niet dat patiënten efficiënter worden behandeld en dat er een flinke toename is van het aantal poliklinische behandelingen. Dat bespaart per saldo ook weer geld.

Verder is het aantal specialisten gestegen. Hierdoor en door de tariefsverlagingen daalt de omzet van een medisch specialist met ruim twintig procent, schrijft de NSF aan Simons. „Uw beweringen dat de specialisten er gemiddeld 80.000 gulden beter op zijn geworden, raken dan ook kant noch wal." Als de staatssecretaris niet ophoudt met zijn „onjuiste en onterechte optreden jegens de specialisten," dan zal de NSF niet aarzelen juridische maatregelen te nemen, waarschuwt NSF-voorzitter dr. J. De Valois.

Abbas Hamadi uit cel ontslagen

BERLIJN – De 32-jarige Libanees Abbas Hamadi is gisterochtend ontslagen uit de gevangenis in het Duitse Saarland, omdat hij de helft van zijn straf erop had zitten. Hamadi was in 1987 wegens het smokkelen van explosieven en de ontvoering in Libanon van de Duitsers Cordes en Schmidt op het vliegveld van Frankfurt gearresteerd en twee jaar later tot dertien jaar gevangenis veroordeeld. Hij werd gisteren op het vliegtuig naar Libanon gezet.

Zijn vier jaar jongere broer Mohammed Ali zit in de Duitse gevangenis een levenslange celstraf uit. Hij is veroordeeld wegens de kaping van een Amerikaans vliegtuig en het vermoorden van één van de piloten. De kans dat de jongere Hamadi snel op vrije voeten komt, is vrijwel uitgesloten. Het zijn vooral de Amerikanen die dit willen voorkomen, omdat hij een Amerikaanse staatsburger heeft vermoord.

In de kiem gesmoord

● *Eenheden van het Zuidafrikaanse leger snellen toe als in een logement voor trekarbeiders in het zwarte woonoord Tokoza brand uitbreekt. Dreigende onlusten konden worden voorkomen. Afgezien van enkele brandstichtingen bleef het gisteren in de townships relatief rustig.*

Foto: EPA

Gespannen rust in woonoorden Zuid-Afrika

Zwarten zaaien dood en verderf in trein

Van onze redactie buitenland

JOHANNESBURG – Er heerste gisteren een gespannen rust in de townships ten oosten van Johannesburg, die de afgelopen week het toneel waren van gewelddadigheden waarbij bijna 140 mensen om het leven zijn gekomen. Maar bij een aanval op een forenzentrein werden vijf mensen vermoord.

De politie meldde gisteren de vondst van drie dode lichamen en zeven gevallen van brandstichting in de woonoorden, waar deze week een ware oorlog tussen aanhangers van het ANC en de Zulu-partij Inkatha heeft gewoed. Niettemin was de situatie nu onder controle, aldus een politiewoordvoerder.

De mobiele eenheid was donderdag met groot vertoon van macht de townships in getrokken om een einde te maken aan de ernstigste explosie van geweld sinds augustus 1990. De regering had 2.000 man extra politie naar het gebied gedirigeerd, die bovendien nog versterking kregen van eenheden van het leger.

De grootschalige operatie heeft geleid tot een conflict tussen de regering en het ANC. Nelson Mandela, leider van het ANC, beschuldigde de regering van eenzijdig optreden, maar president De Klerk zei dat de regering wel moést ingrijpen.

Terwijl het geweld in het gebied ten oosten van Johannesburg onder controle leek te zijn gebracht, werd gisterochtend een bloedbad aangericht in een forenzentrein, die van Vereeniging, 60 kilometer ten zuiden van Johannesburg, op weg was naar de goudstad.

De aanvallers renden door de trein, gelastten vrouwen te gaan liggen en openden het vuur op de mannelijke reizigers. Vijf mensen kwamen om het leven en vijf raakten gewond. De politie arresteerde later op de dag twee mannen in verband met de aanslag.

Roep om wraakactie na bloedige incidenten

Weer Israëli's gedood bij aanslag Westoever

Van onze redactie buitenland

JERUZALEM – Op de bezette Westoever hebben gewapende Palestijnen gisteren het vuur geopend op een controlepost van het Israëlische leger en daarbij twee soldaten doodgeschoten. Een derde soldaat beantwoordde de aanval en schoot één van de Palestijnen dood. Eerder op de dag maakte het leger bekend dat een 20-jarige Israëlische militair door Palestijnen was ontvoerd en later vermoord.

De aanval op de controlepost, in de buurt van het dorp Deir Balout, was het werk van twee Palestijnen die de post naderden in een door een derde Palestijn bestuurde personenauto met Westoever-kentekens. Twee van de drie aanwezige militairen werden onmiddellijk doodgeschoten. Zij kregen geen kans om te reageren. De derde wist terug te schieten. Een Palestijn werd dodelijk getroffen; de andere raakte gewond. De chauffeur van de auto wist te ontkomen.

Het leger stelde onmiddellijk na het incident een uitgaansverbod in het gebied in.

Het stoffelijk overschot van de ontvoerde militair Yaron Chen werd gisterochtend vroeg in een uitgebrande bestelauto gevonden in het dorp Bitunya bij Ramallah.

De gewelddadige incidenten hadden plaats op de slotdag van de missie van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher, die zes dagen door het Midden-Oosten heeft gependeld in een poging het Arabisch-Israëlisch vredesoverleg uit het slop te halen. Volgens de Israëlische radio werd in Palestijnse kringen vermoed dat de moord op Chen het werk was van de islamitische Jihad, een fundamentalistische organisatie die zich tegen het vredesproces verzet. Nadat bekend was geworden dat gisteren weer militairen om het leven waren gebracht riepen sommige Israëlische leiders op tot harde tegenactie.

Verdachte moord op jongetje weer op vrije voeten

NIJMEGEN – De 43-jarige man die maandag is aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij de moord op de 7-jarige Nasr-Eddine Achouitar, is gisteren door de rechter-commissaris in Arnhem in vrijheid gesteld. De rechter-commissaris meent dat de bewijzen tegen de Nijmegenaar onvoldoende ernstig zijn om hem langer vast te houden.

Het recherche bijstands team (RBT), dat sinds juni onafgebroken aan de zaak heeft gewerkt, is volgens een woordvoerster van de Nijmeegse politie „zeer teleurgesteld" over de beslissing van de rechter-commissaris. Ondanks het feit dat de man stelselmatig bleef ontkennen, dacht het team toch voldoende bewijzen tegen hem te hebben om hem in bewaring te laten stellen. Het openbaar ministerie zal in hoger beroep gaan tegen de beslissing van de rechter-commissaris.

Verdere daling melkverbruik

ARNHEM – Het verbruik van melk in ons land blijft dalen. Per hoofd van de bevolking ging het vorig jaar om 78,5 kilo, tegen tachtig kilo in 1991. Het melkverbruik is sinds 1985 per hoofd van de bevolking met bijna 6,5 kilo gedaald. Dat blijkt uit cijfers van het Nederlands Zuivelbureau. Vooral het verbruik van volle melk nam af (van 27,9 naar 25,1 kilo per hoofd van de bevolking). Het verbruik van halfvolle en magere melk steeg licht. Overigens ligt het melkverbruik in ons land nog steeds hoger dan in de meeste andere EG-landen. Alleen in Ierland werd vorig jaar meer melk gedronken (192 kilo per hoofd van de bevolking). De Grieken scoren het laagst met 76 kilo per hoofd.

punt uit

● Brand

Bij een brand in het winkelcentrum In de Boogaard in Rijswijk is gisteren naar schatting voor vijf tot zeven miljoen gulden schade aangericht. Er deden zich geen persoonlijke ongelukken voor. In maart dit jaar was er ook al brand in een deel van het winkelcentrum, vlak naast het pand dat gisteren in de as werd gelegd. Toen bedroeg de schade 25 miljoen gulden.

● Verdronken

Een 59-jarige man uit Gendring in Overijssel is gisteren onder de ogen van enkele familieleden in zee verdronken ter hoogte van Kijkduin in Den Haag. De man zwom volgens de politie bij hoge zee en harde wind in de buurt van een golfbreker en kwam in moeilijkheden. Zijn vrouw zag dat. Een poging om hem op land te krijgen mislukte. Een schoonzus die ook in zee zwom, kon zich wel in veiligheid brengen.

● Verkrachting

Twee Franse douaniers zijn aangeklaagd wegens het verkrachten van een vrouw vorige maand bij een grensovergang aan de Rivièra. De Franse autoriteiten hebben bovendien bij Italië om de uitlevering verzocht van twee Italiaanse grenswachters wegens dezelfde misdaad. De vrouw, een 24-jarige Française van Noordafrikaanse afkomst, zegt door de grenswachters verkracht te zijn bij de grensovergang tussen het Franse Menton en het Italiaanse Ventimiglia.

● Orkaan

De tropische storm Bret zal, wanneer de koers niet verandert, morgen over de noordkust van Venezuela en vlak langs de Benedenwindse eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba trekken. Bret heeft windsnelheden tot zestig knopen per uur. Daarmee is het nog net geen orkaan. De verwachting is echter dat de komende 24 uur de storm zich zal ontwikkelen tot een kleine orkaan met snelheden van zeventig knopen per uur.

● Reisadvies

Het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag ontraadt reizen naar Nigeria die niet strikt noodzakelijk zijn. Gezien de politieke crisis in het land, kan het de komende dagen bijzonder onveilig zijn voor reizigers.

● Gijzelaars

Het Turkse ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gisteren ontkend dat Koerdische opstandelingen in het zuidoosten van Turkije twee Westerse gijzelaars hebben vrijgelaten. Eerder op de dag verklaarde het Anatolisch persbureau dat de Turkse minister van Binnenlandse Zaken Mehmet Gazioglu de vrijlating had bevestigd.

Toeristen laten zich niet afschrikken door afmetingen en kritiek

Hotelschip schot in de roos

AMSTERDAM – „We draaien boven verwachting goed en mogen absoluut niet klagen. Zeker niet als je weet dat alle hotels in Amsterdam steen en been klagen over de slechte bezetting." Eigenaresse B. Raadschelders van het in Amsterdam zo omstreden hotelschip, is vooralsnog uitermate tevreden. Van de 176 tweepersoonskamers zit op dit moment ruim de helft vol. „En dat terwijl we in deze toeristisch zo slechte periode al bij waren geweest met hooguit dertig tot veertig gasten."

Twee weken geleden ging het hotelschip de 'Amstel' aan de Oosterdokskade, vlak bij het Centraal Station, open. De komst van het schip en dan vooral de afmetingen daarvan, leidde tot flinke commotie in de stad. Pas een paar weken vóór het gevaarte in de hoofdstad arriveerde, schrokken gemeenteraadsleden wakker. „Een maupoleum te water," riepen zij verbijsterd over het 110 meter lange schip met daarop vier etages.

De toerist lijkt daar anders over te denken. „Wij horen juist enorm veel positieve geluiden," zegt Raadschelders. „De toeristen vinden het schip juist prachtig. En gisteren nog waren hier vijf ambtenaren. Die draaiden na hun bezoekje volledig bij."

Drie jaar geleden maakte de Amsterdamse gemeenteraad een einde aan de wildgroei van vaak brandgevaarlijke hotelboten in het IJ achter het Centraal Station. Nog slechts één schip mocht voortaan als erkende hotelboot fungeren, met name bedoeld als accommodatie voor de 'low-budget' rugzaktoeristen. De keuze viel op het echtpaar Raadschelders, dat hun vroegere hotelboot de 'Amstel' al jaren in het IJ had liggen. Voor hun gloednieuw gebouwde schip hebben zij een ligvergunning voor twee jaar. De prijs voor een tweepersoons kamer met tv, video en ontbijt bedraagt 136 gulden. Voorlopig is dat nog de prijs voor het laagseizoen. In de toekomst gaat men tijdens het hoogseizoen 168 gulden betalen. Voor de aanvankelijke doelgroep onbetaalbare bedragen.

„Inderdaad, rugzaktoeristen hebben we hier nog niet gehad," moet Raadschelders toegeven. „Maar verder komt hier van alles. Mensen met gescheurde spijkerbroeken, maar ook zakenmensen. Ik sta daar zelf versteld van. En zonder een cent te hebben besteed aan reclame. Ons oude schip zat altijd bomvol en draaide op mond-tot-mond-reclame. Al die negatieve publiciteit die we over ons uitgestort kregen, is volkomen voorbijgegaan aan de toeristen die hier komen."

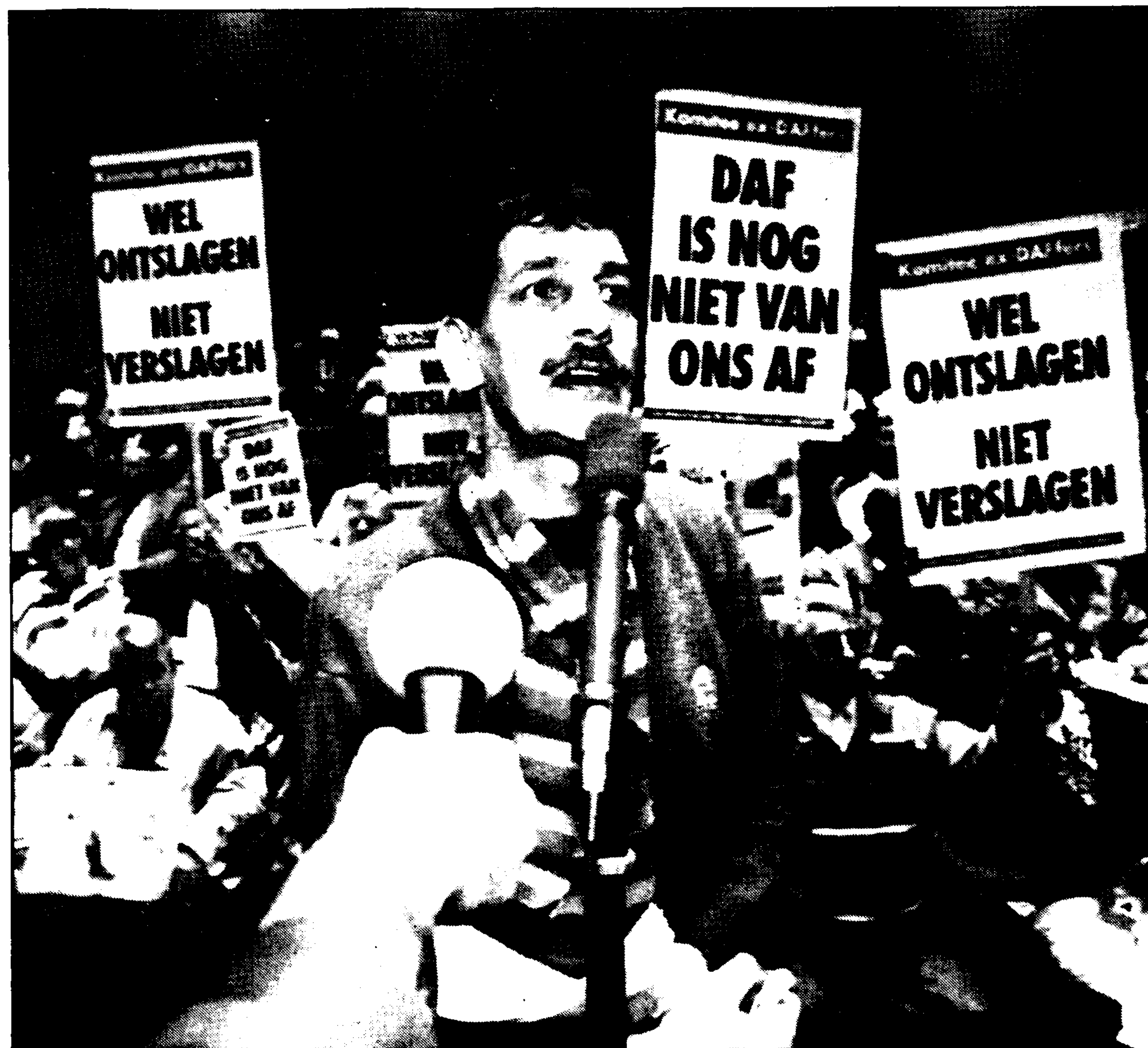

Adviseurs geven 'cursus ontslag geven'

Goed aangezegd ontslag levert voordelen op

DOOR TON VAN LIEROP

BAARN – Produktiemedewerkers horen nog steeds vaak op de laatste dag dat ze niet meer hoeven te komen. Nederland gaat weinig charmant om met medewerkers die worden ontslagen. De advieswereld is er op ingesprongen met een cursus 'ontslag geven', een gouden handel in tijden van recessie. „Maar vlak het bedrijfsbelang niet uit. Zeker niet in financieel opzicht," zegt P. Reijers. „Want een goed aangezegd ontslag levert voordeel op."

● *Ontslagen Daf-werknemers protesteren tijdens de aandeelhoudersvergadering van het failliete vrachtwagenbedrijf Daf in april van dit jaar.*

Foto: Archief

Neem de handelsvertegenwoordiger van een grotere Nederlandse firma. Wordt overgeplaatst naar Indonesië, verkoopt zijn huis, verscheept zijn meubels. Vrouw en kinderen onderweg per vliegtuig. Nieuwe toekomst, grote plannen. Alleen, in de nieuwe woning in Jakarta vindt de geëxpatrieerde een briefje van de baas. Dat het toch allemaal niet doorgaat. Tot onze grote spijt.

„Het is geen uitzondering," zegt P. Reijers, organisatie-adviseur uit Nijmegen. „Er zijn talloze voorbeelden van mensen die op de meest onwaarschijnlijke wijze ontslag aangezegd hebben gekregen. Laatst hoorde ik nog van een werknemer die uitgezonden werd naar het buitenland en op Schiphol het telefoontje kreeg dat het niet meer hoefde."

Reijers, werkzaam bij het Baarnse adviesbureau Broers en Partners, geeft sinds enkele jaren begeleiding bij het aanzeggen van ontslag. Het zijn op maat gesneden opleidingen voor bedrijven of kleine ondernemers. Veelal voor het middenkader, want dat mag in de regel de slechte boodschap overbrengen.

Produktiviteit

Een nieuwe vondst van de organisatie- en advieswereld, die brood ziet in andermans dood? „Het is op zich niets nieuws," zegt Reijers. „Als bureau doen we dit al een jaar of tien, elf. Alleen is er de laatste tijd een stijging van de vraag." In totaal zijn zo'n honderd programma's verzorgd, waarin het 'slecht-nieuws-gesprek' uitvoerig wordt behandeld. Bedrijven die er in de vorige periode van recessie, begin jaren tachtig, ervaring mee opdeden, zeggen er nu wel bij te varen.

„Een goede begeleiding bij ontslag is bedrijfsbelang," zegt Reijers. Zeker in bedrijven waar al jaren conflicten sluimeren of waar nauwelijks sprake is van enig personeelsbeleid, is het geen luxe. „Werknemers die merken dat de tijd wordt genomen voor hen, in een persoonlijk gesprek, voelen zich serieus genomen. Zullen daardoor minder snel agressief reageren of met schade-claims komen."
Een 'goed' ontslaggesprek is ook van belang voor de werknemers die wel mogen blijven. Reijers: „Wat dacht je dat er gebeurt in een bedrijf waar de helft van het personeel het werk verliest en dat op genante wijze krijgt te horen. Die mensen reageren uiterst gefrustreerd. Zoiets werkt als een olievlek in de rest van het bedrijf."

Als meest directe gevolg zakt de produktiviteit volledig in. Er zijn gevallen bekend van bedrijven waar een week niets gebeurde, omdat er zoveel onzekerheid was over wie ontslagen zou worden. Reijers: „De hele zaak raakte er min of meer door verlamd. Dat kan zo'n grote schade opleveren, dat als gevolg daarvan zelfs nieuwe reorganisaties nodig zijn. De bekende negatieve spiraal."

Ontslagaanzegging vertoont nog wel trekjes van een klassenmaatschappij. De directeur krijgt een persoonlijk gesprek, vaak meerdere. Soms wordt een organisatie-adviseur ingehuurd om het delicate proces te begeleiden. Produktiepersoneel hoort vlak voor het weekend dat ze maandag niet meer hoeven te komen.

Twee soorten

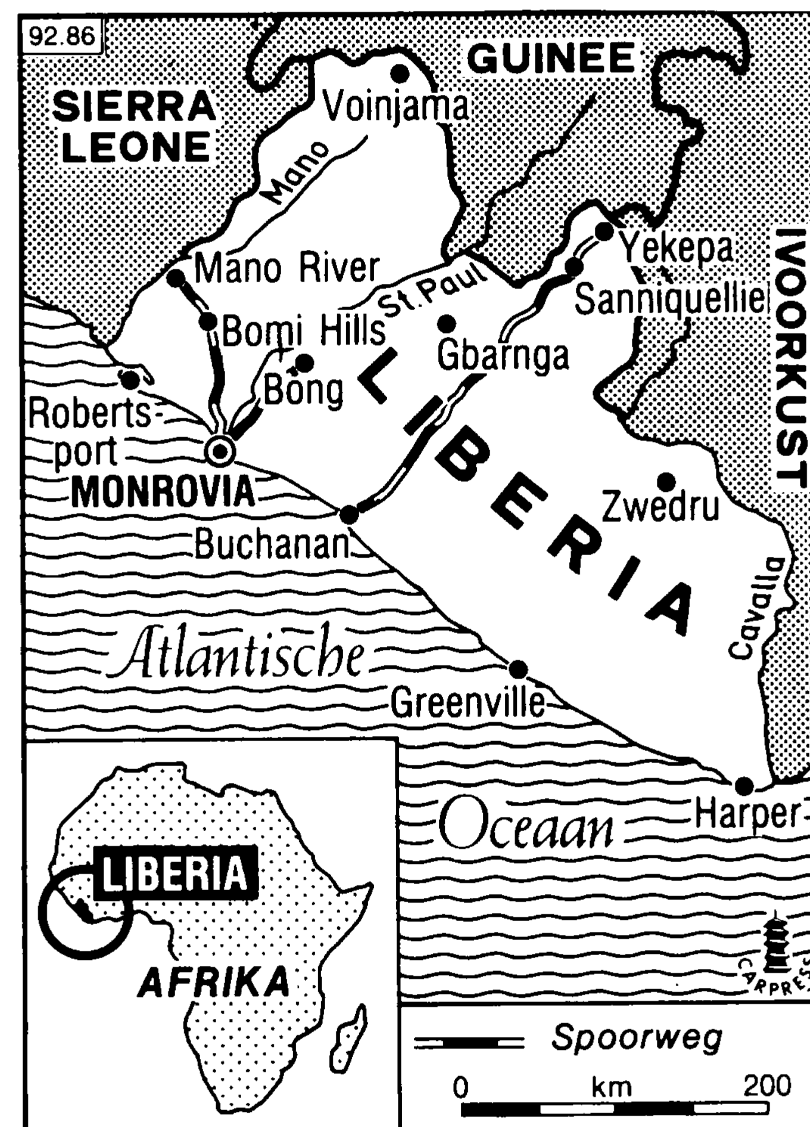
De deskundigen onderscheiden grofweg twee categoriën 'werknemers, bedreigd met ontslag': de verrasten en de niet-verrasten. „De laatste groep is sluw van aard. Voelt al aankomen wat er gaat gebeuren," zegt Reijers' collega C. Tanis. „Die groep heeft zich voorbereid op een gesprek waar nog wat 'uit' gehaald moet worden."

Terwijl de personeelsfunctionaris of manager die het gesprek moet doen draalt met de moeilijk boodschap, sleept zo iemand er nog het nodige uit. Tanis: „Ik heb meegemaakt dat op die manier als douceurtje een jaarsalaris wordt meegegeven, wat het budget eigenlijk niet toeliet."

De tweede categorie wordt volledig overvallen. En reageert dat af op de aanzegger van het ontslag (slaan, schoppen, schelden, asbak door de ruit) of klapt volledig in elkaar. Reijers: „'Hij heeft het toch zo goed ontvangen', wordt dan gezegd. Terwijl de werknemer volledig van de kaart is en soms niet meer weet wat hij of zij doet. Het zal niet het eerste ongeluk zijn dat als gevolg daarvan ontstaat." De persoon in kwestie moet wel begeleid worden.

De taktiek die Philips enkele jaren geleden hanteerde bij het aanzeggen van ontslag gaat Reijers daarentegen weer te ver. Voorafgaand aan een serie gesprekken, waarin de helft van het personeel van het produktiebedrijf voor lampen in Eindhoven te horen kreeg dat zijn baan verdween, maakte de persdienst van het concern bekend dat maatregelen genomen waren om zelfmoord te voorkomen. Zo waren alle trappen naar het dak van de fabriek afgesloten. Reijers: „Dat publiekelijk bekend maken, is vragen om moeilijkheden. Echt waanzinnig."

Wat beide adviseurs/bedrijfstrainers wel aanspreekt in de strategie van Philips was het individuele gesprek voor alle werknemers. Tanis: „Als vooraf een lijstje circuleert met daarop namen van mensen die bij de directie moeten komen, dan weet het personeel al genoeg. Dan hoef je eigenlijk geen gesprek meer te houden."

Kinderen sterven in regenwoud Liberië

DOOR MARK FRITZ (AP)

UPPER LOFA COUNTY – Massa Kanneh ontsnapte aan de burgeroorlog in Liberië door zich in het kleurrijke, ongerepte regenwoud te verbergen. Ze leefde van wilde zoete aardappelen, wilde pompoenen en cassavebladeren. Totdat het fruit van de jungle haar langzaam om zeep begon te helpen.

Massa, een meisje van zes, lijdt aan een bijzondere vorm van ondervoeding, een gebrek aan proteïnen dat belangrijke organen lamlegt en haar gezicht, handen en voeten doet opzwellen tot twee keer de normale afmetingen.

Hulporganisaties zeggen dat in de schitterende wouden van Noord-Liberië naar schatting 250.000 mensen van honger dreigen om te komen. De meesten zitten in de tang van de twee strijdende partijen die ieder zeggen dat de hulpkonvooien niet door de linies mogen passeren omdat daardoor hun posities kunnen worden verraden.
Op 25 juli werd een vredesakkoord ondertekend door de legers die zich een weg hebben geplunderd, verkracht en gemoord door dit Westafrikaanse land dat door teruggekeerde Amerikaanse slaven werd gesticht. Maar de ergste slachtoffers van de burgeroorlog, de grote groepen burgers die de jungle in trokken om aan het bloedvergieten te ontkomen, blijven moeilijk te bereiken.

De voor haar leeftijd lange Massa kijkt met haar heldere, open blik een moeilijke toekomst tegemoet. Ze is bijna de helft van haar normale lichaamsgewicht verloren. Artsen denken dat ze waarschijnlijk ernstige schade aan de ingewanden heeft opgelopen. Veel van de ondervoede kinderen en volwassenen in het tropische regenwoud lijden aan kwashiorkor (gebrekziekte), een ernstig tekort aan proteïnen. Jean-Bernard Bouvier, een arts van de Nederlandse tak van Artsen Zonder Grenzen, vertelt dat proteïne-ondervoeding veel erger is dan 'gewone' ondervoeding (marasme) waarbij alleen sprake is van calorieëngebrek, zoals in Somalië het geval was. „Kinderen met marasme herstellen vrij gemakkelijk als je ze goed verzorgt. Bij kwashiorkor kunnen ze dood gaan zelfs als je de beste zorg aan ze besteedt. Het lichaam heeft geen proteïnen en gebruikt dan de eigen proteïnen. Het lichaam eet zichzelf op."

Massa woont in de regio Upper Lofa County, in de uiterste noordwesthoek van Liberië. De dorpen zijn overspoeld met hongerige mensen. „Ze proberen te pakken te krijgen wat ze kunnen," vertelt Denise Barrett, een hulpverleenster van de Lutherse Werelddienst. De organisatie van Barrett weet regelmatig proteïnerijke voeding de heuvels over te sjorren. De groep betaalt plaatselijke timmerlieden voor reparatie van de houten hangbruggen, die in de regentijd steeds worden weggespoeld.

Het ergst staan de zaken er voor in Vahun, een dorp van 5.000 inwoners waar inmiddels 38.000 mensen verblijven. De toeloop vanuit het regenwoud begon toen een maand geleden de mannen van rebellenleider Charles Taylor uit het dorp werden verdreven.

„De mannen van Taylor zeiden 'Kom mee', als hen niet aanstond wat je deed of zei," vertelt de 35-jarige Joe N'Gombu. „Dat betekende dat je werd gemarteld en gedood. Ze stalen ons voedsel, onze kleren, onze vrouwen." Dorpshoofd Adama Yawah zei dat de strijders zijn grootmoeder, Satie Tomba, executeerden met geweerschoten in het hoofd en de maag. Haar misdaad was dat ze de minnares van een rebellencommandant had gezegd dat ze geen pepers meer uit haar tuintje moest stelen.

Taylor begon de burgeroorlog in december 1989 met een invasie vanuit het buurland Ivoorkust tegen de dictatuur van toenmalig president Samuel Doe. Doe werd later op een stoel vastgebonden en langzaam verminkt tot hij stierf. De afsplitsing van Taylors rebellenleger die de wrede moord voor haar rekening nam legde die vast op video. In het naburige Sierra Leone begon een met Taylor bevriende rebellengroep een eigen opstand, zodat duizenden mensen naar Liberië vluchtten, waar hun een lot wachtte dat weinig beter was. In Liberië zijn sinds begin 1990 zeker 150.000 door geweld om het leven gekomen.

De door de Westafrikaanse landen ingezette strijdmacht heeft het legertje van Taylor langzaam naar het noorden teruggedrongen. Terwijl Vahun er slecht aan toe is, zijn er plaatsen waar het nog erger is. In de meeste gevallen plekken die onder controle staan van Taylor. Het Westafrikaanse vredesleger staat niet toe dat hulporganisaties grondgebied van Taylor betreden. Omgekeerd wil Taylor geen konvooien over zijn grondgebied naar elders laten passeren.
In het woud ten noorden van Kakata sterven wekelijks ongeveer 500 kinderen van ondervoeding op een populatie van 110.000, aldus het Internationale Comite van het Rode Kruis. Twintig procent van alle kinderen lijdt aan kwashiorkor. Verwacht wordt dat de komende drie maanden 7.000 kinderen zullen sterven. Hulpverleners verzuchten dat sommige groepen mensen onmogelijk te bereiken zijn omdat Taylors mannen veel wegen hebben volgeplempt met mijnen. Dankzij binnendruppelende voedselhulp is in Vahun het aantal doden onder kinderen gedaald van 15 tot 20 per dag naar vijf tot acht per dag. Met het toenemen van de regens wordt de aanvoer van voedsel echter moeilijker over de bemodderde wegen. Lofa zal spoedig niet meer te bereiken zijn.

„Lofa is altijd al een eilandje geweest dat in het regenseizoen van de rest is afgesloten," zegt Augustine Mahiga, functionaris van het Hoge Commissariaat voor de Vluchtelingen in Monrovia.

Massa Kanneh is een van de 330 ondervoede kinderen die extra proteïnen krijgen toegediend met een mengsel van mais, soja en bonen dat door de Belgische afdeling van Artsen Zonder Grenzen wordt uitgedeeld. Mohammed Vandi (4) loopt rond op gezwollen voetjes en heeft een bandje om zijn pols dat aangeeft dat hij meer dan 40 procent van zijn gewicht heeft verloren. „Ik ben mijn man door de oorlog uit het oog verloren en er is niemand die eten voor ons vindt," zegt zijn moeder, Musu. „We hebben maandenlang alleen zoete aardappelen gegeten."
De ouders van de 6-jarige Amara Braima zijn in de jungle gestorven terwijl het gezin onderweg was uit Sierra Leone. Het jongetje leefde op aardappelen en cassavebladeren tot hij in Vahun terechtkwam met een tante. Zijn blote voeten lijken op soldatenlaarzen. „Mijn benen lijken wel zware gewichten," zegt hij.

De hulpkonvooien worstelen zich door de zware regens om Lofa te bevoorraden voordat het gebied volledig van de buitenwereld is afgesloten. „Het voedsel komt niet snel genoeg binnen," zegt Barrett.

Nieuw honderdje net wat veiliger dan 'snip'

Nederlands geld heeft uitstekende reputatie

DOOR THEO HAERKENS

DEN HAAG – Het einde van de 'snip' is in zicht. In oktober brengt De Nederlandsche Bank een nieuw biljet van honderd gulden uit en wordt het populaire bankbiljet met de weidevogel geleidelijk uit roulatie genomen. Bij het drukken van het nieuwe honderdje zijn bestaande druktechnieken verder verfijnd om valsemunters het leven zuur te maken. Van revolutionaire nieuwigheden is geen sprake, want de jongste vondsten lenen zich nog niet voor massaproduktie.

achtergrond

Nederlands geld heeft een uitstekende reputatie in de wereld, omdat het moeilijk kan worden nagemaakt. Iedere twee tot drie jaar worden de bestaande biljetten vervangen en na vijftien jaar is er weer een geheel nieuwe serie beschikbaar. Die is dan net weer wat beter beveiligd dan de voorgaande.
Uit cijfers van de Centrale Recherche Informatiedienst (CRI) blijkt dat valsemunters slechts een lichte voorkeur hebben voor de 'snip'. Vorig jaar werden in totaal 1995 valse Nederlandse bankbiljetten onderschept, waarvan 359 honderdjes. De vervalsingen die onderschept worden bij de drukker en nog niet zijn uitgegeven, zijn niet in deze telling opgenomen. Dat geldt dus ook voor de 600.000 valse 'snippen' die in dat jaar keurig verpakt in Engeland werden aangetroffen. In '91 werden 2479 valse bankjes uit roulatie gehaald, in '90 5177, in '89 1840 en in '88 9209. Deze cijfers steken gunstig af tegen die van valse dollars en andere buitenlandse biljetten die worden aangetroffen.

Vuurtoren

Sinds de Tweede Wereldoorlog worden bankbiljetten beveiligd met een watermerk, voelbare inkt en minuscule lettertjes. Aan de hand van deze kenmerken kan iedereen een biljet vrij gemakkelijk op echtheid controleren. Bij het uitbrengen van nieuw bankpapier worden deze druktechnische foefjes steeds verder verfijnd.
Pas in 1986 – bij de introductie van de 'vuurtoren' van 250 gulden – werden geheel nieuwe elementen toegevoegd. De technologische ontwikkelingen maakten drastische ingrepen mogelijk én noodzakelijk. De high-tech waarvan vervalsers zich bedienden, werd te gevaarlijk.

Het paarse 250-guldenbiljet was het eerste dat met zogenaamde metamere inkt werd gedrukt. Deze verandert onder invloed van rood licht. „Dan zie je een konijntje dat anders onzichtbaar is," legt woordvoerder B. Groothoff van De Nederlandsche Bank uit. Iets dergelijks valt ook te verwachten in het bankje van honderd gulden dat in oktober uitkomt.

Het zogenoemde doorzichtregister wordt eveneens wegens succes geprolongeerd. Het bestaat uit een tekening op de voorkant en een op de achterkant die samen één geheel vormen. Groothoff benadrukt dat dit druktechnisch een huzarenstukje is dat zich maar moeizaam laat imiteren.

Lekenoog

'Kassierskenmerken' ontsnappen aan het lekenoog, ze zijn alleen te vinden met een vergrootglas, een lamp of een andere hulpmiddel. In 1987 schaften winkeliers zich massaal blauwe ultra-violette lampen aan om verschoond te blijven van valse 'snippen'. Die werden toen in grote aantallen vanuit Brabant verspreid, maar sloegen onder invloed van dat licht wit uit. De echte behielden hun kleur.

In de 'vuurtoren' werden voor het eerst extreem kleine lettertjes gebruikt. De dichtregels van Slauerhoff op 0,2 millimeter zijn onleesbaar voor het blote oog. De kopieermachine, een geducht wapen van de hedendaagse valsemunter, maakt er een streepje van.
Aan de nieuwste truc van de geldfabrieken wordt nog gewerkt en hij is dan ook nog niet toepasbaar. Het gaat om afbeeldingen die niet gekopieerd kunnen worden: een portret verandert bijvoorbeeld in een afgekloven appel.

Gezien de kwaliteit van het Nederlandse geld, nemen criminele drukkers hun toevlucht tot buitenlandse valuta. De Amerikaanse dollar is in die kringen populair. Dit geld wordt overal in de wereld gebruikt en ziet er al sinds 1928 hetzelfde uit. De grote schaal waarop het is verspreid, maakt vernieuwen moeilijk, aldus Groothoff. Vijfentachtig procent van de vervalsingen die in ons land worden aangetroffen, betreffen de tamelijk primitieve dollar-biljetten.

Hoewel De Nederlandsche Bank garant staat voor de goede kwaliteit van haar geld, is de beveiliging niet voor alle biljetten gelijk. Een tientje vervalsen is minder winstgevend dan een grotere coupure en daarom kan de eerste met iets minder extra's toe. Ook de instelling die zelf de geldpersen laat draaien, moet op de kleintjes letten. Het hologram, waarmee Oostenrijk en Finland hun bankpapier beschermen, is voor ons voorlopig nog te duur.

Scepsis over luchtactie Navo boven Bosnië

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG – „Te weinig en te laat," zo luidt het oordeel van J.J.M. Voorhoeve, directeur van het Instituut Clingendael, over de luchtaanvallen op Servische stellingen rond Sarajevo, waartoe de Navo mogelijk maandag besluit. Het besluit van het Westen om in te grijpen komt op een moment dat de positie van de moslims in Bosnië-Hercegovina steeds hachelijker wordt en de val van de Bosnische hoofdstad nabij lijkt.

Het is nog maar de vraag of de ambassadeurs van de zestien Navo-lidstaten maandag in Brussel hun goedkeuring zullen geven aan de luchtaanvallen, die overigens pas op verzoek van de Verenigde Naties mogen worden uitgevoerd. Landen die troepen hebben geleverd voor de VN-vredesmacht in Bosnië hebben al gewezen op de mogelijk onverantwoorde risico's die hun troepen lopen als Navo-toestellen Servische artilleriestellingen gaan bombarderen. Met name Canada maakt bezwaar, omdat zijn VN-militairen in de moslim-enclave Srebrenica bij Servische vergeldingsacties geen kant op kunnen.

Voorhoeve blijkt niet bijster onder de indruk van de Navo-plannen. Het bombarderen van Servische posities behoort tot de categorie 'redelijk makkelijk, zonder al te veel risico's', aldus de Clingendael-directeur die vooral kritiek heeft op het tijdelijke effect van de luchtaanvallen. „Je bereikt alleen iets als je de Servische artillerie blijft bombarderen en voorkomt dat ze haar oude stellingen weer betrekt."

Met bombardementen alleen zullen de Serviërs niet van de bergtoppen rond Sarajevo worden verdreven, denkt Voorhoeve. Als Karadzic en de zijnen de toezegging niet nakomen om zich van de bergen Igman en Bjelasnica terug te trekken, moet je uiteindelijk met grondtroepen deze strategische posities bezetten. Voorhoeve vindt het moeilijk om precies te bepalen hoeveel manschappen daarvoor nodig zijn, maar komt voor de bescherming van de zes zogeheten 'safe areas' al gauw op 50 à 100.000 man. Tot op heden gaan de VN voor de bescherming van de veilige gebieden uit van de inzet van 7.500 man.

In zijn scepsis staat Voorhoeve niet alleen. Ook Andrew Duncan van het in Londen gevestigde International Institute for Strategic Studies (IISS) stelt dat de plannen geen militaire oplossing van het conflict naderbij brengen. „Het is vooral een politieke operatie. Je mag hooguit hopen dat de Serviërs onder druk van de aanvallen blijven deelnemen aan de vredesonderhandelingen en gemaakte afspraken nakomen." Duncan acht het overigens verstandig dat de VN de humanitaire hulpoperatie in Bosnië kort voor de eerste luchtaanval staakt. „Het Westen geeft in het geval de Serviërs het sein dat het menens is. Bovendien krijgen de VN-manschappen de tijd dekking te zoeken."

De discussie over de gevaren die de 'blauwhelmen' in Bosnië lopen, komt Voorhoeve vreemd voor. Hij vindt het merkwaardig dat de VN-militairen nauwelijks extra zijn beveiligd. „Het risico voor de blauwhelmen is al anderhalf jaar bekend. Onder andere de Nederlandse manschappen hadden al veel eerder beter bepantserd en zwaarder bewapend moeten worden. Nu zijn ze kwetsbaar."

Niet alleen de VN-militairen maar ook de toestellen die de aanvallen moeten uitvoeren staan bloot aan gevaar. De Serviërs schijnen over luchtafweerraketten te beschikken waarmee Navo-toestellen uit de lucht kunnen worden gehaald. Het gaat daarbij volgens militair deskundigen om de SA-14 Gremlin, een hittezoekende en vanaf de schouder af te vuren raket, en de SA-7 Grail, een wat meer verouderd type.

„Dergelijke technische aspecten mogen een ingrijpen niet in de weg staan," zegt Voorhoeve. „De Navo beschikt over het modernste materieel, dat is in de Golfoorlog nog bewezen. Ze moet dan ook in staat zijn zonder veel problemen de Servische doelen te treffen." Duncan wijst erop dat het merendeel van de Servische artillerie tamelijk statisch is. „Alleen de zogeheten Joegoslavische bergtroepen beschikten vroeger over demontabele artilleriestukken. Maar deze wapens vormen maar een klein deel van de totale hoeveelheid geschut."

De kans is overigens klein dat na een positieve uitkomst van de Navo-vergadering van maandag direct de Servische posities onder vuur mogen worden genomen. Het is uiteindelijk VN-secretaris-generaal Boutros Boutros Ghali die bepaalt wanneer gebruik wordt gemaakt van de slagkracht van het bondgenootschap. Beide organisaties voerden deze week achter de schermen overleg over de vraag bij wie de operationele leiding van een eventuele actie berust.

Algemeen wordt aangenomen dat bestaande VN-resoluties voldoende ruimte bieden om acties uit de lucht internationaal-juridisch te onderbouwen. Resolutie 824 (van 6 mei 1993) spreekt onder meer uit dat de Bosnische Serviërs en anderen zich zodanig uit de veilige gebieden moeten terugtrekken dat zij daarvoor geen bedreiging meer vormen. De Veiligheidsraad nam op 4 juni resolutie 836 aan die voorziet in een ruimer mandaat voor de VN-troepen om de 'safe areas' te beschermen, zonodig met inschakeling van luchtsteun. De resoluties kunnen zo worden geïnterpreteerd dat het gebruik van geweld ook is toegestaan om de aanvoer van humanitaire goederen in de beschermde gebieden veilig te stellen.

De militair-technische plannen voor een eventuele luchtaanval worden gemaakt op het Navo-hoofdkwartier in het Belgische Mons onder verantwoordelijkheid van de Navo-opperbevelhebber in Europa, generaal John M. Shalikashvili. Dat gebeurt in nauwe samenspraak met de commandant voor de zuidflank van de Navo in Napels, admiraal Jeremy Boorda en met de commandant van de VN-troepen in Joegoslavië, generaal Jean Cot. Op lagere niveaus zijn ook officieren van de Nederlandse luchtmacht bij de voorbereiding betrokken.

Tot de ongeveer zestig gevechtsvliegtuigen die aan mogelijke Navo-luchtaanvallen zullen deelnemen, behoren ook zes Nederlandse F-16's die deel uitmaken van het squadron dat vanaf de Italiaanse basis Villafranca meehelpt het vliegverbod boven Bosnië te controleren. De Nederlandse toestellen worden voor hun nieuwe taak uitgerust met geleidende apparatuur voor het afwerpen van lasergestuurde 'slimme' bommen.

De Tweede Kamer heeft er geen behoefte aan naar aanleiding van de Navo-besluitvorming van maandag [illegible] het zomerreces terug te keren voor een debat. Weliswaar kan de beslissing van de Navo [illegible] Nederlandse militairen feitelijk betrokken raken in gevechtshandelingen, maar de [illegible] fracties stellen dat zij [illegible] in een eerder stadium [illegible] uitgesproken voor een [illegible] optreden van Navo en VN.

DOOR HANS DE BRUIJN

Wie voert het bevel over VN-operaties?

[illegible]ASHINGTON – De strubbelingen tussen Navo en VN over wie het commando moet hebben over eventuele luchtaanvallen op Servische stellingen in Bosnië-Hercegovina, gaan eigenlijk over de vraag of de Verenigde Staten bereid zijn hun soldaten bevelen te laten opvolgen van niet-Amerikaanse commandanten. Tot nu toe heeft Washington dat [illegible] geweigerd, maar president Clinton lijkt tot een minder starre opstelling bereid.

[illegible] secretaris-generaal Boutros-Ghali heeft minister van Buitenlandse Zaken Warren Christopher woensdag geschreven dat [illegible] degene wil zijn die uiteindelijk beslist over de inzet van Navo-vliegtuigen en dus ook de Amerikaanse. De Amerikanen [illegible] er vooralsnog op dat de Navo – waarin zij het voor het zeggen hebben – het besluit neemt. Er zou nu een oplossing in de maak zijn waarbij de verantwoordelijkheid keurig wordt gedeeld.

[illegible] deze kwestie bewijst dat, [illegible] de VS een steeds grotere rol willen spelen in VN-vredesoperaties, ook de plaats van hun militairen in die operaties ter discussie komt te staan. Sinds de [illegible] Wereldoorlog hebben [illegible] troepen nooit onder vreemd commando gediend. De VN-actie in Korea stond onder Amerikaans bevel. De Navo-opperbevelhebber is een Amerikaan. En in de door de VN gesanctioneerde Golfoorlog was het niet anders.

De situatie in de wereld is echter drastisch veranderd en de VS voelen zich niet meer geroepen om overal politieman te spelen. Bosnië is daar het beste bewijs van. De Verenigde Naties nemen die rol meer en meer over. Eindelijk, zeggen velen. In 1992 waren er wereldwijd 11.500 VN-blauwhelmen, nu zijn dat er 80.000. En voor het eerst sinds Korea doen de VS daarbij actief mee. Zoals in Somalië, waar 4000 Amerikaanse VN-soldaten actief zijn.

Nota

Naarmate de VN als 's werelds politieman belangrijker wordt, zullen de Amerikanen ook moeten aanvaarden dat zij het niet meer alleen voor het zeggen hebben. President Clinton heeft vorige maand in een beleidsnota gesteld dat hij wil dat de mogelijkheden van de VN om vredesoperaties uit te voeren, wordt vergroot, zowel financieel als militair. Dat houdt volgens VN-diplomaten in dat de VS bereid moeten zijn de autoriteit van de VN te aanvaarden.

Maar Washington zei er nadrukkelijk bij dat Amerikaanse VN-militairen het recht moeten hebben orders te weigeren die 'illegaal, onverstandig of militair onvoorzichtig' zijn. VN-ambassadrice Madeleine Albright wees toen echter meteen al op de gevaren van die benadering. Betekent dit immers niet dat andere landen die troepen onder Amerikaans bevel plaatsen, zoals in de Golfoorlog het geval was, dan ook Amerikaanse orders mogen weigeren?

Albright heeft Clinton gewaarschuwd dat 'het reserveren van nationale belvelsstructuren' VN-operaties kan ondermijnen. Het schoolvoorbeeld daarvan is wat in Somalië gebeurde, toen Italiaanse VN-soldaten [illegible] bevel van de [illegible] VN-commandant [illegible] leider generaal Aideed [illegible] en weigerden tegen diens eenheden op te treden. Dat leidde tot een crisis [illegible] het Italiaanse dreigement om zich uit Somalië terug te trekken.

Slecht

Albright klaagde er daarom in de Veiligheidsraad over dat veel landen 'slecht voorbereide en slecht uitgeruste troepen' voor VN-operaties beschikbaar stellen. Dat amateurisme kan de geloofwaardigheid van de VN schaden, [illegible] gen boodschap [illegible] de VS leveren goed [illegible] voorbereide en [illegible] eenheden en [illegible] gen over de militaire en technische capaciteit die voor VN-acties [illegible].

Dat betekent [illegible] zullen blijven voor vredesoperaties. In Bosnië speelt op de achtergrond mee dat Frankrijk, dat geen deel uitmaakt van de militaire structuur van de Navo, geen militairen onder Amerikaans bevel wil plaatsen. Parijs wijst erop dat de Veiligheidsraad in juli een resolutie heeft aanvaard die stelt dat luchtaanvallen alleen door de VN – waarin Frankrijk als permanent lid van de Veiligheidsraad [illegible] – bevolen kunnen worden.

Maar de VS wijzen op een andere resolutie die de leden het recht geeft 'alle noodzakelijke maatregelen' te nemen, mits in overleg met de VN. Dat geeft de soldaten in Bosnië enige ruimte. Er is nu een oplossing in de maak waarbij Boutros-Ghali het groene licht moet geven voor de aanvallen, maar de Navo (de VS) over de uitvoering beslist. Maar dat is een noodoplossing en het is duidelijk dat de VN dringend behoefte hebben aan vaste competentieafspraken.

lezers schrijven

● Vreemdelingen 5

Wij zijn bezig de hele wereld op onze schouders te nemen, ten koste van onze eigen gewone bevolking. Je hoeft geen geletterd iemand te zijn om te weten waar dit toe leidt.
Ik ben het helemaal eens met het ingezonden stuk 'Vreemdelingen' van raadslid P. Meesters te Vaals d.d. 20 juli j.l.

BRUNSSUM W. de Beer

● Vreemdelingen 6

Hierbij een reactie op het ingezonden stuk van het raadslid Meesters uit Vaals. Ik vraag mij namelijk af hoe het komt dat er asielzoekers zijn. Het zijn op dit moment niet de politieke asielzoekers, het gaat hier om economische asielzoekers. Ik vind dat deze mensen geholpen moeten worden. Het is vooral het Westerse kapitalistische systeem dat de huidige situatie veroorzaakt. Ik ben heus geen communist, maar vooral in de 16e en 17e eeuw hebben de westerlingen waar ze maar konden, alles wat maar enige waarde had meegenomen. Ik ben ervan overtuigd dat de armoede die hier op aarde heerst voor driekwart kunstmatig door het kapitalisme in stand wordt gehouden. Mij maakt niemand wijs dat er niet genoeg eten en drinken is.
Wat dat raadslid uit Vaals betreft, ik vind hem bekrompen. Iedereen heeft zijn fouten, maar niet iedereen leert van zijn fouten.

VOERENDAAL J. Roelofs
(Door redactie ingekort)

● Vreemdelingen 7

Ik kan het niet nalaten te reageren op de brief van de heer Hamers uit Vaals. Het verwondert mij steeds weer dat er mensen bestaan met een dergelijk bekrompen geest. Waar blijft de veel genoemde tolerantie van de Nederlander? Dit ruikt naar extreem nationalisme, om niet te zeggen rechts-radicalisme. Is dit in Nederland de nieuwe publieke mening?
De heer Hamers stelt, dat de Duitsers in Nederland de premiewoningen wegkopen. Hij blijkt hier niet voldoende geïnformeerd te zijn. Feit is dat in veel gemeenten geen premiewoningen en bouwkavels meer gekocht kunnen worden wanneer men niet reeds woonachtig was in deze plaats, dan wel economisch gebonden. Dit is bij het gros van de Duitsers niet het geval! Er [illegible] leen het kopen van bestaande woningen, die door de Nederlanders dan ook met gepeperde prijzen in de Duitse kranten worden aangeboden. Als deze Nederlanders niet een slaatje zouden willen slaan uit de krappe woningmarkt in Duitsland en hun huizen tegen de geldende, voor Nederlanders betaalbare prijzen in Nederland aan de Nederlanders aanbieden zou deze situatie in veel gemeenten niet zijn ontstaan. Wanneer het echter om geld gaat is het niet belangrijk aan wie er verkocht wordt.
Wat betreft het niet willen Nederlands leren of spreken moet mij ook nog iets van het hart. In iedere grensplaats, maar ook aan alle Volkshogescholen in Duitsland wordt Nederlandse les gegeven, waarvan ook veelvuldig gebruik wordt gemaakt. Het probleem ligt dus niet bij de Duitsers, omdat de Nederlanders – en hierbij met name de Limburgers – willen demonstreren dat zij hun talen, hoe gebrekkig soms ook, beheersen, geven zij de Duitsers geen kans om het Nederlands dat zij geleerd hebben in de praktijk toe te passen. [illegible] wij spreken allen Duits en willen dat natuurlijk laten horen. De Nederlanders zijn nog steeds een handelsvolk dat zich wanneer het om verdienen gaat volledig aanpast.
Wat betreft het niet besteden van geld in de Nederlandse grensgemeenten zit de heer Hamers er ook volkomen naast. Hij heeft blijkbaar nog nooit op zaterdag of dinsdag (marktdag) in Vaals boodschappen gedaan [illegible] wanneer de Duitsers niet meer in Vaals zouden kopen, kon een groot gedeelte van de middenstand zijn zaak [illegible] op de vuurpijl [illegible] Wanneer wij deze mensen niet de kans geven om hun eigen cultuur te behouden moeten wij ook niet verbaasd zijn wanneer zij tussen de wal en het schip komen te zitten. Je kunt een mens niet van zijn cultuur beroven en hem volledige aanpassing aan onze cultuur opdringen. Hij verliest de band met zijn eigen land en door mensen als de heer Hamers [illegible] cultuur van een ander land te accepteren.

VAALS G. Klein

● Simons

Het is mij allang volkomen duidelijk geworden waarom voorheen verplegend personeel en thans de specialisten furieus zijn over de waanideeën van staatssecretaris Simons. Zij hebben volkomen gelijk!
Ik kan alleen maar begrip opbrengen voor beide onmisbare en hard werkende groepen functionarissen in de gezondheidszorg, die voorheen en thans weer op uiterst subtiele wijze hun terechte ongenoegen uiten over de voorgestelde belachelijke maatregelen, ten einde de kosten van de gezondheidszorg terug te dringen. De heer Simons denkt de kosten te kunnen drukken door het korten op honoraria en salarissen. Hij is volkomen verkeerd bezig, want hier ontstaan de (te) hoge kosten zeker niet.
Kennelijk heeft nooit een analyse van de kosten plaatsgevonden, anders zou een dergelijk waanidee nimmer ontstaan zijn. Waarom zijn de kosten zo hoog en wat is er aan te doen?
Het antwoord is eenvoudig.
– Beter organiseren.
– Voorbeeld nemen aan het bedrijfsleven en particulieren klinieken (buitenland).
– Het probleem aan de wortel aanpakken.
Hoe ben ik tot deze conclusie gekomen? Voor een routineonderzoek werd een kleine afwijking op een thoraxfoto ontdekt. Tot zo ver geen bijzonderheden. Van dat moment begon 'de molen' te draaien.
Opname twee dagen in het ziekenhuis voor het uitvoeren van een scopie, die poliklinisch plaats had kunnen vinden. Onnodige kosten *f* 1600,–.
Hierna nogmaals opname voor een tweede onderzoek, dat eveneens poliklinisch uitgevoerd had kunnen worden. Tijdens de opname wachten op de uitslag, organiseren van een mogelijke chirurgische ingreep, welke uiteindelijk, eventueel hangende het onderzoek zeven dagen later uitgevoerd zal worden. Kosten zeven maal *f* 800,– is *f* 5600,–. Totaal overbodige opnamekosten *f* 7200,–!
Om de voor mij verloren tijd te doden, had ik als volkomen gezond, weliswaar verdacht, patiënt in de negen verloren dagen de gelegenheid om met verschillende medepatiënten van gedachten te wisselen waaruit bleek, dat mijn ervaring niet uniek was.
De thans weggegooide kosten ter hoogte van *f* 7200,– zouden bij een zakelijk aanpak zijn vervallen. Wellicht zou in dat geval de voor de wanorde verantwoordelijke medewerker ontslagen zijn. Maar er is in de gezondheidszorg geen verantwoordelijke medewerker aan te wijzen aangezien die er eenvoudig niet is, maar er wel zou moeten komen.
[illegible] wordt.
Want hier ligt daadwerkelijk de winst. Zeker niet in die enkele procenten op honoraria. Die zouden naar mijn mening zelfs terecht verhoogd moeten worden.

HEERLEN [illegible]

● Specialisten

Acties van specialisten staan bol van [illegible]. Ze hebben het alleen over geld. Specialisteninkomens van een half miljoen per jaar zijn maatschappelijk gezien onaanvaardbaar. De oplossing is: alle specialisten en huisartsen in loondienst. De toenemende bureaucratie kan dan ook een halt toegeroepen worden.

HEERLEN B. Tariel

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

Bekendmaking

Het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg maakt, gelet op artikel 13.10, tweede lid, van de Wet milieubeheer, bekend dat het voornemens is om positief te beschikken op de aanvraag van M. Gilissen, Vauwerhofweg 2 te Schimmert voor een vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren voor het lozen van bedijfsafvalwater, huishoudelijk afvalwater en hemelwater via de gemeentelijke riolering en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) Hoensbroek op oppervlaktewater (V93-110). De aanvraag, de ontwerp-beschikking en andere relevante stukken liggen vanaf 9 augustus 1993 tot en met 8 september 1993 ter inzage en wel: - op het kantoor van genoemd zuiveringschap, Maria Theresialaan 99 te Roermond op werkdagen van 9.00 uur tot 12.00 uur en van 14.00 uur tot 16.00 uur (afdeling Vergunningen en Handhaving); - ten gemeentehuize van de gemeente Nuth, De Weverplein 1 te Nuth gedurende de kantooruren van 09.00 uur tot 12.00 uur en bovendien elke donderdag van 14.00 uur tot 19.00 uur. Desgewenst kan een mondelinge toelichting op de ontwerp-beschikking worden gegeven. Bovendien liggen de stukken na genoemde datum, tot het einde van de beroepstermijn, ter inzage tijdens kantooruren op het kantoor van genoemd zuiveringschap en het gemeentehuis van de gemeente Nuth. Een ieder kan tot bovengenoemde datum schriftelijk bij ons bestuur gemotiveerde bezwaren indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg, Postbus 314, 6040 AH ROERMOND. Tevens kan een ieder in die periode mondeling bezwaren inbrengen tegen de ontwerp-beschikking, na telefonische afspraak, telefoon 04750-94349. Desgevraagd wordt een ieder na telefonische afspraak, telefoon 04750-94349, in de gelegenheid gesteld tot een gedachtenwisseling over de ontwerp-beschikking. Degene die een bezwaarschrift indient, kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Roermond, 7 augustus 1993.

Het Dagelijks Bestuur vnd.

Zuiveringschap Limburg

VSB-bank sluit kantoren

Van onze redactie economie

ROTTERDAM – De VSB-bank, onderdeel van de Fortis Groep, zal binnen twee tot drie jaar nog eens enkele tientallen kleinere kantoren sluiten. In plaats hiervan zal een beperkt aantal grotere kantoren worden geopend. Door de inkrimping, die ook de afgelopen jaren al geleidelijk heeft plaatsgevonden, zullen in totaal ongeveer 300 van de ruim 1800 arbeidsplaatsen bij de bankencombinatie verloren gaan.

Mede door de komst van de geldautomaten kan VSB zich volgens directeur verkoopnet J. Herremans 'terugtrekken' in een kleiner aantal kantoren, die echter wel meer service kunnen bieden. „In de jaren '60 en '70 openden de banken bij wijze van spreken op elke hoek van de straat een filiaal. Wij zijn nu al een aantal jaren bezig die strategie te verlaten. Er komen grotere kantoren, waar meer mensen werken dan in de kleine filialen van vroeger," aldus Herremans.

De VSB heeft momenteel zo'n 400 kantoren. Per jaar zullen zo'n twintig kantoren worden gesloten. Uiteindelijk moeten er 250 overblijven.

Volgens de directeur levert de sluiting van filialen tot nu toe geen noemenswaardige problemen op, omdat de geldautomaten al een belangrijk deel van het bankwerk hebben overgenomen. „Wij waren ook al langer genoodzaakt mensen die baliewerk deden om te scholen, of dus te laten afvloeien."

Herremans onderstreept dat de vermindering van arbeidsplaatsen nog nooit problemen heeft opgeleverd. „Doordat de reductie in dit tempo gaat, heeft sluiting van filialen nooit voor een druk op de werkgelegenheid gezorgd. Het kan zonder probleem worden opgevangen binnen ons natuurlijk verloop van 10 tot 15 procent per jaar."

Nijverdal-Ten Cate wil af van textielbedrijven

Van onze redactie economie

ALMELO/AMSTERDAM – Het concern Koninklijke Nijverdal-Ten Cate wil over drie jaar van al zijn textielbedrijven af zijn. Dat vertelde bestuursvoorzitter G.A. Reudink gisterochtend in Amsterdam bij de bekendmaking van de halfjaarcijfers. De nettowinst is in de eerste zes maanden van dit jaar gedaald van 24,7 naar 7,1 miljoen gulden.

De scherpe winstval is mede het gevolg van een voorziening van 7 miljoen gulden voor reorganisaties. Eind vorig jaar was daarvoor al een bedrag van 6,5 miljoen opzij gelegd. In totaal verdwijnen bij het concern 265 arbeidsplaatsen, allemaal bij groepsmaatschappijen in Nijverdal.

Hoewel de omzet in de eerste helft van 1993 maar licht daalde, namelijk van 567 naar 559 miljoen gulden, verminderde het bedrijfsresultaat van 41,3 tot 31,7 miljoen gulden. Voor een bedrag van ongeveer 6 miljoen komt dat volgens Reudink doordat bij diverse bedrijven de kostenverlaging geen gelijke tred heeft gehouden met de omzetdaling. Dat leidde met name bij de Leidingsystemen, Industriële Weefsels Europa en Specialistische Textiel tot een teruggang in de resultaten. Daarnaast droegen de deelnemingen (de Griekse textielbedrijven, Stoneville en Gamma Holding) ditmaal slechts een ton bij aan het concernresultaat, 4,1 miljoen minder dan in de eerste helft van vorig jaar.

Hoewel 1993 voor NTC onherroepelijk het slechtste jaar sinds lange tijd wordt, blijft Reudink daar vrij laconiek onder. Hij ziet een aantal 'lichtpuntjes' die hem hoop geven op een herstel van de resultaten volgend jaar: het beter draaien van de bedrijven in Amerika, de verkoop van het noodlijdende Ten Cate Aerospace en niet in de laatste plaats de kostenbesparing dankzij de personeelsinkrimping dit jaar. Overigens acht hij de economische situatie in Europa nog te onzeker om een verantwoorde uitspraak te doen over de gang van zaken in de rest van het lopende jaar.

De textielbedrijven 'zullen op langere termijn niet meer tot de kernactiviteiten van het concern behoren', aldus Reudink. Bij 'langere termijn' denkt hij aan periode van twee tot drie jaar. „Zodra er betere tijden aanbreken, gaan ze in de etalage."

munt uit

● Rolls

De Britse fabrikant van vliegtuigmotoren Rolls-Royce gaat de dochteronderneming Deeside Titanium sluiten. Het bedrijf is in Europa de enige producent van titanium, een metaal dat onmisbaar is voor de vliegtuigindustrie. Volgens Rolls-Royce is de vraag afgenomen en is het goedkoper het metaal te importeren uit de Verenigde Staten of Japan.

● Rusland

Rusland heeft in de eerste helft van dit jaar een overschot op de handelsbalans geboekt van negen miljard dollar. In de eerste zes maanden van 1992 leverde de handel met het buitenland de Russen een tekort op van 1,345 miljard dollar.

● VS

Het percentage werklozen onder de Amerikaanse beroepsbevolking is in juli gedaald van 7,0 tot 6,8, het laagste niveau sinds september 1991. Er kwamen vorige maand exclusief de landbouw 162.000 arbeidsplaatsen bij. De cijfers zijn gunstiger dan was verwacht. Economen hadden gerekend op 150.000 nieuwe banen.

● Schorsing

De kleine Amsterdamse commissionair Nusse Brink heeft de handel moeten staken na een schorsingsmaatregel van de Amsterdamse effectenbeurs. Tot en met 13 augustus mogen de vier personeelsleden niet meer handelen, zo heeft een woordvoerder van de Amsterdamse effectenbeurs gisteren bevestigd. Over de reden van de schorsing wil hij geen mededeling doen.

● Van Dorp

Van Dorp Groep (kantoor- en schoolbenodigdheden) behaalde in de eerste zes maanden van dit jaar een lagere nettowinst van f 1,06 miljoen tegenover f 2,85 miljoen in dezelfde periode van vorig jaar. De winstdaling was al eerder aangekondigd. De resultaten stonden onder druk door de daling van de verkoopprijzen en de lagere omzet, zo heeft het bedrijf gisteren bekendgemaakt.

Besparing waarschijnlijk ten koste van 2300 banen

Hoogovens bezuinigt meer dan voorzien

Van onze redactie economie

IJMUIDEN – Hoogovens IJmuiden bezuinigt dit jaar meer dan voorzien. Het staalbedrijf streeft naar een extra besparing van 300 miljoen gulden, wat onder meer ten koste gaat van 2300 arbeidsplaatsen. De ingezette koers is echter zo succesvol dat het bedrijf dit jaar ruim 350 miljoen kan besparen.

Die informatie heeft analist P. Wortel, van het effectenkantoor Mees-Pierson, onlangs van het staalbedrijf gekregen. Hoogovenswoordvoerster Jongejan weigert dat te bevestigen of te ontkennen. Omdat het staal- en aluminiumconcern woensdagmiddag de halfjaarcijfers bekendmaakt, doet het bedrijf nu geen mededelingen.

Hoogovens boekte vorig jaar een recordverlies van 595 miljoen gulden. Bij de presentatie van die cijfers in maart liet bestuursvoorzitter Van Veen weten dat geen snel herstel wordt verwacht. Over de eerste zes maanden van dit jaar zou uit de 'gewone bedrijfsvoering' een verlies worden geleden van ruim 210 miljoen. Een voorspelling voor heel 1993 durfde Van Veen toen niet te maken.

Beursanalist Wortel denkt dat dit tweede halfjaar het verlies niet veel meer oploopt, zodat over heel 1993 zo'n 225 miljoen wordt verloren. Deze nog redelijk optimistische voorspelling baseert hij op de veelbelovende besparingen bij het IJmuidense staalbedrijf.

Op een aantal fronten is het allesbehalve rozegeur en maneschijn, zo geeft Wortel toe. Ook andere analisten wijzen daarop. Zo is er nog steeds geen overeenstemming over een sanering van de Europese staalindustrie, zijn de staalprijzen slechts mondjesmaat gestegen en dumpen Oosteuropese landen nog steeds hun staal op deze markt. „Hoogovens verkoopt nu bijna zeven procent meer staal, maar dat komt vooral door orders voor Turkije en China. De winstmarges daarop zijn niet bepaald groot. Over de hele linie stijgen de staalprijzen dit en volgend jaar nog wel, zodat de staalpoot volgend jaar uit de rode cijfers kan komen," voorziet Kester van de ABN/AMRO.

„Deze positieve ontwikkeling wordt echter teniet gedaan door de aanhoudende verliezen op de aluminiummarkt. De prijzen voor de eindprodukten zijn nagenoeg gelijk gebleven, maar die van primair aluminium stijgt licht. Dat betekent dat de winstmarges kleiner worden, ofwel het verlies stijgt nog. Ook levert Rusland nog steeds veel. Volgend jaar zal deze markt niet veel verbeteren," concludeert Kester. Hij verwacht voor heel 1993 een verlies van 312 miljoen gulden en volgend jaar van rond de 110 miljoen.

In het buitenland, vooral Engeland en de VS, wordt daar heel anders over gedacht. Winstcijfers van 200 miljoen worden daar genoemd. Daardoor is vanuit het buitenland grote vraag ontstaan naar het aandeel Hoogovens. De lage rentestand en speculanten deden daar een schepje bovenop, zodat de koers van het aandeel de laatste anderhalve maand is gestegen van ongeveer 30 naar 43 gulden.

Winst Van Leer

DEN HAAG – Het verpakkingsconcern Van Leer verwacht dit jaar ondanks de recessie een 'substantieel' hogere winst te behalen. Over het afgelopen halfjaar moest het bedrijf nog winst inleveren: 30,5 miljoen gulden tegen 38,1 miljoen gulden in de eerste helft van 1992.

Van Leer, één van de grootste niet-beursgenoteerde bedrijven van ons land, boekte over heel 1992 een winst van slechts 31 miljoen gulden, nadat 44 miljoen gulden werd uitgetrokken voor reorganisaties. Saneringen lijken dit jaar niet meer nodig, waardoor het verpakkingsconcern de winst kan opvoeren.

Cambodjaans geld stabieler

● *Medewerksters van het Cambodjaanse ministerie van Financiën tellen en sorteren bankbiljetten van 500 riel. Volgens de VN zou de Cambodjaanse munt door de verkiezingen stabieler worden, maar met het vertrek van de 22 duizend VN-militairen zal de Cambodjaanse economie een forse deuk oplopen.*

Foto: AP

Werkloosheid Duitsland fors gestegen

NEURENBERG – Het aantal werklozen in Duitsland is in juli met maar liefst 226.000 gestegen tot ongeveer 3,49 miljoen. Zowel in het westen als in het oosten van het land nam de werkloosheid flink toe, zo blijkt uit gisteren gepubliceerde cijfers van het Duitse arbeidsbureau.

In West-Duitsland steeg het aantal mensen zonder werk met 159.300 tot 2.325.500. Daardoor ging het percentage werklozen onder de beroepsbevolking omhoog van 7,0 naar 7,5. In de afgelopen twaalf maanden zijn als gevolg van de economische recessie een half miljoen werklozen bijgekomen. Eind juli van het afgelopen jaar stond het werkloosheidspercentage nog op 6,0.

Het aantal werklozen in Oost-Duitsland ging vorige maand omhoog met 66.800 naar 1.166.500. Het werkloosheidspercentage steeg van 14,4 tot 15,3.

Wilde staking NTB beëindigd

ROTTERDAM – Het personeel van het Rotterdamse havenbedrijf Nederlands Transport Bureau (NTB), dat sinds donderdagmorgen 'wild' aan het staken was, is gistermorgen weer aan het werk gegaan. Dat heeft een woordvoerder van de Vervoersbond FNV meegedeeld.

Bij NTB dreigen ten minste 100 van de 210 banen verloren te gaan door het vertrek van Polish Ocean Lines (POL) uit de Rotterdamse haven. De directie wil nog tien arbeidsplaatsen meer schrappen. Toen donderdagmorgen het laatste schip van POL aan de kade in de Waalhaven kwam, en de directie bovendien een brief stuurde waarin stond dat de ontslagen op korte termijn aangevraagd zouden worden, sloeg de vlam in de pan. De mensen gingen gistermorgen weer aan het werk nadat directie en bonden hadden afgesproken op maandag opnieuw om de tafel te gaan zitten. Dinsdag werd het overleg over de reorganisatie afgebroken toen bonden en directie het niet eens konden worden over de grootte van het toekomstige personeelsbestand.

beurs

Stijgers

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs liet gisteren een verdeeld beeld zien. De handelaren en beleggers werden niet echt gestimuleerd door de records op de effectenbeurzen van Londen en Parijs. Naast de lagere dollar had ook de teleurstelling over sommige halfjaarcijfers een drukkend effect op de koersen. De EOE-index kwam gisteren nauwelijks van zijn plaats en sloot op 340,80, een achteruitgang met 0,35 punten. De CBS-stemmingsindex ging bescheiden omhoog met 0,4 punten tot 123,40 en de koersindex eindigde 0,4 punt hoger op 238. De omzet kwam uit op f 4,04 miljard, waarvan f 3,04 miljard aan obligaties.

Dertien procent van de f 995 miljoen aan aandelen kwam voor rekening van Philips. Het fonds was goed voor een omzet van f 135,8 miljoen, hetgeen het aandeel bovenaan de omzetranglijst plaatste. De beter dan verwachte kwartaalcijfers stimuleerden de vraag en Philips klom naar een slot van f 35,20, een stijging met f 0,40. Ook op de optiebeurs werd druk gehandeld in opties Philips. Er gingen zo'n 19.000 contracten om op een totale omzet van 62.000 contracten.

Hoogovens was procentueel de sterkste stijger onder de hoofdfondsen. Het staalconcern klom met liefst f 3,30 op f 46,20. DSM, dat de afgelopen weken sterk was gestegen, werd geconfronteerd met winstnemingen. Volgens analisten zal DSM door de valutaschommelingen nog meer dan Akzo last hebben van het „bijna EMS-loze tijdperk." De Limburgse chemiegigant daalde een rijksdaalder. Akzo beperkte zijn verlies tot f 2,20 op 165,80. Koninklijke Olie die donderdag op verlies stond door de teleurstelling over de hogere winstcijfers, was gisteren in reactie en brokkelde er negentig cent bij op 182,10.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	62,70	63,30
ABN Amro A.in F.	86,60	86,60
ABN Amro L.Gr.F.	176,10	176,10
ABN Amro Obl.Gr.f.	199,70	199,80
Aegon	88,80	89,10
Ahold	92,30	92,50
Akzo	168,00	165,80
Alrenta	249,20	249,50
Amev cert.	73,20	74,50
Bols Wes. c.	39,90	39,10
CSM cert.	57,10	57,70
Dordtsche Petr.	169,40	169,50
DSM	96,80	94,30
Elsevier	135,70	132,90
Fokker cert.	20,20	20,30
Gist-Broc. cert.	45,10	45,10
Heineken	172,00	172,40
Heineken Hold.	152,60	152,50
Hoogovens nrc	42,90	46,20
Hunter Douglas	62,50	64,00
Int.Ned.Gr. c.	70,20	70,20
KLM	34,20	33,80
Kon. KNP BT	34,80	34,70
Kon. Olie	181,20	182,10
Nedlloyd	45,30	45,30
Océ-v.d.Gr.	57,70	57,10
Pakhoed cert.	42,70	42,00
Philips	34,80	35,20
Polygram	58,60	59,20
Postb.Beleggf.	62,90	62,90
RG Florente F.	127,90	128,00
Robeco	116,20	115,80
Rodamco	57,90	58,10
Rolinco	116,30	115,70
Rorento	93,10	93,40
Stork	37,60	37,10
Unilever cert.	185,90	184,90
Van Ommeren nrc	39,50	38,90
Ver.Bezit VNU	130,70	131,00
Wolters-Kluwer	94,70	94,20

Avondkoersen Amsterdam

ABN Amro Hold. 63,30 (63,30)
DSM 94,30 (94,30)
Philips 35,10 (35,20)
Unilever 184,10-184,60 (184,90)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	55,00	54,00
ABN AmroHld.prf.	6,46	6,46
ACF-Holding c.	42,10	42,20
Ahrend Groep c.	84,00	86,00
Asd Options Tr.	11,00	11,00
Asd. Rubber	2,45	2,45
Ant. Verff.	380,00	–
Atag Hold. cert	121,50	122,50
Athlon Groep	44,60	44,50
Athlon Groep nrc	42,00	42,00
Aut.Ind.R'dam	64,00	63,00
BAM Groep	99,50	100,00
Batenburg	134,50	133,50
Beers	111,00f	111,50
Begemann Groep	42,20	42,30
Belindo	311,00	311,00
Blydenst.-Will.	27,00	27,00e
Boer Boekh. Kon.	22,20	22,20
Boer De Winkelb.	69,30	69,40
Borsumy Wehry	97,90	97,20
Boskalis c	33,00	32,70
Braat Beheer	27,40	27,50
Breevast	10,60	10,60
Burgman-Heybroek	1750,00	1550,00a
Calvé-Delft pref	820,00	820,00
Calvé-Delft cert	1250,00	1230,00
Cindu Intern.	88,80	88,80
Claimindo	298,30	299,20
Content Beheer	24,40	24,40
Credit LBN	28,60	28,60
Crown v.G. cert.	120,50	120,50
CSM	57,00	57,90
Delft Instrum.	21,20	20,90
Dorp-Groep	35,00	34,00
Draka Holding	29,20	28,70
Econosto	20,50e	20,80
EMBA	186,00	–
Eriks Holding	79,80	79,60
Flexovit Int.	49,20	49,00
Frans Maas cert.	51,80	55,00
Fugro McClelland	33,00	33,00
Gamma Holding	85,30	86,00
Gamma pref.	5,80	5,80
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	39,30f	39,40
Geveke	20,70	20,50
Giessen-de N.	232,00	230,00
Goudsmit	28,50	28,50
Grolsch cert.	37,40	37,00
GTI-Holding	166,00	167,00
Hagemeyer	85,00	89,00
HAL Trust B	14,90	14,80
HAL Trust Unit	14,80	14,80
HBG	270,00	274,00
Hes Beheer c	20,40	20,00
Hoek's Mach.	73,00	73,50
Holl.Sea S.	0,25	0,25
Holl. Ind. Mij	42,10	42,00
Hoop Eff.bank	8,90	9,30f
Hunter D.pref.	2,00	–
IHC Caland	33,00	34,40
Internat.Muell.	57,50	58,00
Int.Ned.Groep	8,04	8,05
Kas-Associatie	52,00	54,20
Kempen & Co	10,50	10,30
Klene Holding	83,50	83,50
Kondor Wessels	34,60	34,60
KBB	92,00	90,10
Kon. Sphinx	46,50	46,80
Koppelpoort	395,00	395,00
Krasnapolsky	160,00	–
Landré & Gl.	44,70	44,50
Macintosh	46,70	46,50
Maxwell Petr.	146,00	146,30
Moeara Enim	1452,00	1460,00
M.Enim OB-cert.	19000,00	18900,00
Moolen Holding	33,00	32,80
Mulder Boskoop	44,00	44,00
Multihouse	2,80	2,80
Naeff	405,00e	–
NAGRON	59,30	59,50
Nat. Inv. Bank	92,00	92,00
NBM-Amstelland	11,70	11,90
NEDAP	47,00	47,00
Nedcon Groep	63,10	63,30
NKF Holding	137,00	137,00
Ned.Part.Mij	49,80	49,80
Ned.Springst.	6550,00a	6000,00a
Norit	19,10	19,40
Nutricia GB	128,50	127,50
Nutricia VB	135,50	134,00
Nijv.-Ten Cate	80,00	79,00
OPG cert.	38,50	39,30
Orco Bank cert.	82,90	83,30
OTRA	271,00	274,00
Pirelli Tyre	15,00	14,90
Polynorm	124,00	123,00
Porc. Fles	29,40	29,40
Randstad	56,00	56,10
Reesink	92,00	90,50
Samas Groep	41,70	41,70
Sarakreek	13,10	13,10
Schuitema	1600,00	1600,00
Schuttersveld	32,50	32,70
Smit Intern.	25,90	25,80
St.Bankiers c.	15,40	15,40
Stad Rotterdam c	39,70	40,10
Telegraaf De	122,30	122,40
Textielgr.Twente	73,60	73,60
Tulip Computers	14,00	14,00
Tw.Kabel Holding	169,50	167,00
Ubbink	80,00	81,00
Union	40,40	40,00
Vereenigde Glas	514,00	514,00
Volker Stevin	76,00	77,00
Volmac	22,10	22,00
Vredestein	11,90	11,70
Wegener	94,50	90,00
West Invest F.	5,80	6,00b
West Inv.F. wb	85,00	75,00a
Wolters Kluwer	378,50	376,00
Wyers	17,40	17,40

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	91,00	92,10
ABN Amro Albefo	54,90	54,90
ABN Amro Amer.F.	75,10	76,50
ABN Amro Eur. F.	80,00	80,00
ABN Amro Far EF.	71,60	72,20
ABN Amro Neth.F.	98,60	98,60
ABN Amro rent.div	161,50	161,60
Aegon Aandelenf.	42,00	42,30
Aegon Spaarplus	5,20	5,20a
Aldollar BF $	31,00	31,10
Alg.Fondsenbez.	244,90	244,90
Alliance Fund	9,90	9,90
Amvabel	111,20	111,20
Asian Cap.F.$	51,80	52,50
Asian Tigers F.	88,30	88,60
Asian Select. F.	85,50	86,00
Austro Hung. F.	5,30	5,30
Beleg.f. Ned.	75,70	75,50
Bemco RentSel.	61,60	61,60
Bever Holding	2,90	2,90
CLN Obl. Div. F.	118,20	118,40
CLN Obl.Waardef.	130,50	130,60
Delta Lloyd Inv.	32,20	32,10
DP America Gr.F.	36,10	36,20
EGF Investm.	138,50	138,50
EMF Rentefonds	84,70	84,80
Eng-Holl.Bel.T1	11,00	13,50
Envir.Growth F.	46,60	46,60
Esmeralda part.	38,50	38,60
Eur.Ass. Trust	7,30	7,30
EMS Growth Fund	105,20	104,70
EMS Income Fund	99,60	99,00
EMS Offsh. Fund	105,70	105,50
EOE Index Fnd	370,00	369,00
Euro Growth Fund	52,40	52,50
Euro Spain Fund	8,10	8,10
Far East Sel.F.	77,20	77,20
Gim Global	64,80	64,90
Groeigarant	1,51	1,52
Holland Fund	78,30	78,00
Holl. Eur. Fund	57,00	57,00
Holl. Obl.Fonds	141,00	141,00
Holl. Pac. Fund	131,50	132,00
Holl. Sel.Fonds	95,70	95,70
ING Bnk Dutch Fnd	52,10	52,20
ING Bnk Geldm.Fnd	58,34	58,34
ING Bnk Glob.Fund	51,50	51,50
ING Bnk Oblig.Fnd	37,20	37,30
ING Bnk Spaard.F.	103,83	103,85
ING Bnk Rentegr.F	132,40	132,50
ING Bnk Vastg.Fnd	30,30	30,30
Innovest	64,00	64,00
Interbonds	520,00	520,00
Intereffekt 500	26,60	26,60
Intereffekt wt	56,80	56,80
Investa part.	76,50	76,50
IS Himal.Fund $	10,10	10,10
Jade Fonds	200,30	200,60
Japan Fund	21,00	20,70
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr. $	10,00	–
Leveraged Cap	62,20	62,20
Liquirent	52,50	52,50
Mal.Capital F.$	12,40	12,40
Mees Obl.Div.F.	125,40	125,30
Mexico Income F.	24,50	24,50
Mondibel	81,10	81,20
Nat.Res.Fund	75,50	74,30
Nedufo A	151,50	151,50
Nedufo B	151,50	151,50
Nevas	65,10	65,10
Nevas 17 cumpref.	62,00	62,00
New Asia Fund	7,70	–
Nomura Warr. F.	0,35	0,35
Obam, Belegg.	301,50	301,30
OAMF Rentefonds	15,55	15,60
Orange Fund	22,30	22,40
Pac.Dimensions	110,00	109,00
Pac.Prop.Sec.F.	34,80	35,00
Pierson Rente	126,70	126,80
Postb.Aand.f.	54,50	54,50
Postb.Obl.f.	53,30	53,30
Postb.Verm.gr.f.	61,70	61,70
Rentalent Bel.	168,60	168,70
Rentotaal NV	39,80	39,80
RG America F.	130,00	130,00
RG Divirent F.	55,00	55,00
RG Europe F.	117,50	117,10
RG Nettorente F.	100,80	100,80
RG Pacific F.	127,40	127,10
RG SP Groen	62,90	63,10
RG SP Blauw	62,20	62,30
RG SP Geel	60,20	60,30
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	87,50	–
Schrod.Int.Pr.F	30,00	30,50
Sci/Tech $	14,00	14,40
Suez Liq.Grf.	193,60	193,70
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	243,00	243,00
Trans Eur.Fund	82,20	82,80
Transpac.F.	381,00	381,00
Uni-Invest	21,10	21,10
Unico Inv.Fund	81,70	82,00
Unifonds DM	31,40	31,40
Vaste Waard.Ned	53,80	53,80
Vast Ned	108,00	108,40
VIB NV	59,60	60,20
VSB Mix Fund	59,90	59,50
VSB Obl.Gr.f.	111,30	111,30
VSB Rente Fonds	111,50	111,60
WBO Intern.	77,60	78,00
Wereldhave NV	108,30	110,00
Yen Value Fund	90,10	89,60
ZOM Florida F.$	29,90	29,90
Zonnespectrum	9,30	9,30

Parallelmarkt

Alanheri	27,10	27,00
ABF	116,50	116,50
ASN Aandelenf.	52,30	52,20
Austria Global	1137,00	1137,00
Biogrond Belegg.	10,70	10,70
Comm.Argeus F.	96,30	96,90
Comm.Benacus F.	97,10	97,70
Comm.Cea F.	97,10	97,40
De Drie Electr.	11,50	11,50
Delta Ll.Dollarf.	67,80	67,90
Delta Lloyd ECU	59,30	59,50
Delta Lloyd Mix	67,70	67,90
Delta Lloyd Rent	62,90	63,00
Dico Intern.	62,50	62,50
DOCdata	2,40	2,40
Ehco-KLM Kleding	33,00	33,00
E&L Belegg.1	77,50	77,60
E&L Belegg.2	80,90	80,90
E&L Belegg.3	113,50	113,50
E&L Belegg.4	83,10	83,20
E&L Kap.Rente F.	117,80	117,70
Geld. Papier	51,30	51,40
German City Est.	31,40	30,90
Gouda Vuurvast	51,50	51,50
Helvoet Holding	27,50	27,50
Inter/View Eur.	3,40	3,50
Kühne+Heitz	34,00	34,40
Management Share	2,20	2,20
Neways	5,80	6,50
Ohra Aand.F.	59,40	59,40
Ohra Liq.GrF.	52,40	52,40
Ohra Obl.Df.	57,40	57,40
Ohra Obl.Grf	54,90	54,90
Ohra Onr.G.F.	65,50	65,40
Ohra Totaal F.	58,30	58,30
Pan Pac. Winkel	10,30	7,00a
P & C Groep	90,10	90,30
Pie Medical	3,70	3,70
Pitcher	42,00	42,00
Satcom Hold.	26,00	26,30
Simac Techniek	11,20	11,20
Suez Gr.Fund	53,30	53,30
VHS Onr. Mij	3,80	3,70
Welna	34,00	34,30
Wereldhave	4,30	–
Wolff	70,00	70,00

Parallel top-15

Artu Biologicals	5,10	5,10
Bergh. Pap.	35,10	35,20
Besouw, van	29,10	29,10
Free Record	21,70	21,70
Groenendijk	29,50	30,50
Grontmij	49,20	49,00
Holland Col.	49,40	49,40
LCI Comput.Gr.	2,50	2,50
Melle, van nrc	60,00	60,00
Nedschroef	59,50	60,00
Ordina Beheer	14,20	14,20
Sligro Beheer	68,50	70,00
Vilenzo	33,80	33,70
Welna	34,00	34,30
Weweler	25,10	25,00

Wall Street

allied signal	73 1/8	73 1/8
amer.brands	31 3/8	30 7/8
amer.tel.tel	63 1/8	62 1/2
amoco corp	53 1/2	53 5/8
asarco inc.	20 1/4	19 3/8
bethl. steel	13 5/8	13 1/2
boeing co	38 1/8	38 3/4
can.pacific	16 1/4	16 3/8
chevron	85 3/8	84 1/2
chiquita	13 7/8	13 3/4
chrysler	42 7/8	42
citicorp	33 1/4	32 7/8
cons.edison	37	36 7/8
digit.equipm.	36 3/8	36 3/8
dupont nemours	46 3/8	46 1/2
eastman kodak	55 1/8	58 5/8
exxon corp	64	64 3/4
ford motor	52 5/8	51 5/8
gen. electric	99 1/2	99 3/8
gen. motors	48 3/4	47 3/4
goodyear	42 1/8	42
hewlett-pack.	71	71 1/2
int. bus.mach.	43 3/4	43 1/4
int. tel.tel.	89 5/8	90 5/8
klm airlines	17 1/2	17 1/2
mcdonnell	83 3/4	85 5/8
merck co.	30 5/8	30 5/8
mobil oil	71 1/8	72 5/8
penn central	35 1/4	35 3/8
philips	18	18 1/2
primerica	54 1/4	55
royal dutch	94 1/8	95 3/8
sears roebuck	53 1/8	55
sfe-south.pac.	17 7/8	17 3/8
texaco inc.	61 3/4	61 7/8
united techn.	56 3/4	57
westinghouse	15 1/4	15 3/8
whitman corp	14 3/4	14 1/2
woolworth	25 1/8	25 1/4

Advieskoersen

amerik.dollar	1,855	1,975
austr.dollar	1,25	1,37
belg.frank (100)	5,18	5,48
canad.dollar	1,430	1,550
deense kroon (100)	26,90	29,40
duitse mark (100)	109,90	113,90
engelse pond	2,74	2,99
finse mark (100)	31,70	34,20
franse frank (100)	30,85	33,60
griekse dr. (100)	0,72	0,90
ierse pond	2,57	2,82
ital.lire (10.000)	10,90	12,60
jap.yen (10.000)	180,00	186,00
noorse kroon (100)	24,60	27,10
oost.schill. (100)	15,69	16,22
port.escudo (100)	1,00	1,18
spaanse pes. (100)	1,28	1,46
turkse lira (100)	0,0130	0,0200
zweedse kr. (100)	22,50	25,00
zwits.fr. (100)	125,00	129,50

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,92425-1,92675
antill.gulden	1,0675-1,0975
austr.dollar	1,3095-1,3195
belg.frank (100)	5,3005-5,3055
canad.dollar	1,48875-1,49125
deense kroon (100)	28,095-28,145
duitse mark (100)	112,4550-112,5050
engelse pond	2,8635-2,8685
franse frank (100)	32,265-32,315
griekse dr. (100)	0,7570-0,8570
hongk.dollar (100)	24,7450-24,9950
ierse pond	2,6990-2,7090
ital.lire (10.000)	11,930-11,980
jap.yen (10.000)	184,230-184,330
nwzeel.dollar	1,0550-1,0650
noorse kroon (100)	25,955-26,005
oostenr.sch. (100)	15,9850-15,9950
port. escudos (100)	1,0920-1,1320
spaanse pes. (100)	1,3740-1,3840
zweedse kr. (100)	23,965-24,015
zwits.frank (100)	127,505-127,555
e.c.u.	2,1505-2,1555

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	237,60	238,00
id excl.kon.olie	224,50	224,50
internationals	238,90	239,60
lokale ondernem.	238,10	238,30
id financieel	196,90	198,00
id niet-financ.	278,90	278,20

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	362,00	362,70
id excl.kon.olie	320,20	320,30
internationals	380,30	381,40
lokale ondernem.	341,20	341,40
id financieel	318,90	320,70
id niet-financ.	372,60	371,70

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	123,10	123,40
internation	123,20	125,60
lokaal	122,70	122,50
fin.instell	149,40	150,50
niet-financ	117,70	117,20
industrie	119,10	118,80
transp/opsl	94,70	93,70

Goud en zilver

Goud onbewerkt 23,340-23,940, vorige 24,270-24,870, bewerkt 25,540 laten, vorige 26,470 laten.

Zilver onbewerkt 260-330, vorige 285-355, bewerkt 370 laten, vorige 400 laten.

Dow Jones

Industrie 3560,44 +11,47

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c okt	60,00	321	3,30	3,90
abn amro	c okt	62,50	1098	1,90	2,20
abn amro	c okt	65,00	513	1,10	1,20
abn amro	c jan	60,00	294	4,10	4,80
abn amro	c jan	62,50	859	3,00b	3,50
abn amro	c jan	65,00	307	1,90	2,40
d/fl	c dec	180,00	327	15,70	14,60
d/fl	c dec	195,00	302	5,30	4,70
d/fl	c dec	205,00	500	2,00a	1,90
d/fl	p aug	195,00	273	2,70	3,70
dsm	p okt	85,00	317	1,30	1,80
dsm	p okt	90,00	439	2,50a	3,10
eoe	c aug	340,00	265	5,00a	4,50b
eoe	c aug	345,00	440	2,40a	2,30
eoe	c okt	340,00	370	9,20	9,00b
eoe	c jan	340,00	851	15,70	15,40
eoe	p aug	325,00	413	0,70	0,60
eoe	p aug	340,00	450	3,40b	3,00
eoe	p jan	320,00	830	5,00	4,80a
eoe	p jan	330,00	881	7,30	7,20a
goud	c nov	380,00	317	23,00a	18,00
goud	c nov	410,00	659	10,00a	7,50
hein	p okt	170,00	259	3,60	3,50
hoog	c okt	45,00	589	2,80	4,40
ing	c okt	70,00	378	1,80	1,80
ing	c okt	75,00	584	0,60	0,70
ing	c jan	70,00	314	3,20	3,20
klm	c okt	35,00	475	1,80	1,60
klm	p okt	32,50	300	1,00	1,20
kpbt	c okt	35,00	290	2,00	1,90
nll	c n94	100,00	371	7,50	8,00
olie	c okt	160,00	327	23,00a	23,50
olie	c okt	185,00	549	2,50	2,80
olie	c okt	190,00	560	1,40	1,50
olie	p okt	170,00	473	1,00	1,10
phil	c aug	32,50	523	2,40	2,60
phil	c okt	27,50	462	7,50	7,80b
phil	c okt	30,00	3062	5,20	5,50b
phil	c okt	32,50	458	3,30a	3,40
phil	c okt	35,00	2690	1,70	1,80
phil	c jan	32,50	699	4,40	4,40
phil	c jan	35,00	410	2,80b	2,90
phil	c apr	35,00	476	3,50	3,70
phil	c o94	45,00	422	0,90	1,00
phil	c o95	20,00	3654	16,30	16,60b
phil	c o96	25,00	417	12,50	12,70
phil	c o96	35,00	1149	6,70	6,70
phil	p okt	35,00	650	1,80	1,50
phil	p jan	35,00	293	2,20b	2,20a
phil	p o95	20,00	609	0,60	0,60

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Theaterfestival Boulevard in Den Bosch

Het Theaterfestival Boulevard 's Hertogenbosch is voor de negende keer van start gegaan. Op het programma staat een grote variatie aan dans-, muziek-, theater- en filmvoorstellingen en beeldende kunst. In totaal zijn er 150 voorstellingen. Het festival loopt tot en met zondag 15 augustus.

Vorig jaar werd op de Boulevard voor het eerst beeldende kunst toegelaten. Dat was volgens de woordvoerder zo'n succes dat besloten is dat dit jaar weer te doen. Speciaal voor kinderen is gekozen voor het project varkens van de Gentse beeldend kunstenaar Carl Gyde.

Het project speelt zich af in een varkenskot (varkenshok) van zeven bij achttien meter. Er zijn sculpturen te zien en aquarellen, maar ook kleine zerken. Dit omdat alle varkens ooit op het bord terecht komen in de vorm van vlees. Verder is er een installatie met twintig krulstaarten die bewegen.

Het festival omvat muziekoptredens van onder anderen het Rosenberg Trio, de Gipsy Kids en Fay Lovsky en Groenteband. De Belgen Naessen en De Smet brengen liederen van Kamargurka.De organisatie verwacht dit jaar tussen de 100.000 en 120.000 bezoekers.

De voorstellingen van Boulevard 's Hertogenbosch vinden plaats op elf lokaties in de stad. Er zijn theatertenten opgesteld voor de St. Jan Kathedraal, maar er worden ook voorstellingen gehouden in de voormalige St. Jozefkerk en in het Casinotheater.

Minder toeristen in Amsterdamse hotels

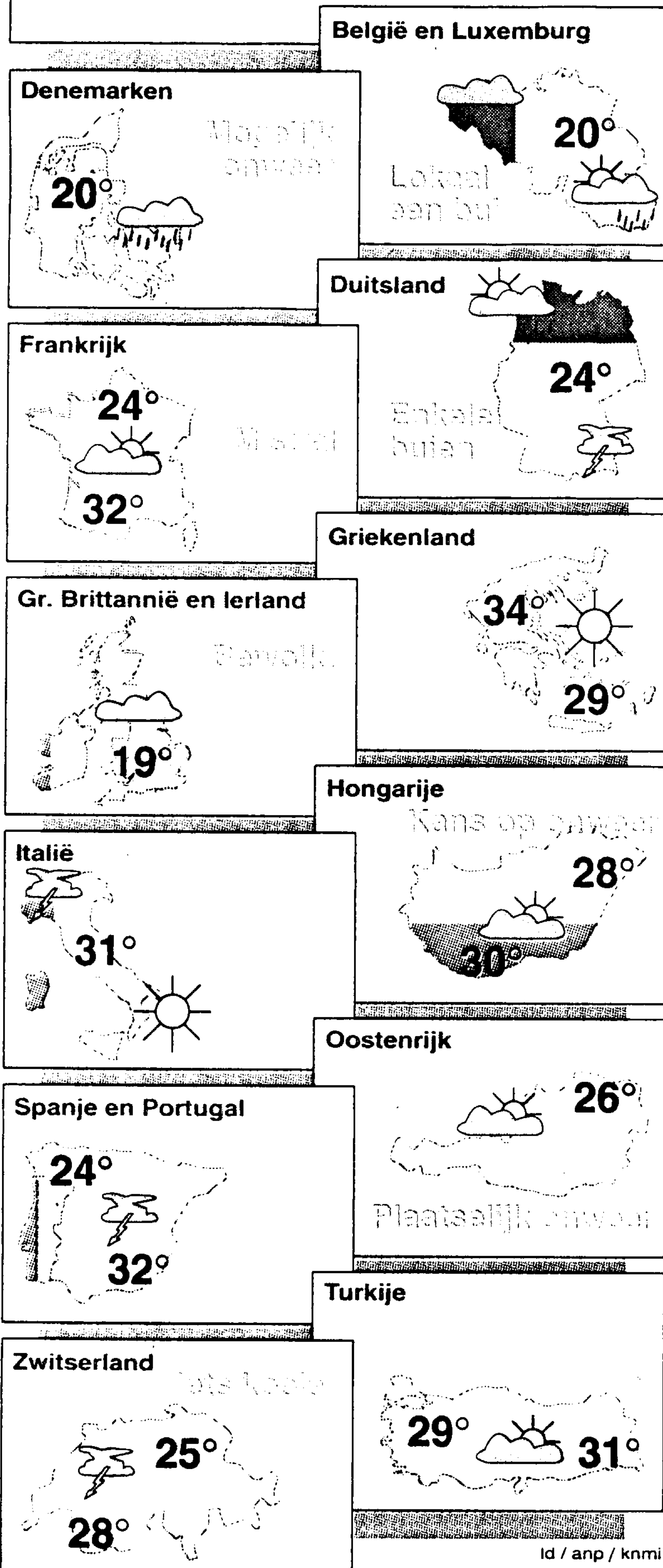
De Amsterdamse hotels, jeugdherbergen en campings verwachten deze zomer gemiddeld 15 procent minder bezoekers dan vorig jaar. Dat blijkt uit een representatieve steekproef die de VVV Amsterdam heeft gehouden. Voor het komend najaar zijn de verwachtingen van de logiesbedrijven minder negatief dan voor de zomer. Amsterdam krijgt wel meer dagtoeristen dan vorig jaar.

Ook andere grote steden in Europa worden geconfronteerd met een daling van het toerisme. Zowel Parijs als Wenen schatten de teruggang voorlopig op 10 procent. Berlijn houdt rekening met 9 procent.

Een belangijke oorzaak van de daling is volgens de VVV de internationale economische recessie, die ook een terugval in het zakenbezoek met zich meebrengt. Vorig jaar zorgde een groot aantal internationale congressen in juli voor tienduizenden hotelovernachtingen.

De VVV wijst er bovendien op dat de Nederlandse gulden ten opzichte van buitenlandse valuta duurder is geworden. De concurrentiepositie van Amsterdam ten opzichte van andere Europese steden is daardoor verzwakt. Daarbij mist Nederland deze zomer een toeristische trekpleister als de Floriade.

Dit jaar boeken minder Italianen en Engelsen een hotelovernachting en zijn er meer bezoekers uit de VS, Duitsland. Er gaan dit jaar meer Nederlanders in eigen land met vakantie.

● *Het corso in Kronenberg staat in het teken van de oogst.* Foto: FRANS HERMANS SEVENUM

Praaloptochten in Limbricht, Berg aan de Maas, Kronenberg en Kelmis

Corso's brengen komende weken kleur in Limburg

Liefhebbers van corso's kunnen binnenkort hun hart ophalen. Volgend weekeinde trekken de praalwagens door Limbricht tijdens het bloemencorso Limburg. Een week erna kan men kiezen uit Noord-Limburg en België. Dan vindt in Kronenberg het Oogstcorso plaats, terwijl in Kelmis een groot bloemencorso wordt gehouden.

Het bloemencorso in Limbricht staat dit jaar in het teken van 'Sittard, 750 jaar stad'. Behalve tien grote praalwagens, die onder meer de Slag om de Kemperkoul, de heks van Limbourgh en Sittard Muziekstad uitbeelden, rijden er vijftien klassieke voertuigen (koetsen, een bierwagen, tractoren en personenauto's) mee. Het oudste is een Victoriaans koetswerk uit 1830.

● *Aan het corso in Limbricht doen ook klassieke voertuigen mee.* Archieffoto: ERMINDO ARMINO

Het sluitstuk van de optocht is de wagen met de Bloemenkoninging. In totaal zullen er 500.000 bloemen aan de toeschouwers voorbij trekken, variërend van gladiolen en gerbera's tot strelitia en suikerbossie. Fanfares, harmonieën en schutterijen omlijsten de groot formaat bloemstukken.

SjtuufmaelPop

Het corso begint om 15 uur. Na afloop zijn de wagens van 17 tot 22 uur te bezichtigen op het tentoonstellingsterrein nabij kasteel Limbricht. Het bloemencorso wordt vrijdagavond voorafgegaan door het popfestival 'SjtuufmaelPop' (met onder andere Gé Reinders & the Spades en de Jansse Bagge Band) en zaterdagavond door een Groot Bloemen Gala met optredens van Anny Schilder, Danny Christiaan en Benny Nijman.

Een bezoek aan het corso kost 7,50 gulden per persoon (kinderen tot 12 jaar gratis). De entree voor het popfestival bedraagt in de voorverkoop 12,50 gulden en die voor het Bloemengala 15 gulden. Aan de kassa kosten kaarten resp. 15 en 20 gulden. Voorverkoopadressen: drukkerij Hamers en sigarenmagazijn Augustus van Neer in Sittard, café Salden, drogisterij Willemesen en hostellerie de Molenbron in Limbricht.

Berg aan de Maas viert in het weekeinde van 22 augustus de Oogstdankfeesten. De oogstdankstoet, die zondagmiddag om 14.30 uur vertrekt, heeft dit jaar als thema 'Verre oogsten verrijken onze tafels' (entree 6 gulden). Er is tevens een kermis, jaarmarkt en smikkelfeest.

De Oogstdankfeesten beginnnen vrijdagavond met lifemuziek in het feestpaviljoen (entree 5 gulden). Zaterdagmiddag 21 augustus is er een kindermarkt en kermis, terwijls 's avonds om 18.30 uur in de kerk een oogstdankviering wordt gehouden. Daarna begint een groot bruidstoetendéfilé, gevolgd door een daverend bruifloftsfeest (entree 5 gulden). Ook maandag- en dinsdagavond zijn er festiviteiten.

Oogststoet

Ook het corso dat op zondag 22 augustus vanaf 14.30 uur door de straten van Kronenberg trekt, staat in het teken van de oogst. Behalve oogst-, foklore- en praalwagens zijn ook paarden, oude machines, klederdrachtgroepen, muziekgezelschappen en schutterijen in de stot opgenomen. De praalwagens zijn versierd met groenten, granen, zaden, bloemen en fruit. Een schaapherder met zestig schapen en twee honden gaat voorop.

Rondom het corso vinden nog allerlei andere activiteiten plaats. Zo maken volksdansgroepen, vendelgildes, showbands en troubadours hun opwachting. Er is een oudeambachtenmarkt en vanaf 17.30 treedt vader Abraham op. Aansluitend krijgt de band Rowwen Hèze de 'Zilveren Vlegel' overhandigd. De entree voor het hele programma bedraagt 7,50 gulden.

Hergenrath

In het Belgische Hergenrath, gemeente Kelmis (zo'n 7 kilometer van Vaals) vindt op 22 augustus voor de twintigste keer een groot bloemencorso plaats. Volgens de organisatoren worden er maar liefst een miljoen bloemen in de praalwagens verwerkt en zal een duizental muzikanten en majoretten het corso opluisteren. De stoet vertrekt om 15 uur. De maandag erna zijn de bloemenwagens nog te bezichtigen op het Gemeenteplein van Hergenrath.

korte toer

ZATERDAG 7 AUGUSTUS

WAHLWILLER: Luikse Markt vanaf 10 uur.

HASSELT: Kunstmarkt Hasselt-Montmartre, achter het Stadhuis van 14 tot 18 uur.

LANAKEN: Mountainbiketocht, afstanden 12, 25 en 40 km, inschrijving en start tussen 9 en 12 uur bij café de Oude Hoeve, Kerkstraat 1 in Gellik.

SCHIN OP GEUL: Bondschuttersfeest Strucht met vanaf 20.30 uur dansvond in feesttent.

ECHT: Tentoonstelling 'Koud hè' in het Gemeentemuseum over de ijstijd. Geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10 tot 17 uur.

BAARLO: Bouwkunst in Legostenen, een tentoonstelling van poortgebouwen van Lego in Kasteel d'Erp, dagelijks geopend van 11 tot 17 uur.

ZONDAG 8 AUGUSTUS

WAHLWILLER: Luikse Markt vanaf 10 uur.

BERG EN TERBLIJT: Luikse Markt van 10 tot 18 uur.

SITTARD: Kerkepadwandeling met gids, vertrek om 14 uur bij café Schtad Zitterd, Markt 25. Aanmelden bij VVV, 046-521444.

BRUNSSUM: Rommelmarkt in gemeenschapshuis De Kepper, Gregoriuslaan 1a van 14 tot 17 uur.

BRUNSSUM: Rommelmarkt op parkeerplaats gemeentschapshuis In 't Ven, Terborchstraat.

HASSELT: Paardenkijkdag in Domein Kiewit met keuring, nationale trekwedstrijd, antieke koetsen, mendemonstratie.

SCHIN OP GEUL: Bondschuttersfeest Strucht, optocht om 15.15 uur, wedstrijden vanaf 16.30 uur en om 19 uur optreden Fietsefreem.

EPEN: Natuurmonumentenwandeling met gids, vertrek om 10 uur bij restaurant de Smidse, Molenweg 9.

DINSDAG 10 AUGUSTUS

BRUNSSUM: IVN-dagwandeling naar Rott (D), vertrek om 8.30 uur Lindeplein.

● *Wij raden onze lezers aan er rekening mee te houden dat de in deze rubriek opgenomen evenementen zonder ons medeweten afgelast, verplaatst dan wel uitgesteld kunnen worden.*

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Hot Shot 2, dag. 15, 17, 19, 21.30 uur. **Rivoli:** Dennis the Menace, dag. 14.30, 16.30, 18.45 en 21 uur.
Maxim: Bambi, dag. 14, 15.45 en 17.30 en Made in America, dag. 19 en 21 uur.
H5: Last Action Hero, dag. 14.30, 18, 20.30 en (zaterdag 23.15); Indecent Proposal dag. 14, 20, 21.30, zaterdag 23, za. en zo. ook 17. Sommersby, dag. 21 uur. Bambi, dag. 14.15, za. en zo. ook 16.15. Turtles 3, dag. 14, 18.30, za. en zo. ook 16.30. Cliffhanger, dag. 14, 18.30, 21 uur. Zat. ook 23.30.

● SCHAESBERG

Autokino: Dennis the Menace, vrij. t/m wo. 22.15

● MAASTRICHT

Mabi: Hot Shots 2, dag. 14.30, 18.30, 21.15. Bambi, dag., 14.30. Made in America, dag 18.30, 21.15. Mad Dod and Glory, dag. 14.30, 18.30, 21.15. Dennis the Menace, 14.30, 18.30, 21.15. **Ciné-K:** Oeroeg, dag. 21 uur. **Cinema- Palace:** Last Action Hero, dag. 14.30, 18, 21.15. Indecent Proposal, dag. 18 en 21 uur. Bambi, dag. 14.30. Turtles 3, dag. 14.30. Cliffhanger, dag. 18.15, 21.30.
Lumière: Maty, do t/m za. 20.30. Mes in 't Water, do. t/m za. 22.30. Proof, zo. en di. 20.30, ma. en wo. 22.30. Macaroni, zo. en di. 22.30, ma. en wo. 20.30.

● GELEEN

Roxy: Hot Shots 2, dag. 14, 20.30. Cliffhanger, dag. 20.30, Bambi, dag. 14 uur.

● SITTARD

Forum: Indecent Proposal, dag. 20.30. Last Action Hero, dag. 20.30. Jungle Book, dag. 14 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Indecent Proposal, do. t/m di. 19.30 en 22 uur. Cliffhanger do. t/m di. 19.30 en 22 uur. Dennis the Menace, do. t/m wo. 14.30. Jungle Book, do. t/m wo. 14.30.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Een huis vol kisten van Piet Stockmans. T/m 5/9, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Expositie van Ton Vrancken. T/m 1/8, open dag. 10-17.30 uur.

● KERKRADE

Botanische tuin, St. Hubertuslaan 74. Beelden van Twan Lendfers en Joachim Buchholz. T/m 29/8. Borduurexpositie. T/m 29/8. Open di t/m vr 9-17 uur, za en zo 13-17 uur.

● MAASTRICHT

MECC, Forum 100. Int. Grafiek Biënnale. T/m 8 aug., dag. open van 10.00-18.00 uur.
Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5. De Aanloop II. T/m 10/10, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur.
Spaans Gouvernement, Vrijthof 18. Expositie van collectioneurs Fré Wagner en Broos Wagner-de Wit. T/m 31/10, open wo, do en vr 14-17 uur.
Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a. Beelden van Ben Bonke. T/m 1/8. Open vr t/m ma 13-17.30 uur.
Natuurhistorisch Museum. Tranchot, Limburg in kaart gebracht. T/m 3/10, open ma t/m vr 10-12.30 en 13.30-17 uur, za en zo 14-17 uur.
Galerie Tracé, Alexander Battalaan 31. Werken op papier en tekeningen van tien kunstenaars. T/m 24/7, open do 14-20 uur, vr en za 12-17 uur.
Galerie Contempo, Rechtstraat 96. De zomer van '93. T/m 31/7, open do t/m zo 12-17 uur.
Galerie Walging, St. Pieterstraat 17a. Expositie Lucas Lommen en Lodewijk Seelen. T/m 26/7, open za 12-17 uur.
Galerie Henn, St. Nicolaasstraat 26c. Artist's books, Helmut Löhr. Van 31/7 t/m 28/8.
Studio Maastricht, Brusselsestraat 59. Verbeeld in glas. Zomertentoonstelling. T/m 14/8. Open di, wo, vr en za 11-18 uur, do 11-21 uur.
Galerie Simera/Signe, Bogaardenstraat 40B. Schilderijen van Alex Zeguers, poëzie en tekeningen van Theo Lenssen. Wo t/m za 13.00 tot 17.30 uur. T/m 7 aug.

● VALKENBURG

Streekmuseum, Grotestraat C 31. Schilderijen van Mimi Limpens. T/m 1/8, open van di t/m zo 10-17 uur.

● CADIER EN KEER

De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Zomeropstelling 6. T/m 29/8, open do t/m zo 13-17.30 uur.

● EYS-TRINTELEN

Galerie SiO2, Eyserweg 4. Dozen uit Duitsland. T/m 1/8. Open do t/m zo 14-17 uur.

● MARGRATEN

Galerie Groot Welsden, Groot Welsden 48. Zomerexpositie. T/m 15/9, open di t/m zo 13-17 uur.

● ROERMOND

Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Ensembles van Gilbert de Bontridder. T/m 29/8. Beeldonderzoek van Frans Peeters. T/m 5/9. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● VAALS

De Kopermolen, Von Clermontplein 11. Keramiek van Mieke Welzen, Jos Bertrand, Onno Dröge, Els Bux en Annet van Dijck. Van 10/7 t/m 5/9.

● VENLO

Museum Van Bommel-van Dam, deken van Oppensingel 6. Zomertentoonstelling. T/m 5/9, open di t/m vr 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

imburgs agblad egionaal

Zaterdag 7 augustus 1993

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

'Partijen moeten stelling nemen tegen discriminatie'

LIS wijst doodzwijgen van extreem-rechts af

Van onze verslaggever

HEERLEN - De Limburgse Immigratiestichting (LIS) vindt dat extreem-rechtse partijen, zoals de Centrum Democraten van H. Janmaat, niet moeten worden doodgezwegen. Dat staat in een advies voor lokale partijprogramma's, dat de LIS heeft toegestuurd aan alle plaatselijke politieke partijen en partij-afdelingen in Limburg.

De LIS, die de integratie van etnische en culturele minderheden nastreeft, pleit ervoor dat anti-democratische partijen actief worden bestreden, onder meer met informatie over hun werkelijke doelstellingen en activiteiten. Daarmee kiest de LIS een geheel andere koers dan tot nu toe in de Nederlandse politiek en media gebruikelijk is.

Daarnaast wijst de LIS de politieke partijen op hun voorbeeldfunctie: „Politieke partijen kunnen een voorbeeld geven door stelling te nemen tegen discriminatie en racisme en geen vooroordelen te bevestigen."

De LIS hoopt dat lokale partijen en plaatselijke afdelingen van landelijke partijen de aanbevelingen opnemen in het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar. Naast adviezen om discriminatie te bestrijden, omvat het LIS-advies aanbevelingen op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs, welzijn, huisvesting en de opvang van nieuwe allochtonen. Hoewel de LIS erkent dat vrijwel alle gemeenten al beschikken over voorzieningen voor allochtonen, dringt de belangenorganisatie aan op 'het verleggen van accenten, herschikking van beschikbare middelen en het zichtbaar maken van aandacht en zorg voor allochtonen'. Dat is volgens de LIS nodig om de 'neerwaartse spiraal van uitsluiting en defaitisme' ten aanzien van allochtonen te doorbreken.

Bij de verdeling van woonruimte is de LIS tegen zowel gedwongen concentratie als verplichte spreiding van allochtonen over de gemeente. Nieuwe allochtonen moeten, adviseert de LIS, intensieve lessen in de Nederlandse taal krijgen.

De LIS erkent voorts dat allochtonen relatief vaak terecht komen in de criminaliteit. „De kans op maatschappelijke ontsporing wordt echter tot een minimum gereduceerd, door vroegtijdig schoolverlaten en langdurige werkloosheid te voorkomen," aldus de LIS.

Whitney Houston toch naar Mecc

GELEEN - De Amerikaanse zangeres Whitney Houston treedt zaterdag 23 oktober toch op in het Maastrichtse congrescentrum Mecc. De technische problemen rond de accommodatie in de zuidhal van het Mecc zijn opgelost. Het plafond is te laag voor het decor waarin Houston normaal optreedt. De productie wordt nu aangepast aan de mogelijkheden van het Mecc. Overigens bleken ook andere zalen die Houston tijdens haar Europese toernee aandoet, met het zelfde probleem te kampen. Inmiddels zijn al meer dan 22 miljoen exemplaren verkocht van Houstons laatste cd Bodyguard, de soundtrack van de gelijknamige film, waarin Houston een hoofdrol speelde. Houston treedt vier keer in Nederland op. Vrijdag 22 oktober in Thialf Heerenveen, een dag later in Maastricht en op 26 en 27 november in Ahoy Rotterdam.

Verdachte duwde vrouw voor geldautomaat weg

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/HEERLEN - „De vrouw stond voor mij om geld uit de muur te halen. Ze stapte opzij toen ze merkte dat ik achter haar stond. Ik maakte de geldtransactie toen af. Het is in een opwelling gebeurd. Geweld heb ik niet gebruikt." Dat verhaal probeerde een 26-jarige Heerlenaar gisteren te slijten aan de rechtbank in Maastricht.

Uit verhoren die tijdens de zitting aan bod kwamen, bleek dat de verdachte de vrouw op 9 april van dit jaar had weggeduwd voor de geldopnameautomaat. Voordat hij de vrouw voor de 'flappetap' wegduwde, had hij over haar schouder meegekeken om te zien of zij haar pincode al had ingetikt.

„Het geld krijg je wel terug van de verzekering", zei hij tegen de hevig protesterende vrouw, toen hij zich vijfhonderd gulden liet uitbetalen. De politie kon de Heerlenaar drie dagen later aanhouden, na bestudering van de logbon van de geldautomaat direct naast de automaat waarbij de beroving plaatsvond. Daar had de man vlak voor het tijdstip van de beroving, 7.00 uur 's ochtends, een poging om geld op te nemen van zijn eigen rekening moeten afbreken.

De echtgenoot van het slachtoffer vertelde de rechtbank dat zijn vrouw sinds haar beroving niet meer naar een bank durft en ook gaan winkelen haar moeite kost. Voorts is ze veel vertrouwen in de mensen verloren. De vrouw eiste daarom 1500 gulden smartegeld van de dader.

Officier van justitie mr. S. de Klerk eiste tegen de man, die ook werd verdacht van drie kelderinbraken in De Dillegaard, een gevangenisstraf van één jaar. De raadsvrouw van de verdachte bepleitte een werkstraf. Uitspraak 20 augustus.

Interim-directeuren voor Sociale Dienst

KERKRADE - De Sociale Dienst in Kerkrade wordt voorlopig bestuurd door interim-directeuren. Volgens een woordvoerder van de gemeente wil het college eerst een uitgebreide discussie voeren over de toekomst van de dienst. Pas als de nieuwe vorm bekend is, wordt gekeken naar een permanente directeur.

Op dit ogenblik functioneert Cees Kruijt als interim-directeur. Deze blijft langer dan het geplande half jaar en vertrekt pas eind september uit Kerkrade.

Vervolgens neemt de adjunct-directeur van de Sociale Dienst in Hellevoetsluis de zaken in Kerkrade gedurende drie maanden waar. De beoogde nieuwe Kerkraadse gemeentesecretaris Suttorp is eveneens afkomstig van de gemeente Hellevoetsluis.

Wethouder Ger Smeijsters van Personeelszaken is op vakantie en niet voor commentaar bereikbaar.

Studenten worden wel en schippers niet in elkaar geslagen omdat schippers ook dat wel even zelf regelen

punaise

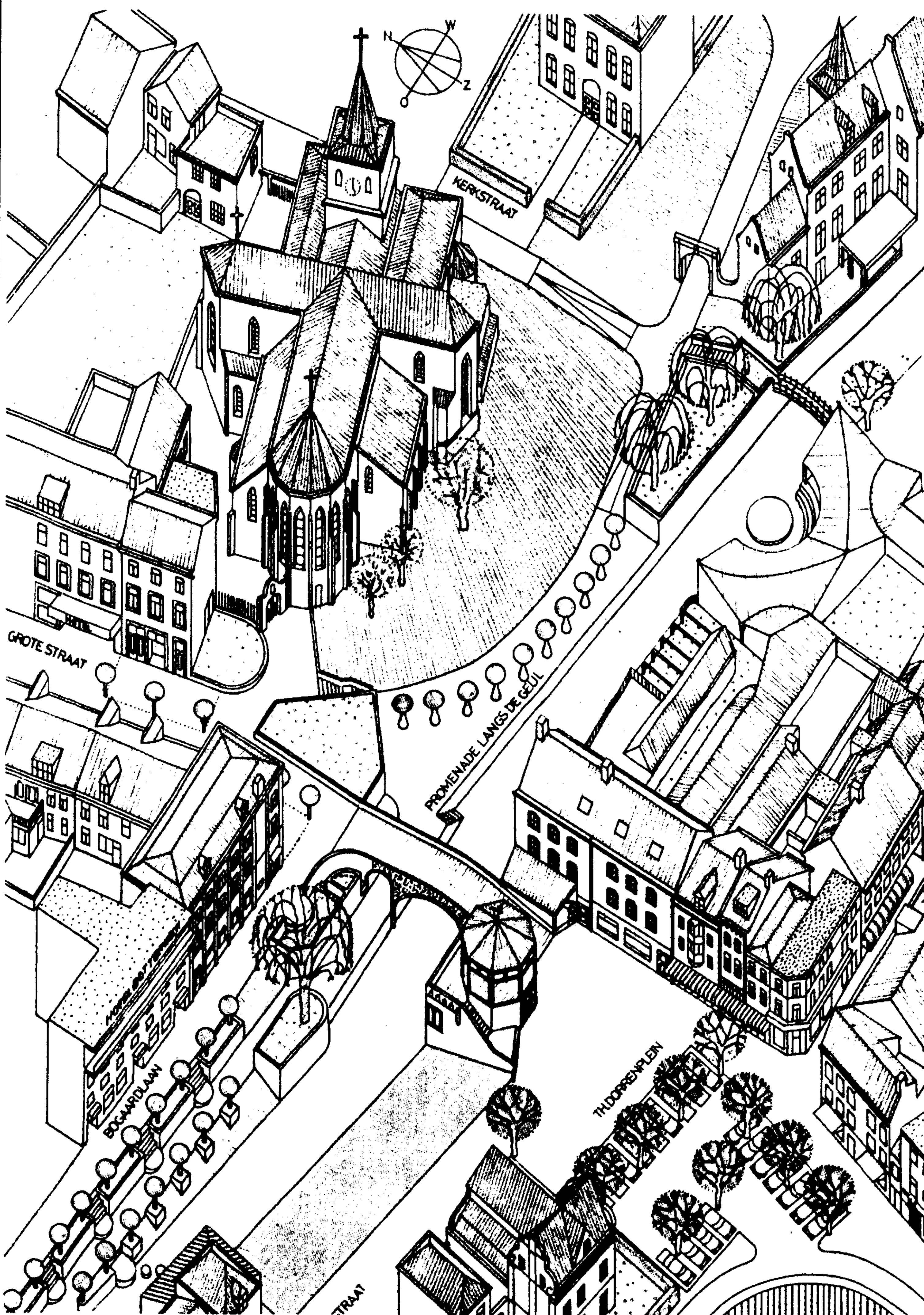
Steekpartij in stationstunnel

HEERLEN - Bij een steekpartij in de voetgangerstunnel onder het station in Heerlen is een 21-jarige inwoner van Meppel gistermiddag ernstig gewond geraakt. De man werd met een mes gestoken tijdens een ruzie over het vergoeden van een kapotte bril. De verdachte, een man van Chinese afkomst, had anderhalf jaar geleden de bril van het slachtoffer vernield en had de schade nog niet helemaal vergoed. Daarover ontstond onenigheid in de stationstunnel. De verdachte vluchtte weg na de steekpartij. De Heerlense politie zoekt getuigen van de ruzie. Het slachtoffer is inmiddels weer uit het ziekenhuis.

Ook klachten uit Limburg over niet-erkende geneeswijzen

HEERLEN - Bij het meldpunt voor slachtoffers van niet-erkende alternatieve geneeskunst in Tilburg zijn acht à negen klachten uit Limburg binnen gekomen. Het betreffen klachten over verschillende vormen van niet-erkende geneeswijzen. Het meldpunt is enkele dagen geleden opgericht naar aanleiding van de dood van een peuter en de ervaringen van een ex-patiënt met zogenaamde iatrosofen. Dit zijn alternatieve genezers die elke vorm van inmenging van reguliere artsen afwijzen.

De oprichter van het meldpunt Ron Kusters vertelt dat hij de laatste twee dagen al ruim honderd telefoontjes heeft gehad van klagende (ex-)patiënten. „Veel bellers durven niet alles te vertellen. Ze zijn bang," zegt hij over de reacties die zijn binnengekomen. Het meldpunt, dat maandag officieel een stichtingsvorm krijgt, probeert de klachten over niet-erkende geneeswijzen over een tijdje in kaart te brengen.

● *Bij realisering van de Geulpromenade komen er twee niveau's voor de Bogaardlaan (beneden links) en wordt er een nieuwe, smallere brug aan de ingang van de Grotestraat gebouwd.*

Geulpromenade komt onder straatniveau

VALKENBURG - Om een nieuwe dimensie te geven aan het toerisme wil het gemeentebestuur van Valkenburg aan de Geul in het hele oude centrum van Valkenburg een Geulpromenade laten aanleggen. Het is de bedoeling om op twee en een halve meter onder het huidige straatniveau een looproute te creëren vlak langs de Geul. De bestaande bruggen, die in slechte staat verkeren, worden volgens het plan afgebroken en door nieuwe, smallere bruggen vervangen. De Geulpromenade zal onder de nieuwe bruggen doorlopen.

Valkenburg heeft de internationaal befaamde architect Piet Blom aangetrokken om de ideeën nader uit te werken. De gisteren door hem gepresenteerde schetsen voorzien in een promenade op bijna waterniveau vanaf hotel Walram langs het Walramplein en via de Bogaardlaan naar de omgeving van de oude kerk.

Zeer rigoureus is zijn gedachte om de pas dertig jaar oud Lievevrouwekerk, aan de Geul gelegen tegenover het Walramplein, af te breken en verder op het achterterrein te vervangen door een nieuwe, iets kleinere kerk.

Vanwege het pal aan het riviertje liggende kasteel Den Halder buigt de promenade over enige afstand af van de Geul. Om een doorloop van de Wilhelminalaan naar de Emmalaan te realiseren zullen twee Geulpanden - dat van de vroegere notaris Smeets en de autogarage Beuken - na aankoop worden afgebroken. Blom heeft voor de vrijkomende ruimte een kasteelachtige nieuwbouw in gedachten.

Voorbij het schoolgebouw de Plenkert moet de promenade via een drijvende brug aansluiting krijgen met het Odapark. Een amfitheater op de plek van het huidige Casinopleintje, een halfrond overdekt theater daarnaast en de naar een plek tegenover het VVV kantoor te verplaatsen kiosk vormen culturele elementen in het plan van Blom.

Voor de aanleg van de Geulpromenade inclusief reconstructie van oude of bouw van nieuwe kademuren is een bedrag van twaalf miljoen gulden beschikbaar. Tweederde wordt door het waterschap Roer en Overmaas betaald. Bij realisering zullen zijn van gedegen inspraak door de inwoners, zullen vele tientallen miljoenen guldens meer nodig zijn.

Moeder schakelde privédetective in

Vader met ontvoerd kind gevonden in Brazilië

Van onze verslaggeefster

LONDRINA/ELSLOO - De vader die zijn driejarig Limburgs dochtertje ontvoerde, is terecht. Beiden zijn gevonden in de Braziliaanse stad Londrina, vijfhonderd kilometer ten oosten van de hoofdstad Sao Paulo. De Braziliaanse politie deed begin deze week een inval in een villa van een Nederlandse ontwikkelingswerker, waar het meisje werd schuilgehouden.

Bij de inval waren ook de moeder van het kind en een vertegenwoordiger van het Nederlands consulaat aanwezig. De moeder kon de geheime verblijfplaats van het travestie opsporen na aanwijzingen van een Eindhovens privé-detectivebureau dat zij had ingeschakeld.

Een week geleden toog moeder met een familielid per vliegtuig naar Brazilië om te proberen haar kind terug te krijgen, met behulp van de Nederlandse ambassade en de plaatselijke politie.

Een ex-collega van de vader heeft de man en zijn dochter in Brazilië onderdak verschaft. Om voor haar te kunnen zorgen, gaf de vader zijn baan op. Hij was werkzaam bij de Nederlandse Organisatie voor Ontwikkelingssamenwerking.

Donderdagochtend is de vader verhoord door de politie in Londrina en sindsdien staat hij daar ook onder politietoezicht.

De man, die opgroeide in Elsloo en na zijn scheiding in Den Haag woonde, ontvoerde zijn dochter omdat hij na de scheiding van zijn exvrouw graag de voogdij wilde maar die niet kreeg. Het kind is door de rechter voorlopig toegewezen aan de moeder.

Maar het vonnis van Nederlandse rechters blijkt niet voldoende om het kind meteen naar Nederland te kunnen brengen. Volgens de advocaat van de vader zal het niet makkelijk zijn om het kind het Zuid-amerikaanse land uit te krijgen. Een Braziliaanse rechter moet namelijk eerst de Nederlandse beslissing rechtsgeldig maken.

Ruim een jaar geleden besloten de ouders van het Limburgse meisje te scheiden. Tot begin van dit jaar gingen beiden akkoord met een omgangsregeling voor hun kind: drie van de veertien dagen zorgde de vader voor zijn kleintje, de overige dagen woonde zij bij haar moeder in Tilburg. Deze vermoedde eind vorig jaar dat haar dochtertje seksueel misbruikt is door een familielid van haar ex-man. Ze schakelde een onderzoeksbureau in dat het kind onderzocht.

De zaak escaleerde omdat de vader vindt dat het instituut procedurele en inhoudelijke fouten heeft gemaakt en dat hun onderzoeksmethoden suggestief en niet verifieerbaar zijn. Onafhankelijk van elkaar gaven vier deskundige psychologen dezelfde kritiek.

Op advies van het Eindhovens Instituut weigerde de moeder haar dochter voor een weekeinde af te staan aan de andere ouder. De man voelde zich buiten spel gezet, wachtte het kind in april op bij school en verdween.

Voogdij

De rechtbank in Breda deed in mei uitspraak dat de moeder de voorlopige voogdij zou krijgen over haar kind. Hieraan gaf haar ex-man geen gehoor waarna zij een kort geding tegen hem aanspande om het meisje terug te krijgen.

Begin juli stelde de kinderrechter haar in het gelijk en bepaalde dat de vader een dwangsom van vijfhonderd gulden per dag moest betalen voor elke dag dat het kind niet terug was bij de moeder. Dat bedrag werd geëist. Daarna zou de man kunnen worden gegijzeld, net zo lang tot hij zou zeggen waar hij de peuter schuil hield.

De oma van het meisje, die in Elsloo woont, gaf twee maanden geleden al te kennen dat haar zoon 'aan de andere kant van de wereld' zat. Hij is Zuid-Amerika deskundige en heeft via zijn baan de nodige contacten opgebouwd in dit werelddeel. De oud-collega bij wie hij en zijn dochter de laatste maanden verbleven, is getrouwd met een Braziliaanse en woont in Londrina. Deze man heeft na de scheiding van zijn vriend voor de rechtbank getuigd dat het kind aan de vader moest worden toegewezen.

Vermogen FSI stijgt

BRUNSSUM - Het Fonds voor Sociale Instellingen (FSI) in Brunssum heeft vorig jaar 2,9 miljoen aan de reserves kunnen toevoegen. De Beheersmaatschappij FSI daarentegen boekte een uiterst bescheiden resultaat van 33 mille. Dat lag met name aan een forse omzetdaling bij de Algemene Dienstverlenende Bedrijven (ADB), die zich onder meer bezighouden met box- en palletfabricage, steigerbouw en isolatie.

Kleren gekocht met gestolen cheques

HEERLEN - Een vrouw heeft in Heerlen geprobeerd het geld terug te krijgen voor kleren die ze eerder met gestolen cheques in Roermonds filiaal had gekocht. De vrouw werd meteen aangehouden. De 27-jarige vrouw uit Klimmen stond begin deze maand in Ransdaal twaalf cheques en een bankpas. Daarvoor kocht ze in totaal voor 2700 gulden aan kleren. In één geval lukte het haar om 1200 gulden contant in handen te krijgen door de gekochte kleren terug te brengen. De kleren zijn terugbezorgd bij de betreffende zaken.

Rechter Wortmann gaat met vut

MAASTRICHT - Vice-president mr. J.C.E. Wortmann (61) van de Arrondissementsrechtbank in Maastricht, heeft per 1 augustus gebruikgemaakt van de vut-regeling. De rechter is eervol ontslag verleend, zo heeft het ministerie van Justitie meegedeeld. Totdat de opvolging van mr. Wortmann formeel bekendgemaakt is, neemt vice-president mr. J. Huizen zijn werkzaamheden als hoofd van de afdeling Strafzaken waar.

Bejaarde vrouw verijdelt roof

HEERLEN - Een 73-jarige Heerlense heeft zich donderdag rond 23.00 uur met succes verzet tegen een tasjesroof. Ze moest dat wel bekopen met lichte verwondingen aan hoofd en armen. Ze wandelde met haar man in de Amsterdamstraat toen een onbekende het echtpaar van achteren naderde en de tas vastgreep. De vrouw liet niet los, viel achterover en werd enkele meters over het trottoir gesleept. De overvaller vluchtte toen zonder tas richting Schaesbergerweg.

Schietpartij in Heerlen om drugs

HEERLEN - De Heerlense politie heeft gisterochtend bij het station drie mannen aangehouden in verband met een schietpartij. Een 23-jarige Landgravenaar bleek met een gaspistool drie schoten afgevuurd te hebben. De aanleiding was een ruzie over de koop en verkoop van heroïne. Een politiepatrouille hoorde rond half vijf drie schoten in de voetgangerstunnel onder de Spoorsingel. Drie mannen renden daarop vanuit de tunnel richting Oranje Nassaustraat. Twee Landgravenaren (23 en 26 jaar oud) werden meteen aangehouden, een 32-jarige Heerlenaar kon even verderop onderschept worden. De drie mannen gaven elkaar de schuld geschoten te hebben. Maar uiteindelijk bleek de jongste Landgravenaar de schutter te zijn.

Heerlense autodief gepakt in Stein

STEIN/HEERLEN - Een 22-jarige man uit Heerlen is in Stein opgepakt nadat hij twee auto's had gestolen aan de Heerlenerbaan en in Hoensbroek. Met één van zijn 'aanwinsten' reed hij naar Stein, waar hij door een patrouille werd aangehouden op de Nieuwe Postbaan. Toen de agenten de wagen wilden controleren, ging de man er vandoor en vluchtte een maïsveld in. Met behulp van een speurhond werd hij daar opgespoord.

Café in Oud-Geleen overvallen

GELEEN - Twee mannen met een bivakmuts pleegden afgelopen vrijdag in alle vroegte een gewapende overval op een café aan de Peschstraat in Oud-Geleen. De twee drongen de zaak om even voor enen 's nachts binnen en bedreigden de kasteleinsvrouw en enkele gasten met messen. Een van de overvallers liep achter het buffet en leegde de inhoud van de kassala. Daarna rende hij met zijn compagnon naar buiten. De zoektocht van de politie naar de daders was gisteravond nog in volle gang.

Sluis Panheel korte tijd bezet

PANHEEL - Actievoerende schippers hebben vrijdagmiddag korte tijd de sluis bij Panheel bezet. Rond drie uur blokkeerde een schip de vrije doorvaart. De actie was bekend bij de politie. Vanwege de korte tijdsduur besloot de politie om niet in te grijpen.

o/z

Enige en algemene kennisgeving

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor het vele dat hij voor mij betekend heeft deel ik u mede dat heden is overleden, mijn broer

Toon Martens

op de leeftijd van 59 jaar.

In dankbare herinnering:
Albert Martens

5 augustus 1993
Past. Habetsstraat 18
6431 JS Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 9 augustus om 14.30 uur in de St. Josephkerk te Hoensbroek-Passart, gevolgd door de begrafenis op de r.k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Met leedwezen geven wij kennis van het overlijden van onze secretaris

Toon Martens

Spaarclub de Moelemakers
Café Nieuwland
Hoensbroek

Heden overleed tot onze diepe droefheid na een langdurige ziekte, voorzien van het h. sacrament der zieken in de leeftijd van 71 jaar, mijn dierbare echtgenote, goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Enny Velraeds

echtgenote van

May Sevenich

Wij bevelen haar ziel in uw gebeden aan.

De bedroefde familie:
Kerkrade: **May Sevenich**
Herzogenrath: **Kit Offermanns-Vendenhof**
Frans-Josef Offermanns
Anja, Frank, Thomas
Landgraaf: **José van Hoef-Sevenich**
Kees van Hoef
Tom, Rick
Kerkrade: **Bert Sevenich**
Anja Sevenich-Jongen
Heby
Anja Offermans
Martin Koch
Floria
Familie Velraeds
Familie Sevenich

6461 BJ Kerkrade, 5 augustus 1993
Wilhelminastraat 42

De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op dinsdag 10 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Lambertus Kerkrade-Centrum, waarna aansluitend crematie te Heerlen.
Bijeenkomst in voornoemde kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
Maandag tijdens de avondmis van 19.00 uur zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het streekmortuarium gelegen te Kerkrade-West, Schifferheiderstraat 7. Gelegenheid tot afscheidnemen van 18.00 tot 19.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

Met grote droefheid, doch ook met grote dankbaarheid jegens O.L. Heer hem als levensgezel, vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef te hebben gehad, geven wij u kennis dat heden van ons is heengegaan, op de leeftijd van 75 jaar,

Math Aspers

weduwnaar van

Aleida Broer

levensgezel van

Maria van Wenkop

In dankbare herinnering:
Heerlen: **Maria van Wenkop**
Heerlen: **Antoon en Johanna**
Aspers-Hartgers
Heerlen: **Math Aspers**
Heerlen: **Wiel en Annette**
Aspers-Sobczak
Heerlen: **Tiny en Marco**
Arets-Aspers
Brunssum: **Jo en Leonie**
Aspers-Boekhorst
Schinveld: **Jose en Wiel**
Hermans-Aspers
De kleinkinderen
Familie Aspers
Famili Broer

5 augustus 1993, Heerenweg 235,
6414 AH Heerlen.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 10 augustus om 11.00 uur in de Christus-Koningkerk te Heerlen-Vrieheide, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats Heerlerheide.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek; bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur, zondag van 14.00 tot 15.00 uur.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor het medeleven, ons betoond bij het overlijden en de krematie van mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, groot- en overgrootvader

Oene Jongboom

willen wij u langs deze weg hartelijk danken.

Mevr. L. Jongboom-van den Heut
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Landgraaf, augustus 1993

Rust nu maar uit
Je hebt je strijd gestreden
Je hebt het dapper gedaan
Niemand weet hoeveel je hebt geleden
Niemand weet hoeveel je hebt doorstaan
Rust nu maar uit.

Dankbaar voor hetgeen hij voor ons is geweest, geven wij u kennis dat heden, na een moedig gedragen lijden, toch nog plotseling van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa en oom

Anton van de Pol

echtgenoot van

Gertrud Luise Krämer

in de leeftijd van 83 jaar.

Obbicht: **G.L. van de Pol-Krämer**
Grevenbicht: **A.J. Vencken-van de Pol**
J.J. Vencken
Grevenbicht: **J.G. van de Pol**
Erp: **J. Reitsma-van de Pol**
R. Reitsma
Grevenbicht: **C. Verhagen-van de Pol**
H.O.H. Verhagen
Obbicht: **A.P.E. van de Pol**
M.R.L. van de Pol-Deuss
Kleinkinderen

6125 AB Obbicht, 5 augustus 1993
Kempenweg 37

De rouwdienst wordt gehouden op maandag 9 augustus a.s. om 14.30 uur in de Ned. hervormde kerk, H. Kruisstraat te Grevenbicht, geleid door de weleerwaarde ds. J.A. Compagne. Aansluitend zal de teraardebestelling plaatsvinden op de hervormde begraafplaats aldaar.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 14.00 uur in bovengenoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard.
Bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Bedroefd, maar dankbaar dat zij zo lang in ons midden mocht zijn, geven wij u kennis van het heengaan van onze zus, schoonzus, tante en nicht

Roos Gustings

weduwe van

Johan Strijthagen

Zij overleed in de leeftijd van 84 jaar, voorzien van de h. sacramenten der zieken.

Familie Gustings
Familie Strijthagen

Gulpen, 5 augustus 1993
W. Beekmanstraat 2
Corr.adres: Oude Baan 4, 6286 BE Wahlwiller

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 10 augustus om 10.30 uur in de H. Cunibertuskerk te Wahlwiller, gevolgd door de begrafenis aldaar.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Avondwake maandag om 18.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in mortuarium Sjalom, Hilleshagerweg 11 te Mechelen, alwaar gelegenheid is tot afscheidnemen dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

God gaf hem gouden handen,
die altijd klaar stonden voor een ander.
In tevredenheid Heer,
leggen wij zijn handen in de Uwe neer.

Na een werkzaam en liefdevol leven, getekend door eenvoud en oprechtheid, hebben wij, ofschoon wel voorbereid, afscheid moeten nemen van mijn geliefde man, onze vader, schoonvader en opa

Peter Jozef (Zef) Frijns

☆ 13 juli 1920 † 5 augustus 1993

echtgenoot van

Bep Ruijschop

Heerlen: **B. Frijns-Ruijschop**
Kerkrade: **Harrie Frijns**
† Rosie Frijns-Vromen
's-Heerenberg: **Gerda Kessels-Frijns**
Jos Kessels
Brunssum: **Netty Frijns**
Heerlen: **Jo Frijns**
Yvonne Frijns-van Lobberegt
Oirsbeek: **Riet Schiffelers-Frijns**
Lou Schiffelers
Brunssum: **John Frijns**
Karin Olijve
En zijn kleinkinderen

6418 BJ Heerlen
A Gen Giezen 2

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op dinsdag 10 augustus om 11.00 uur in de H. Andreaskerk te Heerlerbaan-Heerlen, gevolgd door de begrafenis aldaar.
Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondwake maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het Uitvaartcentrum Dela in Heerlen, Grasbroekerweg 20, alwaar gelegenheid is tot afscheidnemen, zondag van 14.00 tot 15.00 uur en maandag van 18.00 tot 19.00 uur.
Zij die geen persoonlijke kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de vele blijken van medeleven die wij van u mochten ontvangen na het overlijden en tijdens de crematie van

Roel Eberhard

willen wij langs deze weg onze oprechte dank uitspreken. U was voor ons een grote steun en gaf ons het gevoel dat hij door velen geliefd en gerespecteerd werd.
Een speciaal woord van dank aan alle oud-mariniers, familie, bewoners en vrienden van de Gasterberg.

Mevr. M. Eberhard-Schormans
kinderen en kleinkind

Enige en algemene kennisgeving

Hoewel zeer gehecht aan dit leven, is heden in groot geloof en volle overgave, omringd door ons allen, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 50 jaar, van haar Schepper teruggekeerd mijn lieve echtgenote, onze dierbare en zorgzame moeder, dochter, schoondochter, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Marie-Louise Groteclaes

echtgenote van

Pierre Claessen

Obbicht: **Pierre Claessen**
Raymond en Annelies
Patricia
Familie Groteclaes
Familie Claessen

6125 AL Obbicht, 5 augustus 1993
Rietlaan 10

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de bijzetting in het familiegraf op het r.k. kerkhof te Amby-Maastricht, zal gehouden worden a.s. dinsdag 10 augustus om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Willibrordus te Obbicht.
De avondwake voor Marie-Louise is a.s. maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Er is geen condoleren.
Marie-Louise is opgebaard in het Maaslandmortuarium Wauben te Sittard, Heinseweg. Bezoek van 17.30 tot 18.15 uur.
Een bijzonder woord van dank aan de doktoren en verplegend personeel van het Maaslandziekenhuis te Sittard.

Herinner hem,
maar niet in sombere dagen,
herinner hem in stralende zon,
toen hij was toen hij alles kon.

Bedroefd, maar dankbaar voor wat hij voor ons heeft betekend, geven wij kennis dat heden, toch nog vrij onverwacht, op zijn 78e verjaardag van ons is heengegaan, mijn lieve echtgenoot, onze lieve vader en schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef, de heer

Johannes Joseph Hubertus van Houtem

echtgenoot van

Maria Elisa Schlembach

Met liefde gedenken wij hem die goed voor ons was.

In dankbare herinnering:
Vijlen: **mevr. M. van Houtem-Schlembach**
Bocholtz: **Huub, Rosie**
Tom, Bram en Janneke
Familie Van Houtem
Familie Schlembach

5 augustus 1993.
Corr.adres: H. van Houtem,
Margrietstraat 16, 6351 CB Bocholtz.

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal worden gehouden op dinsdag 10 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk St. Martinus te Vijlen.
Op maandag 9 augustus is er om 18.30 uur rozenkransgebed en aansluitend zal er ter intentie van de overledene een h. mis worden opgedragen in bovengenoemde kerk.
Gelegenheid tot schriftelijk condoleren is er achter in de kerk.
Vader is opgebaard in de rouwkapel Sjalom te Mechelen, Hilleshagerweg; bezoekuur dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Dankbetuiging

De vele blijken van medeleven bij het overlijden, kerkdienst en crematie van

Herman Walravens

weduwnaar van

Netta Banke

waren voor ons een grote troost.
Hiervoor onze oprechte dank.

Kinderen en kleinkinderen

Eygelshoven, augustus 1993
Russelstraat 9

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zaterdag 14 augustus 1993 om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Joannes de Doper te Eygelshoven.

Mr. Henk Peters,
advokaat en procureur te Geleen,
deelt mee
dat met ingang van 3 augustus 1993

mr. Frans Bronneberg

is toegetreden tot zijn kantoor.

Het kantoor is gevestigd te Geleen
aan de Kummenaedestraat 72
(t.o. sport- en recreatiecentrum Glanerbrook).
Tel. 046-758114. Fax 046-758446
Spreekuur volgens afspraak.

Mr. H.E.G. Peters
Mr. H.F.A. Bronneberg

---

†

Tot ons groot verdriet hebben wij heden, geheel onverwacht, afscheid moeten nemen van mijn lieve man, zorgzame vader, schoonvader, lieve opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Cees van der Steen

echtgenoot van

Sjaan Hendriks

Gesterkt door het h. sacrament der zieken overleed hij op 63-jarige leeftijd.

Geleen: **J. van der Steen-Hendriks**
Geleen: **Lou en Joke**
Perry, Emmely
Familie van der Steen
Familie Hendriks

6163 GG Geleen, 5 augustus 1993
Valderenstraat 34

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben maandag 9 augustus a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Engelbewaarders te Lindenheuvel-Geleen, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.
Mede tot intentie van de dierbare overledene zal er een avondmis worden opgedragen heden zaterdag om 19.00 uur in voornoemde kerk.
Cees is opgebaard in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, alwaar gelegenheid tot bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

† **Frans Marijnen** … jaar, weduwn… van Els Heijma… corr.adres: Lincoln… mein 1, Maastric… De uitvaartdie… vindt plaats op ma… dag 9 augustus … 13.00 uur in de pa… chiekerk van St. Ch… stoffel te Caberg-M… stricht.

† **Joseph Defauw…** 86 jaar, echtgen… van Elisa Linden, … lestraat 11, Banh… De uitvaartdie… vindt plaats op di… dag 10 augustus … 10.30 uur in de pa… chiekerk van de … Gerlachus te Banho…

† **Carolus Petr… Cornelis Se… houdt,** 73 jaar, echt… noot van Johan… Cornelia van Egg… mond, Jekersch… 26, Maastricht. De u… vaartdienst vin… plaats in het bijz… van zijn naaste fa… lieleden.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen.

AANKONDIGIN…

Bij exploit van de dat… augustus 1993, heb i… lius Xavero Smit, bel… deurwaarder der rijksb… tingen te Heerlen, G… Boord 21, kantoorhou… de aldaar Groene Boo… op verzoek van de B… tingdienst/Particulier… Ondernemingen B… land te Heerlen, … mede domicilie k… en kantoorhoudende … kantoor van mij, bel… deurwaarder BETEK… aan J.H.A.M. Wirts, … ren op 29 maart 1942, … zonder bekende wo… verblijfplaats binne… buiten Nederland, … dwangbevelen met … om binnen twee da… betalen het bedrag … vorderbaar vermeld … noemde dwangbe… breder omschreven, … de de kosten van … ging en de intere… gebreke waarvan za… den overgegaan tot … toriale maatregelen … zijn roerende en onro… de zaken en/of ander… Een tweede afschrift… bijstand dwangbevel/… exploit kan worden v… gen te mijnen kanto… Heerlen, Groene Boo…

De belastingdeurwaard… belast met de betekeni…

J.X. Smit

Populariteit overleden vorst groot onder Limburgers

'Boudewijn ook een beetje onze koning'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Bijna duizend mensen hebben in de afgelopen dagen het Belgisch Consulaat in Maastricht bezocht om het condoléance-register te tekenen voor de overleden koning Boudewijn. „De populariteit van onze koning bij de Nederlanders heeft ons toch wel een beetje verrast," vertelt vice-consul P. Martin.

In eerste instantie werd woensdagmiddag in de werkkamer van de consul-generaal H. Schaepman een register klaargelegd. Donderdag bleek al gauw dat er een tweede boek bij moest komen. Toen werden er 530 bezoekers geteld die hun rouwbeklag kwamen doen. Daaronder bevonden zich deputé G. Kockelkorn, als waarnemend commissaris van de koningin, de Maastrichtse wethouder Leenders, burgemeester Pleumeekers van Heerlen en de adjudant van de koningin ir. L. Kretzer. „We hebben ook veel schriftelijke reacties en bloemstukken ontvangen," deelt Schaepman mee.

De derde druk van het boekwerk 'Sire, over het leven en werken van Boudewijn en Fabiola' was in een mum van tijd uitverkocht. „Trouwens in België is de uitgave ook niet meer te verkrijgen," weet een medewerkster van het consulaat te vertellen.

Uit de registers wordt duidelijk dat veel bezoekers bijzonder onder de indruk zijn van het verscheiden van de Belgische vorst.

Iemand schrijft: „Majesteit, na een ontmoeting in de Opéra Royal in Luik heeft u een diepe indruk op mij gemaakt. Het heengaan van uw gemaal is voor ons allen een groot verlies." Een Maastrichtenaar verklaart dat Boudewijn 'ook een beetje onze koning' was.

Een Belgische mevrouw uit Ulestraten heeft de tranen in de ogen staan bij het verlaten van het consulaat. En een Nederlandse uit Geleen neemt geen blad voor de mond over haar emoties: „Ik wil u eerlijk vertellen dat het overlijden van koning Boudewijn mij meer doet dan dat iemand van ons eigen koninklijk huis zou sterven."

Misschien dat een sobere tekst in het register de teneur van de condoléances en de gemoedstoestand van de meeste bezoekers het treffendst verwoordt: „U was een eenvoudig, lief en vriendelijk mens."

● *Enkele duizenden mensen hebben het condoléanceregister in het Belgisch Consulaat in Maastricht getekend.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Verdachte brand Kerkrade vrijuit

MAASTRICHT/KERKRADE – De rechtbank in Maastricht heeft gisteren een 32-jarige man vrijgesproken van opzettelijke brandstichting in zijn woning in de Meuserstraat in Kerkrade. Ook de verdenking dat door zijn nalatigheid de brand was ontstaan, waarbij gevaar ontstond voor andere mensen en goederen, werd niet bewezen geacht.

De rechtbank beval daarom dat de Kerkradenaar onmiddellijk vrijgelaten moest worden uit het huis van bewaring in Amsterdam.

De Kerkradenaar vertelde tijdens de behandeling van zijn zaak dat hij met een brandende sigaret in slaap was gevallen. Volgens hem zou daardoor het vuur, dat de woning voor een belangrijk deel in de as legde, zijn ontstaan.

Bij de vertaling van de uitspraak speelde opnieuw een tolken-probleem. Nadat in een eerdere zaak een tolk door een misverstand niet tijdig was beëdigd, had justitie deze keer geen tolk in de Spaanse taal kunnen vinden omdat die allemaal op vakantie waren. Gelukkig maakte de man de problemen voor justitie niet groter door erin toe te stemmen dat een tolk de uitspraak voor hem in het Duits vertaalde.

Vakbonden en bestuur strijken laatste plooien recht

Sociaal plan OU bijna rond

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het bestuur van de Open Universiteit en de vakbonden hebben goede hoop nog deze maand een akkoord te bereiken over een sociaal plan. Beide partijen hebben hoge verwachtingen van een laatste overleg op dinsdag 17 augustus.

Deze week werden de OU en de bonden het al in grote lijnen eens over het sociaal plan. De OU moet in twee jaar tijd acht miljoen gulden bezuinigen op personeelskosten. Daarom is een reorganisatie in gang gezet die zal leiden tot tientallen ontslagen. Die vallen allemaal bij de hoofdvestiging in Heerlen. De verschillende studiecentra in het land worden gespaard. Bij de OU werken negenhonderd mensen: 480 in Heerlen, 420 in de studiecentra.

Protest

Enkele weken geleden braken de vakbonden het overleg met het bestuur van de OU uit protest af.

De bonden waren kwaad dat het bestuur al met de reorganisatie was begonnen. Maar deze week zijn de partijen weer nader tot elkaar gekomen. De belangrijkste hindernissen zijn uit de weg geruimd. De komende dagen zullen de compromissen technisch worden uitgewerkt.

Zeven jaar cel voor doodslag Kerkrade

MAASTRICHT – De rechtbank in Maastricht heeft S. S. (26) uit Geleen gisteren veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaar.

De rechters hebben S. schuldig bevonden aan het doodschieten van de 22-jarige Godefrida Medina op 22 april van dit jaar in de Kerkraadse Niersprinkstraat. Het verweer van de raadsman dat S. gehandeld zou hebben uit zelfverdediging werd door de rechtbank verworpen. Volgens de magistraten was van een dreigende situatie, laat staan een daadwerkelijke aanval, geen sprake.

S. moest het vonnis noodgedwongen twee keer aanhoren. De rechtbank had de eerste keer de tolk niet beëdigd, omdat de tolk liet weten al tijdens de behandeling van de zaak de eed te hebben afgelegd. Nadat de uitspraak bekend was gemaakt, ontdekte de griffier van de zitting echter dat een andere tolk in eerste instantie in deze zaak had opgetreden. De eerste uitspraak was daardoor ongeldig.

De officier van justitie eiste tijdens de behandeling van de zaak acht jaar gevangenisstraf tegen S. De aanleiding van de schietpartij op klaarlichte dag zou een ruzie zijn om een vriendin.

Terug van weggeweest

● *Pa van Workum ziet na meer dan twee jaar zijn zoon Wim terug. De Landgraafse wereldreiziger heeft 35.000 kilometer fietsend overbrugd.* Foto: FRANS RADE

Wereldreiziger weer thuis in Landgraaf

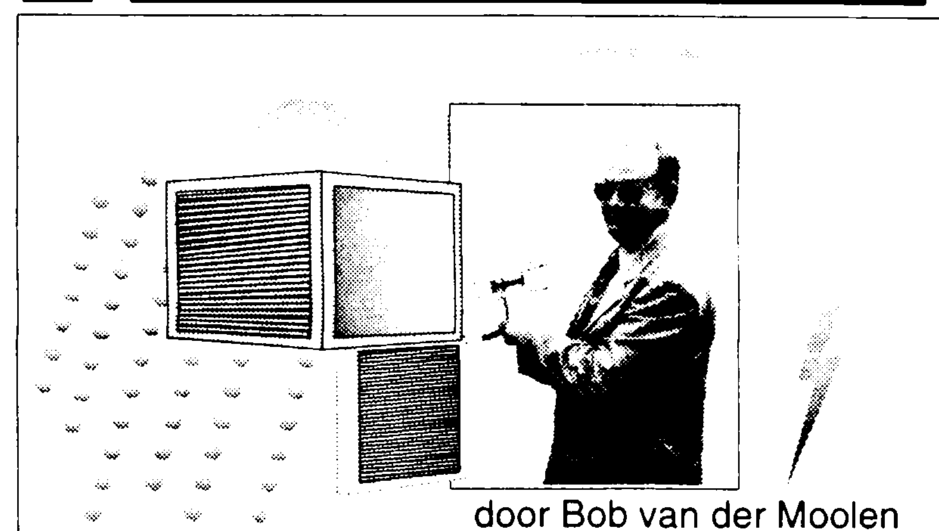
Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF – Het was een weerzien met vreugdetranen, gistermiddag. Wim van Workum uit Landgraaf zette na een wereldreis van bijna tweeëneenhalf jaar weer voet op 'Waubachse' bodem. Om tien minuten voor twee draaide hij met zijn fiets de Hovenstraat in. Enkele seconden later kon de reiziger zijn familieleden en vrienden in de armen sluiten.

De gebruinde Landgravenaar (30) was ontroerd door het warme welkom dat hem ten deel viel. „Tijdens mijn reis heb ik geweldige mensen ontmoet, echt fantastische lui. Maar voor mijn vrienden en familie kom ik regelmatig naar huis. Nederland blijft toch mijn thuishaven."

Van Workum vertrok zes april 1991 met een fiets, een tent, wat kleding en kookspullen uit zijn woonplaats. De Landgravenaar reisde via de Balkanstaten naar Moskou en vervolgens naar China, Japan, Indië, Noord-Australië, Nieuw-Zeeland en Amerika. Waar mogelijk heeft Van Workum de afstanden fietsend overbrugd: ruim 35.000 kilometer. Om in zijn levensonderhoud te voorzien werkte hij op een kiwifarm, als barkeeper, kok, kleermaker, aardappelraper en filmacteur.

De Waubachse gemeenschap huldigt haar beroemde dorpsgenoot vanavond tijdens de Nacht van Waubach.

'Zomerse ups en downs'

Op de laatste julidag gingen de hemelsluizen nog eens wagenwijd open. De hoeveelheden verschilden van plaats tot plaats, maar waren toch nog zo groot dat de maandtotalen voor Zuid-Limburg uiteindelijk 25 tot 40 procent hoger waren dan normaal. Voor Midden- en Noord-Limburg liggen deze cijfers nog hoger en variëren tussen de 50 en 75 procent.

Het Midden-Limburgse Kessel bleek de natste plaats in Limburg te zijn geworden met 150 mm, met de Vaalserberg met 149 mm als goede tweede. Een opvallend groot verschil met het nabijgelegen Vaalserdal, waar 126 mm werd afgetapt. Eygelshoven en Hoensbroek waren de minst natte plaatsen met ieder ruim 100 mm.

Alom heerst nu de mening dat het onderhand vochtig genoeg is geweest en dat de gewassen meer baat hebben met een flink aantal uren zonneschijn. Dat laatste valt uiteraard niet te ontkennen.

Maar de waterleidingbedrijven blijven niet voor niets aandringen op een zuinig gebruik van drinkwater. Ondanks de regenrijke julimaand is deze oproep bepaald geen loos alarm, want het grondwaterpeil is nog steeds bedenkelijk laag. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in het onttrekken van enorme hoeveelheden grondwater, maar ook omdat de aanvulling door hemelwater veel te gering is.

Gerekend vanaf 1 januari 1989 tot 1 augustus viel in vele delen van Limburg zo weinig regen, dat het tekort is opgelopen tot maar liefst 300 mm ((300 liter per vierkante meter). Alleen vorig jaar werd de normale hoeveelheid hemelwater opgevangen, de overige jaren en met name 1991 waren veel te droog.

1993 zacht en droog

In deze rubriek wordt iedere maand een overzicht gepubliceerd van de klimatologische gegevens van 1993, gerekend vanaf januari met vergelijkingen met voorgaande jaren.

1993: Van 1 januari tot 31 juli:	Normaal	1989	1990	1991	1992	1993
Gemiddelde maximumtemperatuur:	13.0	16.1	16.3	14.2	15.7	15.8
Gemiddelde minimumtemperatuur:	5.0	6.7	7.2	5.5	6.9	6.8
Gemiddelde etmaaltemperatuur:	9.0	11.0	11.3	9.4	10.9	10.8
Warme dagen:	44	74	69	51	76	75
Zomerse dagen:	14	36	31	18	41	35
Tropische dagen:	3	7	4	9	7	3
Neerslag in mm:	444	441	373	352	402	405

Het weer in augustus

Gemiddeld is eind juli/begin augustus de warmste periode van het jaar. Overdag loopt het kwik gemiddeld op tot 21 à 22 graden, terwijl de nachtelijke minima rond de 12 graden schommelen. Augustus is in Limburg de natste maand van het jaar met 80 à 90 mm regen. Toch valt dat laatste wel mee, omdat die hoeveelheid in 35 à 40 uur valt. Ter vergelijking: in december valt ongeveer 75 mm, maar dan in 70 uur. Het regent dan belangrijk langer, terwijl de neerslag in augustus meestal uit kortstondige maar felle buien bestaat. Zo is 50 mm neerslag in korte tijd in deze oogstmaand beslist geen zeldzaamheid.

Augustus 1993 opende met 4 droge dagen waarin de temperatuur elke dag ruim boven de 20 graden uitkwam en zo kon op donderdag de 80ste warme dag van dit jaar al worden opgetekend, toen het in Hoensbroek met 25.2 graden zelfs nog even zomers warm werd. Maar na de regenbuien stond het kwik enkele uren later nog maar op 16 graden. De regenmeter had toen 10 mm regen opgevangen.

WEEKENDWEER: Vandaag staan zomerse temperaturen op het programma en zondag is het (nog) mooi vakantieweer. Voor de komende week zijn de vooruitzichten minder gunstig, dus regenjas en paraplu bij de hand. Temperaturen zijn dan niet meer zomers te noemen.

weerspreuk: *"Is het in augustus heet, lang en wit is het winterkleed".*

'Glasscherven niet op vingerafdrukken onderzocht'

Advocaat kraakt onderzoek in Kerkraadse familievete

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/KERKRADE – Op 7 januari 1992 heeft de politie van Kerkrade voor een flatwoning aan de Directeur Cortenstraat in Kerkrade glasscherven en een reepje in benzine gedrenkte stof en korrels kruit gevonden. Dat staat in elk geval vast en dat is tevens zowat ook het enige waar zowel justitie als de raadsman het gisteren in Maastricht over eens was.

Voor de rechtbank diende de strafzaak tegen de 42-jarige Kerkradenaar Van B. De man is één van de hoofdrolspelers in een vete met de familie F. Volgens justitie heeft Van B. op 7 januari van dit jaar 's nachts geprobeerd bij de woning van de familie F. een brandende Molotov-cocktail naar binnen te gooien.

Ook zijn 22-jarige neef wordt verdacht van de aanslag, maar zijn strafzaak kon gisteren nog niet worden behandeld, omdat enkele officiële stukken niet goed betekend waren.

De raadsman van Van B., mr. J. Goltstein, kraakte de rol van de politie in Kerkrade in het onderzoek. „De glasscherven zijn niet onderzocht op vingerafdrukken," was een van de voorbeelden die hij noemde. Goltstein hekelde ook het feit dat de politie niets gedaan had met de meerdere aangiftes van bedreiging door pa F. die zijn cliënt eerder had ingediend.

Ook op andere gebieden trok justitie volgens de raadsman de verkeerde conclusies. „Er is één lapje stof gevonden dat drie millimeter was verschroeid. Maar toch is er nog geen vonkje ontstaan, terwijl het stof en de omgeving doordrenkt was van benzine en kruit. Erg onwaarschijnlijk allemaal."

De raadsman zwaaide bovendien met verklaringen van andere mensen uit Kerkrade die ten onrechte door leden van de familie F. zouden zijn beschuldigd. Volgens de raadsman was voorts vorig jaar de auto van Van B. platgewalst door een tractor, bestuurd door F. Goltstein hield er zelfs rekening mee dat de brandbomaffaire door de familie F. in scène gezet was.

Officier van justitie mr. M. Vos zag de 'feiten' anders. „Het motief, te vens de oorzaak van de vete, was een verbroken relatie met de dochter van pa F. Toen die bekend maakte zwanger te zijn van Van B., onttrok deze zich aan zijn verantwoordelijkheid door met de vrouw te breken." Van B. zou daarna geregeld op zijn verantwoordelijkheid zijn gewezen door pa F.

Verder bracht Vos als bewijs voor de mislukte aanslag naar voren dat Van B. in de kelder dezelfde brandbare stoffen en kruit bewaarde, die ook op de galerij waren gevonden.

Ook wees hij op een signalement dat een getuige had gegeven. Vos eiste voor de poging tot brandstichting een gevangenisstraf van zes maanden waarvan drie voorwaardelijk.

De raadsman wees erop dat iedereen van de schietclub, waarvan behalve Van B. ook F. lid was, dat kruit in zijn bezit had.

Uitspraak 20 augustus.

President waarschuwt voor burgeroorlog en economische chaos

Noodtoestand in Georgië

Van onze redactie buitenland

TIFLIS – Het Georgische staatshoofd, Edoeard Sjevardnadze, volgt Tengiz Sigoea als premier op nadat deze gisteren was afgetreden. Sjevardnadze wil een noodbestuur instellen en de noodtoestand uitroepen om een burgeroorlog te voorkomen in de Kaukasische republiek, die wordt geteisterd door een economische crisis en door een oorlog in Abchazië.

Het parlement gaf Sjevardnadze twee weken de tijd om een nieuwe regering samen te stellen. Zijn voorganger Sigoea besloot af te treden nadat de afgevaardigden tot tweemaal toe zijn bezuinigingsplannen hadden afgekeurd. Volgens Sjevardnadze wilde Sigoea zo voorkomen dat de confrontatie tussen regering en parlement verder opliep.

„De strijd in Georgië kan het begin zijn van een burgeroorlog", zo waarschuwde Sjevardnadze het parlement in een emotionele rede die rechtstreeks door de televisie werd uitgezonden. Hij wil voor onbepaalde tijd de noodtoestand instellen: „Ofwel handhaven we de orde en lijkt de staat op een echte staat, ofwel de regering en het parlement worden ontbonden en het staatshoofd stapt op." Hoe het nieuwe regime eruit moet zien, zal Sjevardnadze binnenkort bekendmaken.

Georgië, ooit één van de rijkste republieken van de Sovjetunie, gaat gebukt onder een zware economische crisis. Dit is mede te wijten aan een twaalf maanden oorlog in Abchazië, dat naar afscheiding van Georgië streeft. De twee partijen en Rusland sloten op 27 juli een bestand in de Zuidrussische stad Sotsji, maar Abchazië beschuldigde Tiflis er gisteren van de afspraken te hebben geschonden door versterkingen naar het gebied te sturen. Volgens het Abchazische parlement hebben de Georgiërs gisteren stellingen in Sjroma met tanks en granaatlanceerders beschoten.

De economische crisis werd de afgelopen weken nog verergerd door het Russische besluit oude roebelbiljetten ongeldig te verklaren, waarop Tiflis ertoe overging een eigen munt in te voeren. Bovendien hangt Georgië een ernstige energiecrisis boven het hoofd, nadat de Centraalaziatische republiek Turkmenistan donderdag dreigde de olietoevoer af te sluiten als Tiflis niet 225 miljoen gulden aan achterstallige betalingen voldoet.

Afrikaanse films in Maastricht

MAASTRICHT – In Maastricht is van 2 tot en met 12 september het vierde Africa-in-the-picture-festival. Bioscoop Lumière vertoont films die recent in en over Afrika werden gemaakt. Er zijn bijdragen uit onder andere Kameroen, Senegal, Ethiopië, Ivoorkunst, Ghana en Burundi.

Er is ook een diaspora-programma van films die gemaakt werden door en over mensen die in Afrika hun wortels hebben. Verder is er aandacht voor één van de grootste problemen van het zo geteisterde continent, namelijk aids. Het festival draait behalve in Maastricht ook in Wageningen, Rotterdam en Amsterdam.

Twee jaar cel voor overval tankstation

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/HEERLEN – De rechtbank te Maastricht heeft gisteren, onmiddellijk na de behandeling van de strafzaak, een 29-jarige Heerlenaar veroordeeld wegens onder meer een gewapende overval op een tankstation in die plaats.

Een celstraf van 21 maanden (waarvan zeven maanden voorwaardelijk) met als voorwaarde behandeling in een psychiatrische kliniek, luidde het vonnis.

De veroordeelde bekende gisteren een gewapende overval op een tankstation aan de Terhoevenderweg in Heerlen op 16 februari van dit jaar en de diefstal van drie auto's, waaronder een Opel Calibra in Valkenburg.

Op het moment dat de man met een grote revolver het tankstation binnenstapte, was hij net weer drie weken op vrije voeten. Hij had geld nodig omdat hij een eigen dak boven zijn hoofd wilde: van onderdak bij vrienden wilde hij niet langer afhankelijk zijn.

„Een inbraak zou te lang duren, daarom koos ik voor deze oplossing," verklaarde de veroordeelde gisteren. Zijn buit bestond uit ruim vijfhonderd gulden en een slof sigaretten. Volgens deskundigen van het Pieter Baan Centrum, een psychiatrische observatiekliniek in Utrecht, kon de man zijn wil tijdens de overval niet vrijelijk bepalen: hij zou verminderd toerekeningsvatbaar zijn.

De Heerlenaar kon worden aangehouden omdat in het station video-opnames van de overval waren gemaakt.

De officier had een gevangenisstraf geëist van twee jaar waarvan acht maanden voorwaardelijk. Ook hij vond, net als de raadsman, behandeling van de verdachte raadzaam.

Bejaarde van auto beroofd in Weert

WEERT – Een 73-jarige Weertenaar is vrijdagmiddag van zijn auto beroofd, toen hij zijn wagen wilde parkeren aan het Wilhelminaplein.

Toen de bejaarde man de beugel van de parkeerplaats omlaag wilde doen, kreeg hij een klap tegen zijn schouder en zag hij een onbekende achter het stuur kruipen. De eigenaar raakte nog even bekneld tussen het portier, maar kon zich lostrekken. De dief reed met hoge snelheid weg in de richting van de Driesveldlaan in de richting Parallelweg. De Weertenaar, die hartpatiënt is, liep hand- en armkneuzingen op en was zodanig over zijn toeren, dat hij vrijdag nog niet kon worden gehoord.

Droogsurfen

• Bezoekers en ondernemers op het Maastrichts Vrijthof zijn wel het een en ander gewend. Maar een demonstratie 'droogsurfen' is waarschijnlijk nog niet eerder vertoond. Gistermiddag verscheen plotseling tweevoudig Europees kampioen Danny Willems op Neerlands bekendste plein met een surfplank op wieltjes. Hij liet de verbaasde toeschouwers zien dat je zonder water met een surfplank ook aardig uit de voeten komt. Doel van het demonstratie-uurtje was om aandacht te vestigen op de moeilijke situatie waarin een amateursporter op topniveau kan verkeren. De 18-jarige Eijsdenaar wil zich graag kwalificeren voor de Olympische Spelen in 1996. Daarvoor is het nodig om veel internationale wedstrijden te surfen en dat kost bergen geld. Dat ontbreekt grotendeels en daarom besloot Danny zijn public relations zelf ter hand te nemen. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Faxen voor vrede

AMSTERDAM – 'Stuur uw solidariteitsverklaring hier.' Een bibberig gestifte pijl wijst naar de voorlichtingsruimte in de Amsterdamse Stopera. Onder de naam 'Hiroshima 1945 – Sarajevo 1993' sturen vredesboodschappers sinds gisteren hun goede bedoelingen via de fax naar het door de Joegoslavische burgeroorlog geteisterde Sarajevo.

Aanvankelijk zou een gezelschap van Nederlandse politici, hoogwaardigheidsbekleders en professionele actievoerders zijn afgereisd naar Sarajevo om daar persoonlijk zijn steun te betuigen op een vredesconferentie.

„Maar we kregen geen toestemming van de Verenigde Naties," zegt Ina Brouwer, Tweede-Kamerlid en bestuurslid van de Hugo de Grootvereniging. En dus bleven de Haagse burgemeester Havermans, vredesactivist Mient Jan Faber van het IKV, Brouwer en de rest thuis.

Een groep Fransen en Italianen heeft het wèl geprobeerd. „Maar die zijn in Split gestrand," weet Brouwer. En de 150 anderen die het pad naar Sarajevo hadden gekozen „zijn vastgelopen op de eerste de beste wegversperring." En zo bleef het bij het doorfaxen van schriftelijke betuigingen en het voorlezen van verklaringen in het Amsterdamse stadhuis.

Nazi-onderzeeër geeft geheimen binnenkort prijs

ROTTERDAM/ANHOLT – Een bergingsploeg van het Rotterdamse bergingsbedrijf Smit Internationale is er gisteren in geslaagd kabels aan te brengen onder de Duitse onderzeeër U-534, die sinds 1945 op de bodem van het Kattegat bij Denemarken ligt. Smit hoopt de U-boot, waarin zich volgens de overlevering nazi-schatten zouden bevinden, op 20 of 21 augustus boven water te halen.

De U-534 ligt op een diepte van 62 meter in het Kattegat, de zeestraat tussen Denemarken en Zweden. Smit Internationale bergt de duikboot in opdracht van het Deense advertentie-blad Den Bla Avis. De eigenaar van de krant is van plan het schip – en de schat die mogelijk aan boord wordt gevonden – ten toon te stellen in een nog te bouwen museum.

Volgens Jonathan Wardlow, die de berging leidt vanaf het eilandje Anholt in het Kattegat, ligt de operatie uitstekend op schema. „De mensen van Smit hebben de afgelopen dagen uitstekend weer gehad voor hun werk," vertelt hij.

„De omstandigheden op zee zijn ideaal."
Gisteren en eergisteren zijn duikers van Smit erin geslaagd het wrak van de U-534 te ontdoen van een groot aantal visnetten. Nogal wat kotters hebben de afgelopen halve eeuw kennelijk hun sleepnetten verspeeld op de lucht- en uitkijktorens van de onderzeeër. Deze uitstekende delen waren volledig bedekt met netten. Vijf jaar geleden raakte sportduiker verstrikt in die netten en verdronk.

Soepelere vergunning voor Rutte Recycling

DEN HAAG/BRUNSSUM - Rutte Recycling bv in Brunssum mag groenafval opslaan en zuiveringsslib composteren.

Dat zijn twee van een aantal verruimingen van de afvalstoffenvergunning die de Raad van State in Den Haag heeft vastgesteld.

Rutte Recycling bv was daar in beroep gegaan tegen de gedeeltelijke weigering van de provincie Limburg van de afvalstoffenvergunning voor de vestiging aan de Waubacherweg in Brunssum.

De provincie Limburg weigerde vergunning te verlenen voor de opslag en verwerking van papierpulp en groenafval en het composteren van zuiveringsslib omdat daarbij te veel ammoniak vrij komt. De Raad van State kwam het bedrijf hierin tegemoet met een voorschrift dat groenafval in ieder geval wel opgeslagen mag worden. En ook het composteren van slib mag, maar alleen als het dient als volumereductie. De Raad van State versoepelde verder het voorschrift dat een afrastering rond het hele terrein aangebracht moet worden. Daar mag nu in overleg met de provincie van afgeweken worden. Een voorschrift waarin gesteld wordt dat elke wagen die slib of ander afval komt afleveren, gecontroleerd moet worden is geschorst. In plaats daarvan moet het bedrijf de wagens één keer per drie maanden steekproefsgewijs controleren. De verruimde vergunning is slechts tijdelijk geldig tot de behandeling van de bodemprocedure, maar dat kan nog wel twee jaar duren.

Jongetje overlijdt na val uit raam

VLAARDINGEN – Een jongetje van twee jaar heeft donderdagavond in de Primulastraat in Vlaardingen een dodelijke val gemaakt.

Het kind viel uit het raam van de ouderlijke woning op de tweede verdieping. Het slachtoffer werd zwaar gewond naar het ziekenhuis gebracht. Daar overleed het in de loop van de nacht aan zijn verwondingen. Het kind was in de woonkamer aan het spelen. In een onbewaakt ogenblik zag het jongetje kans op de vensterbank te klimmen. Hij verloor daarbij het evenwicht en viel.

Bejaarde vrouw met mes bedreigd

WEERT – Een 81-jarige vrouw in Weert is donderdagavond door een onbekende vrouw bedreigd met een slagersmes. De ongeveer 20-jarige overvalster belde donderdagavond bij de bejaarde aan met de vraag of zij mocht telefoneren. Haar auto stond zonder benzine. Ze werd binnen gelaten en trok meteen een slagersmes. De oude dame begon te gillen en vluchtte naar buiten. Daarop nam ook de overvalster de benen.

officiële mededeling

GEMEENTE BEEK

BEKENDMAKING

Onteigening bestemmingsplan „Bedrijvenpark TechnoPort Europ

Het hoofd van het gemeentebestuur van Beek (L.) brengt hiermede overeenkomstig het bepaalde in artikel 84 van de Onteigeningswet ter openbare kennis dat met ingang van 9 augustus 1993 gedurende een maand ter gemeentesekretarie voor een ieder ter visie ligt:

1. het bestemmingsplan „Bedrijvenpark TechnoPort Europ herziening 1992" vastgesteld bij raadsbesluit van 12 novemb 1992 en goedgekeurd en onherroepelijk verklaard door de Gedeputeerde Staten van Limburg bij besluit van 9 februari 1993, nr 92/60851 R;
2. het besluit van de raad van de gemeente Beek (L.) van 8 ju 1993 tot vaststelling van een onteigeningsplan bestaande uit:
   a. een uitgewerkt plan met bijbehorende kaarten en grondplantekening waarop de onteigenen onroerende zaken met vermelding van hun kadastrale aanduiding zijn aangegeven;
   b. een lijst van de te onteigenen onroerende zaken met hun kadastrale aanduiding.

De werken en werkzaamheden voor de uitvoering waarvan de onteigening nodig is, bestaan uit de feitelijke realisering van de bestemmingen luchthavengebonden bedrijfsdoeleinden, wegen, groenvoorzieningen, waterberging en andere voorzieningen van eerder genoemd bestemmingsplan.

Belanghebbenden, die zich tijdig met hun bezwaren tot het gemeentebestuur hebben gewend, kunnen gedurende de termijn van tervisielegging hun bezwaren tegen het raadsbesluit tot onteigening schriftelijk kenbaar maken en richten aan Hare Majesteit de Koningin, door indiening bij de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Willem Witsplein 6, 2596 BK 's-Gravenhage.

Beek, 7 augustus 1993

Het hoofd van het gemeentebestuur voornoemd,
J.G.J. Eijssen, l.b.

Gemeente streeft naar oogst van zestig kilo per inwoner

Inzamelen oud papier in geheel Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum wil vanaf eind dit jaar bij alle huishoudens ééns per maand huis-aan-huis oud papier ophalen. Per inwoner werd vorig jaar 17 kilo papier opgehaald. Dat moet de komende jaren groeien naar zestig kilo.

Het oud papier wordt in Brunssum sinds 1992 opgehaald door verenigingen, terwijl de gemeente papiercontainers heeft geplaatst. Dat heeft ertoe geleid dat in 1992 anderhalf keer zo veel oud papier werd opgehaald als in 1991.

In Brunssum werd ook meer klein chemisch afval ingeleverd. Burgers leverden zes procent meer verfresten, afgewerkte olie, batterijen en dergelijke in. Ze maakten vooral veel gebruik van de chemocar die vier keer per jaar op veertig standplaatsen langs komt.

Glasbakken

Wel deed zich bij de glasinzameling een vermindering voor van tien procent. De gemeente heeft daarvoor geen verklaring. Ze wil de burgers stimuleren door 17 extra glasbakken te plaatsen.

Uit cijfers van Brunssum blijkt dat de verbeterde gescheiden ophaal ertoe leidt dat minder afval op het stort belandt. Sinds januari 1992 wordt deze stroom geregistreerd. Ten opzichte van 1992 werd in de eerste vijf maanden van dit jaar 19 procent minder grof vuil naar het stort gebracht en 1,6 procent minder huishoudelijk afval.

Tasjesrovers aangehouden

HEERLEN – De politie heeft donderdagavond twee mannen aangehouden wegens beroving. Een 41-jarige Landgravenaar had die avond op de Nobelstraat een 68-jarige vrouw beroofd van haar boodschappentas, waarin onder meer een beurs met 120 gulden. De vrouw zag de dief in een auto stappen en onthield een deel van het kenteken. De politie kon de man op de Spoorsingel in z'n auto aangehouden, samen met een 29-jarige Heerlenaar.

Voor gesloten poortje

● *Heerlense ouderen voor de poort, die de gemeente voortaan gesloten wil houden.* Foto: FRANS RADE

'Ouderen kunnen niet meer naar kerkhof'

Van onze verslaggever

HEERLEN – Oudere bewoners van de City- en Parkflats aan de Putgraaf in Heerlen zijn boos op de gemeente, omdat die een poortje naar de begraafplaats heeft gesloten. Maandag gaan ze onlangs verzamelde handtekeningen in het stadhuis aanbieden.

„Voor veel ouderen is die begraafplaats het dagelijkse uitstapje. Ze zijn te slecht ter been om een andere ingang te kunnen gebruiken," verklaart woordvoerder Funs Pelt.

De begraafplaats tussen de Akerstraat en de Groene Boord wordt al enige tijd in de gaten gehouden door twee parkwachters. Dit na klachten over vervuiling en overlast door daklozen. Deze verblijven 's nachts in het dichtbij gelegen Aambos en wassen zich 's ochtends bij een kraan op het kerkhof.

„Maar daar heeft vrijwel niemand last van," vindt Pelt. „Bovendien gebruiken die mensen de ingang aan de Groene Boord. De gemeente heeft vorige week echter het poortje aan de Rector Driessenweg, bij de sociale dienst afgesloten."

Volgens Pelt wordt daar vrijwel nooit een dakloze gesignaleerd. „Hoogstens op de eerste en vijftiende van de maand als de uitkeringen worden verstrekt. Je zou kunnen volstaan met de sluiting van het poortje op die dagen."

Zijn collega Van de Boogaard heeft burgemeester en wethouders zelfs geschreven dat de ouderen levensvreugde is ontnomen, omdat het kerkhof voor hen een soort recreatiegebied is.

„Mensen die heel slecht ter been zijn, kunnen hoogstens nog een paar honderd meter lopen. Die halen het kerkhof nog net, waar ze even rustig kunnen gaan zitten. Als ze helemaal moeten omlopen, is de afstand te groot."

De gemeente wil de poort echter definitief sluiten. Het college beslist daar dinsdag over.

Stichting wil karakteristiek pand

De Nor voelt niets voor Muzisch Centrum

Van onze verslaggever

HEERLEN – Stichting De Nor weigert te verhuizen naar het Muzisch Centrum dat de gemeente Heerlen achter de schouwburg wil bouwen. In een recente brief schreef de Nor te willen meedenken over verhuizing naar een 'door de gemeente beoogd geheel'. „Maar daar bedoelen we nadrukkelijk niet dat Muzisch Centrum mee," zegt voorzitter Jan Verberne.

De Nor verwerpt de hele gedachte van een moderne bundeling van kleine en grote cultuur. De stichting vindt het versmelten van de kleine cultuur zelfs geen goede zaak.

De Nor wil het liefst in het huidige pand aan de Geerstraat 302 blijven. Niet voor niets wordt de huuropzegging door de gemeente – per 1 juli '94 – bij de rechter aangevochten. „De centrumplannen kunnen ook doorgaan met behoud van dat pand. Dit zal de Nor met behulp van (stede)bouwkundigen aantonen," verklaart Verberne.
Maar toch is De Nor bereid tot overleg over elk 'redelijk en reëel' alternatief. Enige tijd geleden onderhandelde De Nor met de gemeente over panden als de broodfabriek, Schmitz aan de Emmastraat en het Landsfort aan de Valkenburgerweg. „Allemaal bestaande panden die voor ons bespreekbare en werkbare alternatieven zijn."

De nieuwbouwplannen van de gemeente waren daarom een verrassing, verklaart de Nor. Nieuwbouw zou ten enen male de voor de Nor karakteristieke uitstraling missen en de bezoekers afschrikken.

Een plaats in het souterrain van het Muzisch Centrum, zoals de gemeente wil, is al helemaal onaanvaardbaar. „Geen zelfstandige en onafhankelijke accommodatie, niet meer rechtstreeks te bereiken van buitenaf, geen zichtbare ramen of deuren. Nee, we willen juist zelfstandigheid en een zelfstandige accommodatie."

Nier verwijderd na aanrijding

LANDGRAAF – Een bromfietser (16) uit Landgraaf is donderdagmiddag om drie uur ernstig gewond geraakt bij een aanrijding met een bestelbus op de Hereweg in Landgraaf. In het De Weverziekenhuis in Heerlen moest een nier van de jongeman verwijderd worden. Ook had hij ernstige verwondingen aan armen, benen en rug.
Volgens de politie verleende de 19-jarige bestuurder van het busje geen voorrang aan de bromfietser, waardoor deze ten val kwam.

Aanrijding met gestolen auto

HOENSBROEK – Een Duitse automobilist heeft donderdagmiddag in Hoensbroek een gestolen auto achtergelaten na een aanrijding. De man reed op de Akerstraat-Noord tegen een geparkeerde wagen op. Een getuige zag de bestuurder weglopen. De auto bleek op 29 juli in Duitsland gestolen te zijn.

Bij de koffie

Merk

● *Zit het er bij die van u nog op? Of hebben verzamelaars toegeslagen en het er al af gesloopt? We hebben het hier over emblemen van automerken. De politie in Born heeft de laatste twee weken zeker vijftien mensen op het bureau verwelkomd van wie de auto ineens geen merk meer had. Een woordvoerder van de politie wist te vertellen dat de verzamelobjecten meestal 's avonds tussen tien en twaalf van eigenaar verwisselen. En denk niet dat de liefhebbers het alleen hebben voorzien op dure auto's en merken als Rolls Royce. Misschien is vanavond uw Austin wel aan de beurt. Hou 'm in de gaten!*

Vliegen

● *Dit weekeinde kunt u ze boven het Drielandenpunt in Vaals weer zien vliegen. De draken, de Indische vechtvliegers, treinvliegers, stuntvliegers. Dit alles in het kader van het tweede vliegerfestijn dat Labyrinth houdt in samenwerking met l'Arc et Ciel uit Maastricht. Op beide dagen begint het evenement om elf uur en op de evenementenweide achter het labyrint. Bij gunstig weer zullen enkele honderden vliegers boven het hoogste punt van Nederland in de lucht hangen. Verder zijn er demonstraties van het maken van vliegers.*

Advertentie

● *Het lijkt wel crisis, er staan steeds minder advertenties in de krant. Dat ligt niet alleen aan de komkommertijd waar we in zitten. Door de aanhoudend (economisch) moeilijke tijden besluiten veel ondernemers te beknibbelen op hun reclame. Dom, dom, dom, vindt de Kamer van Koophandel (KvK). Wij kunnen het van harte met hen eens zijn. Ook deze krant is namelijk voor een deel afhankelijk van advertentie-inkomsten. Voor de KvK tellen uiteraard andere motieven. Advertenties zijn het enige middel voor een ondernemer om zich te profileren. Het gezegde 'de helft van uw reclamegeld is weggegooid geld' is misschien waar. Maar om daar profijt uit te trekken is het goed te weten welke helft is weggegooid. Voor slimme ondernemers organiseert de KvK in Maastricht een workshop 'succesvol adverteren' op 26 oktober. De kosten bedragen 295 gulden.*

Vervallen

● *Hoewel Sittard toch zo haar best doet om toeristen naar de historische stad te trekken en probeert te onderhouden, moeten we helaas vaststellen dat dat laatste er deze maand bij inschiet. Wat is nu interessanter om een gemeente te leren kennen door onder begeleiding door de kern te wandelen, kerken te bezichtigen en ook nog het reilen en zeilen van alle bezienswaardigheden aan de weet te komen? Tja, daar stond de spreker stil. We weten het zelf ook niet. Het is wel een feit dat deze maand door de week geen rondleidingen vanaf het Kritzraedthuis door de stad meer zijn. Kerken in de binnenstad zijn wel elke middag te bewonderen tussen 14 en 16 uur.*

Fiets

● *Kunt u het zich voorstellen? Ruim twee jaar met je fiets over de hele wereld trekken, dat is nogal wat. Wim van Workum is gelukkig weer veilig terug in Waubach. Daarom: welkom thuis!*

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Ze leerde 23 jaar geleden een Marokkaanse man kennen. Imiddels heeft ze vier volwassen dochters en een zoon. Haar oudste dochter is vorig jaar in Marokko getrouwd. Zelf heeft ze zich drie jaar geleden tot de islam bekeerd. Het interieur van haar woning in Hoensbroek is een stukje Marokko in Nederland. Alleen het blonde haar en de Limburgse tongval verraden nog haar afkomst. José Aniba(40): „Als kind droomde ik altijd al van Arabische sjeiks. Ik zag mezelf al helemaal met zo'n man op een kameel zitten."

Hoensbroekse bekeerde zich tot de islam

'De Arabische wereld heeft me altijd aangetrokken'

DOOR STEP VAESSEN

HOENSBROEK – Een sjeik is het niet geworden. Ook de kameel is in de achtertuin van de Hoensbroekse nergens te bekennen. Wel sieren grote Marokkaanse kleden de wanden en op een speciaal plekje hangt een afbeelding van de koran.

ontmoeting *op zaterdag*

Dit heilige boek speelt een cruciale rol in het leven van José Aniba. „Toen ik mijn man leerde kennen in 1970 werd ik meteen met zijn cultuur geconfronteerd. Hij at geen varkensvlees en dronk geen alcohol. De islam was heel belangrijk voor hem. Hij stelde me na een tijdje de vraag of ik daarmee zou kunnen leven. Dan wilde hij verder met me gaan. Zo niet, dan zouden we gewoon vrienden blijven. Hij dwong me niet om moslim te worden. Maar hij wilde vasthouden aan zijn geloof."

„Ik was verliefd en ik wilde die uitdaging wel aangaan. Ik was toch niet zo'n vleeseter en drinken deed ik al helemaal niet. Dus dat kostte me eigenlijk geen moeite. Maar moslim word je op die manier niet."

Na de bruiloft ging ze zich in het geloof verdiepen. Zelf was ze katholiek opgevoed maar naar de kerk ging ze nooit en aan bidden had ze een hekel. Maar langzaam maar zeker begon ze wat in de islam te zien. Volgens Aniba is het eigenlijk hetzelfde geloof als het katholicisme met dat verschil dat moslims het veel strenger naleven. En dat trok haar op een gegeven moment juist aan. Ze had behoefte aan houvast.

„Ik ben in een internaat opgegroeid waar kuisheid hoog in het vaandel stond. Daarom denk ik dat ik me gemakkelijk heb kunnen aanpassen aan de moslimcultuur. Ik was altijd al gewend om ingetogen te leven. Naar discotheken ging ik niet, daar had ik helemaal geen behoefte aan," vertelt ze.

Nu bidt José Aniba vijf keer per dag. Dat is een soort meditatie voor haar. „Ik word er heel rustig van." De Nederlandse versie van de koran heeft ze inmiddels uitgebreid bestudeerd. Ze kent alle regeltjes. „Een belangrijke regel is dat je niet mag huichelen. Dat spreekt me heel erg aan omdat mensen vaak de neiging hebben om iets te doen waar ze helemaal niet achter staan."

In een grote moskee in Den Haag werd ze drie jaar geleden officieel tot moslim bekeerd. „Daar waren 125 vrouwen waaronder maar vier buitenlandse. Voor de rest waren het allemaal Nederlandse vrouwen die moslim waren geworden of die dat wilden worden."

Het moet een heel emotionele toestand geweest zijn. „Bij mij viel echt een last van mijn schouders. Eindelijk had ik de knoop doorgehakt," vertelt de Hoensbroekse.

Trots laat ze het getuigschrift zien. Het bewijs dat ze echt moslim is. Als moslimnaam heeft ze gekozen voor Aisha. Dat is de naam van de overleden moeder van haar Marokkaanse schoonvader.

Ze meent dat ze heel erg opgebloeid is door het geloof en het huwelijk met de Marokkaan. Van een onzeker meisje is ze nu een zelfbewuste vrouw geworden, vindt ze.

● *José Aniba bij de afbeelding van de koran in haar Hoensbroekse huiskamer.* Foto: KLAUS TUMMERS

José Aniba toont dan ook geen greintje twijfel. Maar haar hele ziel heeft ze zich in het nieuwe leven gestort. Is ze zichzelf niet kwijt geraakt onderweg?

„Nee, dat vind ik niet. Ik voel me hier goed bij. Dit is wat ik wil. Mensen begrijpen dat niet. Bijna al mijn vriendinnen keerden me vrij snel na mijn huwelijk de rug toe. Ook een deel van mijn familie wil niets meer met me te maken hebben. Je bent helemaal vermarokkaanst, zeggen ze. Maar ik denk dat hun vooroordelen ook een hoop kapot gemaakt hebben," meent ze.

„Ze denken dat moslimvrouwen helemaal onder de plak van hun man zitten en dat ze alleen maar met een hoofddoek op in de keuken staan. Dat het misschien toch anders in elkaar zit, willen mensen helemaal niet zien."

Feit blijft wel dat de rolverdeling in huize Aniba zeer traditioneel is. „Maar dat is in veel Nederlandse gezinnen ook nog steeds. Veel moeders zien het toch als hun belangrijkste taak dat hun kinderen goed verzorgd worden en dat ze later goed terechtkomen," verdedigt ze.

Haar man heeft op zijn beurt ook bepaalde dingen van de Nederlandse cultuur overgenomen. „Hij eet bijvoorbeeld het liefst Nederlands eten. Dat vindt hij gezonder omdat het minder lang gekookt wordt. Ook spreekt hij vloeiend onze taal."
De kinderen van de Hoensbroekse voelen zich meer Marokkaans dan Nederlands. Haar oudste dochter is vorig jaar in Marokko getrouwd. Maar de familie Aniba denkt er niet over om zich ook daadwerkelijk in het Noordafrikaanse land te vestigen. „Mensen beschouwen ons toch te veel als Nederlanders daar. We blijven voor hen vreemde eenden in de bijt. Mijn dochters kunnen daar heel slecht tegen," aldus José Aniba.

„Maar zelf ik voel me eigenlijk helemaal thuis in Marokko. Alsof dat altijd in me gezeten heeft. Daarnaast, wat wil je nog meer dan palmbomen en de hele dag zon," zwijmelt ze.

Limburgs Dagblad piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.
Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Vermist/Gevonden

Beloning
25% voor de eerlijke vinder van koopmansbeurs, verloren op vrijdag 30-07-'93 omstreeks 15.00 uur op het voorterrein van Autobedrijf Quadflieg, na het afrekenen van auto. Informatie discreet 045-321810.

GEZOCHT * v.a. 12-7-'93, rood/wit getijgerde kater, niet gekastreerd, lft. 9 mnd. Kenmerk: doof/splinterje in rechter oog, omg. Schaesbergerveld. Tegen flinke beloning. 045-722866.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Personeel aangeboden

Schildersbedrijf
kan nog binnen- en buitenschilderwerk aannemen. Buitenwerk met 4 jaar schriftelijke garantie en eventueel 10-jarig onderhoudskontrakt. Vraag geheel vrijblijvend prijsopgave.
Schildersbedrijf Van Eyck.
Telef. 045-320550.

Heeft U bewijzen nodig. Bel dan 045-453878
Detective-buro Eurode
Voor binnen- en buitenland, bedrijven en particulieren.

Allround TUINMAN kan nog werk aannemen. Tel. 045-724901.

AMERICAN female is looking for work in an office, speaks en reads only English. Lots of office-experience. Tel. 043-650726.

Zelfst. STUCADOOR/tegelzetter kan nog werk aannemen. Tev. andere werkzaamh. Tel. 045-220929.

KLUSJESMAN kan nog werk aannemen. Telefoon 045-460306.

OPRIT en terrassen in klinkers of sierbestrating. Vrijbl. prijsopgave. Telefoon 045-324249 of 310872.

VROUW met horecapapieren zoekt werk. Br.o.nr. B-04460, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

DAKDEKKERSBEDRIJF. Vernieuwen en repareren van daken, schoorstenen en boeiboorden. ☎ 045-325326.

Vrouw zoekt werk in de HUISH. Werkt secuur en zelfst. voor 3 ½ dagen, omg. Heerlen/Hoensbroek. Br.o.nr. B-04463, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Vrouw, 48 jr., zkt leuke BAAN geen huish./bar-werk. Br.o.nr. B-04464, L.D., postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Personeel gevraagd

Diversen personeel

Door de grote belangstelling voor onze cursussen machineschrijven voor de jeugd, vragen wij voor verschillende regio's:
Cursusleiders/sters
of zij die daarvoor opgeleid willen worden.
Die op part-time basis (2 à 3 middagen per week van 16.30 tot 18.00 uur) volgens onze methode les gaan geven aan kinderen vanaf 10 jaar.
Wij verwachten van u dat u:
* kunt typen (tienvingersysteem blind)
* goed met kinderen kunt omgaan
* een goede spreekvaardigheid bezit
* kunt beschikken over auto en telefoon
* en ouder bent dan 30 jaar
Wij bieden u:
een prettige werkkring, goede salariëring, autokostenvergoeding.
Sollicitaties binnen 8 dagen aan:
Schooltype/Easytype
De Stoutheuvel 13 5632 MN Eindhoven.

Meubelzaak zoekt part-time
Klokkenmaker
Br.o.nr. B-04449, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Stg. Kath. Onderwijs Kerkrade-Z.
Vacature per 1 november:
directeur basisschool Bleijerheide
Ervaring is vereist en de TWAO-regeling is van toepassing. Inlichtingen bij de secretaris, tel. 045-452786. Schriftelijke sollicitaties voor 25 augustus richten aan de secretaris, drs. J. Waltz, Kokelestr. 81, 6462 EN Kerkrade.

MEULENBERG INTERIEURS B.V.
interieurbouw voor horeca, winkel en projecten zoekt
meubelmakers/interieurbouwers
Zonder ervaring onnodig te solliciteren.
Marjolein 27, 6467 HM Kerkrade. Tel. 045 - 417641
Werkplaats Voltastr. 12, Landgraaf. Tel. 045-325588.

Kwaliteitsslagerij W. de Bij-Nellessen zoekt een
Slagers-Gezel
Heiveldstraat 73, Kaalheide Kerkrade. ☎ 045-412791.

Gezocht met spoed dynamische
Advertentieverkopers (m/v)
voor maandbladen. Hoge (bij)verdiensten op provisiebasis. Voor meer informatie: T&M Uitgeverij, Postbus 235, 5430 AE Cuijk. Tel. 08850-14656.

Als u tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot
vertegenwoordiger / ster
waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.
Uw brief, met genoten opleiding etc., wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland BV, Postbus 107, 6000 AC Weert.

Schilders
met spoed onderhoudsschilders gevraagd, leeftijd t/m 55 jaar. Hoog loon. Werktijden van 7.30 uur tot 15.30 uur.
Schildersbedrijf van Eyck. Inl. ☎ 045-320550.

Met spoed gezocht
masseur
Voetbalclub VKC '89. Tel. 045-214599.

Word LINGERIE-CONSULENTE. Verdien ƒ 100,- tot ƒ 500,- per week. Informatie telefoon 043-435894.

Gez. vrouwelijke MODELLEN, leeftijd 17 tot 40 jr. voor div. opdrachten van mode t/m naakt. Inl. Schrijf je brief met foto naar Model Agency Flamingo, Pimpelmeesstr. 26, 1826 KS, Alkmaar.

Zoek je VAKANTIEWERK en wil je je eigen werkdagen bepalen, dat kan als je student bent en plm. ƒ 120,- p. dag wil verdienen. Min. leeft. 17 jr. Info uitsl. tussen 19.00-22.00 uur 046-582653. Tevens zoeken wij teamleiders, min. leeft. 21 jr. i.b.v. rijbew.

Gevr. VERTEGENWOORDIGERS of mensen met commerciële instelling, i.b.v. auto en telefoon. Bij gebleken geschiktheid vast dienstverband mogelijk. Salarisindicatie ƒ 750,- tot ƒ 1.250,- per week. Tel. 06-52755721 of 045-228992.

FREE-LANCER gevraagd voor verkoop van produkten aan detailhandel, horeca en industrie. Geboden wordt: begeleiding, goede provisie en uitgebreid assortiment. Info dagelijks van 19.00-21.00 u. Tel. 046-375703.

Bouwvak personeel

KLINKERBOUW BV te Nuth, vraagt voor nu en later zelfst., metselaars, stucadoors, tegelzetters, betontimmerlieden voor werken in Duitsland. Telefoon 045-245401 tussen 9.00-13.00 uur.

ROADSTAR vraagt voor direkt metselaars voor Duitsland. Telefoon 045-225050 of 045-226346.

BECHOLZ Bau-unternehmung GMBH vraagt metselaars en inschalers voor project in Duitsland, hoog loon. Telefoon 045-221510.

Fa. WGW-Bouw. Voor direct gevraagd voor Duitsland METSELAARS/betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-213336/230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

EUROBOUW zoekt nog vakbekwame metselaars, timmerlieden voor Duitsland. Telefoon: 043-254669.

Wolf Europabouw vraagt voor langdurige projecten in Duitsland ervaren BETONTIMMERLIEDEN. Telefoon 045-214500 / na 13.00 uur 04499-4479 of 04499-4351.

Met spoed gevr. vakbekwame, zelfst. METSELAARS voor Ned. S.F.B. verzekerd. AHB Inc. Telef. 045-427772.

Gezocht een LOODGIETER en elektriciën voor particulier. Tel. 045-724063.

METSELAARS gevr. voor Duitsland. BH Bouw GmbH. 046-580624.

Horeca pers.

Ervaren KEUKENHULP en serveerster/kelner gevr. voor restaurant. 04454-61576.

Gevr. KELNER/Serveerster, tsn. 20-35 jaar. Hotel-Restaurant Vijlerhof, Vijlen. Telef. 04454-61710.

Leuke BUFFETJUFFROUW gevraagd met erv., voor zaterdag's in disco dancing. Inl. 045-213350 na 12.00 uur.

Gevr. part-time KELNER voor de weekends. Telefoon: 046-742098.

Restaurant te Heerlen zoekt AFWASHULP en keukenhulp. Tel. 045-712779.

Met spoed gevr. KELNERS voor de weekenden en evt. part-time medewerker. 04405-1241.

Chauffeurs

Gevraagd CENTRALIST met ervaring en taxichauffeurs voor part-time en full-time baan. Loo-Tax v.o.f. Telefoon 045-411542.

Gevr. intern. CHAUFFEUR voor een- en meerdaagse ritten. Zonder ervaring onnodig te reflecteren. Reacties: 045-211948.

Huish.pers./Oppas

POETSHULP gevr. v. 2 x 4-5 uur per week voor norm. werkz. te Sittard. Bij voork. vanaf 40 jr. 046-519388.

HUISHOUDSTER gevraagd voor enkele dagen per week. Pastoorskuilenweg 9, Hoensbroek. 045-227600.

Gevr. HULP i.d. huish in Treebeek 3x 4 uur, ma-wo-vr. bij voork. vanaf 40 jr. Br.o. nr. B-04459, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Techn. pers.

Technicum
zoekt met spoed voor diverse projecten:
Elektro-monteurs
met ervaring in de utiliteit en industrie.
Bel voor meer info van maandag t/m vrijdag
☎ 076-229239.

Winkelpersoneel

Gevraagd nette vriendelijke ervaren
verkoopster
voor winkel in glasartikelen en lampen in Aken-City. Full-time of part-time mogelijk.
Soll. met foto aan Tomko, Postbus 536, 6295 ZG, Lemiers

Massa Schoen & Mode, Maastrichterlaan 7 in Vaals, heeft een vacature voor een part-time VERKOOPSTER, voor plm. 20 tot 30 uur per week, lft. tussen 17 en 21 jr. Interesse? Maak dan een afspraak voor een sollicitatie gesprek.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Bedrijfsr./Transakties

Prachtige taverne
ter overname, in volle expansie, met talrijke soorten bier en frisdranken, open haard v. grillades. Gelegen tussen Hasselt, Diest en Sint Truiden, in recreatiepark met kasteel. Tel. 09-32.13553919.

Ter overname goedlopend CAFÉ nabij station Sittard. Br.o.nr. B-04446, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wie is er in het bezit van een MIDDENSTANDSDIPLOMA en wilt dit verhuren? Telefoon: 046-370146.

Te koop vijf TEKENTAFELS Ao formaat met rolstoel, nieuwwaarde ƒ 3.000,- nu ƒ 1.100,-/stuk; copieermachine merk Sanyo A4 formaat ƒ 450,-; lichtdrukmachine OCE samen met tekeningenmachine ƒ 1.400,-. Telefoon 04459-2683.

Te koop SEMAFOON; bedrijfstelefoon, centrale + 3 tel. Tel. 045-752848.

Ter overn. aang. HEREN-LINGERIE-ZAAK in centr. Genk, gunstige overname. Inl. 09-32.89304533.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Geldzaken

GELDLENING een probleem? Particulieren willen helpen. Duur 1 jr. Bedrag max. ƒ 5.000,-, vast inkomen vereist. Br.o.nr. B-4409 Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Winkel & Kantoor

Aanbieding
Directiestoelen Burostoelen
Rock Za ƒ 195,-
Armleggers ƒ 50,-
25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinestoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.
Rockmart kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Te koop
Palletstelling in prima staat, 100 en 130 cm diep, legbalken 350 cm lang. Hoogte tot max. 680 cm, staanders van 340 cm ƒ 87,50 per stuk, legbalken 350 cm ƒ 37,50 per stuk. Stalen of houten legbordstelling incl. 5 platen v.a. ƒ 120,-. In diepte van 30, 40, 50, 60, 80 cm hoogte 200 tot 300 cm.
Rockmart
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop uit faillissement
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. Alle soorten directie-buro's, conferentiestoelen, brandkasten, dossierkasten, tekentafels, tekeningladenkasten, ladenkasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuwe palletwagens v.a. ƒ 750,-, flip-overs en whiteborden.
NERGENS GOEDKOPER!!!
INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, archiefstelling, burokasten, buro's, ladenkasten, burostoelen, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen kostprijs. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen. 1000 m2 showroom en 1200 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar, tevens verhuur van complete kantoormeubelinrichting. De goedkoopste met de meeste service.
Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142. Geopend van ma. t/m vrij. 9.30-18.30 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

Te koop winkelinterieur MODEZAAK. Telefoon 045-452104.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Rijles

ANWB Autorijleskampen
Snel je rijbewijs halen
De ANWB organiseert een unieke rijopleiding. Afhankelijk van de duur van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen.
Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Theo van Bentum
Motorrijschool
6 weekse, 3 daagse motoropleiding.
Bel voor info of maak een afspraak. Nieuwstr. 86, Hoensbroek. 045-217487

Gratis
Een autorijles zonder verplichtingen. Reserveer tijdig. ☎ 045-228160 b.g.g. 04451-1795/1892

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Huwelijksbureaus

Cliënten van CUPIDO blijven doorgaans niet lang alleen. Vraag nu onze folder aan. Tel. 03451-11486 (automatisch) of 03451-10369 (telefoniste). Cupido, Postbus 22, 4140 AA Leerdam. Erkend door de VTR.

Huwelijk/Kennismaking

Chalet Treebeek
Iedere zat. en zond. gezellige dans- en contactavond in de kelderbar La Chalet. Donderdag alleenstaandenbal in de bovenzaal, dj. Richard. Aanvang 21.00 uur. Toegang boven 30 jaar. Zaal open vanaf 20.00 uur. Komeetstr. 25a, Treebeek. Tel. 045-211375.

Spontane
blonde, blauwogende ondernemer in parfum en cosmetica is op zoek naar een jonge vrouw van 24-34 jaar. Vind jij dat je er best mag zijn reageer dan snel naar die 33 jarige 1.80 mtr. lange, blonde geuren man. Groetjes. Br.o.nr. B-04453, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gebonden MAN,
40 jr, z.k.m meisje of vrouw voor los/vaste relatie. Postbus 613, 6400 AP, Heerlen.

Nette vrouw 58 jr. zoekt lieve nette VRIEND om samen iets te ondern. Br.o.nr. B-04436, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ALLEENSTAANDEN: Werkgroep 't Guliks Hoes, hoek Agricolastr. - Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Vrij. plicht. Inl. ☎ 046-512402.

WEDUWNAAR, 61 jaar, zou graag weer in contact komen met slanke vrouw van 50-60 jaar. Br.o.nr. B-04448, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

MAN, 53 jaar, vaste baan, zoekt contact met eenvoudige lieve vrouw voor een lat-relatie. Br.o.nr. B-04450, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Sport. nette VROUW, 51 jr. is op zoek naar een dito man, lft. 53-60 jr., voor een vriendschap of lat-rel. Br.o. nr. B-04452, Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Hrl.

Zestiger, weduwnaar, zoekt chique, charmante VROUW, die bij het past. Houdt van uitgaan. Br.o.nr. B-04454, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwe begin 60 jr. niet onbemiddeld, zoekt nette HEER. Br.o.nr. B-04455, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Man 60+ zoekt VROUW, huisdst. onbelangr. Br.o.nr. B-04462, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Goed idee, 'n idee voor 2. Dansen met muziek voor elk wat wils. Café WINDROSE, Akerstr. Nrd. 150, H'broek.

Leuke vlotte VROUW, 1.72 mtr, zoekt nette serieuze vriend met niveau, 46-50 jaar. Br.o.nr. B-04465, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Opleidingen

Schoonheidsspecialist(e) Pedicure-Manicure e.a.
Opleidingen en Behandelingen.
Opl. inst. Jenny Smeets
Meerssenerweg 216, Maastricht ☎ 043-623643.
Erkend: Min. O & W (WSF) Vakos Anbos.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en Chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, 045-321721. Rijopleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Mode Totaal

Te koop exclusieve witte BRUIDSJURK, maat 40, pr. n.o.t.k. Tel. 045-323263.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw en Veeteelt

Tuinmachines gebruikt o.a.
plm. 15 freesmachines van 4 tot 14 pk
plm. 7 zitmaaiers, tuintraktors met div. aanbouwwerktuigen
plm. 30 gazonmaaiers
Ook voor nieuwe tuinmachines.
LOZEMAN TUINMACHINES B.V., Markt 14, Lottum.
Tel. 04763-2341.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. jonge LEGKIPPEN, tevens mestkuikens regelmatig leverbaar. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

Doorlopend te koop gevraagd 3 t/m 7 jarige gezonde SPORTPAARDEN. Manège de Leistert, Roggel. Telefoon 04749-6000.

Te k. gevr. SLACHTVARKENS, zeugen, stieren en koeien. Jan Heunen, Kerkweg 83, Puth. Tel. 04493-1843 of 06.52-980488.

Te koop SNIJMAIS, nieuwe oogst. J. Schaepkens, Klimmenderstr.104, Klimmen. ☎ 04405-2565.

DRIJFMEST, schuimaarde, gratis mestinjectie. Mestrecycling Stassen, tel. 04493-2083.

ƒ 400,- per hectare betalen wij uit als gebruikersvergoeding bij injecteren zuiveringsslib. Geen uitrijverbod per 1 september 1993, dus gehele jaar aangewend worden. MESTRECYCLING Stassen, 04493-2083.

Te koop 2e KALFS Pimontese zoogkoe aantel. Tel. 04492-4774.

Nieuw: Kverneland Packomat ploeg met voorpacker. Div. gebr. ploegen: 2-3-4 en 5-schaars. 1 Variomat 5-schaar ploeg. Mengmesttank 10.000 ltr met evt. bouwlandbemester. Div. aardappel.rooiers w.o. Grimme en Wuhlmaus. Gebr. boxenvullers, stortbunker CSB 700 E. Hallenvuller 1300 KS. 1 zeefketting. Div. loofklappers. 2 rijige Europa. 2 rijige Amac hooibouwwerkt. w.o. JF-CMT 245. PZ CM 185 Fahr KM 22. Nieuwe Pottinger dubbele hark 6 m v. d. driepunt. Pottinger schudder 6 elementen, 8 m werkbreedte. Div. pakkenklemmen voor driepunt en frontlader. LMB J. HORSMANS, Klimmen, 04405-2775.

Te koop WEILAND, in Schinveld, opp. 4620 m2. Te bevragen 04492-4334.

A.s. zondag, 8 aug., Jubileum RUNDVEE-DAG, org. A. J.K. Heerlen. Bedrijf familie Lemmens te Schimmert.

Te k. " Atlas" wielkraam, type 1302 E, bwj. '87, met 14 div. bakken o.a. 2 bietenbakken, 1 knijpbak. Zeer goede machine. Handelsonderneming RÖDIGER BV Stationstraat 59, Nuth. Tel. 045-244547 en/of 244777.

Te koop antieke DOGKAR uit 1878, 100% gaaf. Telefoon: 04493-1590 of 1017.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

SCHAPEN en weide-lammeren te koop gevraagd. Telefoon 045-724180.

Gelegenheid tot het INSCHAREN van vee. Tevens hooi en inkuilgras te koop. Telefoon 04455-2379.

Te koop of te ruil éénjarige merrie van Rex Magna; 1 hengstveulen van Esteban. GEVRAAGD: 1 Fiord, betuigd en bereden. Telefoon 04406-42235.

Bel de Vakman

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

STOELMATTERIJ vernieuwd rieten- en biezenstoelen m. gar. 045-418820.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Reparatie, renovatie, service en montage aan uw AANBOUWKEUKEN. Gratis info tel. 045-712955.

Voor SIERBESTRATING, terras, oprit enz. erkend Stratenmakersbedrijf Nico Gerards. Vrijbl. prijsopgave en advies. Tel. 045-313956.

All-round KLUSJESMAN voor alle grote en kleine werkzaamh. Ook verhuizingen. I.b.v. alle rijbewijzen. Telefoon: 045-321514.

Zelfst. STUCADOOR/tegelzetter kan nog werk aannemen. Tev. andere werkzaamh. Tel. 045-220929.

KLUSSENBEDRIJF van Hees voor alle voorkomende werkzaamheden in en om uw huis, zoals bestrating, verbouwing, renovatie en nieuwbouw, sierhekwerken en poorten, schuttingen en tuin-aanleg. Ook zijn wij in te huren voor uw werkzaamheden voor bedrijven en particulieren. Vrijblijvende prijsopgave. ☎ 04920-15522. semafoonnr. 06-58182855.

Computers

CPC Kerkrade, COMPUTERS nieuw en gebruikt. Niersprinkstr. 61. Tel. 045-351588.

C64, D drive, kl. mon., powercard, printer, 2 joysticks, mouse, boeken, over 200 sp. enz., ƒ 800,-. 045-424831.

Te k. AMIGA 2000, incl. stereo kl. monitor, plm. 200 diskettes en vele extra's, ƒ 1.200,-. Tel. 046-522499.

NINTENDO gebruikers opgelet! 700 spellen op 1 cassette ƒ 219,-; 260 spellen op 1 cassette ƒ 179,-; Gameboy 70 spellen op 1 cassette ƒ 249,-; Super Nintendo 4 spellen op 1 cassette ƒ 199,-; Nasa Nintendo actionset incl. 4 games ƒ 159,-. Bel nu: 06-52716093.

Te k. PC 80386 SX-25 Mhz. 105 MB HD, 2 MB R, 3,5" 5,25" d.dr., kl. VGA mon., mouse, softw., MS-DOS 5.0 + Windows 3.1 2 mnd oud, vaste pr. ƒ 2.300,-. Nw.pr. ƒ 3.000,-. ☎ 045-421302.

Te k. AMIGA 500, compl. met 500 Kb uitbr., kl. monitor, 3½ à 5¼ drive, printer switchbox, muis, joyst., tv-immulator en soft-ware, vr. pr. ƒ 750,-. Inl. 045-221966.

Zonnebank/-hemel

GOERGEN Zonnehemels, de grootste zonne-vak-speciaalzaak in de regio, gegarandeerd de laagste prijs en de beste service. Rijksweg Noord 97, Sittard, 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis).

ZONNEHEMELVERHUUR Mezo: 10- en 12-lamps toestellen, v.a. ƒ 150,- per maand. Info: ☎ 045-312956.

Kapper/Coiffure

SCHOONHEIDS-massage-ped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

(Huis)dieren

De Maastrichtse Honden Sport Vereniging organiseert haar tiende
Internationale Rashondententoonstelling
in het MECC te Maastricht en wel op zaterdag 14 en zondag 15 augustus 1993. Met 2.548 honden in 275 verschillende rassen. Veel shows in de erering met o.a. Royal Air Force Demonstratie Team en Nederlandse Finale Behendigheid. Een gezellige dag uit voor het hele gezin. Dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur. Entree ƒ 7,50 en ƒ 5,-. Info: 04405-2263. Bezoekers geen hond meenemen!

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen. Ingeënt en getatoeëerd. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

BOEMERS, Schotse Terriërs, Tibetaanse Terriërs, Tekkels, Malthezers. Kennel van Manolito. Walem 11 A. Schin op Geul. Telefoon: 04459-1237 of 3097.

Van part. Engelse BULLDOGPUPS, geënt, ontw., getat., Id EBCN. 04254-2922, ook zondag. Van tijd tot tijd bordeaux-doggpups.

WEST Highland White-terriërpups, 8 weken, stamb., ingeënt, ontw.: 013-350914.

Te koop prachtige TATRA-PUPS, grote, witte halflanghaarige honden, lief voor kinderen en goed waaks. Telef.: 06818-1550.

Te k. BERNER-SENNEN-PUPS, volledig ingeënt en ontwormd, met prima stamboom. Tel. 04104-74851.

Te k. dwerg- en TOYPOEDELS, zwart en wit, ingeënt en ontwormd. 04750-16590.

Te koop grijze ROODSTAART, goedsprekend uit Kongo, handtam, met grote witte kooi. Tel. 045-423576.

Te koop schattige jonge HONDJES, driekleurig, ingeënt en ontwormd. Tel. 045-272795.

Goed tehuis gezocht voor kruising Duitse Staander/ LABRADOR. ☎ 045-227143.

Te koop Perzische POEZEN, plm. 2 jaar, met stamb., ƒ 100,- p.st. Poesjes 12 weken, ƒ 200,- p.st. Telefoon 045-221434

Te koop DWERGSCHNAUZERPUP, teefje, zwart/zilver, 10 weken, ingeënt, ontwormd, goede stamb. Alleen voor liefhebber. 046-742923.

Te koop HEIDEWACHTELpups, 9 weken, nog 2 teefjes. Telefoon 04493-2341.

Te koop BERNER Sennenpups en Golden Retrieverpups. Telefoon 04113-1680.

Te k. PUPS 8 wkn., Holl. herder kr. Duitse herder, ouders K.N.P.V. cert., PH1 lof, en OBJ lof. ☎ 04454-64379.

PUPS van Yorkshire terriers, Malthezers, Labradors, Shi-Tzu's en leuke bastaardhondjes. Tel. 04958-91851, bij Weert.

Te koop zilver en nepal glans FAZANTEN. Tel. 045-256087.

Te k. YORKSHIRE Terriër (mini), 9 wkn. oud, vaste pr. ƒ 400,-. Tel. 046-757348.

KENNEL de Lusthof biedt de mooiste rashonden aan o.a.: Malthezer, Shi-Tzu, Yorkshire-, Fox-, Cairn-, Schotse-, Jack Russle- en West Highland Terriër, Pekinees, Keesje, Chow-Chow, Schnauzer, Beagle, Boxer, Husky, Labrador, Golden Retriever, Schotse Collie, Duitse Staander, Spaniel, Franse- en Engelse Buldog, Sheltie, Mastino, Doberman, Bouvier, Boemers en leuke kruizinghondjes. Met stamb. en gar. 09-32.14679708.

K.V.V.O., landelijk erkende kynologenvereniging start GEHOORZAAMHEIDSCURSUSSEN voor honden o.l.v. gedipl. instructeurs. (Ook behendigheid, fly-ball en ringtraining). Info-avond 19 aug., 20.00 u. Start 2 sept. Manege Daalderhof te Oirsbeek. Tel. 04743-2252 of 046-510121 na 16.00 u.

Te koop 3-delige metalen BROEDKOOIEN, ƒ 75,- p.st. Tel. 045-219834.

Te koop zwarte BOUVIERPUPS. Telefoon 04404-1286.

Te koop TOY- DWERG-POEDELS met stamboom, ingeënt. Kennel van Klein Nulland. Tel. 045-421767.

Leuke JACHTHONDJES van wereld befaamde ouders. Telefoon 045-222594.

Te koop weg. beëindiging sport donkerbr. RUIN, 12 jr., dressuur, zeer lief karakter. Telef. 045-212010/219836, na 18.00 uur.

Te koop koppel WASBEERHONDJES, jonge handtamme poolvosjes, fretjes en koppel wasberen. Kinderboerderij, Roosterbergstr. 40, Opoeteren Maaseik. ☎ 09-32.89863809. Tevens groot assortiment vijvervissen, planten, (sier)pluimvee, volièrevogels, knaagdieren etc. Kom vrijblijvend kijken, ook 's zondags v.a. 14.00 uur.

TV/Video

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 75,-, met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 Heerlerheide. ☎ 045-213432.

Te k. KTV merk Telefunken, 5 jr., stereo, teletekst, zonder afst.bed., vr.pr. ƒ 350,-. 045-720903, na 18.00 uur.

Baby en Kleuter

Te koop donker eiken SPIJLENBEDJE met inhoud, als nieuw, t.e.a.b. Telefoon 045-275050 na 19.00 uur.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Snuffelmarkten/Markten

ROMMELMARKT in het Steinerbos, zondag 5 september a.s. Standhouders kunnen zich voor 21 aug. aanmelden bij Dhr. Hoedjes, 043-648589.

WAHLWILLER zat. 7 & zond. 8 aug. v.a. 10.00 uur Luikse Markt met gr. collecties antiek en curiosa. Tev. kermis en andere evenementen.

Braderie in NIEUWENHAGEN, 12.00-19.00 uur op de Heigank.

Proficiat!

40 jaar getrouwd!
Hartelijk gefeliciteerd!!! Mirjam en Ger.

Büscher-Janssen
40 jaar getrouwd
Hartelijk gefeliciteerd. Heinz, Karin en Ruud

Niet te geloven, maar waar
Lena wordt 80 jaar
Proficiat! Tot morgen 16.00 uur.

Hartelijk gefelicite[...] met jullie
40-jarig huwelijksfee[...]
Marion, John, Stan, Fabiënne.

Lieveling!
Proficiat met je verjaardag. Ik hou van jou! Love of my life, veel liefs. Je Bubi.

Goedemorg[...] Ma
Van harte gefelicite[...] Kitty en Taco.

Vakantie en Rekreatie

Zeilen/Boten/Surfen

Te koop aangeboden:
Stalen zeiljacht met inboord motor, lang 7.5 mtr.
Polyester tourboot met 25 pk buitenb.motor, lang 5.5 mtr.
Polyester zeiljacht, merk Orion, met buitenb.motor en trialer, lang 6 mtr.
Polyester Peerenboomkruiser met inboorddieselmotor, lang 7.2 mtr.
VALKKRUISER, type Sport met Mercedes inboord, lengte 10.5 mtr.
Jachtbemiddeling
Pieterplas
Tel. 043-671814.

Wegens omstandigh[...] koop Brabant KRU[...] geheel vaarklaar, 10.00 m, breedte 3.[...] diepgang 1.00 m, [...] ƒ 69.500,-. Tel. [...] 72441 na 18.30 uur.

Te koop SPEEDBOOT [...]nell 6-pers., 5.70 m, [...] Volvo Penta inbouw, gerev., compl. met [...] kap, kanteltrailer en [...] rust., i.z.g.st. ƒ 10.500,-. 09-32.11332[...]

Z-Holland

SCHEVENINGEN, bij [...]kulier, het gehele jaa[...] nuten van strand, gro[...] miliekamer. ☎ 070-3545[...]

Caravans/tenten

Vakantie-voordeel-show
bij Beckers in Sittard
Duizend en een verrassende koopjes in onze gro[...]
Rekreatie-supermarkt
- Kampeerartikelen
- koelboxen
- camping- en tuinmeubilair
- barbecues/grills
- rekreatie-artikelen
In onze TENTENHAL vindt u een enorme kollektie voo[...]lige caravan-voortenten en -luifels, bungalow- en ka[...]peertenten (ook lichtgewicht) en tenten v. kampeera[...]
Nieuwe en gebruikte CARAVANS en VOUWWAGE[...] van de bekende merken. De vouwwagens staan alle[...] demonstratieklaar opgesteld. Zojuist ontvangen:
ex-verhuur STACARAVANS
De Vakantie-Voordeel-Show van Limburgs groots[...] rekreatie specialist mag u niet missen!
Beckers Sittard
Handelsstraat 22-24-31 (Handelscentrum Bergerweg) Sittard. (volg de borden Ind.terr. Bergerweg).

DEALER
Chateau en Homecar Caravans
Opruiming showmodellen 1993!
Reparatie, taxatie, onderhoud van alle merken carava[...] Ralon, Brommelen 58A, Geulle. Tel. 043-645079.

Te koop TOURCARAVAN 3 à 4 personen, zeer mooi, vr. pr. ƒ 2.500,-. Dr. L.T.H. Wietenstr. 17, Brunssum. Telefoon 045-255304.

Grote partij kwaliteits caravan VOORTENTEN, halve prijs. Voortenten Centrum, Theo Stet BV, Eindhoven. Tel. 040-482945.

CARAVANSTALLING te huur in Heerlen, overdekt ƒ 450,-, buiten ƒ 225,-. Tel. 09-32.89722307 / 045-216476.

CARAVAN- en botenstalling aangeb.: Gronsveld, Stationsstr. 44. 04408-1251.

Onoverdekte, afge[...] CARAVANSTALLING te [...] huur. Zeer goedkoop. [...] 045-324444, Dhr. Si[...] Knubben.

Te k. 5-pers. TOURCA[...]VAN met voortent, ƒ 3[...] Panhuisstr. 21, Voerend[...]

TABBERT Comt. de [...] '79, type 470 B, met ko[...]ken, toiletruimte, kaste[...] airco. Compl. met [...] voortent en reservewi[...]les in uitst. st. Lange[...] 825 kg. Tel. 045-3189[...]

Voor Piccolo's zie verder pagina 1[...]

Limburgs Dagblad

sport

scorebord

DUITSLAND

Mönchengladbach-Frankfurt	0-4
Hamburg-Nürnberg	5-2
Dortmund-Karlsruhe	2-1

Vandaag 15.30 uur:
Köln-Kaiserslautern
Wattenscheid-Schalke
Bayern-Freiburg
Duisburg-Leverkusen
Leipzig-Dresden
Morgen 18.00 uur:
Bremen-Stuttgart

BELGIË
Morgen 15.00 uur:
Anderlecht-Antwerp
Club Brugge-Mechelen
Ekeren-RWDM
Oostende-Beveren
Morgen 20.00 uur:
Gent-Cercle Brugge
Charleroi-Genk
Standard-Seraing
Lierse-Club Luik
Lommel-Waregem

FRANKRIJK

Lille-Lens	0-0

oefenvoetbal

Kampioenschap Heerlen:

Heksenberg-FC Hoensbroek	3-3
Groene Ster-Eikenderveld	4-0
Heerlen-Coriovallum	4-1
KEV-RKHBS	0-1
Heerlen Sport-Passart	2-2
VKC'89-Helios'23	4-2
NEC'92-Mariarade	1-4
EHC-Bekkerveld	6-1

VANDAAG

Minor-Eijsden	18.00 uur
Schuttersveld-SVN	19.00 uur
Kluis-Mheerder Boys	18.00 uur
Quick'08-RKVVL	18.30 uur
RKAVC-RKESV	17.00 uur
RKONS-Delta Sport	18.00 uur
Schinveld-SVN	19.00 uur
Vilt-Daalhof	17.00 uur

Groot Meerssen-toernooi:

Geulsche Boys-RKUVC	14.00 uur
Bunde-RVU	16.00 uur
Amicitas-SV Meerssen	18.00 uur

MORGEN

SVN-Fortuna 2	14.30 uur
Kolonia-Abdissenbosch	14.30 uur
SVM-Roda 2	14.30 uur
Limburgia-MVV 2	14.30 uur
Almania-Susteren	14.30 uur
Born-EVV	11.30 uur
De Heeg-Rapid	13.30 uur
Moesel-Boekoel	12.00 uur
RIOS-Reuver	13.30 uur
Vesta-Roermond	14.30 uur
Sittard-Linne	15.30 uur
Heel-Horn	15.30 uur
Stevensweert-EMS	14.30 uur
Waubachse Boys-Urmondia	11.30 uur
Nijswiller-Kakertse Boys	14.30 uur

Kampioenschap Heerlen (14.30 uur):
FC Hoensbroek-Groene Ster
Eikenderveld-Heksenberg
KEV-Heerlen
RKHBS-Coriovallum
VKC'89-Heerlen Sport
Helios'23-Passart
NEC'92-EHC
Mariarade-Bekkerveld

Land van Rode (18.00 uur):
Chevremont-Hopel
Laura-Haanrade
Heilust-KVC Oranje

Piet Maas-toernooi (ter. Rapid):

Vinkenslag-Tongeren	14.30 uur
Polaris-RKASV	14.30 uur

Groot Meerssen-toernooi:

3e en 4e plaats	15.00 uur
finale	17.00 uur

Zware crash Verstappen krijgt nog goede afloop

DOOR IVO OP DEN CAMP

HEERLEN/DIEPHOLZ - Een ernstig ongeluk heeft bijna het voortijdig einde betekend van het optreden van Jos Verstappen op het circuit van Diepholz, waar vandaag en morgen de elfde en twaalfde race om het Duits formule 3-kampioenschap worden verreden. Ofschoon de coureur ongedeerd bleef, bestond aanvankelijk de vrees dat zijn zwaar beschadigde Opel-Dallara niet meer tijdig gerepareerd kon worden. Gisteravond kwam aan die onzekerheid een einde. Verstappen kan vandaag weer over zijn wagen beschikken.

De Montfortenaar kwam tijdens de eerste officiële tijdtraining met een wiel op het gras terecht, waarna de bolide als een komeet de lucht werd ingeschoten. Bij de landing werden twee gaten in de bodem van de Opel-Dallara geslagen. Het ongeluk gebeurde al in de vierde ronde van de training in de stromende regen.

De oefensessie werd onderbroken om het wrak van de baan te verwijderen, maar vanaf dat moment kon Verstappen nog slechts vanuit de pits toekijken. Uiteindelijk bleek zijn tijd nog goed voor een negende plaats, maar wanneer vandaag op een droge baan gereden kan worden zijn de resultaten van gisteren sowieso van geen waarde.

Verstappen tilde niet zo zwaar aan de crash. „Senna en Schumacher vliegen er ook vaak genoeg van af. Er is helemaal geen reden tot paniek. De teamleiding heeft me ook gezegd dat ze liever een coureur zien die af en toe eens van de baan gaat dan iemand die geen gas geeft. Het kan niet altijd meezitten, maar ik ben nog altijd optimistisch voor de race."

Verstappen, leider in de strijd om de titel, zal dit weekeinde vooral moeten afrekenen met Sascha Maassen, die gisteren de snelste tijd realiseerde. De Akenaar staat slechts tien punten achter Verstappen in het klassement, terwijl er zowel in de race van vandaag als die van morgen maximaal twintig punten voor de winnaar te verdienen zijn.

Op een andere manier deed Verstappen in positieve zin van zich spreken. In het gezaghebbende Engelse blad 'Autosport' staat deze week een volledig witte pagina afgedrukt met de tekst 'Many thanks guys!' plus de handtekening van Verstappen. Helemaal onderaan de pagina bedankt de coureur in twee regeltjes de personen die in grote mate hebben bijgedragen aan zijn succesvolle opmars.

De pagina, een idee van Verstappens begeleider Huub Rothengatter, kan niet over het hoofd worden gezien en leidde al tot tal van verrassende reacties. Bovendien besteedde Autosport liefst drie pagina's aan Verstappens zege bij de 'Masters of Formula 3' vorige week in Zandvoort. De Limburger wordt daarin geschetst als dé rijder van de toekomst.

Fortuna benut strafschoppen beter dan Portugezen

Prima debuut in Baandert

DOOR FRED SOCHACKI

SITTARD – Fortuna Sittard heeft zich op een voorbeeldige manier gepresenteerd aan het Sittardse publiek. Tegen het gelouterde Sporting Club de Portugal behaalde de formatie van Chris Dekker een verdienstelijk gelijkspel (2-2) en had in Ruud Hesp de juiste man om de Portugezen tijdens de strafschoppenreeks in de weg te staan.

Fortuna werkte waar Sporting voetbalde. Ingrediënten, die zich gisteren neutraliseerden. Een eerste succes met het elftal waarmee de thuisploeg de competitie in wil. Daar deed zelfs het ontbreken van Souza, Cadete en Balakov in de basisopstelling van Sporting niets aan af.

Content

„Zeer tevreden", was het gevoel dat Dekker aan de ontmoeting had overgehouden. „Zeker als je weet dat Sporting een Europese topploeg is, die elk jaar weer in een Europese competitie te vinden is. We hebben goed georganiseerd en gegroepeerd gevoetbald en geprobeerd steeds drie aanvallers voorin te houden".

Het klasseverschil was onmiskenbaar. De meeste Sportingspelers zijn per stuk meer waard dan de totale Fortunabegroting voor het komend seizoen. De groep van Chris Dekker was er niet bijster van onder de indruk. Noeste arbeid moesten de voetbaltechnische tekortkomingen compenseren. En dat lukte boven verwachting. Vooral ook omdat Anton Janssen goed op dreef was. Hij liet zijn tegenstander Marinho regelmatig de hielen zien en wist daarnaast ook nog zijn medespelers diverse keren in goede scoringspositie te brengen.

Rol

Een soortgelijke rol was er aan Sportingkant weggelegd voor Pacheco. De Portugeze voetbalmiljonair vormde met spits Jordanov een doorlopende bedreiging voor de Sittardse defensie.

Anton Janssen zorgde voor het eerste echte wapenfeit. Hij ondernschepte een verre ingooi van Jozef Szalma en zocht de achterlijn op. Zijn voorzet werkte Stan Valckx weg met zijn hand. De penalty verzilverde de linkerspits zelf.

Enkele minuten voor het ruststignaal scoorde Jordanov de gelijkmaker, nadat hij en zijn Russische clubgenoot Cherbakov een handvol uitstekende kansen had laten liggen.

Tweede helft

Fortuna-Sporting was voor de pauze al leuk, na de hervatting werd de pot nog interessanter. De verfijnde techniek en de ijver hielden zich ook tijdens de tweede speelhelft keurig in evenwicht.

Een strakke kopbal van Randy Samuel (Anton Janssen bereidde voor) bleek onhoudbaar voor doelman Costinha. Het antwoord kwam van Pacheco. Hij mocht de bal het laatste zetje geven, nadat Ruud Hesp al zijn energie had gegeven aan de kopstoot van invaller Balakov. Tussen de treffers door ontstond er over en weer een kansenfestival, waaraan het Sittardse publiek zijn plezier beleefde.

Plezier dat verder toenam tijdens de strafschoppenreeks. Hoofdrolspeler werd Ruud Hesp. Hij stopte twee keer, terwijl Pacheco zijn inzet vanaf de binnenkant van de paal weer het veld in zag springen. Paul Janssen en Jerry Taihuttu faalden eveneens.

Sporting-trainer Bobby Robson wist te melden dat het Sittardse publiek een vermakelijke avond had gehad. „Beide elftallen creëerden zich veel kansen. Zeker voor de pauze toen Anton Janssen de gevaarlijkste aanvaller was. Dat gevaar hebben we na de hervatting onder controle gekregen. De laatste twintig minuten had ik zelfs het gevoel dat we zouden winnen. Toen hield doelman Ruud Hesp zijn ploeg overeind".

Fortuna Sittard-Sporting Lissabon: 2-2. Fortuna wint door strafschoppen. Scheidsrechter: Uilenberg.
Fortuna Sittard: Hesp, Maessen, Samuel, Mordang, Szalma (70. Vergoossen), Deckers, Van der Zander, Anton Janssen, Paul Janssen, Jerry Taihuttu, Kennith Nysäther (70. Roy van den Heuvel).
Sporting: Costinha, Marinho, Leal, Vujacic (75. Jorge), Valckx, Capucho, Figo (70. Cadete), Pacheco, Jordanov, Filipe (70. Balakov), Cherbokov.

● *Hoogopspringend stelt Fortunees Samuel de defensie van de Portugezen op de proef in de openingswedstrijd van het toernooi in het kader van Sittard 750 jaar stad.* Foto: PETER ROOZEN

Karlsruhe met tien man onderuit in Dortmund

DORTMUND – Op de openingsdag van de Bundesliga is Karlsruhe onderuit gegaan bij Borussia Dortmund. De tegenstander van PSV in het toernooi om de UEFA-beker verloor gisteravond met 1-2. Borussia was in het eigen, bijna volle stadion (40.522 toeschouwers) ronduit de betere ploeg, maar KSC werkte mee aan de nederlaag.

Binnen een half uur had trainer Schäfer nog maar tien man binnen de lijnen. Rolff kreeg twee gele kaarten, na flinke overtredingen tegen Reinhardt en Freund en moest vertrekken.

Tegen tien man gaf Borussia veel van zijn overwicht prijs. In de eerste minuten had de thuisclub al door Sammer, Freund en Chapuisat beste kansen gemist. Na rust kreeg Borussia weer greep op de wedstrijd en in het eerste kwartier vonden Sammer en Chapuisat eindelijk de weg langs de uitstekende KSC-doelman Kahn. Karlsruhe aanvaardde de nederlaag gelaten, maar kwam vlak voor tijd door Carl nog terug tot 1-2.

Hamburger SV behaalde een ruime overwinning op Nürnberg, 5-2. Zarate, teruggekeerd van Ancona maakte de Neurenbergse doelpunten, Von Heesen (2), Albertz en Ivanauskas (2) scoorden voor HSV.

Eintracht Frankfurt verdeelde zijn vier doelpunten in en tegen Borussia Mönchengladbach over de twee helften. Furtok en Bein scoorden voor rust, Weber en Yeboah in de slotfase.

Oranjedames in finale tegen Rusland

LEEDS – De Nederlandse waterpolosters hebben gisteravondde finale bereikt van het Europese titeltoernooi. De wereldkampioen won in een bizar duel van titelverdediger Hongarije: 9-8 (3-0 0-3 1-4 5-1).

In het begin van de vierde periode kwam Nederland met 4-8 achter te staan. Een zeer bijzondere inhaalrace en een bewonderenswaardige inzet brachten het team van Van Hardeveld 34 seconden voor tijd voorbij de Hongaarsen. De winnende treffer was van Alice Lindhout. Karin Kuipers scoorde viermaal.

Nederland speelt vandaag in de finale tegen Rusland, dat Italië verrassend maar verdiend met 8-6 de baas bleef.

Bij de heren heeft de Europese titelstrijd niet gebracht wat de Nederlandse waterpoloploeg ervan had verwacht. De zesde plaats was het doel, de achtste plek zal waarschijnlijk het lot zijn. Tenzij op de voorlaatste toernooidag van Rusland wordt gewonnen. Nederland verloor gisteren in Sheffield van Kroatië (6-15).

Meijer voelt harde hand van De Mos

DOOR HANS STRAUS

SITTARD - Erik Meijer heeft voor de eerste keer de harde hand gevoeld van PSV-coach Aad de Mos. De oud-MVVér was te laat in Eindhoven aanwezig, waar de bus van PSV klaarstond om te vertrekken naar Sittard voor de wedstrijd PSV - Manchester City (1-1, City winnaar na strafschoppen) in het kader van het Sittard 750 jaar Stad-toernooi. Meijer stelde in de file gestaan te hebben, maar De Mos wilde van geen excuses horen en stelde Meijer niet in de basis op. Pas in de tweede helft maakte de Meerssenaar zijn opwachting voor eigen - Limburgs - publiek.

De Eindhovenaren slaagden er in de eerste helft niet in het kick-and-rush voetbal van Manchester City te ontregelen. De ruststand was dan ook 1-1, na doelpunten van Numan in de 31ste en Flitcroft in de blessuretijd van de eerste helft.

Ook in de tweede helft ging het niet veel beter met PSV. In de 64ste minuut ontsnapten de Eindhovenaren aan een strafschop toen De Jong White inderuit haalde. Reygwart wilde echter van geen penalty weten.

Een minuut later had Alfons Groenendijk zich 'onsterfelijk' kunnen maken bij de aanhangers van zijn nieuwe club. Hij miste echter voor Van Breukelen. De voormalige nationale doelman stopte ook de eerste van een serie van vijf strafschoppen, genomen door Flitcroft.

Zijn collega-doelman Coton deed dat ook bij de inzet van Kieft. White opende daarna de score voor Manchester City. Arthur Numan maakte er vervolgens 1-1 van. Holden bracht City weer op voorsprong en Erik Meijer schoot de 2-2 in. De routiniers McMahon en Koeman misten vervolgens niet. Het duel der doelmannen werd vervolgens gewonnen door Coton. Hij maakte er 4-3 van. Popescu maakte echter weer gelijk. Andy Hill had uiteindelijk zijn zenuwen niet in bedwang, zodat Jerry de Jong voor PSV de winst had binnen kunnen halen. De Jong faalde echter. De jonge Peter Hoekstra was de eerste die daarna opnieuw miste, zodat Manchester het duel na strafschoppen won.

PSV: Van Breukelen, Van Aerle, Koeman, De Jong, Heintze (54. Popescu), Ingesson (54. Van Mol), Numan, Schreuder, Linskens (46. Meijer), Hoekstra, Kieft.
Manchester City: Coton, Hill, Phelan, McMahon, Brightwell, Vonk, White, Sheron, Groenendijk, Flitcroft, Holden.

Programma

Morgen spelen de verliezers van de eerste duels tegen de winnaars. Het programma wordt zodoende: 14.30 uur: Manchester City-Sporting Lissabon; 17.00 uur: Fortuna Sittard-PSV.

Toernooiwinnaar is de ploeg, die de meeste punten verovert. Een gewonnen wedstrijd levert drie punten op, winst na strafschoppen wordt gehonoreerd met twee punten en verlies met een. Fortuna is leider in het toernooi, omdat de ploeg won na strafschoppen en een treffer meer scoorde dan Manchester City, dat na strafschoppen won van PSV.

Vandaag finish op l'Alpe d'Huez

Van Moorsel bijna zeker van eindzege

VAUJANY – Leontien van Moorsel is dicht bij haar tweede opeenvolgende zege in de Tour Cycliste Féminin, een Ronde van Frankrijk voor vrouwen, die volgende maand overigens gevolgd wordt door de eigenlijke Tour Féminin van de Europese Gemeenschap waarin onder andere Valkenburg etappeplaats is.

De wereldkampioene uit Boekel eindigde gisteren in de voorlaatste etappe, een rit over bijna tachtig kilometer door de Alpen, als tweede achter de Britse Purvis. Van Moorsel breidde haar voorsprong in het klassement uit en heeft met nog een etappe te gaan bijna zes minuten speling op Marion Clignet uit Frankrijk.

De slotrit is overigens bijzonder zwaar. Tijdens 113 kilometer fietsen komen de vrouwen over de bergen Laffrey en Orono tegen, terwijl de streep is getrokken op Alpe d'Huez.

Roda JC scoort na rust niet

MECHELEN – De oefenwedstrijd in Mechelen tussen RKMVC en Roda JC eindigde in 1-8. Deze score was ook ... de ruststand. Roda JC-trainer Hub Stevens liet in de tweede helft Babangida, Trost en Van de Luer uit de ploeg. Daarentegen konden toen Derksen, Plum en Groenteboer in actie komen. De Mechelse amateurs gaven echter geen krimp meer. De Roda-treffers in de eerste drie kwartier kwamen op naam van Hofstede, Babangida, Van de Luer (3, waarvan een strafschop), Huiberts, weer Babangida en tenslotte opnieuw Huiberts alvorens Cratsborn voor de thuisclub de roos trof. De ontmoeting tussen Oud-Roda JC (zonder Gène Hanssen) en een elftal van sponsors werd door de ex-profs met 4-1 gewonnen.

Schalken sterker dan Wassen

WEERT - Sjeng Schalken heeft de strijd tegen Rogier Wassen in het Ray Prickers Grass Open tennistoernooi in een sneltreinvaart gewonnen. In een goed uur was de partij afgelopen met de cijfers 6-2, 6-2. De onder zijn niveau spelende Wassen had niets in te brengen. In de halve finale moet Schalken aantreden tegen Mike van de Berg.

Bij de dames speelt Anique Snijders de halve finale. De Geleense had in de kwarteindstrijd geen moeite om Hellas ter Riet, de speelster van het Maastrichtse Ready, te verslaan: 6-2, 6-2. In de strijd bij de laatste vier ontmoet Snijders de eerste geplaatste Seda de Vries, die met 6-4, 6-1 van Rieneke Kusters won. De andere halve finale gaat tussen Yvonne Klompenhouwer en Dora Djilianova.

Voorbraak uitgeschakeld

LOSSER – In de kwartfinale van het Euregiotennistoernooi in Losser is Martijn John Voorbraak uitgeschakeld. Na een sterke eerste set (6-0) verloor Voorbraak toch nog van Eddie Beekman (0-6, 6-2, 6-3. Janou Savelkoul verloor in haar eerste ronde in drie sets (4-6, 6-4, 6-1) van Christine Vink.

Rob van Oppen ronde verder

HORN - In het Grintmerententoernooi in Horn heeft Rob van Oppen zich als eerste voor de halve finale van het B-1 bij de heren geplaatst. Met 6-2, 6-2 versloeg hij Twan Lensen. In de Venlose confrontatie tussen Coen Verberkt en de winnaar van het Casino-toernooi Maurice van de Donk was Verberkt de sterkste. Hij plaatste zich voor de halve finale via een 6-1, 6-4 zege. Bij de dames werd het viertal in de halve finale gecompleteerd door Saskia Bonnen en Nicole Sangers.

Sotomayor springt over 2.38 meter

RHEDE – De Cubaan Javier Sotomayor heeft tijdens internationale wedstrijden in het Duitse Rhede over 2.38 gesprongen. Dat is zeven centimeter minder dan het wereldrecord dat hij onlangs vestigde in Salamanca. Alleen de Zweed Sjöberg sprong dit jaar een centimeter hoger dan de Cubaan gisteren.

Boogers weg bij RKC

WAALWIJK – Marco Boogers, ex-Fortunees bij RKC, vertrekt bij de ploeg uit Waalwijk. Hij heeft zijn lot in handen gelegd in handen van een spelersmakelaar.

Wiggens sterke leider in Bloemenmarathon

ZOETERWOUDE – Met nog één etappe voor de boeg kan de Australiër Paul Wiggens de zege in de Bloemenmarathon voor rolstoelatleten practisch niet meer ontglippen.

Zowel in de klimtijdrit in Leiden (De Bult) alsook in de etappe Leiden-Zoeterwoude bleef hij rustig in het spoor van zijn directe concurrenten. In de B-categorie kwam onze landgenoot Theo Geeve, onder andere door het winnen van de klimtijdrit nog steviger aan de leiding.

Algemeen klassement A-categorie: 1. Paul Wiggens 2.10.47, 2. Paul Nunnari op 1.44, 3. Paul van Winkel op 2.16, 4. George van Damme op 2.23, 5. Feike Waque op 5.34, 18. Bert La Lau op 16.47. **Algemeen klassement B-categorie:** 1. Theo Geeve 2.33.54, 2. Louise Sauvage op 1.07, 3. Rose Hill op 2.57, 4. Bogdan Krol op 2.59, 5. Miroslav Brychta op 9.38, 21. Peter van Akkerveken op 1.13.13.

toto/lotto

HEERLEN – Trekking Lucky 10 van vrijdag 6 augustus 2 - 13 - 14 - 15 - 19 - 21 - 25 - 26 - 28 - 34 - 40 - 52 - 56 - 58 - 62 - 65 - 67 - 73 - 75 - 80. (Onder voorbehoud).

Alfa

ALFA 33, 1987, rood, LPG, gerev. motor, van part., ƒ 9.250,-. Te bevr. Gar. Kozole 045-321128.

Te k. ALFA Romeo GTV 6, kl. rood, vr.pr. ƒ 9.500,-, inr. event. mogelijk. 04493-3602.

Te k. ALFA Spider 2.0i, in uitst. staat, '78, racing green, Amer. uitv. Alfa-dealer Kozole. Tel. 045-321088.

Te koop ALFA 90, bwj. '86, LPG, vr.pr. ƒ 5.000,-. Inr. mogelijk. Telef. 045-227673.

ALFA 33 1600, rood, 1991, ƒ 23.000,-, 1e eigenaar, als nieuw. Tel. 045-412940.

ALFA 75 1.8, wit, LPG, aluvelgen, trekhaak, APK 8-'94, 110.000 km, bwj. '87, pr. ƒ 9.900,-, tevens Alfetta 2.0, voor loop of sloop, ƒ 950,-. Telefoon 04750-40377.

Te k. ALFA Romeo Bertone Coupé 2000 cc-132 pk, kenteken mei '73, APK maart '94, zo goede als nieuwe banden, SAF-velgen, lederen kuipstoeltjes en bankje, radio.cass., vaste pr. ƒ 13.500,-. ☎ 04454-61828.

Te koop mooie ALFA 75 turbo, bwj. '88, onderh.pap. aanw. Telef.: 045-423011.

Audi

AUDI 100 2.3 Serret 7-'90, 1e eig., airco. Tel. 045-270999.

Te k. AUDI 80, 90, zilvermet., 5-bak, zeer mooi. Pr. evt. incl. BTW Oude Rijksweg Nrd. 61, Susteren.

Te k. AUDI 100 CC, i.z.g.st., bwj. '88, div. extra's, vr.pr. ƒ 14.750,-. Tel. 045-216189.

AUDI 80 18 S, 1e eig., origineel verlaagd, schuifd., extra winterbanden en aluvelgen. Tornadorood, vr.pr. ƒ 17.500,-. 045-242676.

Te koop AUDI 80 2.0 E, bwj. 11-'89, stuurbekrachtiging, getinte ramen, sportvelgen, antracietgrijs, i.st.v.nw., vr. pr. ƒ 21.900,-. ☎ 04405-3826.

AUDI Sport Coupé GT 1982, mooi, luxe en acc., ƒ 6.750,-. Inruil mog. 043-478985.

Te k. AUDI 80 diesel bwj. '89, pr. ƒ 22.000,-. Inruil en financiering mogelijk. Esso Service Center, 045-412940.

Te koop AUDI 80 LS bwj. '80, APK 30-6-'94, vr.pr. ƒ 2.250,-; Saab 900 GLS bwj. '79, APK 9-11-'93, vr.pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-750405.

Austin

Te koop Austin METRO kl. wit, bwj. '87. 045-213747.

Te koop Austin METRO Van, '86, i.z.g.s.t., APK, vr.pr. ƒ 3.750,-. ☎ 045-724287.

BMW

Te koop BMW 320i, bwj. 1986, 16" Hartge uitvoering, diamantzwart, alle access., geen inruil. Tel. 045-273525.

525i, in absolute perf. staat, bwj. '84, o.h.-boekje aanwezig, zeer veel opties, moet weg, t.e.a.b. ☎ 046-514984.

BMW 320i, bwj. '84, goudmet., 1e eigenaar, 107.000 km, sportvelgen, vr.pr. ƒ 8.750,-. Tel. 045-226869.

Te koop BMW 320i 6 cylinder, bwj. 8-'89, kl. rood, km. st. 64.000, vele extra's. Na 12.00 uur: ☎ 045-245731.

BMW 316 prachtauto 1987. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Te k. BMW 732i, automaat, blauwmet., LPG, airco, enz., bwj. '84, ƒ 6.500,-. Zwartdnesstraat 59, Stein.

BMW 316 bwj. '78, 12 mnd. APK, ƒ 1.250,-. Tel. 045-725102.

BMW 320, bwj. '79, motor '84, APK 6-'94, vr.pr. ƒ 1.350,-. ☎ 045-226012.

Te koop BMW 316 nieuw model '84, LPG, ƒ 4.750,-. Tel. 045-453572.

BMW 318i Touring M40, bwj. '89, diamantzwart, lm. vlgn., veel extra's, vraagprijs ƒ 26.500,-. Tel. 045-258676.

Te k. BMW 323i, '83, nieuw model, ƒ 7.500,-. Herenweg 92, Heksenberg, Heerlen

KOOPJE! BMW 728, '80, APK, schuif-/kanteld., sportvlgn., trekh., i.g.st., vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-728919.

BMW 316i, bwj. '90, diamantzwart, i.z.g.st., div. extra's. Tel. 04499-2522.

BMW 3-serie, nw. mod., nw. st., alle extra's, ƒ 5.750,-. Kerkstr. 2, Schinveld Na 14.00 u. Tel. 045-253678.

Te koop BMW 728i, bwj. '84, automaat, schuif/kanteldak, trekh. Telef.: 04742-3853.

Cabriolet

Te koop GOLF Cabrio 1.8 GLi bwj. '84, zeer veel extra's. Tel. 04498-57041.

Te koop GOLF Cabrio compl. '92 uitgev., inr. mog. Tel. 045-213318-243134.

ESCORT XR3i Cabrio, bwj. 1986, nieuw model, alle extra's met ABS, i.z.g.st., ƒ 14.500,-. Tel. 04742-3653

Te koop VW Kever 1303 CABRIOLET, USA uitv., pr.n.o.t.k. ☎ 045-229559 b.g.g. 045-211661.

Te koop GOLF Cabriolet bwj. '91, kl. zwart, div. extra's. 045-213747.

Citroën

CITROËN 2CV6 Eend Special, 9-'84, APK 3-'94, i.g.st., ƒ 3.250,-. ☎ 04454-62092.

CITROËN BX 14 RE 1989, nw.st., vele extra's, APK '94, ƒ 11.000,-. Tel. 045-416339.

Autobedrijf SONDAGH. Meeneemprijzen: Fiat Ritmo 60 CL '85 ƒ 2.950,-; Ford Escort 1.3 '83 ƒ 5.500,-; Honda Civic '83 ƒ 3.950,-; Nissan Micra '83 ƒ 4.750,-; Opel Kadett 1.2 S '84 ƒ 5.750,-; Nissan Cherry diesel '84 ƒ 5.650,-; Opel Corsa 1.2 S '84 ƒ 5.750,-; Fiat Panda '85 ƒ 4.250,-; Citroën CX 2.2 TRS '86 ƒ 7.450,-; Citroen BX 1.4 '86 ƒ 6.900,-; Peugeot 309 '86 ƒ 6.950,-; Seat Ibiza 1.2 GL '87 ƒ 7.400,-; Citroen AX '87 ƒ 7.600,-; Citroen AX '88 ƒ 8.500,-. Ma. t.m. zat. tot 18.00 uur ☎ 045-223300.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te koop CITROËN CX, bwj. '83, tech. goede staat, goede banden, trekhaak, interieur matig, ƒ 1.250,-. Telef. 04459-2663.

CITROËN AX Bijou 1.0 bwj. '89, 42.000 km. Tel. 045-224069 na 18.00 uur.

CITROEN BX 1.4 wit, bwj. '88, 70.000 km, in uitst. staat, ƒ 9.700,-. ☎ 045-459788.

Te koop EEND 2 CV 6 Club bwj. '84, i.z.g.st., pr. ƒ 4.000,-. APK 6-'94. Tel. 04492-1185.

Te k. Acca DIANA, opknappertje. Bwj. '84, km.st. 38.000. Tel. 045-241588.

CITROËN BX 16 TRS, type '84, alles electr., APK '94, vr. pr. ƒ 2.850,-. Unescoplantsoen 9, Vrieheide-Heerlen.

BX 16 TRS, type '84, electr. ramen, centr.vergr., 1 jr. APK, ƒ 2.950,-. Achter de Heggen, 51 Hulsberg.

CITROËN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw; in- en verkoop schade Citroën. May Crutzen, 045-752121.

Chrysler

Daihatsu

Te koop Daihatsu FEROZA, bwj. '91, veel acces. Te bevr. Dr. Poelstr. 33, Amstenrade.

Te koop ROCKY Diesel Hardtop, pr. ƒ 13.000,-. Tel. 045-455633 of 750283.

Fiat

Fiat PANDA 1000 CLIE, bwj. '90, kl. rood, div. acc., vr.pr. ƒ 8.850,-. Tel. 045-217017.

Te k. 2x FIAT 500 L, import Italië, bwj. '72, 128 3p; 124 spider. Info: 045-258082.

Te koop FIAT Ritmo 1300, bwj. '83, APK 2-'94, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-252149.

Te koop FIAT Panda 1000 L IE, bwj. '90, i.z.g.st, ƒ 9.000,-. ☎ 046-524669.

Van part. te koop Fiat UNO 75 SX, '89, luxe digitale uitv. en vele extra's, km.st. plm. 25.000. In z.g.st. APK gek. 7-'94. ☎ 046-525548.

Fiat PANDA 1000 kl. wit, 1991. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Fiat TIPO 1.4i S 1992. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Te k. heel zuinige Fiat PANDA, bwj. 12-'83, APK 3-'94, pr. ƒ 2.250,-. 043-476258.

Te koop FIAT X 1.9 5-speed, bwj. '81, ƒ 5.750,-. 045-316940.

Te k. Fiat UNO 70 IE 14 inj. 3-drs., rood, nieuw model, '90, in nw.st., ƒ 9.950,-. Inl.: 043-254462.

Fiat REGATTA 85 S, bwj. '86, APK mei '94, LPG, vr.pr. ƒ 3.950,-. Tel. 04492-1520.

Fiat PANDA 1000 S, div. extra's, bwj. '88, kleur wit, i.z.g. st., ƒ 7.000,-. ☎ 04450-3384.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Ford

Te koop Ford ESCORT 1.6, bwj. '82, pr.n.o.t.k. Telef. defect. Telefoon 045-723236.

FORD Sierra 2.0 Ghia, '83, goudmet., APK '94, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.500,-. 045-312640.

Zeer mooie Ford ESCORT 1.6 XR3i 12-'83, APK 12-'94, pr. ƒ 6.000,-. ☎ 045-315825.

FORD ESCORT diesel, '85, 1e eig., 1 op 20, i.g.st., pr. ƒ 6.500,-. Winterstr. 10, Heerlen. Tel. 045-742041, na 19.00 uur.

FORD SIERRA 1.8, 5-drs., '89, schuifdak, trekh., c.v., ƒ 15.250,-. Tel. 045-425154.

FORD Fiësta zwart, bwj. '91, 44.000 km, prijs ƒ 13.750,-. Ned. kent. Telefoon: 09-32.89753642 (Stokkum).

Te koop Ford Sierra 2.0i AUTOMAAT, m. '89, 90.000 km, grijs metallic, APK 6-'94, vr.pr. ƒ 14.950,-. ☎ 045-258082/253249.

FORD FIËSTA 1.4i Sport 1990. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

FORD SIËRRA 2.0 Sedan met veel extra's, 1989. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

FORD ORION 1.6 "Jos Bogman Special" 1991. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

FORD SIËRRA Stationwagon 1990. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

FORD ESCORT 1.4i "Jos Bogman Special! 1991. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Ford ESCORT 1.6 CLX spoiler + RS velgen, 1991. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Te k. Ford ESCORT XR3i Cabrio, bwj. 10-'87, kleur wit, in nieuwstaat. Evt. inruil mog. ☎ 045-440773.

Weg. omst. FORD Escort XR3i, bwj. '86, met onderh. boekje, km.st. 89.000, nwe. APK, i.z.g.st., vraagprijs ƒ 9.850,-. Tel. 045-229786.

ESCORT XR 3i cabrio, kleur zwart, bwj. '84, ƒ 14.500,-. Telefoon: 045-225320.

Ford FIESTA Duits kent., bwj. '83, wit, i.g.st., vr.pr. ƒ 3.250,-. Tel. 045-452071.

Te koop Ford FIESTA 1.8 diesel bwj. '89, nieuw model. Tel. 045-451593.

Te koop Ford SIERRA 2.3 diesel bwj. '85, vr.pr. ƒ 7.500,-. 045-243617.

Te koop Ford ESCORT 13 L, bwj. '86, km.st. 80.000. Telefoon 045-410733.

Ford ORION 1.6 CL bwj. 6-'90, km.st. 71.000, 5-bak, getint glas, metalicgrijs, 1e eig., schadevrij, ƒ 12.500,-. Inruil goedk. auto mog. Tel. 043-622193.

Ford SCORPIO, bwj. '88, LPG, kleur wit, ƒ 12.500,-. Telefoon 045-412940.

Te koop Ford FIËSTA 1100, bouwjaar 1985, APK 1994. Telefoon: 046-524341.

Te koop Ford SIËRRA, nieuwe APK, prijs ƒ 4.500,-. Telefoon: 04499-3779.

Ford FIESTA 1100 L, bwj. '82, APK 3-'94, i.z.g.st. ƒ 2.350,-. ☎ 045-724993.

Te koop CAPRI 2.0 S V6 nov. '79, nw. spatb. voor, pr. ƒ 1.500,-. 045-465156.

Te koop Ford ESCORT 1.3 L, bwj. '82, i.z.g.st., pr. ƒ 2.750,-. Tel. 04492-5132.

Ford ESCORT 1300 Bravo rood, 1e lak, ƒ 2.250,-. Tel. 045-725984.

ESCORT 1.6, bwj. 1986, 5-vers., mooi en goed, ƒ 5.250,-. Tel. 045-751387.

Te k. Ford FIËSTA, bwj. '80, APK 6-'94, motor kl. defekt, vr.pr. ƒ 550,-. 045-443963.

Ford TAUNUS 1600 Caravan, bwj. '74, APK 1-'94, ƒ 750,-; Fiësta 1100, bwj. '82, APK 7-'94, ƒ 2.200,-. Kaalweg 4, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.1 laser, 5-versn., type '85, pr. ƒ 3.850,-. ☎ 046-522689.

Jeep

ARO Jeep, bwj. '86, grijs kent., 1.6 Lada motor, trekh., b.a.b. Korenstraat 42, Sittard tussen 17.00-18.00u.

Honda

Te k. Honda PRELUDE, div. acc., APK '94, bwj. '79, vr.pr. ƒ 1.900,-. Tel. 045-354140.

HONDA Prelude EX, '83, APK 7-'94, echte km. 97.000 km, sportv., radio etc, ƒ 7.250,-. ☎ 045-310608.

Honda ACCORD EX 100% in orde, automaat, stuurbekr., getint glas, sunroof en div. acc., 3-deurs, mod. '82. Bruinkoolweg 51, Heksenberg-Heerlen.

HONDA Prelude, bwj. '84, zilvermet., 15" sportvelgen, auto in zeer goede staat, vr. pr. ƒ 8.300,-. ☎ 045-226869.

HONDA Jazz, kleur wit, in nw.st., bwj. '86. Vr.pr. ƒ 7.750,-. Telefoon 045-460445 na 17 uur.

HONDA CRX mod. 1.5i Coupé '86, in nw.st., div. extra's, ƒ 9.750,-. 045-455778.

Hyundai

Lancia

LANCIA Thema V 6, bwj. 9-'88, blauwmet., div. opties, 66.000 km, ƒ 12.950,-; Lancia Monte Carlo, bwj. '76, i.z.g.st., taxatierapport. Telefoon 04750-40377.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Land Rover

Oldtimer LANDROVER Minerva, bwj. '53, i.g.st., met acc., vr.pr. ƒ 5.000,-. Telef. 045-271658. 17.00-19.00 u.

Lada

LADA Samara, bwj. '88, wit, 5-speed, open dak, trekh., o. h.boekje. Tel. 045-319272.

Mazda

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop MAZDA 626 2.0i GLX Coupé, '91, met onderhoudsboekje, inr. mog. Op de Knip 63, Kerkrade.

MAZDA 626 LX HB, bwj. '85, diverse extra's, motor def., vr.pr. ƒ 2.750,-. 045-352102.

Te koop MAZDA 626 HB 1.8 LX bwj. '89, LPG, i.z.g.st. Tel. 046-522728.

MAZDA 323 1.7 diesel GLX HB bwj. 1-'93. Tel. 045-462101.

MAZDA 626 GLX '85, antr. grijs, geh. uitgeb. en sportv., ƒ 6.250,-. 045-424603.

MAZDA 626 Sedan 10-'83, wit, i.z.g.st., ƒ 2.950,-. Tel. 04492-5282.

Mercedes

MERCEDES 190 E, bwj. '85, APK 4-'94, vr.pr. ƒ 14.000,-. Beukstr. 15, Heerlen.

MB 200, benzine, bwj. '79, APK-gek. juli '94, prijs ƒ 3.200,-. Tel. 045-752165.

MERCEDES 190 D bwj. '91, blauwmet., get. glas, trekh., schuifdak, ƒ 31.000,-. 09-49.1722084006.

MERCEDES 200 D bwj. '91, 45.000 km, div. extra's, 1e eigenaar. Garage Kusters, Rossteren, 04499-1071.

MB 240 3.0 TD Van Station 1985, lage wegenbelasting, ƒ 10.500,-. (In)ruil mogelijk. Tel. 043-478985.

MERCEDES Benz 190 E, autom., bwj. '87, zwart, verlaagd, lm. vlgn., i.z.g.st., vr. pr. ƒ 24.500,-. ☎ 045-258676.

Te koop MERCEDES Sport 280 SLC, roodmetallic, als nieuw, sportv., CD-install., inruil mog. Tel. 045-459791.

MERCEDES 190 E antraciet met., 5-versnell., elec. ramen, get. glas, verlaagd, 15" vlgn., veel extra's, vr.pr. ƒ 13.750,-. Tel. 04405-1564.

Te koop mooie MERCEDES 230 Coupé Classic 1979, autom., wit. 045-741519.

MERCEDES 280 CE coupé, automaat, bwj. '80, schuifdak, enz. Met geluid in motor, ƒ 4.800,-. ☎ 045-219990.

Mooie MERCEDES 190 E, autom., '86, veel extra's, antraciet, vr.pr. ƒ 18.500,-, evt. inr. mog. Tel. 045-423973.

MERCEDES 190, bwj. '84, sportvlgn., LPG, ƒ 11.750,-, inr. mog. Tel. 046-522132.

Te k. MERCEDES 190E, alle extra's, bwj. '85, inruil mogelijk.Broekstr. 68, Schinveld. Tel. 045-256486.

Te koop MERCEDES 200T combi, bwj. '85, i.z.g.st., diverse extra's, vraagprijs ƒ 11.500,-. Tel.046-338857.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Mitsubishi

Te k. Mitsubishi GALANT 18 GLSi 7-'91, 30.000 km, electr. ramen, elektr. schuifdak, centr. vergr., pr.n.o.t.k. Tel. 045-724287.

MITSUBISHI Galant 2.0 GLS, autom., '86, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 6.750,-. ☎ 045-222863. C. Quixstr. 41, H'broek.

Te k. Mitsubishi PAJERO 2.3 TD Van, bwj. 11-'85, nw. motor en versn.bak, 5.000 km gelopen, 045-416216 of 04450-4631 na 19.00 uur.

Morris

Te k. MINI 1000, i.z.g.st, met APK, vraagprijs ƒ 1.750,-. Telef. 045-724287.

Te koop MINI Red Hot nov. '88, 28.000 km, ƒ 7.500,-. Tel. 045-728752.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Nissan/Datsun

Te koop schitterende 300 ZX T-bar, 1e eigenaar, bwj. 4-'86, 5 versn., cruisecontrol, lm velgen, electr. ramen en spiegels, alpine stereo, nieuwe banden, APK 6-'94, nieuw kenteken, ƒ 17.900,-. Telef. 040-413391.

Nissan MICRA 1.2 LX, bwj. '89, in nieuwstaat. Te bevr. Zonstraat 290, Kerkrade.

Te koop NISSAN Bluebird 2.0 SLX, bwj. '90, wit, div. extra's, i.z.g.st., pr.n.o.t.k. Tel. 045-458491.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Oldtimers

Te k. diverse FIATS, 2x 500 L; 128 3p; 2x 124 spider; 600 multipla; busje 900 E. Info: 045-258082.

Opel MANTA A groenmet., 1972, i.g.st., ƒ 6.500,-. Tel. 04450-1975, na 18.00 uur.

Te koop mooie B-KADETT, bwj. '72, APK '94, ƒ 1.950,-. Telefoon 045-453784.

Te k. VW BUGGY, bwj. '64, gerest., nw. APK, prijs ƒ 4.950,-. Tel. 04499-3779.

Opel

Te koop Opel KADETT 17 D, Sedan, alle keur. toegest., 1989, i.g.st. Telef. 045-231002, tussen 17-18 uur.

Te koop OPEL Ascona 1.8i GT sport, bwj. '84, alle acces. Telefoon: 045-427181.

Opel MANTA bwj. '76. voor liefhebber. Tel. 045-723248.

B-KADETT coup, '72, ƒ 1.750,-; Kadett City, '79, APK, sunr., ƒ 950,-. Inr. mot. bespreekbaar. 045-324081.

Te koop Opel MANTA 2.0 GTE HB i.z.g.st., koopje, moet weg. 045-740524.

Opel KADETT GSi, bwj. '85 (Duits), links voorschade, plus delen, ƒ 5.500,-. Vogelzankweg 175, Landgraaf.

Opel KADETT, 1990 1.7 diesel Sedan, 4-drs., i.z.g.st., ƒ 15.500,-. Tel. 045-221732.

Opel CORSA Swing, model '85, APK, bijz. mooi, 3-drs., ƒ 4.750,-. Tel. 045-454087.

Te koop KADETT C coupé, 2.0 E, bwj. '78, motor '86, APK '94, ferrarigeel, div. extra's, pr.n.o.t.k. Telefoon 045-311667.

OPEL Corsa 12 S, '87, 3-drs., APK, in nw.st., 80.000 km, ƒ 7.750,-. ☎ 046-331665.

Opel KADETT 1.3i zeer mooi, 1989. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70. Tel. 045-423030.

Te k. Opel KADETT 1.3 SR, leren Recardo stoelen, 15" ATS vlgn., bwj. '81, pr. ƒ 3.250,-. Tel.045-325246.

Te k. Opel KADETT 1.2 N, bwj. '80, APK 4-'94, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-325246.

Te k. Opel VECTRA 1.6i GL, antraciet grijs, bwj. '89, sportwielen, get. glas, vr.pr. ƒ 15.750,-. Tel. 045-325180.

Te koop Opel KADETT 1.2 S bwj. '87, kl. blauwmetallic, nieuw gespoten, vr.pr. ƒ 7.750,-. ☎ 045-312384.

Opel ASCONA 16 S, automaat, bwj. '83, vraagprijs ƒ 2.850,-. Tel. 045-221510.

Te k. Opel CORSA 1.4 L, bwj. '90, kl. zwart, electr. schuifdak. Tel. 045-463037.

Te koop Opel ASCONA 5-drs., 1.6 S bwj '82, ƒ 1.950,-. 045-316940.

Te k. Opel KADETT 16i, bw... '89, 44.500 km, kl. wit, vr.pr. ƒ 18.500,-. ☎ 045-727029.

Te koop Opel KADETT 16... GT bwj. '86, schuif/kanteldak. Tel. 045-258097.

Te koop Opel KADETT, ... tomaat, 2-drs., beige, bwj. '77, vr.rp. ƒ 500,-. Telefoon 045-211466.

Opel MANTA B, bwj. '76, APK 4-'94, vr.pr. ƒ 450,-. Telefoon: 045-723824.

Mooie KADETT 12 S ... Berlina, '81, APK, 2e eig., i.g. st., ƒ 1.850,-. ☎ 045-728919.

Te koop Opel CORSA 1.4i, ... drs. bwj. '90, div. extra's, prijs ƒ 11.750,-. Sleinadastr. 52, Schaesberg.

Opel Kadett 1.3 Club, '88, i.z. g.st., ƒ 11.500,-. Autobedrijf DORTANGS. ☎ 04493-2211...

Te k. Opel Omega CARAVAN 18 NV, kl. antracietgrijs, bwj. '87, vr.pr. ƒ 12.500,-. Pieterstr. 35, Schaesberg. Telefoon: 045-313786.

Te koop Opel KADETT 130... S, APK, bwj. '84, schuifdak, vraagprijs ƒ 2.950,-. Telefoon 045-420119.

Opel CORSA, bwj. '83, ... drs. Dr. L.T.H. Wietenstr. ... Brunssum. Tel. 045-255304.

Opel REKORD bwj. '84, APK 5-'94, gas, ... ƒ 3.650,-. Vr.pr. ƒ 2.950,-. 045-230751.

Te k. zeer mooie OPEL Kadett, E-model, 5-drs., sportief uitgev., diverse extra's, ƒ 6.750,-. Tel. 045-327434.

OMEGA 2.0i Caravan '87; Omega 2.0i '88; Manta ... GT '83; Kadett 1.3 Club '8.; Kadett 1.3 S '86; Kadett 1.... S '86; Corsa 1.0 S 5-drs. '86; Escort 1.3 CL '87. Automobielbedrijf Dennemans, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Opel KADETT '78; Opel City '78; BMW 316 '79; Golf 1100 '80. I.z.g.st. en pas gekeurd. Tel. 045-241829.

Te koop Opel KADETT 1.... Berlina, bwj. '82, vr.pr. ƒ 2.200,-. ☎ 04492-5092.

Te koop Opel KADETT 12... 1982; Opel Kadett 12S 1983, APK, alle keuringen toegestaan. Telef. 045-231002.

2x Opel SENATOR 30 E, '79, '81. Samen ƒ 3.000,-. Tel. 045-451279 of 354248.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 20

Budé remise tegen Witrus

Van onze correspondent
MARCEL WERRY

BRUNSSUM – Eddy Budé uit Brunssum is in de kroongroep van het Fair Play Centers-damtoernooi gestart met remise tegen de Witrus Michael Katz. De enige Limburgse doef in het grootmeesterlijke gezelschap moest alle zeilen bijzetten om een nederlaag af te wenden.

Al vroeg in de opening werd Budé door zijn opponent in een soort houdgreep genomen. Katz speelde het echter niet helemaal nauwkeurig en moest in remise berusten.

Anatoli Gantwarg gaf gisteren zijn visitekaartje af door met groot vertoon van macht de Senegalees Sidibé aan zijn zegekar te binden. Harm Wiersma kwam niet verder dan remise tegen Erno Prosman, ondanks een op het oog gunstige stelling. „Maar dat was optisch bedrog", meldde de besnorde Fries. „Toen ik ging rekenen, bleek het al maar weinig voor te stellen".

Dames

In het WK-dames is de situatie aan top ongewijzigd. Olga Lewina stuitte op het taaie verdedigingsspel van Tsjoeb, maar omdat ook alle directe concurrenten remiseerden blijft Lewina aan de leiding.

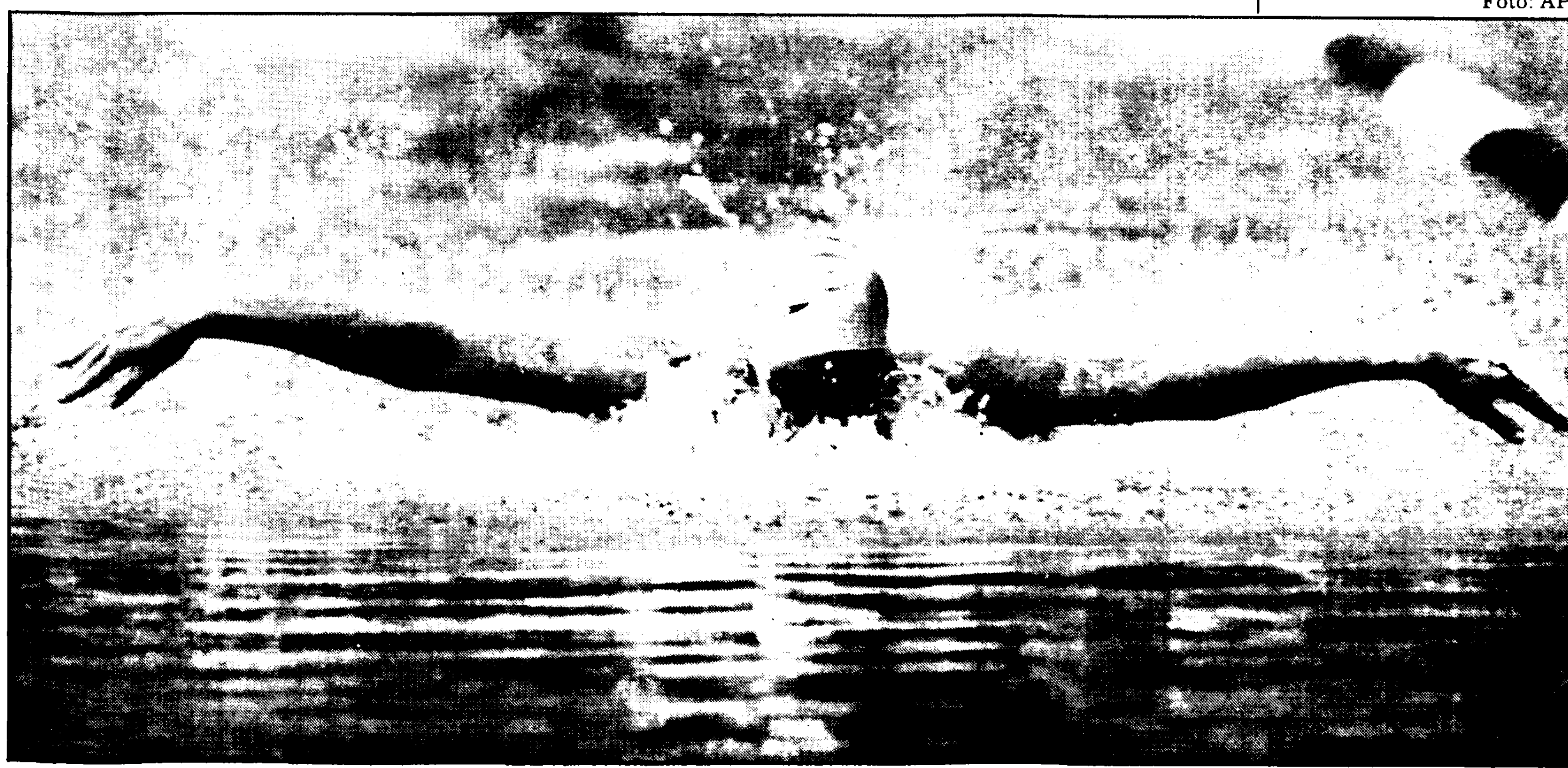
Politie verhoort voetballers over kaakslag

DEN HELDER – In het onderzoek naar de mishandeling van voetballer Ronald Schouten verhoort de Helderse politie spelers van het Helders elftal. Als hun verklaringen duidelijk maken wie de kaakslag aan de Nibbixwoudse amateur heeft toegebracht, wordt het opeisen van de videoband van de wedstrijd overbodig. Een nog niet geïdentificeerde speler van Feyenoord was vorige week tijdens een oefenwedstrijd in Den Helder verantwoordelijk voor de mishandeling. Omdat de Rotterdamse landskampioen een financiële regeling met het slachtoffer trof, zag deze af van een aangifte van mishandeling. Justitie stond er echter op dat de politie toch een onderzoek instelde.

Nederlandse mist Europese titel op 100 meter vlinderslag

De Bruijn komt te kort

● *Karin Brienesse moest in de finale honderd meter vlinderslag zelfs met minder genoegen nemen dan Inde de Bruijn. Eerstgenoemde werd achtste.* Foto: AP

SHEFFIELD – Eén vrouw kan dit seizoen harder zwemmen dan Franziska van Almsick. Het is geen Nederlandse, maar Cathérine Plewinski uit Frankrijk. Inge de Bruijn aasde in Sheffield op de Europese titel 100 meter vlinder, voor Van Almsick een bijnummer. Met lege handen verliet ze als vierde Ponds Forge. Plewinski prolongeerde haar kampioenschap voor de tweede keer. Van Almsick was ondanks een sterk eindschot voor de eerste maal tijdens dit toernooi verslagen.

De tweede Duitse, Betina Ustrowski, toucheerde de bassinrand zestien-honderdste seconde eerder dan de Nederlandse, die er aanvankelijk geen traan om liet. Bondscoach René Dekker vond dat merkwaardig, zelf begreep ze er ook niets van. „Is dit het nou? Ik ga straks gewoon nog een keer. Wat een shittoernooi."

Plewinski leidde van begin tot eind. Halverwege lag De Bruijn nog kansrijk in tweede positie, voor Van Almsick. In de laatste twintig meter zakte De Bruijn terug. Karin Brienesse, die achter De Bruijn en Plewinski als derde de finale had bereikt, werd achtste.

De Bruijn had de laatste meters geen macht meer. Plewinski en Van Almsick en ook de zeventienjarige Utrowski wel. „Toch blij voor Cathérine, want Van Almsick heeft al zo veel goud. De volgende keer gaat Cathérine er trouwens wel aan."

Vlieghuis

Kirsten Vlieghuis plaatste zich gisteren als eerste Nederlandse voor een finale van vandaag. De zwemster uit Borne start in de eindstrijd op de 800 meter vrije slag. Zij maakte in de serie de zevende tijd.

Vlieghuis, eerder zevende op de 400 meter, noteerde 8.47,51. Dat is vijf seconden boven haar beste tijd, waarmee ze twee jaar geleden in Antwerpen Europees jeugdkampiene werd. De Tsjechische Olga Splichalova was de snelste in de series (8.41,08).

Kira Bulten, die vorige week bij het busongeluk van de Nederlandse ploeg op weg naar Sheffield licht gewond raakte en daardoor enige trainingsdagen miste, plaatste zich op de 100 meter school niet bij de beste zestien.

Bulten werd 23e in 1.13,28. In de wisselslagestafette wordt ze dit weekeinde vervangen door Madelon Baans.

Komst Grimsson naar Nederlandse kampioen vrijwel zeker

Tophandballer uit IJsland oriënteert zich in Sittard

Van onze correspondent
MICHEL JANSSEN

SITTARD – De kans dat de IJslandse tophandballer Valdimir Grimsson komend seizoen de kleuren van nationaal kampioen VGZ/Sittardia zal verdedigen is de voorbije dagen fors toegenomen. De 27-jarige linkshandige international is momenteel in Sittard om zich te oriënteren, bezocht gisteravond het voetbaltoernooi 'Sittard 750 jaar stad' en zal vanavond (19.00 uur) met Sittardia trainen en een onderling partijtje spelen.

Grimsson, die honderdvijfenzeventig interlands speelde en nu uitkomt voor Valur Reykjavik, geldt als een van de beste rechter hoekspelers. Afgelopen jaren werd hij driemaal geselecteerd voor het Europees- en wereldteam.

Terwijl het Grimsson (afgestudeerd aan de TU van Reykjavik) niet veel uitmaakt waar hij zijn sport beoefent, gaat de voorkeur van zijn echtgenote Christin duidelijk uit naar ons land. Zij is fysiotherapeute van beroep en wil zich in Nederland - dat internationaal hoog staat aangeschreven waar het om fysiotherapie gaat - verder bekwamen.

Sittardia was al enkele maanden in onderhandeling met de IJslander en zelfs nagenoeg rond met hem persoonlijk. Grimssons huidige club stelde echter bijzonder hoge eisen en ook de IJslandse handbalbond wilde garanties dat de international beschikbaar blijft voor de nationale ploeg.

Grimsson zelf heeft in IJsland het vastgelopen overleg weer op gang gebracht en hoopt na dit weekeinde de knoop door te hakken. Voor beide partijen dringt de tijd, want een eventueel contract moet vóór 16 augustus worden ondertekend.

Nationale tijdrittitel verrast Jacques Peeters niet

Aerodynamisch snel

Van onze correspondent
RAYMOND KERCKHOFFS

ECHT – Op dezelfde dag waar Tony Rominger geletruidrager Miguel Indurain verrassend in de tijdrit van de Tour de France versloeg, veroverde Jacques Peeters uit Echt de nationale titel op die discipline van de wielersport bij de junioren in Maren-Kessel. Aerodynamisch snelde de Middenlimburger naar een gemiddelde van 46,685 kilometer per uur over de afstand van 23,9 kilometer. Een ongelooflijk snelle tijd, waarmee hij de nummer twee ruim een halve minuut voorbleef.

Echt verrast keek de 17-jarige Jacques Peeters niet om zich heen toen het Wilhelmus klonk. „Ik was gestart voor de overwinning en dat is me gelukt", reageerde hij uiterst koel. „Vanaf het begin voelde ik dat het super liep. Halverwege de wedstrijd kreeg ik van mijn begeleider te horen dat ik veruit de snelste tussentijd had. Zoiets werkt altijd stimulerend. Vanaf dat moment vlóóg ik en kreeg ik de grote versnelling moeiteloos rond".

Chronometer

Het was niet voor de eerste keer dat de HAVO-scholier een tijdrit won. Dit jaar was hij tegen het uurwerk ook al succesvol in de Ster van Zuid-Limburg in België, terwijl hij in twee andere tijdritten tweede werd.

„Tijdrijden heeft mij altijd al gelegen", vervolgt hij zijn verhaal. „Vanaf mijn elfde fiets ik al wedstrijden. Eerst een jaar bij de NWB, later bij de KNWU. Al in de jeugdcategoriën viel ik op in de tijdritten. Daarnaast won ik bijna tachtig andere koersen".

De overstap van de jeugd naar de nieuwelingen maakte hij probleemloos, zoals hij dit jaar ook geen moeite heeft gehad om zich aan te passen bij de junioren. Tijdens twee trainingsweekends in de Ardennen die georganiseerd werden door de KNWU, bleek hij daarnaast ook bergop een behoorlijke portie talent in zijn mars te hebben.

● *Niet alleen in de tijdrit, ook in het „gewone" werk staat Jacques Peeters zijn mannetje.* Foto: RAYMOND KERCKHOFFS

„Tijdrijden blijft desondanks mijn favoriete discipline. Via mijn wielerclub heb ik dit jaar van ex-PDMer Peter van Petegem een tijdritfiets gekocht. Natuurlijk uitgevoerd met triathlonstuur. Fantastisch. Specifiek trainen voor de tijdrit doe ik desondanks niet. Je moet gewoon in je eentje kunnen rijden. Dat moet immers ook wanneer je in een wedstrijd wilt demarreren."

Door de evolutie in de wielersport, waarin het steeds meer aankomt op snelheid, lijkt de tijdrit nog de enige discipline om onderlinge verschillen te bewerkestelligen. Limburg lijkt in ieder geval een aanstormend talent te hebben, dat tegen het uurwerk kan rijden.

Drukke dagen voor MVV

Van onze sportredactie

MAASTRICHT – In De Geusselt wordt de komende dagen de laatste hand gelegd aan de voorbereidingen op het nieuwe voetbalseizoen.

Vanavond 19.30 uur is de Israelische kampioen Betar Jeruzalem te gast. Morgenmiddag (14.30 uur) gaat de Maastrichtse selectie op bezoek in Heerlen bij SV Heerlen en maandag is vanaf 17.00 uur de traditionele Open Dag in De Geusselt. Met de komst van Betar Jeruzalem heeft MVV beslag weten te leggen op een attractieve tegenstander.

Topspeler naast twee Russische voetballers is Eliahu Ohana. De Israëliër heeft tot drie jaar geleden bij KV Mechelen onder leiding van Aad de Mos gespeeld.

Voor de Maastrichtse eredivisionist is het de laatste serieuze test voor de eerste competitiewedstrijd aanstaande zaterdag in Tilburg tegen Willem II. Tegen de amateurs in Heerlen wordt morgenmiddag het oefenprogramma afgesloten.

Parachutisten, ballonvaart, penaltyschieten en allerlei voetbalactiviteiten met spelers van het eerste elftal staan er maandag laat in de middag op het programma van de traditionele open dag van MVV. Die gezellige happening in De Geusselt zal tot omstreeks 20.30 uur duren.

Tijdens de open dag bestaat er tevens de mogelijkheid reeds toegangskaarten voor de thuiswedstrijden tegen RKC (25/8 aanvang 20.00 uur) en Ajax (1-9 aanvang 20.00 uur) te verkrijgen aan de kassa's van het stadion.

sport in cijfers

SCHAKEN

Antwerpen. Internationaal toernooi. Eerste ronde: Gurewich-Piket 0-1, Dutreeuw-Speelman 0-1, Van der Wiel-Kortsjnoi 0-1, Hansen-Winants 1/2-1/2, Christiansen-Poloegajevski 1-0.

TENNIS

Praag. mannen, 700.000 gulden: Kwartfinales: Tsjesnokov-Haarhuis 6-2 6-2, Gustafsson-Kulti 4-6 6-3 6-0, Tsjerkasov-Costa 6-3 7-5, Bruguera-Arrese 6-2 6-1. Loting halve finales: Bruguerra-Tsjerkasov, Gustafsson-Tsjesnokov.

Kitzbühel. Mannen, 750.00 gulden. Kwartfinales: Medvedev-Siemerink 6-4 6-4, Javier Sanchez-Gaudenzi 6-3 6-2, Muster-El Aynaoui 6-1 6-3, Karbacher-Ivanisevic 7-6 6-2. Loting halve finales: Karbacher - Javier Sanchez, Medvedev - Muster.

Los Angeles. Mannen, 600.000 gulden. Derde ronde: Krajicek-Stoltenberg 1-6 7-6 6-0, Sampras-Hadad 6-4 6-0, Volkov-Hoyce 6-1 6-3, Patrick McEnroe-Gilbert 6-7 6-3 6-0.

Carlsbad. Vrouwen, 750.000 gulden. Derde ronde: Graf-Testud 7-5 6-1, Sanchez Vicario-Ritter 6-2 6-1, Martinez-Fairbank 6-1 6-3, Magdalena Maleeva-Santrock 6-3 6-1, Grossman-Sukova 5-7 7-5 6-0, Pierce-Sawamatsu 6-1 6-4, Likovtsjeva-Medvedeva 5-7 6-3 6-0, Kochta-Ignatjeva 6-0 6-2.

Weert. Ray Prickers Grass Open: heren: 1/4 finale: Schalken-Wassen 6-2, 6-2; v.d. Berg-Belgraver 6-4, 6-2; Brummer-Van Gelderen 6-2, 6-4. Dames: 2e ronde: De Vries-Copier 7-5, 6-1; 1/4 finale: De Vries-Kusters 6-4, 6-1; Snijders-Ter Riet 6-2, 6-2; Klompenhouwer-De Smit 1-6, 6-3, 6-3; Djilianova-Bruens 6-4, 6-4. Herendubbel: 1e ronde: Brummer/Schalken - Taphoorn/Leisink 6-2, 7-5; Groen/Otterman - Friebel/v.d.Hoek 6-3, 6-1; Bruin/Neuhart - Mol/Kruitwagen 6-3, 7-5; 1/4 fin: Brummer/Schalken - Kaptein/v.Steenwijk 6-4, 6-3. Damesdubbel: 1e ronde: Copier/Schenk - Leenen/L. Mostard 6-2, 7-5; Koutstaal/Huijberts - Maas/Oosters 6-1, 6-2.

Horn. Grintmeren - Molentoernooi: HEB1: 3e ronde: Van Dommelen-Baumbach 6-4, 6-0; T.Lensen-Ra. Boesten 4-6, 6-1, 6-1; Da. Hofman-Hunze 7-5, 6-3; Merry-Gronenschild 6-0, 6-3; kwartfinale: Van Oppen-T.Lensen 6-2, 6-2; Verberkt - v.d.Donk 6-1, 6-4; DEB1: 1/4 finale: Bonnen-Doppen 6-4, 6-2; Sangers-De Meulemeester 7-6, 6-2; HEB2: 2e ronde: Derksen-Korsten 6-3, 6-0; 3e ronde: Sijben-Derksen 6-2,4-6, 6-3; Gorz-Heineman 6-3, 6-0; 1/4 finale: Lienekamper-Gorz 6-2, 6-0; DEB2: 2e ronde: Druncks-Fijen 6-0, 3-6, 6-4; 1/4 finale: Van Hensbergen-Druncks 6-2, 6-3; Rouleaux-Bodeutsch 6-4, 6-4.

GOLF

München. Duits open. 1,5 miljoen gulden. Stand na tweede ronde: 1. Woosnam 133 (65-68), 2. Hägman en De Wet Basson 134, 4. Langer, Gögele, Marchbank, Mitchell 135.

DAMMEN

Brunssum. WK vrouwen. Vierde ronde: Van Lith-Nicolai 1-1, Pasjkjevitsj-Schouten 2-0, Kamitsjlejeva-Golubjeva 1-1, Tsjitaikina-Minkina 2-0, Jankovskaja-Ringelene 1-1, Tsjoep-Levina 1-1. **Stand:** 1. Levina 7 p, 2. Golubjeva, Kamitsjlejeva, Tsjitaikina 6 p, 5. Van Lith, Pasjkjevitsj, Tsjoep 4 p, 8. Minkina 3 p, 9. Jankovskaja, Nicolai, Ringelene en Schouten 2 p. **Mannen, internationaal toernooi.** Eerste ronde: Sibidé-Gantwarg 0-2, Katz-Budé 1-1, Bubbi-Zalatis 1-1, Wiersma-Prosman 1-1, Scholma-Der 1-1. **Open toernooi:** Schippers-Meesters 1-1, Velraeds-Van Bokhoven 1-1, Kousemaker-Watoetin 0-2, Kemperman-Okrogelnik 1-1, Rijken-De Jong 1-1, M. de Heer-Rimscha 1-1, Wiering-Schellekens 1-1, Koullen-Voronitsj 0-2, Carli-Laurent 2-0, Deurloo-J. de Heer 2-0, Pietershoven-Hoogakker 1-1, Nieling-B. van Velzen 0-2, Benaets-B. Verhoef 1-1, Hoeven-Jannega 1-1, Verhaaf-D. Verhoef 1-1, Huscens-Langerak 2-0, Badal-Van Gortel 0-2, Van Tiel-Lenselink 0-2, Novotny-Van Goor 2-0, Hermans-Henriquez 1-1, De Rooy-R. van Velzen 2-0, Van de Vlies-Rutten 1-1, Venken-Damen 0-2.

ZWEMMEN

Sheffield, EK. Vierde - dag, finales. Vrouwen: 100 m vlinder: 1. Plewinski 1.00,13, 2. Van Almsick 1.00,94, 3. Ustrowski 1.01,06, 4. De Bruijn 1.01,22 (serie 1.01,29), 8. Brienesse 1.01,95 (serie 1.01,36). 100 m school: 1. Gerasch 1.10,05, 2. Bondarenko 1.10,29, 3. Roedkovskaja 1.10,52. B-finale: 6. Baans (Ned) 1.12,36. Mannen: 400 m vrij: 1. Kasvio 3.47,81, 2. Palmer 3.38,14, 3. Holmertz 3.48,98. B-finale: 5. Wouda 3.56,46. 200 m school: 1. Gillingham 2.12,49, 2. Güttler 2.13,26, 3. Kornejev 2.14,20. Estafette 4 x 100 m vrij: 1. Rusland (Predkin, Pisjnenko, Sadovi en Popov) 3.18,80, 2. Zweden 3.19,33, 3. Duitsland 3.20,13.

PAARDESPORT

Den Haag. NK, concours hippique, eerste wedstrijd, snelheid en wendbaarheid, 1 meter 60: 1. Neefs, Barok 73,18, 2. Geeroms, Damiro B 73,69, 3. Neefs, Boy B, 76,49, 4. Van den Ent, Richy, 76,55, 5. Lansink, Bollvorm's Libero H 77,18, 9 Peeters, Damiro L 80,25, 10. Raymakers, Amadeus Z 80,69, 11. Tops, Doreen La Silla 80,97.

WIELRENNEN

Opstal/Buggenhout, België, profs: 1. Van Haecke 160 km in 3.58.00, 2. De Wael, 3. Cornelisse, 4. Frison, 5. Baguet, 23. Strouken, 28. Enthoven. gestart: 86 man.

Ronde van Portugal, profs. Zesde etappe, Gouveia - Tondela: 1. Antonio Miguel Diaz 172 km in 4.31.03, 2. Jose Rodriquez, 3. Pedro Silva, 4. Americo Silva, 5. Dotti 0.04. **Algemeen klassement**: 1. Espinosa 23.14.43, 2. Joaquim Gomes 0.04, 3. Americo Silva 2.24, 4. Jose Rodriquez 2.28, 5. Maier.

Ronde van Hessen, amateurs. Vierde etappe, Herborn - Bad Hersfeld: 1. Tesar 182 km in 4.33.26, 2. Vandaele, 3. Wolke, 4. Schenderlein, 5. Konings, 6. Postle, 28. Van Elburg 1.30, 40. Marc Lotz, 42. Blijlevens. **Algemeen klassement**: 1. Schmidt 15.03.50, 2. Kastenhuber 0.26, 3. Stephens 0.51, 4. Müller 1.14, 5. Nakazni 1.16, 6. Sivakov 1.22, 39 Konings 13.23, 45. Blijlevens 14.53.

Tour Féminin. Elfde etappe, Le Fontanil Cornillon - Vaujany: 1. Purvis 77,8 km in 2.24.33, 2. Van Moorsel 0.55, 3. Luperini 1.03, 4. Lecourtois 1.18, 5. Jenkins 1.25, 6. Clignet 1.32, 7. Patsjkova 1.37, 8. Bonanomi, 9. Orvosova 1.48, 10. Polkanova 1.56, 12. Dijkstra 2.03, 14. Schop 2.17, 21. Vink 2.57, 32. Hillinga 4.26, 43. De Laat 5.59, 44. Kelderhuis 6.14, 50. De Bruin 6.52, 58. Knol 13.09, 59. Kroes 13.20, 61. Van Geffen 26.02, 62. Van Smoorenburg 27.15. **Algemeen klassement**: 1. Van Moorsel 29.38.14, 2. Clignet 5.53, 3. Luperini 6.16, 4. Van de Vijver 6.58, 5. Purvis 9.52, 6. Marsal (Fra) 10.35, 7. Polkanova 10.57, 8. Vink 11.15, 9. Bonanomi 12.21, 10. Koljaseva 12.36, 12. Dijkstra 13.49, 17. Schop 16.49, 35. Hillinga 26.18, 47. De Laat 45.36, 48. De Bruin 48.31, 50. Knol 56.06, 51. Kelderhuis 58.57, 54. Kroes 1.05.19, 58. Van Smoorenburg 1.53.59, 61. Van Geffen 2.52.42.

Profcriterium Maarheeze: 1. Jaskula 100 km in 2.19.11, 2. Wilfried Nelissen op 15 sec, 3. Talen, 4. Vink, 5. Jakobs, 6. Hopmans, 7. Dick Dekker, 8. De Vries, 9. Jolidon, 10. Groenendaal.

sport op tv

VANDAAG
15.00-17.00 Dld 3: Sport 3 extra.
15.00-17.30 Ned 3 Studio Sport: wielrennen, Ronde van San Sebastian, rechtstreeks verslag.
17.30-18.02 Dld 1: Sportschau.
17.40-18.25 Dld 2: Sport extra: EK zwemmen, finales vanuit Sheffield.
18.32-19.01 Ned 1: World of golf: 8-delige informatieve serie over golf.
18.45-19.15 RTL +: Sport.
18.50-19.22 Ned 3: Studio sport: met o.a. EK zwemmen in Sheffield.
19.10-19.50 Dld 1: Sportschau.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.
22.00-23.20 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio: o.a. de aanloop voor het nieuwe voetbalseizoen.
22.15-22.45 Ned 3: Studio sport.
22.30-23.00 BRT 1: Sport op zaterdag.
01.20-02.30 RTL +: Zwaargewicht boksen: Axel Schulz-Kimuel Odum, live vanuit Las Vegas.

MORGEN
11.30-13.00 Ned 2: Sport.
13.00-16.30 RTL 4: Sport: autosport.
15.05-17.00 Dld 1: Sport extra: golf (International Open vanuit München-Eichenried), American Football (American Bowl Bufallo Bills-Minnesota Vikings vanuit Berlijn) en autosport (Duitse rally kampioenschappen vanuit Diepholz).
15.30-17.00 BRT 2: Sport extra: tennis, Belgische kampioenschappen vanaf de Leopold Club te Ukkel.
17.05-18.15 Dld 2: Die Sport-Reportage: met o.a. Bundesliga voetbal en atletiek vanuit Lindau.
17.30-18.33 Ned 3: Studio sport.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau: magazine, met o.a. het EK Zwemmen vanuit Sheffield, Groot-Brittannië.
18.41-20.00 Ned 3: Studio sport.
18.45-19.10 RTL +: Sport.
19.30-19.45 BRT 1: Sport.
19.45-20.50 BRT 1: Sportweekend.
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
22.45-22.55 Dld 2: Sport am Sonntag.
22.50-23.10 BRT 1: Sport.
23.05-00.05 RTL 4: Sport: portret Frans Beckenbauer en All the presidents sports.

Wereldrecord voor Russen

MOSKOU – Tijdens de nationale baankampioenschappen heeft de achtervolgingsploeg van Lokomotiv uit Sint-Petersburg het wereldrecord op de 4 kilometer verbeterd. Het wielerkwartet legde op de Olympische piste van Krilatskoje nabij Moskou de afstand af in 4 minuten en 5,507 seconden. Dat was bijna drie seconden onder het record van de Duitse nationale ploeg, die tijdens het WK van 1991 in Stuttgart uitkwam op 4.08,604.

Dinamo Kiev bankroet

KIEV – Dinamo Kiev is bankroet. De voetbalclub staat vier miljoen gulden in het rood. De spelers hebben het laatste kwartaal geen salaris ontvangen. Na het uitroepen van de onafhankelijkheid verkocht de Oekraïnse club zestien spelers aan het westen. Dat bracht 24 miljoen gulden op. Die zijn er de afgelopen jaren door gejaagd door manager Betsverkhiy.

Schorsing opgeheven

ZURICH – De voorlopige schorsing van de voetballers Rimba en Zetti wegens gebruik van cocaïne is door de FIFA opgeheven. Bij de Boliviaanse verdediger en de Braziliaanse reservedoelman werden na afloop van de WK-kwalificatiewedstrijd tussen beide landen in La Paz sporen van cocaïne gevonden in de urine. Na onderzoek werd aannemelijk dat de aanwezigheid van de verboden stof was veroorzaakt door de gedronken thee met de naam trimate.

Dorovtsjik geschorst

LONDEN – De Internationale Amateur Atletiek Federatie heeft Tatjana Dorovtsjik, wereldkampioene over 3000 meter, voor vier jaar geschorst wegens het gebruik van dope. De loopster uit de Oekraïne werd na afloop van de internationale wedstrijd in Boedapest op 15 juni betrapt op het gebruik van een verboden middel.

Tyson blijft in gevangenis

INDIANAPOLIS – De Amerikaanse bokser Mike Tyson moet in de gevangenis blijven. Een rechtbank van de staat Indiana wees een beroep van Tyson tegen de gevangenisstraf van zes jaar af met twee stemmen tegen een. Tyson werd vorig jaar veroordeeld wegens verkrachting van de studente Desiree Washington, die had meegedaan aan een Miss-verkiezing. Op zijn vroegst is hij 10 april 1995 vrij man.

Weer onderzoek in zaak Tapie

PARIJS – De onderzoeksrechter in de mogelijke omkopingszaak van Olympique Marseille en Valenciennes heeft voorzitter Bernard Tapie van de Franse voetbalkampioen ondervraagd. Openbaar aanklager Eric de Montgolfier gaf geen nadere bijzonderheden over de ontmoeting tussen rechter Bernard Beffy en Tapie in Parijs.

Zuiveringsactie in Colombia

BOGOTA – De voetbalbond van Colombia heeft zestien scheidsrechters uit de hoogste divisie voor onbepaalde tijd geschorst. Onder de zestien zijn vier FIFA-arbiters. De bond wil af van de corruptie in de scheidsrechterswereld. De schorsing van de zestien is niet het eerste schandaal in de Colombiaanse voetbalwereld, die sterke banden onderhoudt met het drugskartel in het land.

Nieuwe datum Eaterstoernooi

GELEEN - Het internationale ijshockeytoernooi, dat Meetpoint Eaters in Geleen organiseert is een week verschoven. De geplande datum, 3 september, blijkt onhaalbaar te zijn, omdat pas vanaf 24 augustus ijs is in Glanerbrook. Overigens zal naar alle waarschijnlijkheid Eindhoven de zesde ereklasseclub worden die aan de nationale competitie zal deelnemen, omdat Den Bosch, de tweede kandidaat, zich heeft teruggetrokken. Groot vraagteken is nog altijd Rotterdam. De Panda's hebben wegens schulden aan de ijshockeybond nog geen licentie ontvangen.

sport kort

● VOETBAL - Sjef Vroomen van eersteklasser Miranda heeft de overschrijving naar Gracht ingetrokken. Voorts beschikt Miranda komend seizoen over Jos Terheyden, die als reservekeeper zal fungeren.

'Blonde engel' Bernd Schuster wil afscheid met Duitse titel

Een nukkige anti-vedette

DOOR ALBERT GEESING

LEVERKUSEN – Duitsers noemen hem steevast een 'Siegertyp'. Een pure winnaar. Altijd geweest, van jongsaf. Maar Bernd Schuster is méér. In z'n topjaren een regisseur van wereldklasse, een absolute vedette. Met nóg steeds briljante ingevingen. Maar óók onbuigzaam, weinig inschikkelijk. Een notoire dwarsligger, een querulant van het zuiverste water. En met een neusje voor conflicten.

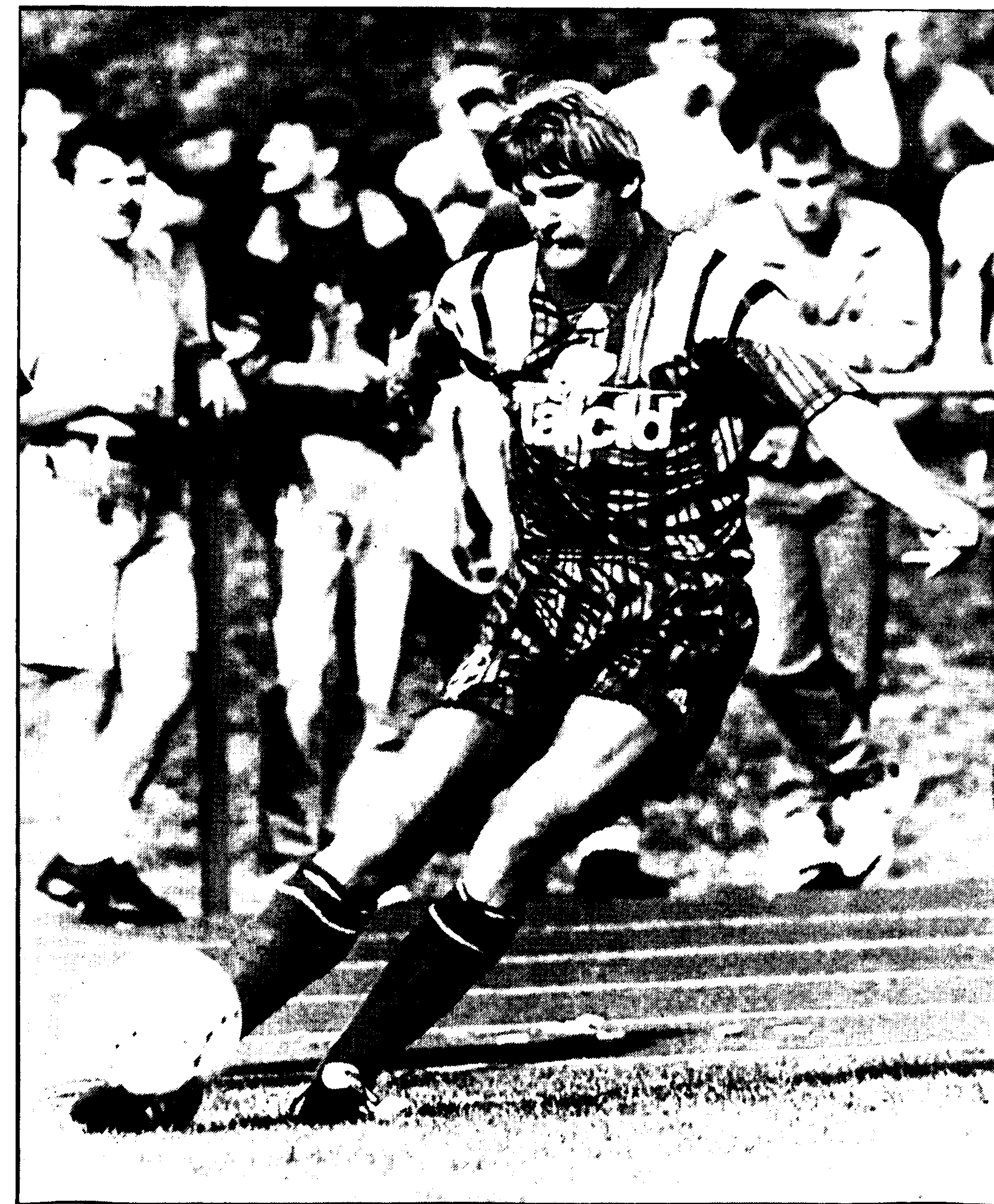
Ze lopen als een rode draad door het woelige profbestaan van Bernd Schuster. Al meer dan vijftien jaar. Net als de successen. Hij werd in dertien jaar Spanje drie keer kampioen, met Barcelona en Real Madrid, hij won een Europa Cup, twee Supercups, vijf keer de Spaanse beker en stond in 1980, net twintig toen, aan de basis van de Duitse EK-triomf in Italië. Hij speelde nooit beter als toen. Vraag het maar aan de spelers van het Nederlands elftal die er bij waren.

De 'blonde engel' heeft een carrière achter de rug om door een ringetje te halen. Maar een volksheld is Bernd Schuster nooit geworden. Niet in Spanje, waar de door zware blessures geharde prof als enige voetballer ter wereld voor de drie topclubs speelde. In 'Nou Camp', in 'Santiago Bernabeu' en in 'Vincente Calderon', bij Atletico. Niet in Duitsland, waar hij al in 1978 met FC Köln de Duitse beker won en waar hij, terug in de Heimat, zijn loopbaan nu wil afsluiten met een Duitse titel bij Bayer Leverkusen. Hij mag er twee jaar over doen.

Dan is het over en sluiten en zullen de voetbalfans nooit meer iets van hem vernemen. „Ik ben geen type 'zum anfassen'. Zoals Pierre Littbarski of Toni Schumacher dat waren bij FC Köln", zei hij na z'n spraakmakende terugkeer in de Bundesliga. „Ik ben afstandelijk, heel gesloten. En laat dat de supporters onbewust merken. Het duurt lang voor iemand op mij afstapt en een praatje maakt".

Hij doet geen enkele moeite zijn imago te verbeteren, hij cultiveert het eerder. Het past allemaal, zo lijkt het, voorbeeldig in de leer van de Scientology Church, die in de familie Schuster zes vrome apostelen heeft. Vader Bernd, z'n vrouw Gaby, een ex-fotomodel met haar op de tanden, en hun vier kinderen. Stuk voor stuk gezegend met bijbelse namen: Sarah, Rebecca, David en Benjamin. Volgens de leer van de sekte leeft de familie teruggetrokken, geïsoleerd van de boze buitenwereld.

Bernd Schuster komt alleen uit z'n schuilplaats tevoorschijn om te trainen en te spelen. Dat was al zo in Spanje, in Duitsland is het niet anders. In Kürten-Hassbach, een dorp van een paar honderd zielen in het Bergische Land, bewonen de Schusters sinds kort een kapitale boerderij. Het vee bestaat uit tien Andalusische paarden, acht merries en twee hengsten. Een heuse stoeterij als afleiding voor het voetbal en het leven erna.

● *De nukkige Bernd Schuster is terug in de Bundesliga om Bayer Leverkusen naar de titel te leiden.* Foto: HORST MÜLLER

Stoeterij

Het iets te vroeg geboren kerstkind, van 22 december 1959, heeft zich in dertien jaar Spaanse dienst rijk gevoetbald. World Soccer schat het vermogen van de Duitse primadonna op zo'n slordige 25 miljoen, het onroerend goed, een kapitale boot op Ibiza en de stoeterij niet meegerekend. Om pottekijkers op afstand te houden, werden de Schusters op 30 taximinuten van Madrid afgeschermd door drie bodyguards, in Kürten-Hassbach is die taak overgenomen door 'Gaby's Army', vier Rottweilers met tanden zo scherp als indertijd de tackles van Nobby Stiles.

Hij is niet alleen nukkig, hij is vooral erg blessuregevoelig. In de voorbije voetbaljaargang ontbrak hij bij Atletico Madrid maandenlang op het appèl vanwege een enkelblessure. Tot groot ongenoegen van voorzitter Jesus Gil, die zich groen en geel ergerde aan het eigenzinnige gedrag van zijn Duitse vedette. De middenvelder met de nog immer fluwelen trap negeerde het advies van de clubarts een anti-bioticakuur te volgen. Broeder Bernd beriep zich op de leer van de Scientology Church, die het hem zou verbieden medicijnen te slikken. De ironie wil dat hij nu uitgerekend is neergestreken in Aspirinestad, bij pillenfabrikant Bayer, de belangrijkste geldschieter van z'n nieuwe club.

De scepcis over de waarde van Bernd Schuster voor de Duitse sub-topper is groot. Behalve bij manager Reiner Calmund en Dragoslav Stepanovic, de meest kleurrijke trainer in de Bundesliga. Hij denkt met het transfervrije enfant terrible dé speler te hebben aangetrokken, die Bayer Leverkusen de weg naar de titel kan wijzen. Jupp Heynckes stak hem vanuit Spanje alvast een hart onder de riem. „Schuster is niet meer de snelste, zijn loopvermogen is duidelijk afgenomen. Maar dat weet hij prima te compenseren door zijn intuïtie, zijn enorme inzicht en techniek".

Handelsmerk

Het was altijd zijn handelsmerk, door de jaren heen. Het is zijn trots en het streelt zijn eergevoel dat geen trainer er ooit in geslaagd is hem anders te laten voetballen dan hij zelf wil. Hij noemt zichzelf een 'klassieke spelmaker', een van een bijna uitgestorven ras. „Je bent een spelmaker of je bent het niet.

Dat kun je niet aanleren, daar kun je niet op trainen, dat zit in je bloed. Het is een stijl, die tijdloos is en niet gebonden aan een plaats. Misschien is het mijn stijl van voetballen, die de mensen zich blijven herinneren. Net als de stijl van Beckenbauer, Cruijff of Pele. Ik heb altijd gevoetbald zoals ik dat wilde. En niet zoals de trainer het wil".

Hij hekelt de hedendaagse opvattingen over voetbal. En veroordeelt de nieuwe, moderne aanpak van trainers als Cruijff en Sacchi. „Zij gaan uit van gelijkwaardige spelers in een optimaal functionerend collectief.

Dat wordt steeds meer gekopieerd. Het is heel indrukwekkend om te zien hoe ze hun theorie in de het veld vertalen. Briljant zelfs. Maar", zo vraagt Schuster zich af, „waar blijft het individualisme, de inspiratie en daarmee de schoonheid van het spel?". Het antwoord kent hij niet, zegt-ie. „Ik weet wel dat de trainers niet van de spelmaker afzien omdat hij overbodig is geworden, maar omdat zo'n speler nauwelijks of helemaal niet meer bestaat".

Dat betweterige gedrag maakte hem tot een van de meest omstreden voetballers in Europa. Van jongsaf. Dat begon al toen hij net achttien was. En hij het presteerde om tegelijkertijd drie contracten te ondertekenen. Bij FC Köln, Borussia Mönchengladbach en FC Augsburg, de club waar hij opgroeide. Na tussenkomst van de burgerrechter en een schadevergoeding van 200.000 Mark ten gunste van Borussia verkaste hij naar FC Köln. Met die club debuteerde hij op 22 oktober 1978 in de Bundesliga. Hij hield het in Keulen twee jaar vol, raakte al snel in onmin met trainer Heddergott, werd buiten de selectie gezet en ten einde raad verkocht aan Barcelona.

Zijn entree in de Catalaanse hoofdstad ging al meteen gepaard met een enorme rel. Net gearriveerd in het toen nog puriteinse Spanje verschenen er bij wijze van welkom in het blad 'Interviu' al eerder in 'Playboy' gepubliceerde naaktfoto's van z'n mooie en hoogblonde Gaby. Bernd Schuster reageerde tamelijk laconiek. „Ik vind het mooie foto's. Veel vrouwen zouden er zo willen uitzien". Ze bleek echter niet alleen mooi, maar vooral goed gebekt en een keiharde onderhandelaarster als het om contracten en interviews ging.

Rentree

Zeven jaar geleden, aan de vooravond van het WK in Mexico, deed Franz Beckenbauer een vermetele poging Bernd Schuster te bewegen tot een rentree in het Duitse elftal. Daartoe was hij wel bereid, zo liet Gaby vanuit Spanje weten, mits de voetbalbond per omgaande één miljoen Mark zou overmaken. De natie was met stomheid geslagen en applaudiseerde spontaan toen Beckenbauer via de tv liet weten dat het hoofdstuk-Schuster voor hem definitief was afgesloten. Na slechts 21 interlands. Voor de Duitse media bestond hij niet meer.

Groot is de schrik nu hij plotseling weer opduikt in de Bundesliga. Plots herinnert de Duitse pers zich massaal hoe goed Schuster eigenlijk wel kan voetballen. Ze waren het allang vergeten. Vanuit Spanje hielp hij ze persoonlijk uit de droom. En herinnerde Bernd Schuster zijn vaderland fijntjes aan de Spaanse bekerfinale van 1991 met Atletico Madrid tegen aartsrivaal Real. „Toen ik naar huis reed en de autoradio aanzette, viel ik middenin een panel-discussie tussen voetbalexperts. Schuster, zei een van hen, zou zelfs van een groep met tien honden nog een succesrijke elftal maken. Dat is het grootste compliment dat mij ooit is gemaakt".

'In Nederland worden al twintig jaar cliche's over me verteld'

Het onbegrip rond Arie Haan

DOOR HENRI VAN DER STEEN

LUIK – Er zijn aardiger mensen dan Arie Haan. Er zijn ook veel mensen veel onaardiger dan Arie Haan. En er zijn maar heel weinig mensen zo succesvol als Arie Haan. De voetballer Haan won praktisch alles. Jaren onderschat ('Een hardloper, die Haan'), later een 'patron' zoals er maar weinig zijn geweest. De trainer Haan mag ook niet mopperen. Hij begon vorige maand aan zijn tiende seizoen als coach, zijn derde bij Standard Luik. In Nederland komt hij ooit nog wel terecht, al zal er geen golf van emotie door het land gaan als het zo ver is. Haan: „In Nederland worden er al twintig jaar cliché's over me verteld." Maar cliché's zijn cliché's omdat ze, in de grond, deugen. De bekendste cliché's: Haan is een geluksvogel, Haan is een probleemmaker, Haan is een sluwaard. De beroemste cliché-uitspraak is van John Rep: „Haan doet nooit iets spontaan, alles bij Haan is berekend." Haan wil er wel iets over zeggen. Spontaan. Want Arie is de kwaadste niet. Alle vragen krijgen een antwoord bij hem. Of ze over hemzelf, over Standard of over God wie gaan.

● *Arie Haan, met Standard Luik terug naar de top.* Foto: DRIES LINSSEN

Hij heeft net een dag eerder een interview gegeven aan de lokale courant. En een bommetje gelegd. Berekend natuurlijk, want Haan weet niet alleen wat er te koop is in het leven, hij weet ook hoe je er aan moet komen. Dus meldt de plaatselijke krant opgewonden dat Haan na dit seizoen misschien wel vertrekt en dat de club de ware ambities eens duidelijk moet maken. „Ha, de eerste reacties heb ik al binnen", gnuift de coach. Want om reacties is het hem natuurlijk te doen.

Zijn eerste antwoord van de middag vraagt ook meteen om een reactie. De vraag was wat hij dit jaar van plan is met Standard en het antwoord was 'consolideren' geweest. Consolideren en Haan, dat lijken evenwel tegenpolen. Haan: „Jawel, maar je moet realistisch zijn. Als alles normaal gaat, wordt het natuurlijk weer gewoon een walk-over voor Anderlecht. Je kunt wel zeggen: 'Je moet durven en zeggen dat je kampioen wordt', maar aan zo'n uitspraak word je wel opgehangen. Het is gevaarlijk. Kijk, PSV, Paris Saint Germain en Milan, die spelen om de titel. Hier in België kan alleen Anderlecht dat zeggen, niemand anders. Al zou het me niet verrassen als met kerst blijkt dat we toch kampioen kunnen worden."

Zonder Henk Vos, die naar Sochaux ging. Vreemde transfer. „Toen ik hier kwam wilden ze al van Vos af. Nu was er geen houden meer aan. Ze hebben 1,7 miljoen gulden voor hem gehad. Dat is veel te weinig, ja. Maar ze vonden het prima. Een week later stonden Duisburg, Köln en Leverkusen op de stoep. Maar Henk was al rond met Sochaux. De directie was op hem uitgekeken, ik niet, hè."

Arie Haan lijkt dus bijster afhankelijk van anderen in Luik. „Iemand uit Antwerpen, een man die geheim wil blijven, heeft de helft van de club gekocht. Die wil, met een andere zakenman, Standard naar de top brengen. Daar zijn ze jaren geleden al mee begonnen. Nou, 'hij' wilde Vos niet meer, klaar. Daarom heb ik gisteravond een lang gesprek gehad met de leiding.

Dan praat je en dan kom je dus niet bij elkaar. Daarom heb ik het nu in de pers gegooid. Het gaat er mij om dat het publiek niet denkt dat we voor de titel gaan, terwijl ik niet kan spelen met wie ik wil. Want zo is het: ik kwam terug van vakantie en Vos was verkocht. Voor hem zou een Braziliaan komen, maar dat is niet doorgegaan. En de verdedigende middenvelder die er zou komen, is er ook niet."

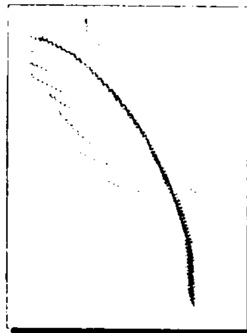
Arie Haan is begonnen bij Antwerp, werd weggekocht door Anderlecht (twee kampioenschappen), ging vervolgens naar VfB Stuttgart (UEFA Cup finale), vervolgens naar Nürnberg. en is nu bij Standard terug aan de Belgische top. Haan: „Ik heb 'hem' daarom ook gezegd dat hij de situatie van Werder Bremen en Bayern moet bekijken. Bij Bayern moeten ze elk jaar kampioen spelen, wordt de trainer weggedaan als het even minder gaat. Bij Werder zit al twaalf jaar dezelfde trainer en hoeft er niets. Terwijl Werder de laatste jaren meer prijzen heeft verdiend dan Bayern. Als 'hij' wil dat ik hier langer werk, moet hij ervoor zorgen dat Standard een soort Werder wordt."

Vindt Arie Haan het bij Standard niet buitengewoon lekker werken, zo in de schaduw, in alle rust. Wonen in Duitsland, werken in Luik. „Het is rustig vergeleken bij Anderlecht en héél erg rustig vergeleken bij de Bundesliga. Maar als ik dan Ribbeck weer aan de lijn zie staan met 70.000 mensen in zijn rug... Nou, dan krijg ik toch weer kriebels. Ik ben eigenlijk een idealist. Nee, niemand gelooft dat, ik weet het. Iedereen denkt dat ik een streber ben, maar dat ben ik helemaal niet. Ik heb er zelfs moeite mee me langer te concentreren op het werken naar succes. Dut makkelijk weg. Maar in stress-situaties ben ik weer wel heel sterk en alert."

De buitenwacht vind Arie Haan vaak een akelige vent; hij vindt zichzelf best een aardige kerel. „Ja, ik ben een aardige jongen. Maar: als voetballer of als trainer ben je ook een individualist. En ik ben iemand die zijn mond open doet. Ik was 22 en ik had bonje met Johan (Cruijff) bij Ajax. Omdat ik zei waar het op stond. Dan zeggen ze gauw dat je een grote bek hebt. Maar ik kwam alleen voor mezelf op. Of ik zag dat het fout ging en zei er dan wat van. Later moest ik daarom beter zijn dan een ander om ergens bij te komen. Want ik was die akelige jongen. Maar ik ben eigenlijk heel gemakkelijk in de omgang, ik ben ook goed voor de mensen om me heen. Je kunt alles van me krijgen. Alleen in conflict-situaties ben ik anders. Dan word ik harder. Of keihard."

Je was a-sociaal toen je Arnold Mühren uit de selectie van het Nederlands elftal werkte voor het WK van '78. (Haan voetbalde toen bij Anderlecht, Mühren bij Twente. Beiden troffen elkaar in de finale van de UEFA Cup; Haan speelde Mühren weg, zoals hij ook - nogal grof en uitvoerig - had aangekondigd in de media) „Dat was a-sociaal, ja. Ik heb hem geweldig geprovoceerd. Maar pas op: Happel was bondscoach en trainde Club Brugge, ik zat niet bij de selectie, terwijl ik bij Anderlecht geweldig voetbalde. Dan kun je je ook afvragen hoe het met het beoordelingsvermogen van Zeist was gesteld dat ik niet bij de selectie zat en Mühren wel. Toen ben ik opstandig geworden, ik vond het onrechtvaardig dat ik er niet bij zat. Ik moest dus zorgen er wel bij te komen. Mühren bleek psychisch niet opgewassen te zijn tegen de situatie en verloor het dus."

Wat gebeurt er straks met Arie Haan? Sommigen menen dat hij wel ooit bij PSV zal komen. „Ik heb een weddenschap met Jan Reker voor 1000 gulden. Die weet zeker dat ik trainer word van PSV. Binnen drie of vijf jaar, ik weet zelf niet eens meer over welke termijn het ging. Mooie weddenschap, ik verdien altijd. Want ik neem aan dat PSV zo goed betaalt dat die 1000 gulden geen probleem zijn, als het eenmaal zo ver is, haha."

'Le roi inconnu' zou de voor de hand liggende bijnaam zijn voor Prins Albert van Luik, de man die maandag als zesde Koning der Belgen zijn broer Boudewijn opvolgt. De nieuwe vorst en zijn vrouw Paola zijn bij hun onderdanen vrijwel onbekend. Uit schaars feitenmateriaal hebben de Brusselse dagbladen de afgelopen dagen het imago gedestilleerd van een koningspaar dat de bourgondische levensstijl van België symboliseert. Maar de boulevardpers verheugt zich na de onkreukbare Boudewijn en Fabiola op sappiger tijden, met familievetes, echtelijke affaires en een vorstin die gebrekkig Nederlands spreekt.

● *Foto uit 1984: het prinselijk paar tijdens een motortochtje.*

Foto's: GPD

Albert de onbekende koning

...en Paola moet Nederlands leren

DOOR PETER DE VRIES

De toch altijd rustige krant 'Le Soir' vatte de vraag het meest kernachtig samen. In dezelfde vette letters als waarmee maandag het overlijden was gemeld van de 62-jarige Boudewijn, informeerde de krant dinsdag naar het waarom van de opvolging: 'Pourquoi Albert?' Het was de vraag van de straat en het antwoord was simpel. Minister Smet verklapte het geheim van Laeken: omdat de Koning het zo wilde. Want het land heeft in deze roerige tijden behoefte aan een vaste hand aan het roer.

De opvolging kwam als een even grote verrassing als de dood van de vorst. Een bliksemonderzoek in Vlaanderen toonde maandag dat slechts negen procent wist dat 's konings jongere broer de eerste troonpretendent is. Artikelen over de 59-jarige Albert gingen niet verder dan zijn conduitestaat van officiële functies, diploma's en handelsmissies. Een minister die hem een keer vergezelde op zo'n buitenlandse reis, wist nog te melden dat hij 'een man met humor en gezond verstand' is.
Het was voldoende. De volgende dag wees een vervolgonderzoek uit dat het land zich ondanks de wat summiere informatie massaal achter de nieuwe vorst schaarde.

Schaduw

De onbekendheid van de in 1934 geboren Albert is voor een groot deel het gevolg van een leven in de schaduw van zijn broer. Op hem rust nimmer de zware verantwoordelijkheid het verscheurde land weer te verenigen, zoals na de koningskwestie rond hun vader Leopold III, die door zijn optreden tijdens de oorlog in opspraak was geraakt. Albert kan makkelijk een glas bier gaan drinken in het café van Ciergnon, waar zijn buitenverblijf staat, of zich vertonen op het plaatselijke volksbal.
Terwijl Boudewijn een dagtaak heeft aan de delikate staatkundige en politieke beslommeringen van België en uitgroeit tot een laatste symbool van nationale eenheid, geeft Albert zich volop over aan zijn hobby's: auto- en motorrijden, snelle jachten, paarden, skiën, golf en biljart. Zijn voorliefde voor snelle Honda's moet hij in 1984 bekopen met een ernstig ongeluk.

Zijn officiële functies blijven al die jaren beperkt tot onder andere het Rode Kruis en het Olympisch Comité. Het zakenleven blijkt hem te trekken. Albert krijgt op jonge leeftijd een functie bij de staatsbank ASLK, en leidt later vele tientallen handelsmissies naar het buitenland. De grote belangen die België in de internationale wapenhandel heeft, veroorzaken éénmaal, na een bezoek aan Doebai, wel de nodige discussie. Albert weet zich bij volgende gelegenheden uit politiek riskante situaties te redden door de besprekingen op tijd te verlaten.

Bon vivant

Tijdens de missies laat hij zich volgens reisgenoten kennen als iemand die liberaal is van opvatting, zijn dossier beheerst, en zo 'al enkele miljarden voor België heeft binnengehaald.' Hij komt minder plechtig en afstandelijk over dan zijn broer. Albert is altijd in voor een grap en wordt omschreven als een meester in het laten opklaren van de lucht, de 'glimlachende boodschapper van een ernstige koning'. „Hij zal u verbazen als koning," zegt zijn gewezen naaste medewerker Michel Didisheim. „Hij is een erg plichtsgetrouw man, bescheiden en discreet. Hij is geknipt voor het koningschap."

De prins geniet vooral de reputatie een bon-vivant te zijn, een bourgondiër die een goed glas wijn en een copieus avondmaal op hun juiste waarde weet te schatten. Dat is in een land waar eten zo ongeveer de kern van het nationale cultuurgoed vormt niet van belang ontbloot, al schijnt de nieuwe vorst zich de laatste tijd in acht te nemen. Het roken en drinken heeft hij gematigd en op de lijn wordt gelet, sinds duidelijk is dat Albert met gezondheidsproblemen kampt. Volgens een aantal kranten lijdt hij aan een lichte vorm van Parkinsonisme, een kwaal die de bewegingsmogelijkheden van de ledematen beperkt.

Rellen

Albert is vooral van het mondaine leven gaan genieten na zijn huwelijk in 1959 met Donna Paola Ruffo di Calabria, een Italiaanse uit een oud maar verarmd aristocratisch geslacht. Het is een verbintenis die het zo stijve en formele Paleis van Laeken later op zijn grondvesten zal doen trillen.
Albert en Paola hebben elkaar ontmoet op de dansvloer in Rome, tijdens een receptie ter ere van de zalving van paus Johannes XXIII. De romance bloeit snel op, maar wat het eerste Brusselse sprookjeshuwelijk moet worden, dreigt te stranden op een ordinaire rel. Vader Leopold, die op de achtergrond nog altijd grote invloed uitoefent op zijn vrijgezelle opvolger Boudewijn, vraagt de paus de verbintenis in het Vaticaan in te zegenen. De Waalse pers reageert furieus op deze zoveelste manoeuvre van de weinig tactvolle en impopulaire Leopold. Vlak voor het kamerdebat over de kwestie bindt het Hof in. Paola wordt door Brussel ontvangen als de 'glimlachende schoonheid', en Boudewijn begroet haar als 'het mooiste geschenk dat België van Italië gekregen heeft.'

Dat lachen zal het Paleis snel vergaan. Paola weigert koppig zich neer te leggen bij het strakke protocol en slaagt er niet bepaald in met alle andere vrouwelijke leden van de familie op even goede voet te raken. Haar voorkeur voor modieuze kleding leidt tot een rel wanneer ze incognito, maar in minirok, door een suppoost van de St.-Pietersbasiliek in Rome de deur wordt gewezen.
In 1963 slaat Paola de Belgische diplomatie met verbijstering en verstoort ze bijna de Belgisch-Amerikaanse verhoudingen. Wanneer een bal van de Graaf van Bismarck moet worden afgebroken wegens de moord op John F. Kennedy, pruilt ze publiekelijk: „Jammer, net nu we ons eens een keer goed amuseerden." Premier Lefèvre weet de Amerikaanse woede net te sussen. Het ergste moet dan nog komen.

Adamo

Hij bezweert dat het liedje 'Dolce Paola' pas nà de hele affaire is gecomponeerd. Salvatore Adamo, de Italiaans-Waalse chansonnier, verbrak deze week het stilzwijgen over zijn liefdesrelatie met Paola, waarover al in 1964 de eerste berichten waren verschenen. „Een puur verzinsel van de Italiaanse roddelpers," zegt de zanger. „Het enige fysieke contact tussen ons was een kushand."

De bewijsvoering voor de affaire is altijd al wat mager geweest, en stoelt behalve op één artikel in een obscuur Italiaans blad op een wazige foto waarop twee nauwelijks herkenbare mensen elkaars hand vasthouden. Maar de Belgische roddelpers beleeft gouden momenten: hij een rokkenjager en levensgenieter in het buitenland, zíj verwikkeld in affaires. De toon is snel gezet.
Het lijkt het spiegelbeeld van Boudewijn en Fabiola, het sobere, ingetogen, sociaal bewogen paar dat kinderloos blijft maar met hun verliefd ineengestrengelde handen vertedering losmaakt. Ondanks die verschillen in levensstijl hebben de twee broers veel waardering voor elkaar. Maar Boudewijn sluit geen compromissen met wat hij ziet als zijn plicht van staats- en familiehoofd. Hij roept de echtelieden tot de orde wanneer de publiciteit het Hof schaadt.

Dat is zeker het geval wanneer het huwelijk in de jaren zeventig werkelijk in een crisis raakt. Paola en Albert gaan elk apart wonen in een vleugel van het Belvédère-kasteel. De scheiding van tafel en bed duurt vijf jaar, maar de streng katholieke Boudewijn wil niets weten van een officiële huwelijksontbinding in zijn familie. In 1976 komt het tot een verzoening, maar de society-pers laat niet zo makkelijk los: tijdens vakanties in Zuid-Frakrijk of tijdens snelle motorritten liggen er altijd wel paparazzifotografen op de loer. Toch verdwijnt het paar langzaam uit de schijnwerpers van de publiciteit.

Filip

**De aandacht voor Albert en Paola verschuift gedurende de jaren tachtig geleidelijk aan naar hun oudste zoon, Filip. De inmiddels 33-jarige prins staat zijn oom Boudewijn steeds vaker terzijde bij officiële gelegenheden en wordt duidelijk voorbereid op de troon. Filip studeert in Californië en Oxford, maakte zijn universitaire studie politicologie zelfs af en volgt overeenkomstig de traditie van het Hof van Saksen-Coburg een uitgebreide militaire opleiding. Hij brengt het tot commando en bestuurt eigenhandig een Mirage V-straaljager. Aan het verblijf in die keiharde wereld houdt de prins echter niet een 'mannelijke' uitstraling over, maar juist het imago van de adellijke anti-held.
Aanhoudende geruchten over middelmatige geestelijke vermogens worden versterkt door pijnlijk onbeholpen en timide publieke optredens. Een rechtstreeks uitgezonden televisiegesprek met de Belgische astronaut Dirk Frimont levert weinig meer op dan een aanbod elkaar te tutoyeren omdat er in de ruimte waarschijnlijk geen protocol bestaat, gevolgd door de vraag hoe de wereld er vanaf die hoogte uitziet. Dat hij op 33-jarige leeftijd nog altijd ongetrouwd is (de enige keer dat er geruchten gingen over een verloving werd dat door het Paleis categorisch ontkend), heeft geleid tot de voorspelbare binnensmondse roddels over latente homosexualiteit.
Het is de gewezen hofdignitaris ere-grootmaarschalk Herman Liebaers die in 1991 in een openhartige bui definitief brandhout maakt van Filips reputatie. „Hij kan het niet hè, een droevig geval. Hij loopt als een hondje mee, handjes schudden."**

„Ik denk dat Astrid de enige is waarmee iets aan te vangen valt," concludeert Liebaers over de dynastie. De 31-jarige Astrid is het tweede kind van Albert en Paola, hun enige dochter, die consequent met clichés als 'kranig' en 'energiek' wordt getypeerd. Dat ze getrouwd is en drie kinderen heeft, is in de door kinderloosheid en opvolgingsproblemen geteisterde Belgische monarchie een niet te onderschatten punt in haar voordeel. Het wordt dan ook als een vingerwijziging van het Paleis zelf opgevat wanneer in 1991 de Belgische Grondwet wordt gewijzigd, waardoor ook vrouwen de troon kunnen bestijgen.

Dat haar man Lorenz van Oostenrijk-Este is, kleinzoon van de laatste keizer van Oostenrijk en een telg uit het Habsburgse geslacht, blijft niet onopgemerkt. De hem toegeschreven conservatieve ontboezemingen over een land dat een sterke troonopvolger behoeft, zouden in hofkringen en bij de machtige Parti Socialiste wel al tot opgetrokken wenkbrauwen hebben geleid. Hetzelfde geldt voor de aan Astrid toegedichte affiniteit met de uiterst conservatieve 'charismatische' stroming in de katholieke kerk.

Ritueel

Toch zijn het waarschijnlijk niet die negatieve typeringen die er voor hebben gezorgd dat het Hof van Saksen-Coburg Albert tot opvolger heeft aangewezen. Boudewijn weet uit zijn eigen beginperiode maar al te goed dat kwaadaardige verhalen een merkwaardig soort 'rite de passage' vormen in de Belgische monarchie, waarvan weinig beklijft.
Van Albert fluisterden de douairières in de Brusselse salons jaren na zijn geboorte nog dat hij doofstom was. En Boudewijn werd 42 jaar geleden bij zijn aantreden door franstalige opposanten omschreven als een 'kwajongen waarvan zelfs zijn omgeving bekent dat hij niet de minste persoonlijkheid heeft en die een intelligentie bezit die minder is dan gemiddeld.' Dat bleek toch anders te liggen.

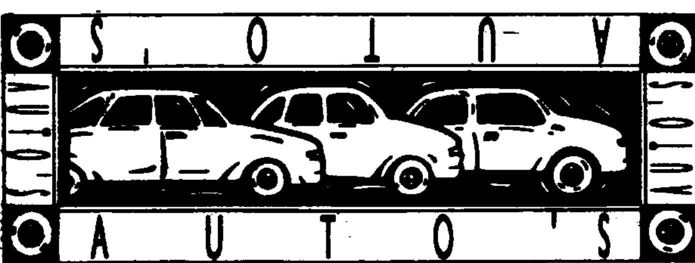
Het 'Pourquoi Albert' kent een veel simpeler antwoord. Boudewijn wilde het zo, en Albert wilde het zo. „Ik heb nooit gezegd dat ik het niet zou worden," is het enige dat hij ooit over de opvolgingskwestie heeft gezegd.
„Het is een geruststelling en een waarborg voor een serene aanpak," zegt een voormalig hoffunctionaris over de keus voor een 59-jarige als vorst, met een vage verwijzing naar andere Europese vorstenhuizen: „Hij hoeft geen periode van bruisende jeugd meer door."
De rest is imago, en daarin hoeft de persoon van de Belgische koning niet, zoals bijvoorbeeld in Nederland, een soort belichaming te zijn van de volksaard. Hij moet de Walen en Vlamingen bijeenhouden, zeker op een moment dat de staatshervorming net is afgerond, en de economie en munt van het land er beroerd voorstaan.
En Paola moet Nederlands leren. Want het valt niet in goede aarde dat zij pas in 1976, na zoveel jaar in een tweetalig land, haar eerste Nederlandstalige toespraak hield en daarin niet veel verder kwam dan de constatering 'Ik heb leren houden van de regen.'

● *Paola tijdens een spelletje croquet in 1968, met haar drie kinderen Laurent, Filip en Astrid.*

● *Filip en zijn vader tijdens een spelletje biljart, in 1981.*

Opel

Te koop Opel ASCONA 2.0 SR, met vele extra's, geen APK, beetje laswerk, ƒ 500,-. Tel. 04746-2797.

Te k. Opel KADETT 12 S, bwj. '82, APK 11-'93, ƒ 1.250,-. Tel. 04746-2797.

Te k. Opel KADETT, bwj. '82, mooie auto, APK 7-'94, ƒ 1.500,-. Tel. 04746-2797.

Te k. Opel VECTRA 1.6i, bwj. '90, koopje, vr.pr. ƒ 17.950,-. 045-421306.

KADETT 13 SR, '82, kl. rood, APK, 15" vlgn., Recaro-inter., ƒ 3.000,-. 045-251370.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw PICCOLO telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Peugeot

PEUGEOT
DYNAMISCH OP WEG

DEALER

Autobedrijf Janssen
Eygelshovergracht 64
Kerkrade. Tel. 045-46 05 00.

PEUGEOT 205 GTi 1.9 bwj. '87, in nw.st., sch., vr., alle keuringen toegestaan, ƒ 13.750,-. Tel. 046-511293.

Autoselect Hennen
Peugeot 405 GRi 1.9 kat. wit '89, stuurbekr., ƒ 16.900,-.
Peugeot 405 GRi 1.9 kat. wit, '90, ƒ 17.200,-.
100% gar. 04492-5282.

Te k. PEUGEOT 505 V6 automaat bwj. eind 1988, kl. d.blauwmet., met o.a. elec. ramen, centr. portiervergr., schuifd., stuurbekr., ABS, cruise contr. etc. etc. pr. ƒ 16.000,-. Inl. 045-411802 of 045-712113.

Porsche

Porsche 911 3.0 Targa
bwj. 02-'83, wit, Fuchs velgen, el. ramen/spiegels, in goede en org. staat. ƒ 49.750,-.
FRANS BOUWENS ROERMOND B.V.
Tel. 04750-30440.

Porsche 911
Turbo Coupé
zwartmetallic, zwart leder, stereo, alarm, airco, electr. schuifdak, 18.000 km, 1e eigenaar, 6 maart 1992, orig. Ned. auto, boekjes aanwezig.
De Uiver b.v.
Prof. weg Nrd. 85-87,
Doenrade. 04492-1931.

PORSCHE 911 3.2. Carrera, airco, schuifd., nwe. bnd., motor 1984, perfecte staat, ƒ 29.000,-. ☎ 045-420624.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Saab

Koopje voor hobbyist, SAAB 99 GLE 1977 Coupé autom. 045-741519.

Renault

RENAULT

DEALER

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

RENAULT 5 GT turbo, bwj. 11-'86, nw. turbo, lm-velgen. Tel. 045-416216 of 04450-4631, na 19.00 uur.

Te k. RENAULT 21 GTL Symph., '89, ƒ 12.500,-, grijsmetallic. 045-412940.

RENAULT 5 autom., bwj. '81, APK 12-'93 (event. nw.), vr. pr. ƒ 650,-. Tel. 045-326818.

RENAULT 11 GTX '84, 5-drs., 5-versn. 046-754866 na 20.00 uur. ƒ 3.800,-.

Rover

ROVER

DEALER

Autobedrijf Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Seat

SEAT Volkswagen Groep

DEALER

Auto Aarts Kerkrade
Hamstraat 211
Tel. 045-41 25 45.

Ton Schuyren Landgraaf
Rötscherweg 60
Tel. 045 - 31 35 88.

Autosport Brouns BV
Scheleberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Autobedrijf CHIARADIA
Trichterweg 122, Brunssum
Tel. 045 - 21 28 43

Suzuki

SUZUKI

DEALER

Suzuki HLM officieel dealer
Rijksweg Zuid 212A, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

Te k. SUZUKI Alto, bwj. '86, 5-deurs, radio/cass., kleur rood, APK. Tel. 045-316419.

Suzuki VITARA JLX autom., Amerik. uitv., bwj. '89. Tel. 045-243007.

Suzuki ALTO showroom conditie, 1991. Jos Bogman Kerkrade, Hamstraat 70, 045-423030.

Te k. SUZUKI Swift Cabrio, kleur rood, bwj. oktober '92, veel extra's, evt. inr. mog. 045-410971 b.g.g. 419900

Rode SUZUKI Alto, bwj. '88, 48.000 km, pr. ƒ 7.750,-. Telefoon 045-220665.

Subaru

SUBARU 1800 F GL 5 bwj. '86, 55.000 km, ƒ 7.500,-. 045-750743.

Toyota

TOYOTA

DEALER

Mengelers BV Klasse Occasions
Oirsbeek tel. 04492-1814
Schaesberg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54.
Susteren. Tel. 04499-3300.

Te k. TOYOTA HiLux 2.0, '88, 4-w.d., verbr. 1:10, extra set velgen met banden, trekhaak, huif, APK 7-'94, ƒ 17.500,-. Tel. 046-370630.

Toyota CAMRY 2.0 XLi Executive, 11-'90, electr. dak en ramen, stuurb., met gar. Tel. 04406-40183.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te koop Toyota STARLETT 1.3,12-klepper, bwj. '85, i.z. g.st. Broekstr. 68, Schinveld. Telef. 045-256486.

Toyota CELICA 2.0i GT bwj. '86, USA-uitv., mijlenst. 60.500, Toyota-dealer onderh., pr.n.o.t.k. Alle keur. toegest. 046-528348.

Te koop Toyota CELICA automaat, bwj. '82, Leeuwerikstr. 21, Heerlen.

Te koop Toyota COROLLA bwj. okt. '86, zeer mooi, extra's: sportv., br. banden en trekhaak. 04742-3883.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Talbot

Te k. MATRA Bagheera S, loopt prima, ƒ 1.650,-. Tel. 045-726028, na 17.00 uur.

Talbot SAMBA GL '82, APK '94, leuk en zuinig autootje, vr.pr. ƒ 950,-. 04492-1520.

Triumph

SPITFIRE 1500, bwj. '75, kl. geel, APK '94, techn. i.g.st., ƒ 9.000,-. Tel. 04492-3391.

Volkswagen

Te koop GOLF Cabriolet '81, als nieuw, ƒ 12.500,-. Veel extra's. Tel. 045-324498.

Te k. OPKNAP-KEVER, in goede st., bwj. '74, ƒ 1.500,-. Tel. 043-259956, na 11.00 u.

Te koop VW GOLF diesel, 5-deurs, wit, bwj. '87. Telefoon 045-441767.

KEVER Cabrio Speedstar 1303 S, i.nw.st., zwartmet., tax.rapp. Tel. 04406-15161.

VW GOLF Cabrio, rood met witte kap, i.nw.st., vr.pr. ƒ 10.850,-. ☎ 046-338284.

VW GOLF 1.8i, 1988, donkerblauwmetallic, met extra's. Telefoon 045-226384

Te koop VW PASSAT CL, bwj. '82, i.g.st., div. extra's, APK gek. Tel. 045-320968

VW JETTA, bwj. '84, nieuw model, groenmet., 4-drs., i.z. g.st., ƒ 6.750,-. 04493-2903.

Te koop VW GOLF 1.6 GL, bwj. '85, pr.n.o.t.k. Telefoon: 04451-1772.

VW KEVER, bwj. 1972, technisch in orde, prijs ƒ 1.500,-. Tel. 04454-65341.

Te koop VW GOLF, kl. zwart, Manhattan, bwj. april '89, APK-gek. 7-'94, km.st. 105.000, vr.pr. . ƒ 15.800,-. Tel. 046-516759.

Te k. VW PASSAT 1600 diesel, 1984, zilvermet., APK 10-'93, trekh., i.pr.st., vr.pr. ƒ 3.250,-. 04451-2275.

Te k. VW GOLF diesel, bwj. '86, autom., verlaagd, dikke bumpers, 15 " sportvelgen, zeer mooi. 04405-2074.

VW PASSAT variant turbo diesel, 15" BBS, stuurbekr., schuifkanteldak, leatherloock, roofrek, stereo, trekh., rood, 8-'87, i.nw.st., ƒ 14.500,-. 045-725447.

GOLF 1.8i, bwj. 9-'87, met extra's, zien is kopen, vr.pr. ƒ 11.250,-. ☎ 04498-56306.

CABRIOLET VW Kever 1302 bwj. '71, ƒ 7.950,-. Tel. 045-316940.

VW GOLF 1.6 CL diesel bwj. 1984, APK 8-'94, ƒ 5.250,-. 045-751387.

Te k. VW SCIROCCO, met Golf GTi-motor, sportvlgn., vr.pr. ƒ 1.000,-. 045-231749.

VW GOLF GTI 1800, type '82, alle extra's, i.z.g.st., ƒ 4.900,-. Tel. 045-219990.

Te k. GOLF GTD Fire and Ice, electr. recardo's, 15" RH, stuurbekrachtiging, Gemini alarm, dikke bumpers, ƒ 10.750,-. Tel. 045-222384.

Te k. VW GOLF diesel, model '82, schuifdak, APK '94, vr.pr. ƒ 1.950,-. 045-420119.

Te koop VW GOLF 1.3 CL bwj. '84, bl.met., ATS velgen, Pioneer radiocass., pr. ƒ 5.750,-. 045-272871.

GOLF GTI 16V, 11-'89, 57.000 km, bijz. g.st., met alle opties, weg. omst. te k. ƒ 27.750,-. 04454-66296.

VW KEVER, bwj. '71, APK 3-'94, 6 volt, vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04455-2076.

Te koop VW JETTA D bwj. '84, nw. model, vr.pr. ƒ 5.000,-. 045-272624.

PASSAT 1.6 5-drs., rood, '82, bnd., APK nw., mooi, ƒ 2.950,-. 045-725667.

Te koop VW POLO, bwj. '79, APK 8-'94, prijs ƒ 950,-. Telef.: 045-728386.

GOLF C 1600, '84, 3-drs., 5-bak, beige, APK 4-'94, ƒ 5.150,-. Tel. 046-522132.

Volvo

VOLVO

DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn
Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

Mooie VOLVO 340 GL, type '83, APK, 100% goed, vr.pr. ƒ 1.275,-. Haesenstr. 34, Landgraaf.

Te k. VOLVO 440 GLT inj., bwj. 090, kl. antr.grijs. 04759-3565/06-52107893.

Te koop Volvo AMAZONE, bwj. '68, d.groen, APK 5-'94, pr. ƒ 7.500,-. ☎ 045-272016.

VOLVO 740 GL stationcar TD, bwj. 02-'90, donkergrijsmet., sportvlgn., c.v., w.w., tempo.maat, voll. gar., ƒ 34.750,-. Frans Bouwens Roermond. ☎ 04750-30440.

Te koop VOLVO 340 GL Sedan autom., mod. '85, vr. pr. ƒ 4.000,-. 04492-3523.

VOLVO 360, grijsmetallic, bwj. '85, ƒ 5.500,-, inruil mogelijk. Tel. 045-412940.

Van Volvo-medew. 460 GL, bwj. '90, 4-drs., Sedan, ƒ 19.500,-. Tel. 046-582462.

VOLVO 440, '91, m. of z. LPG, i.st.v.nw., slechts ƒ 17.250,- ☎ 046-512138.

VOLVO 940 GL, bwj. 10-'90, airco, vele extra's, zeer mooi, van particulier, inruil mogelijk. Bongerdweg 2, Nuth. Telefoon 045-245280.

VOLVO 360 GL 2.0, 11-'87, met.lak, ƒ 5.900,-. Bongerdweg 2, Nuth. ☎ 045-245280.

Auto's

Diversen

Auto Maessen Klimmen

Vakantie-aanbiedingen!!!

Mercedes 190 E, AMG uitv., wit, 4-drs.	1983	ƒ	16.950,-
Opel Vectra 18i GL LPG 4 drs met.goud	1991	ƒ	23.750,-
Opel Ascona 1.8i GT rood 5-drs	1986	ƒ	11.750,-
Opel Kadett 1.7 diesel met. zilver 5-drs	1990	ƒ	14.800,-
Opel Kadett 1.3 N J rood 3-drs	1984	ƒ	4.500,-
Opel Corsa 1.3i grijsmet 4-drs	1990	ƒ	13.500,-
Opel Corsa 1.3i blauwmet 3-drs	1989	ƒ	11.750,-
Opel Corsa 1.2 S bruin 3-drs	1984	ƒ	4.900,-
Peugeot 205 Accent 1.1 wit 3-drs	1988	ƒ	12.500,-
Peugeot 205 Accent 1.4i blauw 3-drs	1989	ƒ	14.500,-
VW Golf Cabriolet 1.8i met 2-drs GLI	1983	ƒ	20.950,-
VW Golf Diesel wit 3-drs Spec.	1987	ƒ	13.500,-
VW Jetta GTX 1.8 LPG wit, 2-drs	1985	ƒ	7.500,-
Fiat 500 L okergeel m. kent. imp. Italie	1972	ƒ	6.500,-

3 stuks Fiat 500 L 1969/1971 ongerest. imp. Italië, prijs op aanvraag. Inruil, financiering mogelijk. Bovag-garantie.

Auto Maessen
Klimmenderstraat 95, Klimmen. ☎ 04405-1358.

Nog nooit eerder was geld lenen zo goedkoop!!

* Nu op alle Peugeot occasions een laagrente financiering op basis van 4.9%

Chrysler 2.0 ES Turbo 47.800 km zeer speciaal	05-'89
Fiat Panda 750 CL rood	02-'89
Hyundai Exel automaat LM-velgen	10-'90
Ford Fiësta 1.1 Cheers rood	09-'91
Peugeot 106 XR 1.1 rood getint glas	02-'92
Peugeot 106 XN Ace groenmetallic	10-'92
Peugeot 106 XR 1.1 groenmetallic	07-'92
Peugeot 205 XR 1.3 blauwmetallic	03-'87
Peugeot 205 XE 1.4 Junior rood	04-'90
Peugeot 309 XL Magnum grijs schuifdak	01-'89
Peugeot 309 XR 1.6 wit	11-'87
Peugeot 309 XR 1.4i rood	01-'90
Peugeot 405 GL 1.6 wit	01-'90
Peugeot 405 GR 1.6 groenmetallic	01-'89
Peugeot 405 GRi 1.9 rood	01-'90
Peugeot 205 GTi 1.9 Gentry ABS stb. leer	04-'92

AUTO VAN DE WEEK
Peugeot 605 SV 3.0 6 cylinder, bouwjaar 18 mei 1990, kleur donkergroenparelmoer, ABS lm-velgen.
Peugeot Janssen. Eygelshovergracht 64.
6464 GB, Kerkrade. Tel. 045-460500.
* Met een maximum bedrag van ƒ 10.000,-.

Caravanstalling te huur (auto/boot)
binnenstalling, ingaande 15 augustus, v.a. ƒ 250 per jaar. Tel. 045-227068 / 045-222415.

SCHADEAUTO'S. Autohandel G.H. v. Kessel, Windraak 28 C, Sittard. Tel. 046-515280. BMW 320i '84; Ford Escort 1100 '86; Ford Scorpio 2.9i '87; Honda Accord 2.0 '90; Honda Civic '89; Mazda 626 '92; Nissan Sunny '89; Opel Kadett 1.3i '89; Opel Kadett 1.7 DSL '91; Opel Kadett GSi '86; Opel Kadett Sedan '88; Renault 25 '85; Saab 9000 Turbo '85; Saab 9000 Turbo '86; Subaru Justy '87; Toyota Corolla '85; VW Golf Diesel '84; Volvo 440 DL '90; Volvo 440 GL '91.

Auto ENGELBERT: Alfa 33 '90; Golf GTi 16 V '87; Fiat Tipo 1.4 DGT veel extra '90; Mazda 626 2.0 GLX '87 LPG; Huyndai S coupé 1.5 GTi '92; Peugeot 205 XR '89; 205 XE '91; MB 190 D '84; MB 190 D '90; Visa diesel '86; Kadett 1.3 GT '85; Golf 1.6 '86; Ritmo 60 S '87; 205 GTi 86; Kadett 1.3 S '83; Lancia Beta Spider '78; Lada 2107 '87; MB 207 D gesloten bus nieuwstaat '88. Garantie en inruil. Aan de Fremme 13, Margraten ☎ 04458-2918.

Auto KALDEBORN, wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! 045-411572.

Toyota Carina 1.6 GL '89; Opel Omega 2.0i '91; Ford Siërra Sedan 1.6 '90; Ford Escort 1.4 5-drs '89; Mercedes 190 D '88; Mercedes 190 D '85; Renault 11 GTL '86; Seat Fura '86; BMW 320i '87; Suzuki Swift autom. '90; Suzuki Alto autom. '84; Suzuki Alto '84; Suzuki Alto '82; Ford Fiësta 1.3 S '81; Mazda 323 autom. '79; Taunus 2.0 L '81; Ford Escort '81; Mazda 626 '84; Opel Kadett '85; Daihatsu Ferosa Resin Top '90. Autobedrijf REUBSAET, Groeneseykerstraat 17, Geleen. Tel. 046-757777. Uw adres APK keuring. Alle auto reparaties tevens doe het zelf Car Wash. Zondag's open.

Te k. Seat Toledo 1.8 wit 1992; Seat Ibiza 1.5 wit 1989; Seat Malaga blauw '90; Seat Marbella wit '90; Seat Fura rood '84; Ford Escort 1.4 rood '92; Citroën BX wit 1990; Citroën BX 1.6 autom. '91. Autobedrijf CHIARADIA, Trichterweg 122, Brunssum. ☎ 045-212843.

Gottgens Sittard
Haspelsestraat 20
☎ 046-516565
Alfa 33 '90
Citroën BX 1.4 '87
Ford Escort '86-'87
Siërra 1.6i '92
Opel Ascona '84-'88
Astra '92
Corsa '83-'92
Kadett '85-'91
Omega '87-'92
Omega stationwagon '92
Peugeot 309 '91
Renault 21 TS '86
Volvo 340 '88
Volvo 480 Turbo '90
VW Jetta automaat '84
VW Polo '88
Inruil en financiering mogelijk, BOVAG-garantie.

Stationcars
Renault Nevada GTS, '90
Kadett 1.6 autom. '88
Kadett 1.6 D 5-drs. '89
Kadett 1.7 D '89
Audi 100 Avant '87
Kadett 1.7 D Combo '90
VW transport Turbo diesel dubbele cabine '87

Personenauto's
Vectra 1.6i mod. '93 9-'92
Fiësta 1.6 D CLX '88
Fiat Uno SX 1.5 5-drs. '89
Golf 1.8 E 5-drs. '86
Mazda 626 LX 1.8 5-drs. '89
MB 190 E div. extra's '88
Peugeot 405 GR blauw '88
Escort 1.6i 3-drs. '87
Autobedrijf

Ad van Neer
Zandweg 160, Heerlen.
Tel. 045-416023.
Garantie en financ. mog.

Autobedrijf P. van DIJK & Zn. VW Jetta Pacific 11.000 km '91 ƒ 21.750,-; Opel Omega 2.0i 50.000 km, '91 ƒ 26.750,-; Mazda E 2200 diesel, bus 4x4 dubb. cab. grijs kent. '89 ƒ 23.750 incl. BTW; Peugeot 405 Mi 16 rood '90 ƒ 28.750,-; Ford Siërra 1.8 CLX T diesel combi '92 ƒ 33.750,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan '92 ƒ 26.750,-; Ford Siërra 2.0i CLX '91 ƒ 23.750,-; Ford Siërra 2.0i Sedan '90 ƒ 17.750,-; Ford Siërra 2.0i GL 5-drs. '90 ƒ 17.750,-; Ford Siërra 1.6 Special 5-drs '90 ƒ 16.500,-; Ford Siërra 1.6 Laser '87 ƒ 10.500,-; Ford Escort 1.4 CL '92/'91, ƒ 21.750,-/ƒ 18.750,-; Ford Escort 1.6 GT '90 ƒ 17.750,-; Ford Escort 1.6i uitgeb. '88 ƒ 13.750,-; Ford Scorpio 2.0 CL '89 ƒ 17.750,-; Ford Scorpio 2.0i CL autom. '88 ƒ 18.750,-; Opel Vectra 1.6i GL '91 ƒ 25.750,-; Opel Vectra 1.8 GL '89 ƒ 21.500,-; Opel Kadett 1.6i 5-drs. combi '88, ƒ 14.500,-; Citroën BX 1.4 '91 ƒ 17.500,-; Renault 25 TXi 40.000 km '91 ƒ 26.750,-; Renault 21 TL 5-drs '90 ƒ 17.750,-; Mazda 626 Sedan '89 ƒ 16.750,-; Ford Siërra 1.8 laser '86 ƒ 6.500,-; Fiat Uno 1.1 IE S '92, ƒ 14.750,-; Fiat Uno 1.0 IE S '91, ƒ 13.750,-; Peugeot 305 '84/'85 ƒ 3.750,- en ƒ 4.250,-. Inruil, financiering. Bovag-garantiebewijs. Autobedrijf en APK keuringsstation P. van Dijk & Zn., Hompertsweg 33, Landgraaf. ☎ 045-311729.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Opel Kadett combo 1.3 1e eig. 10-'86; VW Golf GLS cabrio '82; Ford Escort XR3 '86; Renault F6 bestel '85; Ford Siërra 2.0 L 5-bak, '84; Mercedes 250 T '79; Alfa Giulietta 1.6 '84; Toyota Corolla 1.6 DX 10-'83; Opel Ascona 1.6 S '84; 2x BMW 315 '82/'81; Ford Fiësta 1.1 L '83; BMW 316 nw. model '84; Mitsubishi Colt 1.2 EL '83; Ford Escort 13 L 5-drs '83; Citroën Visa Chrono '83; VW Golf '80; Renault 9 GTL 5-bak, 82; Opel Kadett 1.2 S '83; Opel Manta HB 1.9 N '79; BMW 1502 '76. Inkoop, verkoop, financiering. Diverse inruilers. Akerstr. Nrd. 52C, Hoensbroek. ☎ 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur, zat. 10.00-17.00 uur.

Math KOENEN biedt te koop aan: Fiësta 1.1 '84; Escort XR3i '83; Ascona 1.6 GL '85; Mitsubishi Turbo D '86; Kadett E '85, alles APK, inr. en financ. mog. ☎ 04499-5204.

Te koop gevr. alle merken AUTO'S. Bet. hoogste prijs!! 045-416239 open tot 21 uur.

Autohandel O.K. CARS. Porsche 924 '79; VW Golf GTD '85; Volvo 340 '84; Nissan Sunny Combi '86; Nissan Sunny 1.5 '85; Ford Siërra 1.6 '86; Ford Siërra combi '84; Opel Corsa TR 1.2 '84; Opel Manta 2.0 GTE '83; Opel Kadett 13S Sedan '86; Kadett '75 ; Ascona '84; Suzuki Alto '83; Mitsubishi Colt '83; Ford Fiësta '84; Ford Escort '83-'85; Fiat Panda 45 S '83; Honda Civic 1.3 L '84; Honda Prelude EX '83; Mazda 323 '85; Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

Ink. verk. met gar., goede gebr. AUTOBANDEN, alle maten voorradig. Passartweg 39, Hrl. ☎ 045-222675.

SWALMCARS biedt aan: Opel D Kadett '80; Opel Ascona '82; Opel Ascona 2.0 E SR wit sportief '80; Porsche 924 '80; Siërra D Station Van '87; Siërra 2.0 GL automaat '85; Ford Siërra D '85; Fiat Uno '83/'84; Fiat Panda '84/'86; Fiat Ritmo '83/'86; Mitsubishi Tredia 1e eigenaar '83; BMW 315 '81; BMW 318 sportief parelmoerwit '82; BMW 520i '83; BMW 525i '83; Ford Granada 2.3 C 6 '83. Liefhebbers VW Kever '73; Fiat X 1.9 '73; Diverse inruilers vanaf ƒ 750,-. Heerlerbaan 76, Heerlen. 045-413568.

AUTO'S. U belt, wij kopen!!! Ook zondags. Met vrijwaringsbewijs!! 045-427671.

Opel Senator 2.5E aut. '84; Omega 3000i Sport, '88; Vectra 1.6i GL 5-drs. HB '91; Vectra 1.8S '89; Ascona 1.6S '85, '84, '82; Kadett '79 t/m '89 div. uitv.; Corsa 1.0S '85; Golf 1.3CL '89; Ford Escort, '86 2x; Panda 34 '83; Nissan Sunny 1.6 SLX aut. '87; Toyota Starlet 1.0S, '85; Honda Civic 1.3 aut., '83. APK, garantie, inruil en financ. Autobedrijf Rob v. EMMERIK, hoek Baanstr./Voltastr. Schaesberg/Landgraaf. ☎ 045-317593. Tot ziens in onze showroom.

Te koop VW GOLF GLS 1600 '79, APK 8-'94, pr. ƒ 1.000,-; Datsun Cherry '82, APK 6-'94, pr. ƒ 1.000,-. Telefoon 045-228411.

Te koop Opel Corsa 14i, bwj. '90; Ford Escort 14i, bwj. '90; Chevrelot Pickup 4x4, bwj. '89; Ford Pickup bwj. '92; Nissan Terano 4-wd., 4 cil.; Pontiac Fiero bwj. '86. Te bevr.: Autobedrijf Huub GROULS, Voskuilenweg 123, Heerlen. Tel. 045-714748. Ook voor reparaties.

Te k. gevraagd JAPANSE auto's van '79 t/m '85, incl. wet. geldig vrijw. bew., ook met schade of reparatie. Tel. 046-338509, ook 's avonds.

Te koop gevraagd AUTO'S '79 t/m '86. Ook met schade en reparaties. Tevens bedrijfsauto's. Incl. wettelijk geldig vrijwaringsbewijs. Bel 046-338509. Ook 's avonds.

Opel Kadett 1.3 Club '88; VW Polo Coupé Sprinter '86; Honda Accord Sedan 2.0 EX '86; Ford Siërra 1.6 '85; Fiat Ritmo 60 L 4-drs. '85; Opel Kadett 1.2 S '84; Ford Escort 1.3 L '83; Ford Fiësta 1.1 L '83. Gar. serv. inr. en financ. mog. DORTANGS Autobedrijf, Altaarstraat 2, Schinnen. ☎ 04493-2211

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

Te k. gevr. AUTO'S en bedr. auto's, ook met schade of reparatie. Steskensstr. 39, Stein. Tel. 046-332160.

Sloopauto's

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer. ☎ 045-720418.

RAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Bedrijfswagens

Te koop VORKHEFTRUCK merk Gliwce, hefverm. 2.500 kg, hefhoogte 3.50 m, luchtbanden, Perkings dieselmotor, bwj 1991, 89 draaiuren, pr. ƒ 10.500,-. Rockmart, Kissel 46, Heerlen. 045-723142. Fax 045-723143.

Te koop DODGE vrachtwagen 10 ton tevens Michelin banden, 1000-20 en 900-20. Telefoon: 04499-1371.

Te koop VOLVOTREKKER Globetrotter, type F 10 Turbo intercooler, bwj. '88 (1e eig.) Voorzien van veel extra's, weinig km's. Handelsonderneming Rödiger BV, Stationstraat 59, Nuth. Tel. 045-244547 en/of 244777.

Bedrijfsauto's in alle uitvoeringen: Mercedes 100 D; Mercedes 207 D; Mercedes 307 D; Mercedes 508 D; Mercedes 813 D; Mercedes 814 D; Mercedes 1217 D; VW LT 35 D; VW LT 40 D; VW LT 45 Dmet koeling. W. FEYTS Auto's, Vaesrade 61-63, Vaesrade. ☎ 045-243317.

Te koop SUZUKI Carriër, bwj. '85, weinig gelopen, 25.000 km. Vr.pr. ƒ 5.750,-. Telefoon 045-241588.

MB 207 diesel, gesloten bestelbus, 1e eigen., 97.000 km, nieuw staat, wit, reklame vrij, ƒ 16.500,- ex. Auto Engelbert, ☎ 04458-2918.

Wij hebben voor u in voorraad staan: 150 bestelbussen en personenbussen met 3 tot 6 maanden garantie en APK gekeurd afgeleverd. Alle merken en type's in voorraad. Prijsklasse vanaf ƒ 8.000,- t/m ƒ 20.000,-. Bouwjaren vanaf 1987 t/m 1991. Inruil mogelijk. BEDRIJFSWAGENCENTRUM Echt, Ampereweg 2, Industriegebied de Berk Echt (Limburg). Tel. 04754-87455 of 87933, fax 87958.

Onderdelen

VOLVO 340 onderdelen. Tel. 04459-1839 b.g.g. 04406-15510.

4x SPORTVELGEN en banden, z.g.a.nw. Ford Siërra 195/50-15, ƒ 850,-. Tel. 045-425951.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Aanhangwagens

* FABRIEKSVERKOOP * van tandemassers nw. v.a. ƒ 2.400,-; enkelassers nw. v. a. ƒ 1.250,-. Autotransporters nw. v.a. ƒ 4.395,-. Alle prijzen zijn excl. BTW. Met garantie, gratis thuisbezorgd. Ook reparatie, onderdelen en onderhoud. Solide, 078-180406.

AANHANGWAGENS: Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. Telefoon 043-643500.

Te koop HONDENAANHANGWAGEN, (2-vaks), z. g.a.n., pr.n.o.t.k. Tel. 043-631797 b.g.g. 043-624207.

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Motoren en scooters

Motorverzekering??
Vroom en Dreesmann verzekeringen!!
Bel voor gratis premievergelijking
045-717263 of 043-290580 of 046-582721.

Hoge beloning
Voor aanwijzingen die leiden tot de oplossing van een misdrijf, gepleegd op 3 augustus 1993 en tot terugverkrijging van de motor Kawasaki ZZR 600, kenteken AF - FB - 71, kl. zwartalles ontvreemd te Geleen te Roermond. Inlichtingen welke discreet zullen worden behandeld, schriftelijk of telefonisch aan de directie van A & M Verzekering Maatschappij NV, Postbus 1145, 6201 BC Maastricht. Tel. 043-217366.

Nieuw MOTORBANDEN. Alle maten en merken, tegen laagste prijs. Bandenspecialist Abel, Reeweg 143, Landgraaf 045-314027.

MOTORVERHUUR, Born en Sittard. 04498-53241 en 046-581206.

YAMAHA FZR 400, 74 Pk, gaat weg tegen elk aannemelijk bod. Tel. 045-740084.

Te koop CROSSER Honda CR 250 cc, bwj. '82, pr.n.o.t. k. Telefoon 045-272011.

SUZUKI VX800, '90, nw.st., ƒ 8.950,-.; Honda NTV 650, '90, nw.st., 4.200 km, ƒ 7.950,-. 045-322282.

Te koop HONDA XL 500 R type Prolink, bwj. '82, vraagprijs ƒ 2.700,-. ☎ 045-228991.

Te koop KAWASAKI 305 CSR, wegens aanschaf auto. Telefoon 045-457412.

Te koop HONDA Shadow 600, bwj. '91, 4.000 km, kleur blauw. ☎ 045-211322.

Te koop merk OSSA-TRIAL 350 CC, bwj. '82, i.g.st., vr.pr. ƒ 1.290,-. Na 16.00 uur telefoon 045-465043.

Motor HONDA CMX 450C bwj. '86, incl. leren tassen + scherm, 12.114 km, vr.pr. ƒ 9.000,-. Tel. 046-744079.

HONDA Shadow 800 CC, bwj. '88, inruil auto mogelijk. Tel. 04492-5782.

Te koop YAMAHA XT 350, bwj. '86, vraagprijs ƒ 4.350,-. Tel. 045-428453 of 417471.

YAMAHA Maxim 700 Shopper Cardan, roodmetall., nieuwstaat, bwj. '85, koopje, ƒ 7.000,-. Tel. 043-650174.

Te koop KAWAZAKI LTD 454. Te bevragen: 046-743321.

KAWAZAKI GPZ 900 R, bwj. '85, met kuip! ƒ 6.250,-. Kasperenstr. 156, K'rade-West. Tel. 045-420341.

YAMAHA XV 1000, Amer. uitv., km.st. 17.000, '88, vr. pr. ƒ 11.500,-. ☎ 045-441079.

Te koop HONDA 750 cc '77, vr.pr. ƒ 2.500,-. Moet weg! 045-327562 na 17.00 uur.

On 2end august a black SUZUKI GSX-R 1100 was stolen in Limbricht. Good tip, good reward. Telefoon: 046-521672.

SCHADE-MOTOREN te koop, weinig schade VX-800 bouwjr. '90; VFR 750-F bouwjr. '88; CBR 1000 bwj. '89. ☎ 046-747379.

Te koop KOFFERSET, merk Krauzer, 10 kg., met rek compleet, t.e.a.b. Telefoon: 04451-1285 na 13.00 u.

Te k. YAMAHA Virago 535, bwj. '90, km.st. 2.700, vr.pr. ƒ 8.800,-. Tel. 04459-2725.

Te k. HARLEY-DAVIDSON XLS 1000, sportster, bwj. '79, ƒ 10.000,-. 04408-3583.

Te koop YAMAHA Virago 535, 1992, 2.000 km, in nw. staat, ƒ 9.900,-.045-242676.

Te koop HONDA Pan Europ ST 1100, met topkoffer, bwj. 1990. Tel. 04406-12650.

Te koop SUZUKI Intruder 750 cc, z.g.a.nw., bwj. 12-'88, 2.500 mls, vaste prijs ƒ 10.500,-. ☎ 04754-87430.

SUZUKI GS 550 bwj. '78, km.st. 40.000 km, pr. ƒ 2.600,-. Tel. 045-212690.

Te koop KAWASAKI Trike 250 CC, ƒ 1.750,-, in goede staat. Tel. 045-311795.

Te koop HONDA CX 500 C bwj. '80. 04493-5191 b.g.g. 045-726505.

Te koop YAMAHA XV 1100 2x; Yamaha FZR 1000; Harley XLH sportster 883. Rotterdamstraat 98, Schaesbergerveld, Heerlen.

Unieke YAMAHA XV 750 SE '81, kmst. 35.000, t.e.a.b. Tel. 04450-2310.

Te koop YAMAHA XT500, bwj. '87, prijs ƒ 3.950,-. Telef. 046-338857.

LAVERDA 750 SF 1, '72, hoge tank, org. Ned. motor, ƒ 6.250,-. Tel. 04754-87031.

Te koop SUZUKI Intruder 1400, bwj. '91, z.g.a.nw. Telef.: 04750-11228.

Te koop HONDA VF 750 F, bwj. '85, in nieuw staat, ƒ 6.500,-. 046-374721.

SUZUKI GSX 550 ES, bwj. '86, kleur rood-zwart, i.z.g.st. Telefoon 045-319187.

HONDA CBR 600 F, bwj. '92, wit/blauw/rood, 1625 km, ƒ 14.500,-. Tel. 045-710146.

SUZUKI DR 750 CC Big, allroad, met top-koffer, z.g.a. nw., sept. '90. 045-214441.

YAMAHA XS 750, cadan, koffers, '77, orig., zw./grijs, ƒ 3.950,-. ☎ 045-324966.

Motor 750 cc BOXER 1952, ƒ 1.950,-;motor 350 cc Boxer 1957 ƒ 1.450,-; motor 350 cc 1959 ƒ 850,-; los zijspan v.a. ƒ 400,-. 013-340384.

Te koop YAMAHA XS 400, bwj. '83, i.z.g.st., ƒ 3.000,-. Telef. 04492-3894.

Te koop KAWASAKI GPX 600 R, bwj. mei '91, 1e eigenaar. Telefoon 045-726608.

Te koop o.a. HONDA Shadow 750 cc, bwj. '83. Voor nadere inl. 043-258914.

(Brom)fietsen

Nieuw CITYBIKE MK1 electr. bromscooter en snorscooter, 1ct. per km, 1.000 x tanken uit het stopcontact, ƒ 3.950,-. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Te koop HERENFIETS, in goede staat. ☎ 045-312599.

FIETSALARM. Nu nooit meer een gestolen fiets. Vraag onze folder vandaag nog aan: Cas. Postbus 479, 6040 AL Roermond.

Te k. SNORBOMMER Vespa Cita, bwj. '92, in nieuw staat, verzekering, vr.pr. ƒ 1.350,-. ☎ 04405-2074.

Ruime voorraad BATAVUS fietsen. Inruil mogelijk. Olthof tweewielers speciaalzaak, Marisstr. 14, Geleen-zuid. Tel. 046-749237.

Te k. VESPA Ciao; Puch Maxi. Maxi-cosi, vr.pr. ƒ 110,-. Tel. 045-213950.

Te koop zw. PUCH maxi, verz. en helm, prijs ƒ 550,-. ☎ 045-272871.

Te koop plm. 40 gebr. dames- en HERENFIETSEN v.a. ƒ 75,-. Rens Janssen, Ganzeweide 54, Heerlen. Tel. 045-211486.

Te k. VEPSA Ciao, rood/wit, met sterw. en verzekering, vr.pr. ƒ 675,-. 04450-4743.

MOUNTAIN-BIKE, nw. pr. ƒ 1.580,- vr.pr. ƒ 575,-, in nieuw staat. Na 17.00 uur telefoon 045-461930.

Te k. HONDA MT 5, 4 mnd. oud, nw.pr. ƒ 3.900,-. Vaste pr. ƒ 2.250,-. Met verzekering. Tel. 045-461266.

Te koop PUCH Maxi bwj. '92, met sterwielen en cockpit, koopje. Kasteellaan 2a, Meezenbroek/Heerlen.

Vakantie

Duitsland

Moesel-gebied bij Cochem tijdens de wijnoogst
Na-seizoen sept. tot nov., 3 caravans met voortent, eigen toilet, wasruimte met stromend water, incl. gas en electra, 4 persoons, DM 350,- per week. Camping met verwarmd zwembad, kinderspeelplaats, doucheruimte, restaurant. Vraag vandaag nog onze folder aan!
Franz Frenken, Altes Forsthaus, 56814 Landkern/Cochem.
☎ 09-49.26718701.

Waddeneilanden

TEXEL te huur zeer mooi geleg. app., kamer of caravan. Tel. 02220-14488.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Div. Vakantie

Er op uit ?? Huur 'n auto
ƒ 46,- !!
p. dag, incl. BTW en 100 km
Auto Rent Bastiaans
Spoorsingel 50, Heerlen.
☎ 045-724141.

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Campers

Te huur compleet ingerichte CAMPER voor 6 personen, v.a. 23 aug. ƒ 750,- per week all-in. Telefoon 04409-3286.

Te k. Camper MERCEDES 406 D, '77, puntgave auto, kompl. ingericht, vakantieklaar, ƒ 16.500,-. Tel. 045-721268.

Wegens plaatsgebrek te koop BILJART, afm. 1.80 x 90, pr.n.o.t.k. 045-726495.

Caravans/tenten

Te k. ALPENKREUZER Senior, bwj. '83, compl. met voortent, i.z.g.st., pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-423684.

Te koop 2 à 3 persoons CARAVAN, rondzit, toiletruimte, luifel, vraagprijs ƒ 7.900,-. Tel. 046-519964.

Mooie 3-4 pers. BERGLAND 1982 3.20 m, 550 kg, kach., koelk., mooie voort., ƒ 6.000,-. 04746-4457.

ADRIA Mistral 470, '87, met voortent, luifel, rondzit, ringverwarming, douchecabine, ƒ 9.500,-. Tel. 045-219729.

Te k. KNAUS Azur 530, '90, als nieuw, ƒ 13.500,-. Terweyerweg 27, Heerlen.

Overdekte en afgesloten LOODS voor stalling van vouwwagens, vouwcaravans, boten, auto's, enz. te Heerlen, tel. 045-751241.

Wegens vertrek te k. Paradiso HEFDAKCARAVAN met voortent, res.wiel, gasfleshouder en elektr. koelbox. Tel. 09-32.89760037.

Te k. KAMPEERWAGEN Hobby De Luxe, bwj. '90, nw. staat, 4 pers., lengte 4.20 mtr. met luifel en wintertent, ƒ 12.500,-. St. Barbarastr. 10, Palemig, Heerlen. Tel. 045-721268.

CARAVAN, 475 kg, Pr... '87, 3-pers., voort., ko... zond. na 18 u. Meeuw... 37, Geleen. ☎ 046-7461...

Te k. DETHLEFFS N... 4,6 m, bwj. '87, 4-... ƒ 12.500,-. 045-326390, hele dag, werkdagen 18.00 uur.

CARAVANS Hobby 420 '89; '90; '92; Dethleffs 4... '92; Büstner 3700 TL, ... keuken '92. ☎ 04498-54...

Te koop 4-pers. KIP de... caravan bwj. 11-'83. 046-518537.

CHATEAU 320, bwj. ... zeer weinig geb... ƒ 3.500,-. Tel. 04492-339...

Muziek

Muziek via de PC
Muzikaal "toveren" in uw eigen huiskamer!!
Opnemen, afspelen of experimenten in cd-kwaliteit!!
Kom binnen voor een demo.
Roland soundcards - diverse sequence-programma's
SCC1 - SC7 - LAP10 - Musicator - Cubase - Turbotra...
Band in the Box enz. enz.
Koop bij de man die het ook bedienen kan.

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045 214253 HOENSBROEK
Donderdag koopavond.

SHOWVERLICHTING voor discotheken, drive in shows of bands. Limburgs goedkoopste adres. Bezoek onze showroom. Highlite International, Huls 14, Simpelveld. Tel. 045-444907.

Gezocht DRUMMER en/of zanger voor Top 40 band, geregeld met professionele geluidsapparatuur in oefenruimte om op commerciële basis muziek te maken. Tel. 09-49.24548532.

PIANO'S te koop en te huur. J. Somers en Zn. pianohandel, Akerstr. 82, Heerlen. Telefoon 045-713751.

BLAASINSTRUMENTEN en slagwerk, grootste keuze, nieuw en gebruikt. Saxofoons v.a. ƒ 650,-; dwarsfluiten v.a. ƒ 250,-; drumstellen v.a. ƒ 495,-. Adams Thorn. 04756-1324.

SOUSAFOONS grote ... gebruikte instrumenten ... S.A., in perfecte ... Adams Thorn. 04756-132...

Te k. ORGEL Solina P3... z.g.st., ƒ 850,-; tev. ... board Roland E-15, 2 jr. ... ƒ 1.250,-. Tel. 045-24587...

Te koop sopraan SA... FOON, geh. gerev., i.z... Vr.pr. ƒ 750,-. ☎ 04492-3...

ACCORDEONS repar... stemmen, restauraties. 045-410733.

Te k. gevr. prof. MUZIE... STALLATIES, alle me... versterkers, boxen, dr... fels enz. Tel. 046-335060...

Te koop 4-rijige WIE... vraagprijs ƒ 1.500,-. 045-415379.

Te k. DRUMSTEL, ... Roland, midi-percussion, ... g.st. Tel. 045-752259.

Huishoudelijke artikelen

MASSALE MAGAZIJNVERKOOP VAN DUIZENDEN APPARATEN
koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleuren-tv-video's etc.
WITTE HAL
SITTARD, HEERLEN EN MAASTRICHT
waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten van de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst
60% KORTING
ELKE DAG NIEUWE AANVOER
ELKE DAG SUPERLAGE AANBIEDINGEN
OP = OP,
SLECHTS ENKELE STUKS!
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Multitech Portable KTV
KT 8247/48, 37 cm, monolook KTV met afstandsbediening, 30 voorkeuzezenders, automatisch zender-zoek-systeem
geen ƒ 498,- of ƒ 398,- maar
ƒ 297,-

JVC Videorecorder
HRD 640, met afstandbediening, 3 videokoppen voor perfect stilstaand beeld en slow motion, automatische koppenreiniger, kinderslot,
geen ƒ 1.098,- of ƒ 998,- maar
ƒ 697,-

Bauknecht dubbeldeurs koelkast
KVC 2433, 240 liter inhoud, apart diepvries gedeelte,
geen ƒ 899,- of ƒ 798,- maar
ƒ 597,-

Bosch wasautomaat
WFK 5010, 1000 toeren, 4/5 kg inhoud, diverse spaarprogramma's
geen ƒ 1.749,- of ƒ 1.599,- maar
ƒ 1.097,-

Witte Hal
SITTARD
Bergerweg 51-53
Industrieterrein Bergerweg .
Telef. 046-518162
MAASTRICHT
Scharnerweg 66/70, achter Horn keukensuper.
Tel. 043-633162
HEERLEN
Heerlerbaan 273
naast Horn keukensuper. Tel. 045-426842
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen.

IJSK., gasf. ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; diepvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. 045-725595.

Te k. WASCOMMOLATIE, dubbel drs. ijskast, laden diepvries, tafelmodel ijskast. Telefoon: 046-528315

Te koop z.g.a.n. DIEPVRIES, ƒ 125,-. Tel. 045-414916.

Exclusieve club zoekt MEISJES, intern mogelijk, garantie. Telefoon: 045-241592 of 045-244240.

Exclusieve bar PRINZESS vr. 2 meisjes v. vrijd. of zaterd. Werktijd. 20.00-4.00 u. Verv. aanw. Hoge verdiensten. Tel. 09.49-240466965.

Leuke DAMES + heren gevr. v. striptease en escort-service. Hoog loon gegarandeerd. 045-275262.

Met spoed meisjes/jongens gevraagd voor ESCORT service. Tevens chauffeur. Tel. 045-229156.

Gevr. DAMES voor Bar Ma Cherie, voor middag en/of avonduren. Tel. 045-241829.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u ... weg naar snel succes. ... 045-719966.

Diversen

Nw. GASFORNUIS ... oven, ƒ 200,-; auto-kinder... t/m 6 jr., ƒ 75,-; fiets-kinder... stoel, ƒ 15,-. ☎ 04406-132...

SPORTMASSEUR ... sport- en ontspanningsmassage. Maand. t/m vr. 9... 21.00 uur. 75 min. ... ƒ 30,-. Volg. afspr. 0... 640182 Masseo Ulestraten.

BALLONVAREN kan voor slechts ƒ 295,- in ... van de 20 ballonen tijdens het Hommelheide B... Festijn op 14 en 15 augustus in Susteren. Inf. en boekingen bij Rabo-bank, rekreatiepark Hommelheide of B... lonteam Limburg in H... berg. Tel. 04405-2458.

Te koop Peg Perego, 3-in... KINDERWAGEN met ... ces., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 45... Tel. 045-316767 of 740483.

Voor Piccolo's zie verder pagina 34

'Mellery wil niet sterven'

Hij heeft goed geslapen, voor het eerst sinds hij vijf jaar geleden het verdachte bruine water zag opborrelen in de bron in zijn tuin, en even later zijn zeventig konijnen de één na de ander het loodje legden. Voor de 67-jarige Marcel van Luyten, ex-bouwvakker, kwam de onheilstijding als een bevestiging van wat hij altijd al had gezegd: het vuilstort van Mellery, op de heuvel aan de overkant van de Rue de Thebais, zit vol met vergif. Het stort is zo gevaarlijk, dat 20 huizen in het Waalse dorp ontruimd moeten worden, gaf premier Onkelinx van de Franstalige deelregering van België vrijdag eindelijk toe. Maar de burgemeester schuift de verantwoordelijkheid alweer door, en in het dorpscafé wordt geërgerd gereageerd: „Die politici, die hebben al zoveel gezegd hè?"

DOOR PETER DE VRIES

Het was één van de mooiste plekjes van de streek, en nog altijd ziet het dertig kilometer ten zuidoosten van Brussel gelegen Mellery er in de zomerzon lieflijk uit. Een kasseienweg voert langs de ruïnes van de Abdij van Villers-la-Ville omhoog naar het 550 koppen tellende Waalse boerengehucht, omhoog ook naar de heuvel waar gedurende de jaren tachtig naar schatting 900.000 ton chemisch afval is gedumpt.

Aangenomen wordt dat hier een groot deel is gestort van de in Lekkerkerk afgegraven gifgrond. Waarschijnlijk illegaal, want "s nachts reden hier evenveel vrachtwagens als overdag,' vertelt Van Luyten. „Het is hier net Italië en de mafia. Er is me geld geboden, en ik ben drie keer bedreigd. Het enige wat ik hoefde te doen was m'n mond houden."

Het onderzoek naar de ware aard van het gifstort heeft jaren geduurd, en er zijn honderden monsters genomen. De onderzoeksresultaten waren vaak schokkend. Er zou een groot ondergronds meer bestaan van het uiterst gevaarlijke aniline, en de grond zou vol zitten met kankerverwekkende stoffen als benzeen en tolueen. Maar elk onderzoek werd gevolgd door een contra-expertise, waarin de uitkomsten werden aangevochten. Ondertussen hielden politici vol dat er niets aan de hand was. De familie Van Caillie verliet enkele weken geleden het dorp, nadat de lokale artsen om een evacuatie hadden gevraagd. „Die krijgen niets," meldde de burgemeester. „Er is geen gevaar in Mellery."

Kleinkinderen

Alex van Caillie denkt daar anders over: „Ik heb hier een stapeltje brieven van ministers. Verlaat Mellery, schrijft de ene. Er is geen reden tot onrust, schrijft de andere. Zet op geregelde tijdstippen de ramen open zodat het gif kan wegwaaien, schrijft een derde. Ik kan dit niet meer uithouden. Ik wil mijn kinderen straks nog in de ogen kunnen kijken."

In de Rue de Thebais, op een helling van de stortheuvel, werd bij de Van Caillies en de Van Luytens al in 1987 duidelijk dat er iets grondig mis was. Van Luyten, bewoner van nummer 19, vertelt hoe het water van de stort de tuinen van de lager gelegen woningen in liep. Bruin water, een stinkende brij die in de winter niet bevroor. De bewoners vonden in 1987 dode ratten, jonge hoenders stierven op onoverklaarbare wijze allemaal; de eenden van de buurvrouw willen sindsdien niet meer jongen. „Dat is genoeg als men het wil verstaan, denkt U niet? Dat duidt op gevaar, daar hoeft U niet slim voor te zijn," zegt hij.

„Ik ben gepensioneerd, en toen ik dit huis in 1968 bouwde had ik alles wat ik wilde. We hadden een schone groentetuin en mooie fruitbomen. Dat is ineens allemaal vernietigd. De dokter heeft me aangeraden mijn vier kleinkinderen niet in de tuin te laten spelen, zo erg is het hier."

Het vrijdagavond gepubliceerde onderzoeksrapport van professor Klastersky laat weinig ruimte voor misverstanden: „Vergelijking met andere 'gelijkaardige' situaties is nutteloos. In dit geval bestaat er een verontreiniging ten gevolge van meerdere stoffen, waarvan waarschijnlijk van een groot aantal karakter en kwantiteit onbekend is. De wisselwerking tussen die stoffen zorgt ervoor dat de situatie in Mellery waarschijnlijk uniek is."

Voor premier Laurette Onkelinx van de Franstalige gemeenschap was dat het sein de burgemeester te adviseren twintig huizen in de Rue de Thebais onbewoonbaar te verklaren.

Tegenstrijdig

Niet iedereen is daar gelukkig mee. De jarenlange discussie heeft voor grote ergernis gezorgd aan gene zijde van de kerktoren in het gehucht. De naam Mellery is in een kwalijk daglicht komen te staan. Veel huizen staan al jaren te koop, niemand wil ze hebben en geen bank verleent nog hypotheek wanneer de plaats van vestiging het beroemde Waalse gifdorp blijkt te zijn. Daniel Ahmed, lid van de lokale jongerenclub Accacia, probeert met het organiseren van een kermisfeest ondanks alles de moed erin te houden: „Mellery wil niet sterven," meent hij.

In lokaliteit 'Gentissart' zijn ze er kotsziek van. Danièle Lebeaux trok vijf jaar geleden uit Brussel naar het dorp om het café en de bijbehorende goedlopende camping uit te baten: „Ik weet niet meer wie ik moet geloven. De mensen zijn bang, en ik verlies klandizie. Het is hier mooi maar leeg. Als ik m'n huis kan verkopen, verdwijn ik. Anders blijf ik gewoon, mij krijgen ze niet bang."

Een oudere man die binnenschuifelt is uitgesprokener: „Ik wil er niets meer van weten. Ik ben er moe van. Niemand zou nog naar die straat toe moeten gaan. Het is geen attractie!"

Voorlopig ziet het er niet naar uit dat er snel een eind komt aan de gifaffaire. Waarnemend burgemeester Elskens legde zaterdagochtend demonstratief het evacuatie-advies naast zich neer. Daar moet de provincie maar over beslissen, zei hij laconiek. Een vergadering met de buurtbewoners eindigde in een kakafonie van opinies, en opnieuw onzekerheid.

In de Rue de Therbais heeft inmiddels de vermoeidheid toegeslagen. „Ze hebben de waarheid lang genoeg verborgen gehouden. Ik heb drie jaar geleden besloten weg te gaan, maar het huis raken we niet kwijt," vertelt mevrouw Ladrière. „Sommigen zijn boos, en zeggen: 'kijk wat je hebt aangericht, onze huizen zijn niets meer waard'," bekent Van Luyten. „Anderen zijn over hun toeren geraakt, of zijn moe. En de ouderen in de straat willen helemaal niet weg. Die hebben een houding van: ik ben 80, ik ga dood voor ik kanker krijg."

Oost-Europa biedt vervalsers alle ruimte

DOOR RUNA HELLINGA

Een flesje Chanel no. 5 voor één piek? Wie gelooft dat hij daaraan een goede koop heeft, moet het natuurlijk zelf weten. Voor die prijs gaat het zo duidelijk om een vervalsing, en een kwalijk riekende bovendien, dat ook de fabrikant van het echte produkt zich er niet druk om zal maken. Potentiële kopers van zijn peperdure parfum laten zich echt niet tot de namaakflesjes van een gulden verleiden.

Anders ligt dat voor de muziekbandjes op het volgende stalletje op de markt bij het cultuurpaleis in Warschau. Illegaal opgenomen popmuziek is in Oost-Europa een miljoenenhandel waar straathandeleraren van Albanië tot Polen hun brood mee verdienen. Wat illegale kopieën en vervalsingen betreft kan de regio concurreren met landen uit het verre oosten.

Op de markt in Boedapest, waar handelaren uit heel Oost-Europa hun waren aanbieden, hangen de jasjes van beroemde Franse modehuizen naast elkaar, tegen spotprijzen. Ze komen rechtstreeks uit de ateliers in de achteraf straatjes van Boedapest of Warschau of uit Taiwan. De kopers laat het koud of ze echt zijn of niet. Ze ogen goed en daar gaat het uiteindelijk om.

Een Roemeen onderhandelt in gebroken Hongaars met een Chinese verkoopster over de vraag of hij korting kan krijgen bij aankoop van vijf stuks. In even gebroken Hongaars gaat ze uiteindelijk akkoord met een korting van twintig procent. Voor 85 gulden wordt hij de gelukkige eigenaar van vijf zijden jasjes. Echte zijde, maar namaak design.

Wetgeving

Een van de restanten van het socialisme is een zeer gebrekkige produktbescherming. Er waren geen wetten die vervalsingen verboden en patenten werden maar zeer ten dele beschermd. Die slechte produktbescherming was geen toeval. De socialistische industrie draaide namelijk voor een deel op aankoop, maar ook op diefstal van andermans uitvindingen en ontwerpen.

Uiteraard noemde de Hongaarse farmaceutische industrie haar methode van ontwikkeling van 'nieuwe' medicijnen geen diefstal. Maar westerse farmaceutische bedrijven zagen en zien het toch als zodanig. De Hongaarse Patentwet beschermde in het verleden niet het produkt, maar alleen de produktiewijze.

Jarenlang hebben de farmaceutische bedrijven westerse produkten nagemaakt met een kleine wijziging in de bereidingswijze, zodat het formeel om een heel nieuw pilletje of poedertje ging.

Machteloos

Toen de Berlijnse Muur nog overeind stond, konden de westerse bedrijven alleen maar machteloos toekijken hoe de Hongaren er met de resultaten van het geldverslindende farmaceutische onderzoek vandoor gingen. De Hongaren, die vrijwel de hele Oosteuropese medicijnenmarkt in handen hadden, leverden de gekopieerde produkten aan alle Oosteuropese buren.

Sinds de val van het socialisme proberen de westerse ondernemingen, en dan met name de Amerikanen, wat te doen aan deze 'diefstal van intellectueel eigendom'. Dan gaat het niet alleen om geneesmiddelen, maar ook om de niet betaalde auteursrechten op illegaal gekopieerde muziek, films en computer-software. Maar geneesmiddelen zijn toch wel de sector waar de Amerikaanse onderhandelaars zich het drukst over hebben gemaakt.

De Amerikanen dreigden de Hongaren zelfs enige tijd met een rechtstreekse handelsoorlog als het kopiëren van medicijnen niet werd aangepakt. Boedapest begreep het Amerikaanse probleem, maar aarzelde om het krachtig aan te pakken. Voor de eigen farmaceutische industrie stonden ook enorme belangen op het spel.

Een knelpunt bij de onderhandelingen was de vraag of alle kopieën van westerse medicijnen moesten worden ingetrokken, of alleen produkten die nog in de ontwikkelingsfase zaten. En daarnaast of de Hongaren gekopieerde produkten in het vervolg alleen nog maar thuis mochten verkopen, of ze ook konden blijven exporteren.

Concurrentie

Voor de Hongaarse industrie betekende de afloop van de onderhandelingen een kwestie van direct overleven. Want de farmaceutische bedrijven die onder het socialisme een bloeiende economische sector vormden, kunnen onder de nieuwe marktomstandigheden nauwelijks tegen de westerse concurrentie opboksen.

Geld voor eigen farmaceutisch onderzoek was en is er niet – vandaar ook de noodzaak om westerse produkten te kopiëren. Sinds de Tweede Wereldoorlog is nauwelijks nog in de farmaceutische industrie geïnvesteerd. Het gevolg is dat de bedrijfstak, die voor de oorlog toonaangevend in de wereld was, inmiddels zo verouderd is dat westerse ondernemingen niet eens belangstelling voor overname van de Hongaarse bedrijven hebben.

Inmiddels zijn de Hongaren met de Amerikanen tot overstemming gekomen: medicijnen die voor 1987 zijn gekopiëerd, mogen in produktie blijven. Maar daarmee is het probleem van de illegale kopieën nog maar ten dele aangepakt.

Politie

Voorlopig zullen de straatstalletjes in Warschau, Boekarest en Boedapest nog vol blijven liggen met tal van andere namaakprodukten. De politie pakt de straathandelaars wel eens aan, maar vooral omdat die belasting ontduiken. Adidas en Nike lijken zich al bij neergelegd te hebben bij de slechte vervalsingen van hun sportschoenen. Jeansfabrikant Levi's kwam alleen in actie toen er exacte kopieën van de 501-jeans op de markt kwamen.

En Johnnie Walker zal de concurrentie van vervalsingen als 'Johnie Malker' moeten accepteren zolang whiskey in de meeste landen een gulden of vijfendertig, veertig kost, zodat het echte produkt ver buiten het bereik van de gewone man ligt. Zelfs al zijn de vervalsingen vaak niet te drinken, whiskey is zo'n statussymbool dat er een forse markt voor bocht is.

ander-zijds

Koffie

DOOR SANTE BRUN

Wat was het leven eenvoudig, toen iedereen nog gewoon slappe koffie met veel melk en suiker dronk.(Een bakkie leut.)

Een gesprek, afgeluisterd op een eigentijds kantoor:

'Ik ga koffie halen.'

'Een half schepje suiker en een wolkje melk.'

'Een cappuccino uit een pakje, maar dan niet met gloeiend heet water.'

'Cafeïnevrij, maar niet die van HAG, eigenlijk nog het liefste die van Eduscho, als je hebt.'

'Alleen een suikerklontje, en maar een half kopje.'

'Ik een vol kopje, maar dan voor de helft heet water, en verder niks er in.'

'Helemaal niks, maar wel koffie. Een kopje eromheen, misschien.'

'Veel suiker, veel melk.'

'Koffie verkeerd graag, maar geen koffie uit verkeerde landen.'

'Ik wil liever thee, weet je wel, van de warme limonade, met bosvruchtensmaak.'

'Doe mij ook maar zo'n bakje, maar dan met vleermuizenzeik.'

'Slap, heel slap; ik mag de bodem graag permanent in de gaten houden.'

'Koffie, ja graag, heel sterk, net het kopje nat, zoals in ItaLië.'

'Warme chocolademelk, met veel suiker, een flinke scheut whiskey en slagroom.'

'Ja, whiskey! Irish coffee dan maar, met Canadese whiskey.'

'Als ik mag kiezen wil ik er liever een mespuntje cardamom in.'

'Koffie, maar dan van echte cichorei, als je hebt.'

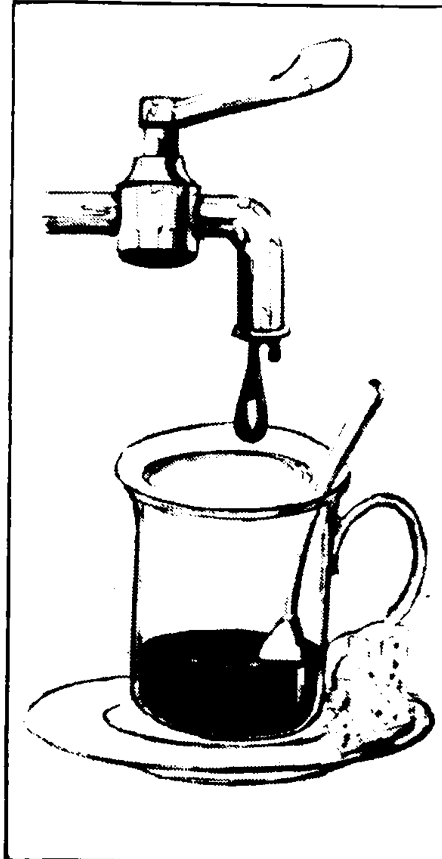
'Een lauwe bak slobber met een beetje melk, en een half pond speculaas om te soppen.'

'Maakt niet uit, als het maar zuivere koffie is.'

.....

'Asjeblieft. Maar ik denk er niet aan ooit nog zo'n bestelling uit te voeren. De automaat is overspannen naar huis.'

'Zou je die melk uit mijn koffie willen halen? Ik had zwart gevraagd.'

Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg
Organisatie voor thuiszorg en preventie

Binnen de dienst Wijkzorg ontstaat op korte termijn een vakature voor een

wijkziekenverzorgende m/v
in een deeltijd van 55%

FUNKTIE-INFORMATIE
De funktie richt zich op het verlenen van zorg aan (chronisch) zieken, gehandicapten en bejaarden in de thuis-situatie. De verschillende soorten werkzaamheden zijn zowel curatief als preventief van aard, maar de nadruk zal op curatief werk liggen.

FUNKTIE-EISEN
Voor deze funktie zoeken wij kandidaten die:
- in het bezit zijn van het diploma MDGO-Vp of ziekenverzorgende met applicatiekursus of bereid zijn deze te halen;
- bij voorkeur ervaring hebben;
- over goede kommunikatieve vaardigheden en kontaktuele eigenschappen beschikken;
- zelfstandig kunnen werken.

WERKGEBIED/STANDPLAATS
Centraal Zuid-Limburg

BIJZONDERHEDEN
De funktionaris zal in de ochtenduren volgens een wekelijks c.q. maandelijks vast te stellen werkpakket werkzaam zijn.

Aanstelling geschiedt vooralsnog voor bepaalde tijd.

SALARIS
U wordt ingeschaald in schaal B. Het salaris bedraagt minimaal f. 2.827,00 en maximaal f 3.672,00 bruto per maand bij een 100% dienstverband. Inschaling is afhankelijk van leeftijd en ervaring.

INLICHTINGEN
Voor inlichtingen over de inhoud van de funktie kunt u kontakt opnemen met mevrouw B. Ridder, hoofdwijkverpleegkundige. Zij is telefonisch bereikbaar onder nummer 04405-2995.

SOLLICITATIES
Uw belangstelling voor deze funktie kunt u kenbaar maken door een brief te sturen aan de dienst Personeelszaken van de Districtsvereniging Het Groene Kruis Oostelijk Zuid-Limburg, Postbus 2690, 6401 DD Heerlen. Uw brief dient uiterlijk 21 augustus 1993 in ons bezit te zijn. In uw brief gelieve u in de linker bovenhoek het nummer *05-01* te vermelden.

OPLEIDINGSINSTITUUT „DE THERMEN"
Raadhuisplein 15-16, 6411 HK Heerlen
Telefoon 045-713717

Erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen.

EENJARIGE DAGOPLEIDINGEN MET MOGELIJKHEID TOT STUDIEFINANCIERING INCLUSIEF OV-STUDENTENKAART
- Directiesecretaresse ★ Medisch secretaresse
- Secretaresse ★ Afdelingssecretaresse
- Medewerk(st)er Uitgaand Reisverkeer en Toerisme
- Receptioniste ★ Informatrice/Receptioniste

Enkele opleidingen zijn ook als tweejarige avondopleiding mogelijk.

LOSSE DAG- EN AVONDCURSUSSEN
- Machineschrijven ★ Tekstverwerking
- Notuleren ★ Stenografie
- Bedrijfscorrespondentie Nederlands, Engels, Duits, Frans
- Spreekvaardigheid Engels, Duits, Frans
- Toerisme voor SEPR 1
- Medische Specialisatie voor secretaressen
- Praktijkdiploma Boekhouden

ALLE OPLEIDINGEN EN CURSUSSEN STARTEN WEER VANAF 6 SEPTEMBER 1993
Informatie en aanmelding:
Raadhuisplein 15-16, 6411 HK Heerlen.
Tel. 045-713717.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN
- Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II, Systeembeheer Novell (MN1)
- Basisdiploma AMBI: HG1, HG2, HG3
- AMBI: HE2, HS1, HS2, HS4, HS7, HS9, HB1, HB2, HP1, HP2, HP4, HP6

Voor gratis brochure onderstaande bon ongefrankeerd opsturen naar:
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045-717600, fax 045-742738

dhr/mw/mej.: ... gpl.: ...
adres: ... tel.: ...
pc: ... woonpl.: ... ltr.: ...

CCO centrum computer opleidingen Heerlen Maastricht Geleen Eindhoven

---

AANKONDIGING
Bij exploit van de dato zes augustus 1993, heb ik Julius Xavero Smit, belastingdeurwaarder der rijksbelastingen te Heerlen, Groene Boord 21, kantoorhoudende aldaar Groene Boord 21, op verzoek van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Buitenland te Heerlen, in deze mede domicilie kiezende en kantoorhoudende op het kantoor van mij, belastingdeurwaarder BETEKEND aan Wartenberg sand Megas S.A., thans zonder bekende woon- of verblijfplaats binnen en buiten Nederland, vier dwangbevelen met bevel om binnen twee dagen te betalen het bedrag als invorderbaar vermeld in genoemde dwangbevelen bene der omschreven, alsmede de kosten van de vervolging en de renten bij gebreke waarvan zal worden overgegaan tot executoriale maatregelen tegen zijn roerende en onroerende zaken en/of zo-derzins.
Een tweede afschrift van bijgaand dwangbevel en dit exploit kan worden verkregen te mijnen kantore te Heerlen, Groene Boord 21.
De belastingdeurwaarder, belast met de betekening,
J.X. Smit

AANKONDIGING
Bij exploit van de dato zes augustus 1993, heb ik Julius Xavero Smit, belastingdeurwaarder der rijksbelastingen te Heerlen, Groene Boord 21, kantoorhoudende aldaar Groene Boord 21, op verzoek van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Buitenland te Heerlen, in deze mede domicilie kiezende en kantoorhoudende op het kantoor van mij, belastingdeurwaarder BETEKEND aan D. Tekle, geboren op 27 mei 1952, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats binnen en buiten Nederland, acht dwangbevelen met bevel om binnen twee dagen te betalen het bedrag als invorderbaar vermeld in genoemde dwangbevelen breder omschreven, alsmede de kosten van vervolging en de renten bij gebreke waarvan zal worden overgegaan tot executoriale maatregelen tegen zijn roerende en onroerende zaken en/of anderszins.
Een tweede afschrift van bijgaand dwangbevel en dit exploit kan worden verkregen te mijnen kantore te Heerlen, Groene Boord 21.
De belastingdeurwaarder, belast met de betekening,
J.X. Smit

BEVEILIGINGSBEAMBTE M/V
Een beroep met toekomst!
Binnenkort start het Rijkserkende opleidingsinstituut O.P.B. in uw omgeving met de volgende mondelinge opleidingen:

BEVEILIGINGSBEAMBTE:
Basisdiploma: 24 en 28 augustus te Sittard
Vakdiploma: bij voldoende deelname te Sittard
Kaderdiploma: 7 augustus te Heel

COUPON:
Ik ben geïnteresseerd in een van de bovenvermelde opleidingen. Stuur mij meer informatie over de cursus (slechts 1 cursus vermelden) ...
Naam ...
Adres ...
Postcode ...
Woonplaats ...
Deze bon in een gefrankeerde envelope sturen naar: OPLEIDINGSINSTITUUT O.P.B., Postbus 609, 6130 AP Sittard.

Stichting Bijzondere Bouw Nederland
SBBN

Ten behoeve van ons complex van 121 flats, gelegen aan de Oude Molenweg te Heerlen, zoeken wij op korte termijn een

KONTAKTPERSOON
(15 uur per week)

Deze kontaktpersoon zal worden belast met:
- het toezicht houden op het complex;
- het beheer van de installaties;
- ...
- incidentele hulpverlening aan bewoners;
- eventueel schoonmaakwerkzaamheden en tuin.

U moet bereid zijn in het complex te wonen en minimaal 40 jaar zijn. (Functie is ook geschikt voor 60+.)
Belangstellenden worden uitgenodigd hun sollicitatiebrief met relevante inlichtingen voor 18 augustus 1993 in te zenden naar de SBBN, postbus 37, 3830 AA Leusden (tel. 033-940094).

---

tempo-team
uitzendbureau

HORECA
Kelner/kelnerster
Voor een restaurant in Born. U werkt in het weekend. Relevante werkervaring en zwartwitkleding zijn vereist. Bent u voor langere tijd beschikbaar? Reageer dan direct!
Informatie: 046 - 51 42 23, Jolanda Eurlings.
Sittard, Rosmolenstraat 4

Proces-operators m/v
Voor een chemisch bedrijf in de buurt van Heerlen zoeken wij gemotiveerde proces-operators in 3-ploegendienst. Het betreft zeer nauwkeurig werk met grote verantwoordelijkheid. Kandidaten moeten in bezit zijn van een diploma LTS/KMBO Procestechniek. De opdracht is voor lange tijd. Informatie bij Carlen Fuchs, tel. 045-76 ... Heerlen, Akerstraat 26.

Matrijzenbouwer m/v
Voor een relatie in de omgeving van Nuth zijn wij op zoek naar een matrijzenbouwer. U bent in bezit van een MTS diploma en heeft kennis van electronica; ervaring in dit vak is een pre. De werkzaamheden bestaan uit: het frezen, demonteren en monteren van matrijzen. U wordt geplaatst in 2-ploegendienst. De vooruitzichten zijn goed en de opdracht is voor lange tijd.
Informatie bij Marlitte Koullas, tel. 045-24 ..., Nuth, Stationsstraat 67.

De uitzend-CAO
In de CAO voor uitzendkrachten...

randstad uitzendbureau

OPRUIMING
onze nieuwe
MEUBELEN
maken plaats
voor onze nieuwe
MEUBELEN
kortingen tot
-50%
Laatste week!
Iedere zondag open van 10 tot 18 uur
woonkultuur
De originele PIRELLI-schuimrubber matrassen en de PIRELLI lattenbodems -50%

KSV
Het Schoolbestuur Speciaal Onderwijs van de Katholieke Schoolvereniging Heerlen e.o.
vraagt met ingang van 23 augustus 1993 voor de Mgr. Hanssenschool, Zandbergsweg 115, 6432 CC Hoensbroek, een school voor leerlingen met leer- en opvoedingsmoeilijkheden

een
groepsleerkracht (m/v)
voor ± 21 uur

De gedachten gaan uit naar een kandidaat die:
- volledig bevoegd is,
- affiniteit heeft voor zeer speciaal onderwijs,
- flexibel inzetbaar is,
- prettig is in het contact.

een
klasse-assistent (m/v)
voor 28 uur

Hierbij denken wij aan iemand met:
- een MBO-diploma ...
- ...
- goede communicatievaardigheden.

Voor informatie kunt u terecht bij de heer A. Hagbrich, directeur, tel. 045-219860.

Sollicitaties kunnen worden verzonden binnen 14 dagen na publicatie van deze advertentie, schriftelijk te reageren naar het schoolbestuur Speciaal Onderwijs van de Katholieke Schoolvereniging e.o.
Postbus 155
6400 AD Heerlen
o.v.v. sollicitatie

(TWAO-kandidaten worden bij voorrang benoemd).

VAKANTIE & RECREATIE

Klaar voor een avontuur?

Een trekkocht, survivaltrip of wandelvakantie. Ook is kiezen voor het avontuur, het ontbrekende, de ... voor uw eigen trekkerstocht. ... bagage.
... recreatiespeciaalzaak HANS STASSAR in ... leverancier van kampeerplezier.

RONGEN

Zuid-Frankrijk
NICE
...
f 1235,-
...
VAN DER RIESEN REIZEN

Binnenkort beginnen in uw eigen omgeving weer avondopleidingen voor:

Secretaresse Nederlands
Secretaresse Internationaal
Secretaresse Medisch
Marketing

Eigentijdse en praktisch gerichte opleidingen, die in meer dan 80 plaatsen in Nederland worden gegeven. U kunt de opleidingen Secretaresse Nederlands en Secretaresse Internationaal voor bepaalde onderdelen afsluiten met een examen onder toezicht van een rijksgecommitteerde (via de ...). Zo kunt u dus diploma's verwerven die door de overheid worden erkend.
Vul onderstaande strook in en stuur deze voor uitgebreide en vrijblijvende informatie in een open envelop zonder postzegel naar het
Instituut Scheidegger
antwoordnummer 152
5900 VB VENLO

Naam: ...
Adres: ... Tel: ...
Postcode en woonplaats: ...
Opleiding: secretaresse Nederlands ☐
Opleiding: secretaresse Internationaal ☐
Opleiding: secretaresse Medisch ☐
Opleiding: stenografie ☐
Opleiding: marketing ☐

DOOR RUUD BUURMAN

De opvoedingsproblemen van ouders van nu

Kop dicht en luisteren

De vuilniswagen zorgt deze woensdagochtend voor enig kabaal en wat sociale contacten tussen een paar jonge moeders. Die de vuilbak weer achter zich aan slepen en tegen de schuur zetten. Natuurlijk is het puur toeval dat een jochie van vier turven hoog heel hard 'kutwijf' roept tegen zijn moeder, die met hem tot een democratisch vergelijk wenst te komen over het al of niet aantrekken van de jas. Maar aan dat soort gezeik schijnt het jong geen boodschap te hebben. En zo te zien al heel lang niet meer. Het loopt weg en zijn moeder kijkt hem bijna vertederd glimlachend na. 't Is wat met zo'n kereltje van acht.

Allemaal toevallig natuurlijk hier in de Middennederlandse groeikern Houten, waar nogal wat opschudding ontstond toen de Regionale Schoolbegeleidingsdienst meldde dat het met de agressiviteit van de schooljeugd in de groeikernen de spuigaten uitloopt. Driftaanvallen, schelden, slaan, schoppen, brutaliteit tegenover ouders en leerkrachten, absoluut geen grenzen meer kennen. Emotionele en gedragsproblemen onder de schooljeugd nemen een zodanige omvang aan dat de hulpverleningsinstellingen in de regio de noodkreet slaakten dat ze de vraag van de ouders om bijstand al lang niet meer aan kunnen.

Maar hoezo in groeikernen? Wat heeft een 'kutwijf' nou met een groeikern te maken? Het antwoord is natuurlijk zo simpel als maar kan zijn: Niks.
Dat er in dergelijke dorpen bijna allemaal gezinnen met kinderen wonen is er de oorzaak van dat er nu een concentratie van opvoedingsproblemen in groeikernen aan het licht komt. Je zou zelfs kunnen zeggen dat Houten en al die andere nieuwbouwplekken eindelijk het stadium gaan bereiken van een volwassen gemeenschap met alle normale problemen die elke samenleving in zich bergt. De begrafenisondernemer in Houten is net failliet gegaan, omdat er te weinig wordt doodgegaan, maar het is een kwestie van een aantal jaren of er zit ook hier weer brood in de doodgraverij.
Het zou een boude bewering zijn dat deze woonomgevingen negatieve invloed hebben op het gedrag van de schoolgaande jeugd. Misschien is het tegendeel wel eerder waar. Dat is na een rondgang langs een pedagogisch adviesbureau, Riagg, GGD, een Boddaertcentrum, kinderpsychologe en een leerkracht in het basisonderwijs volstrekt duidelijk.

Veiligheid

Kinderen willen van minuut tot minuut weten waar ze aan toe zijn. En vroeger werd die veiligheid ze een stuk duidelijker gebracht, soms met de vlakke hand. Een hengst voor je kop kon je krijgen, als je niet wilde luisteren. Maar dergelijke autoritaire opvoedingen, waarbij de schijnbare winst steeds bij de ouders terecht kwam, hebben angstige en onzelfstandige kinderen opgeleverd die vervolgens de trauma's bij de psycholoog moesten wegwerken en zich voornamen het zelf eens helemaal anders te doen.

De tegenbeweging die in de jaren zestig en zeventig op gang is gekomen heeft de laatste tien jaar ouders opgeleverd die hun kinderen zogenaamd anti-autoritair opvoeden. Waarbij het kind het pleit steeds wint, maar pa en ma langzamerhand chronische hoofdpijn ontwikkelen. Waarmee zij op hun beurt het hulpverleningscircuit in moeten.
Kortom: Het is ook nooit goed of het deugt niet. Ja, de kinderen van nu zijn een stuk mondiger geworden, maar er wordt ze in veel gevallen ook geen enkele structuur, duidelijkheid en veiligheid meer geboden. De tijd dat een kind blindelings vertrouwde op zijn ouders, die voor hem de indruk wekten het allemaal feilloos te weten en die op die manier zijn angsten hielpen overwinnen, is allang voorbij in een flink aantal gezinnen.

● *Kinderen kunnen alles krijgen, maar moeten ook steeds vaker alles zelf uitzoeken.* Foto: AP

Ze hebben nu ouders die met z'n tweeën bezig zijn aan een carrière, nadat ze een behoorlijke opleiding hebben gehad. Die een te duur huis kochten, geldzorgen hebben en hun eigen onzekerheden en machteloosheid voor de open haard tentoon spreiden. Vaak ook hebben ze ouders die gescheiden zijn.
Of ze hebben ouders die helemaal niks gewend zijn en eigenlijk helemaal niet volwassen willen worden. Die deze 'jeugdigheidscultus' in gedrag en kleding duidelijk tot uiting brengen, doodsbang om ouder te worden of in elk geval te lijken. En die dan toch zelf kinderen krijgen en moeten opvoeden.

Of ze hebben ouders die 'zelfontplooiing' hoog in het vaandel hebben staan, de kinderen niet meer op de eerste plaats zetten. Het ideaalbeeld dat ze hadden van hun kinderen, toen ze die welbewust planden, is weg. De teleurstelling dat juist hun kinderen vaak niet die 'prijsstiertjes' blijken te zijn waarvoor ze hen hielden, dat ze niet aan de verwachtingen voldoen en dat ze de investeringen die er in zijn gestoken niet terugzien, is soms voor die kinderen zelf voelbaar. Hun ouders zijn er achter dat het opvoeden van kinderen niet zo idyllisch is en dat die roze bril maar eens af moet. Maar wát dan?

Voor veel kinderen is de geborgenheid bij de ouders een stuk minder geworden. En de buitenwereld levert ze, zo zien ze in het tv-journaal, ook niet echt die veiligheid die ze verlangen. Ze zien bij wijze van spreken het huis in brand staan, terwijl hun moeder steeds maar 'zeurt' dat ze hun tanden moeten poetsen na het eten. Kinderen krijgen, zo hoor je bijna bij alle instanties en deskundigen die je er over aanspreekt, het gevoel het allemaal zelf te moeten uitzoeken. Alleen weten ze uiteraard niet hoe.

> Ettertjes van kinderen moeten er wonen in de talloze stadjes die in Nederland uit de grond zijn gestampt om de immer groeiende bevolking aan onderdak te helpen. 'Groeikernen' heten die plekken en het schijnt er leuk wonen te zijn voor vooral jonge gezinnen. Daarom krioelt het er dus ook van de kinderen op de idyllische woonerven, waar ze vrij kunnen spelen en de auto's stapvoets moeten rijden. Maar lang niet altijd worden die kinderen dus zo leuk als hun omgeving bedoeld is. Ligt dat aan de kinderen, aan de ouders of aan de omgeving?

Ettertjes

Op woonerven en scholen in groeikernen, loopt toevallig een flink aantal van deze kinderen rond. En een aantal daarvan zijn echte ettertjes, die andere kinderen treiteren, die de onderwijzer het bloed onder de nagels vandaan halen, die 'kutwijf' roepen als ze van hun moeder 'een voorstel' krijgen voorgelegd wat ze niet zint. Produkten van een opvoeding zonder structuur en duidelijkheid, van de vrijheid-blijheid cultuur die hun ouders twintig jaar geleden als een weldaad ervaarden. Die ten lange leste samen met hun ouders terecht komen bij opvoedkundige bureau's, Riagg's, kinderpsychologen of pedagogische adviesbureau's. Waar hun ouders alsnog leren hoe ze hen moeten grootbrengen en in de gaten krijgen dat het begrip 'discipline' echt niet zo vies is als het woord klinkt.

Marjam Djajadiningrat is klinisch pedagoge en ze drijft samen met Susanne Mooren een pedagogisch adviesbureau aan in Houten. Inderdaad een woonerf met veel kinderen. Anne-Marie Bakker is kinderpsychologe in de Utrechtse nieuwbouwwijk Lunetten. Beiden maken in feite dezelfde analyse van wat er mis is met een deel van de schoolgaande jeugd en hun opvoeding, zoals die hierboven in een notedop staat beschreven. Maar beiden hebben ook behoefte aan enige nuancering.

„De nadruk op agressie van de kinderen, zoals die de laatste weken in de kranten wordt gelegd, is volgens mij zeer sterk overdreven," zegt Marjam Djajadiningrat. „En dat dit iets met Houten te maken zou hebben is bovendien flauwekul. Zeker, kinderen hebben veel meer dan vroeger sociaal emotionele problemen en agressie valt daarbij het meest op. Maar er is natuurlijk veel meer. Kinderen zijn angstig, ze trekken zich vaak terug, ze krijgen driftbuien waar niemand iets van snapt, ze zijn ongehoorzaam, brutaal, ze lijden aan psycho-somatische klachten als buik- en hoofdpijn, ze hebben leerproblemen en ze worden gepest."

Pim van der Toorn en Lia Kok, respectievelijk directeur en behandelingscoördinator van de drie Boddaert-huizen in Utrecht, kennen de therapeutische moeder uit de groeikern wel. Die haar wil niet wenst op te dringen aan het kind, omdat anders het tere zieltje wordt beschadigd. „Maar die krijgen wij hier niet binnen. Over het algemeen zijn die ouders nog enigszins communicatief vaardig. Wij zien hier ouders binnenkomen die juist weinig pedagogische kwaliteiten hebben en die zich langzaamaan geen raad meer weten met hun kinderen. Omdat ze niet meer kunnen volstaan met: 'Kop dicht en luisteren, doen wat we zeggen!'."

Van ouders worden vaardigheden gevraagd die ze gewoon nooit hebben geleerd. Ze moeten zeggen wat ze willen, wat ze voelen en vinden. Pim: „En uit onmacht gaan ze dan vaak schelden en meppen. Hier komen vaak ouders binnen die in eerste instantie zeggen dat ze het niet hebben getroffen met hun kroost. Die niet in de gaten hebben dat ze de leiding uit handen hebben gegeven en dat zoonlief daarom de schrik van de buurt is geworden. Maar zoonlief heeft gewoon geen greintje zelfvertrouwen meer en dat is het ergste wat een kind kan overkomen."

Alarm

Een dorp als Houten is zo snel gegroeid dat de hulpverleningsinstanties het niet hebben kunnen bijhouden. En die slaan nu alarm, omdat de wachtlijsten zo lang zijn geworden. „Voor problemen die natuurlijk allang bestaan en die overal in het land voorkomen," merkt pedagoge Marjam Djajadiningrat daarbij op. „De omgeving kan nog zo ideaal of nog zo slecht zijn, als de ouders het gezag niet kunnen handhaven, houdt alles op. Wat je echter wel een typisch groeikern-probleem kunt noemen is het gebrek aan sociale controle."

Kinderpsychologe Anne-Marie Bakker: „Niemand kan jou vertellen hoe het is om een kind op te moeten voeden. Je kunt een abonnement op 'Ouders van Nu' nemen, op het blad 'Kinderen', je kunt naar Avro's Servicesalon kijken of naar de 'Ojevaarsjo'.... alles wat je daarin wordt verteld is weer in tegenspraak met het vorige en als je als vader of moeder al die tips in de praktijk zou brengen heb je binnen de kortste keren een neuroot van een kind."

Marjam: „Vroeger had je ooms, tantes, oma's en opa's in de buurt wonen om eens langs te lopen voor een ervaren mening. Maar in groeikernen wonen die plotseling niet meer op de hoek. Die belangrijke steun en die controle is weggevallen. Naar de buren loop je niet zo snel, want je hebt een gezicht op te houden. We leven tenslotte in een maatschappij die erg individueel gericht is."

Over hoeveel probleem-kinderen hebben we het eigenlijk? Wil Hilgersom, hoofd van de afdeling jeugd van de GG&GD in Nieuwegein haalt een recent onderzoek aan dat spreekt over zeven procent van alle kinderen in Nederland die ernstige psychische stoornissen hebben. Een onderzoek onder ook de wat oudere scholieren moet aantonen dat in totaal twintig procent psycho-sociale problemen of pedagogische problemen heeft.

„Tachtig procent van de schoolgaande jeugd heeft dus géén problemen, Maar dat neemt niet weg dat één op vijf behoorlijk hoog is. En de toename in de afgelopen jaren is inderdaad opvallend. Deden we hier vroeger aan jeugdgezondheidszorg, tegenwoordig houden we ons voor een zeer belangrijk deel van ons werk bezig met de psycho-sociale problemen van kinderen. Ouders komen hier met kinderen die druk zijn, ongeconcentreerd, onhandelbaar en stuurloos. Ze willen niet naar school, willen niet naar bed, kunnen niet slapen, worden maar niet zindelijk. De wachtlijsten van de Riaggs, de kinderpsychiatrische afdeling van het ziekenhuis en de wachtlijsten van de Medisch Kinder Dagverblijven zijn de laatste jaren zo enorm geworden dat je met alle goede wil van de wereld niet meer kunt verbloemen dat er sprake is van een hausse."

Hilgersom bevestigt alle voorgaande stellingen over de opvoeding. Grenzen worden niet meer aangegeven, ouders zijn zelf vaak nog onvolwassen, waarden en normen in de samenleving zijn zoek en worden ook niet door pa en moe aangegeven, de samenleving is complexer dan ooit tevoren, aan kinderen worden soms absurde eisen gesteld, er komen steeds meer één-ouder gezinnen en kinderen moeten vaak maar zorgen dat ze met alle scheidingsellende leren omgaan.
„De vrije tijd van kinderen gaat tegenwoordig op aan de tv en de spelcomputer. Aan sporten in verenigingsverband doen veel kinderen niet meer. En juist daar krijg je doorzettingsvermogen, leer je solidair te zijn met je ploeg, met verwachtingen van anderen om te gaan. Nee, ouders geven hun kinderen blijkbaar liever absurd dure cadeaus als spelcomputers. Ze hoeven er zelf niks voor te doen, aan al hun materiële behoeften wordt vaak klakkeloos voldaan. Zo krijg je dus een groep kinderen die zeer op zichzelf is gericht, bij het egoïstische af. Met een eenzijdige belangstelling. Die later klachten krijgen, omdat ze contactgestoord zijn geworden," zegt Hilgersom.

Netwerk

In Nieuwegein bestaat sinds kort een 'netwerk leerlingbegeleiding' van GG&GD, de Riagg, de politie en het onderwijs. Die organisatie moet de problemen die kinderen hebben al in een vroeg stadium op school signaleren. „Zodat je vlot kunt ingrijpen en hele korte en zinnige hulp kunt bieden. In plaats als Nieuwegein zijn gewoon lichte en laagdrempelige hulpinstellingen nodig, die snel en eenvoudig op de pedagogische onzekerheden van de ouders kunnen inspringen. We hebben hier ook 'oudercursussen' en die werken bijzonder preventief in het voorkomen van allerlei narigheid. Nu is het nog veel te vaak zo dat een situatie al totaal uit de hand is gelopen voordat wij er eens bij worden gehaald."

Hilgersom maakt soms mee dat kinderen van nog geen tien elke dag met een sleutel om de nek lopen om na school het lege huis binnen te komen. Waar ze zich maar een paar uurtjes alleen moeten redden. Als de ouders eindelijk thuis zijn, moeten die snel weer allerlei andere activiteiten ontplooien en is er ook in de vroege avonduren nauwelijks aandacht voor het kind. „Leuk hoor, die zelfontplooiing, maar je hebt die kinderen toch bewust gepland? Tref er dan ook de juiste voorzieningen voor of ga part-time werken."
Lia Kok van het Utrechtse Boddaertcentrum: „O, dergelijke kinderen redden zich zogenaamd best hoor. En 's ochtends, als geen van beide ouders het bed uitkomt, zetten kinderen hun eigen kopje thee en gaan naar school. Maar je laat ze wel zien dat je zelf niet eens wat discipline hebt en waarom zouden zij die dan wel moeten opbrengen?"

door rob peters

De fraudeur

Sander heeft de kluit belazerd en moet nu gaan brommen.

Acht maanden lang, zonder korting.

Hij was een vermogend zakenman, maar speelde de armoedzaaier.

'Iedereen in de buurt trekt toch van de sociale dienst zonder te betalen,' gromt hij tussen zijn snorharen.

Bijna 51.000 gulden streek Sander op aan extra penningen.

Gewoon door Mien, zijn wettige echtgenote wettelijk aan de deur te zetten en via de achterdeur weer onwettig in de echtelijke sponde te loodsen.

Mien zelf hield aan de vreedzame transactie ook een klein ton uit de gemeenschapsruif over.

Uiteraard moet het tweetal de hele som terugbetalen.

De razzia's van sociale diensten, het doorlichten van bestanden en het natrekken van tips hebben zo links en rechts veel succes.

Steeds meer steuntrekkers lopen tegen de lamp.

Sander had wel dubbele pech.

Hij werd door de Zwitserse politie met 220.000 gulden op de achterbank van zijn toch alleszins riant autootje aangehouden.

De Zwitsers zijn normaal niet zo nieuwsgierig als het om geld gaat, maar twee ton op de achterbank komt ook daar niet zo vaak voor.

Navraag in Venlo bracht aan het licht dat Sander een inkomen op de bestaansgrens zou moeten genieten.

Steunfraude was juist op dat moment in dit land een hot poltiek item.

Het vervolg van dit drama in de notendop laat zich raden.

Sander was als een haas weer terug in Nederland.

Ditmaal wel gratis, op staatskosten.

De rechtbank verdaagde eenmaal de behandeling.

Bij het verlaten van de rechtzaal zou Sander toen ook nog even een sociaal ambtenaar met de meest vreselijke ziektes hebben bedreigd.

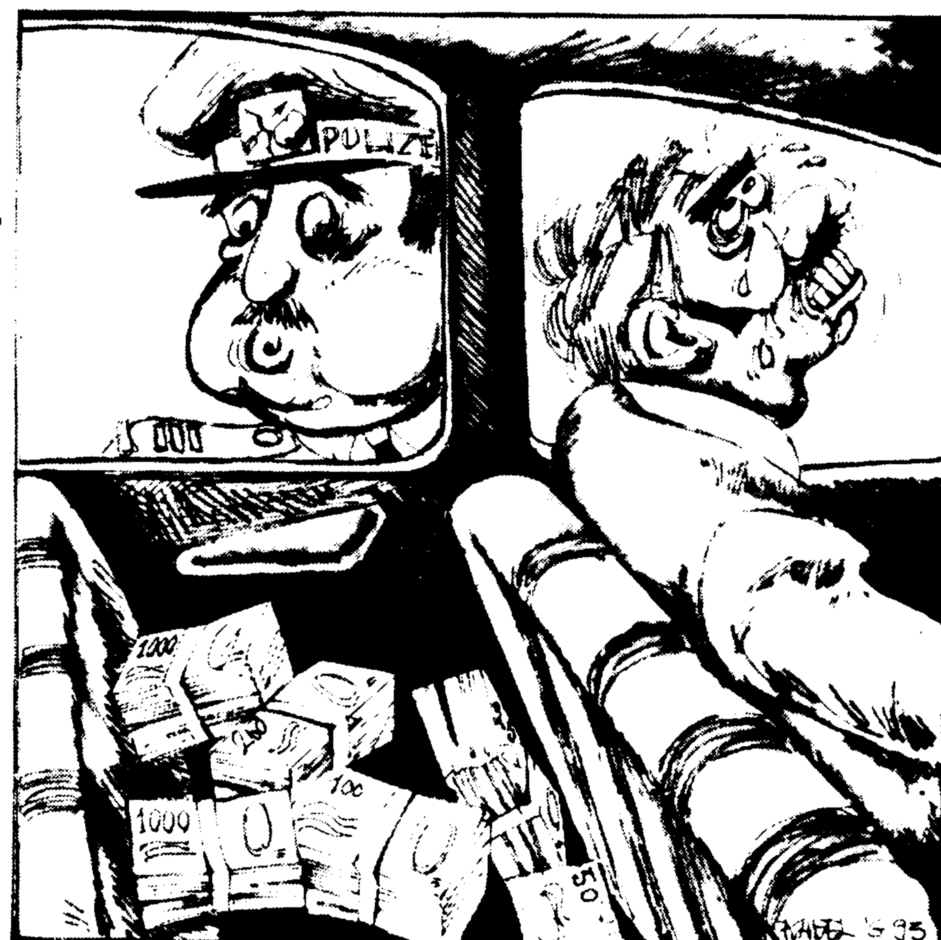
De ambtenaar diende een klacht in maar de rechters lieten die zaak maar zitten.

Er was weinig bewijs en bovendien is iemand die uit de beklaagdenbank komt wel eens wat emotioneel.

Sander heeft er verder weinig aan.

Hij moet terugbetalen tot hij scheel ziet.

'Zo kom ik nog in de bijstand terecht,' huilt hij bijna.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 42 Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196596 fax: 072-196484

WADDENEILANDEN

AMELAND en TERSCHELLING t.h. mobiele bungalows en stacaravans, 2 slaapk., voll. inger. Vrij na 4/9. Sta-car's na 11/9 v.a. ƒ 225,- p.w. Inl: 05180-1206 niet op zond.

TERSCHELLING, te huur comfortable appartementen geschikt t/m 4 pers. Rustig gelegen in Oosterend. Vrij van 27/8 tot 10/9 en na 17/9. Inl./folder: 05620-9099.

Terschelling: direct gel. aan de rand van bos en duin ***Hotel-Café-Rest. BORNHOLM. Alle kamers v.v. eigen terras, d.t. of b.d.t., ktv en tel. Inl. 05620-2266.

TERSCHELLING/AMELAND. Te huur chalets + luxe stacaravans, voll. ing. ktv. Vrij na 4/9. 05180-1581

TEXEL, BELEEF 'T NU

Boek nu een lekker weekend of midweekje weg naar een heerlijk Waddeneiland in een luxe 5***** appartement midden in de bossen vlakbij zee en strand.

Bel Residentie Californië 02220-16626

Terschelling 'PANORAMA WEST' bungalows en app. te huur in de duinen v. West-Terschelling. Vrij na 18 sept. en herfstvak. Inl: G. Bergsma-Steenhuizen, 05620-3040.

Een dagje uit op Vlieland!

Voor slechts ƒ 42,- p.p. Kinderen ƒ 29,- incl. bootkaart, 1 dag fietshuur en een lunchbon van ƒ 10,-

Gewoon kopen bij

Rederij Doeksen in Harlingen!

Geldig van maandag t/m donderdag.

Vertrek: Harlingen 9.20 uur. Vlieland 16.45 uur

een paar dagen in de natuur

TERSCHELLING ƒ 147,-

najaarsarrangementen in hotels en pensions 4 dagen / 3 nachten vanaf ƒ 147,- per persoon,

(inclusief bootretour en taxi-vervoer naar hotel en pension. Uitgebreid informatiepakket)

De arrangementen zijn geldig van 27 augustus 1993 tot 1 november 1993

voor informatie

vvv terschelling 05620-3000

NATIONAAL LANDSCHAP TERSCHELLING

Terschelling, eiland m. bredde stranden, bos en duin Pension De Holland gel. a/d haven. L/O v.a. ƒ 37,50 HP v.a. ƒ 62,50. 05620-2302.

Kamperen op Terschelling Huur 'n tent! PRIMAKAMP 05620-8583.

Na 20 augustus luxe bungalows te huur. 05191-54052 fax 54333.

RDP Vakantie & Recreatie

is Nederlands grootste dagbladcombinatie. Via een betaalde oplage van 1.322.963 exemplaren bereikt u 3,3 miljoen reislustige Nederlanders.

GRONINGEN

ONTDEK GRONINGEN NIEUW MARTINI HOTEL arrangement 2 n. ƒ 145,- + extra's. Info: 050-252040.

GRONINGEN

VILLAPARK WEDDERMEER. Uniek zwemmen, vissen, surfen, kanovaren, tennis enz, enz... Vrij v.a. 13/8. Info ook over meerdere lokaties in Nederland, Hogenboom recreatie. Tel: 02977-45797

FRIESLAND

Hindeloopen, UW VAK. DIRECT AAN HET YSSELMEER! Te huur 6 pers. woonarken, ideaal voor watersporters. Ook kanoverhuur. Info: BADPAVILJOEN, tel. 05142-1400.

Vakantiehuisjes, 4 pers. a/h viswater/strand. Vrij na 14/8. Lemmer 05146-5180

DRENTHE

BUNGALOWPARK NUILERVELD-PESSE, ANWB-erkend Luxe bung's t.h. Vraag kl.folder: 020-6459541 of 6413940.

HUNZEDAL BORGER:

EEN HOOGTEPUNT OP DE DRENTSE HONDSRUG. Bij ons kunt u VANAF 20 AUGUSTUS nog een vakantie boeken. In een luxe 5***** bungalow of op een ruime kampeerplaats op de camping. Ideale uitgangspunt voor uw wandel- en fietstochten. Subtropisch zwembad met buitenbad. Veel andere voorzieningen: o.a. sauna, zonnestudio's, restaurant en midgetgolfbaan. Info en folder: 05998-34698. Pb. 77, 9530 AB Borger

H.C.R. Hotel Adolfs

Unieke arr. HP v.a. ƒ 172,- Bel voor info. 05999-12204.

"HOOR DE STILTE" Op bungalowpark Lanka Ruinen-rust-Ruimte Info/folder: 05281-1321.

*** Pension Nathalia ***

GEZELLIG, GASTVRIJ. BORGER, tel.: 05998-34791.

RDP Vakantie & Recreatie biedt u een goede landelijke spreiding.

OVERIJSSEL

Omg. OMMEN luxe vrijst. st. recr. bung. bij bos, speelt. 2/3 slk. KTV CV. Vrij na 28/8 v.a. ƒ 370,-/wk 074-664360

OMMEN ingerichte stacaravan's op vakantiecentrum Besthmenerberg in de bossen met overdekt zwemb. Vrij na 4/9 ƒ 145,- p.w. Herfstvak. week ƒ 295,- Inl: 05274-1267

BUNGALOWPARK 'T REGGEHUUS. Oase van rust in de bossen 800 m v/h bruisende centrum van Ommen. Vrij v.a. 13/8. Info ook over meerdere lokaties in Nederland, Hogenboom recreatie. Tel: 02977-45797

HOLTEN vak.oord 'De Lindenberg' T.h. nog enkele vrijst. bungalows in de periode 27-8 tot 3-9 of na 17-9. Hier geldt 50+ korting. K.t.v., verw. zwemb., speeltuin, rec.team, midgetgolf, kantine met biljart enz. aanwezig. Vr. gr. folder, postbus 7, 7450 AA Holten tel. 05483-61364.

Recreatiepark "BAVELDS DENNEN" nabij Ootmarsum. T.h. luxe bungalows met overdekt zwembad, sauna, tennisb., viswater en vele recreatiemog. 05413-52625.

Hotel-Restaurant „'t WAPEN VAN OOTMARSUM" Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer. Tel.: 05419-91500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar.

--N.S. TIP--

Met Railrunner supervoordelig naar Ponypark Slagharen, een wereld van Plezier

GELDERLAND

BEEKBERGEN. Gez. fam. hotel, mod. kamers douche/toilet, ktv, tel., prima keuken, dichtbij bos en zwembad. H.P v.a. 50,- p.p. Info. Hotel De Zwaan*** Tel. 05766-1393.

ERMELO. Te huur zeer luxe en moderne VAKANTIE-BUNGALOWS op nieuw park, ook comf. bungalows op buitengewoon prachtig natuurpark. Nog enkele bungalows vrij v.a. 20 aug. Tel. 08380-51120.

Veluwe/Vaassen 'De Bosrand' mooie kampeerpl. v.a. 14/8. Luxe appartementen, v.a. 20/8. overd. zwembad, fietsverh., midgetgolf, recr.programma etc. 05788-1343.

Nostalgisch Hotel/Rest. "De Wolfsberg"

Schitterend gelegen in de bossen met uniek uitzicht. Speciale arr. v.a. 3 dagen. Info./folder 08891-71327.

*** Hotel Restaurant "DE LOCHEMSE BERG" Schitterend gelegen in het Gelderse land temidden van natuurgebieden die zich lenen voor adembenemende fiets- of wandeltochten. Een folder ligt voor u klaar! Lochemseweg 42, 7244 RS Lochem. Tel. 05730-51377.

NOORD-HOLLAND

ST. MAARTENSZEE, bungalows/appartementen nabij zee en subtropisch zwemparadijs. Inl. 02246-1596.

BUNGALOW. ST. Maartenszee, GRATIS zwemparadijs Ook voor weekend, midweek. Vrij na 3/9. Tel.02246-3109

T.h. 4-6 pers. stacar. op Camp. red. dicht bij bos, zee, duin. Vrij na 14-8 en herfstvak. 075-283311/02260-12785

Bung's in St. Maartenszee onder de duinen, sfeervol ingericht, na 21 aug. en herfstvak. vrij. Inl. 02246-1500.

Medemblik aan IJsselmeer nieuw vak.won. 02274-2351

WIJK AAN ZEE, app. 2-4 pers., 300 m. van zee, aug/sept. vrij. Inl. 02517-5956.

PENSION OPPERDOES 3 km v.a. het IJsselmeer L/O ƒ 35 p.p. 02274-5082.

KAMPEREN BIJ DE BOER, bij schapen. Wij hebben nog pl. vrij, tegen een vriendenprijs. Tevens een 2 à 3 pers. voll. ingerichte caravan t.h. à ƒ 235,- p.w. all-in. Inl. 02240-14776.

ZUID-HOLLAND

Noordwijk a/zee HOTEL DE GOLF**, gezellig fam. hotel, 2 min. lopen v.h. strand, één wk geheel verzorgd v.a. ƒ 367,- p.p.p.wk. Bel. Fam. van Beelen Tel. 01719-12535.

ZOMER-ARRANGEMENT

8 dagen hotel slechts ƒ 375,- p.p.

In rustig, landelijk gelegen 3-sterren hotel bij Brasemermeer en Kagerplassen, midden in de bruisende "Randstad Holland" met vele attracties onder handbereik, op 2 km van A4, 7 km van Leiden, 15 km van de kust en 20 autominuten van Amsterdam en Den Haag. Prijs incl. 7 x overnachting in gezellige 3-sterren kamer met douche/wc, TV en minibar, 1 x welkomstdrankje, 7 x driegangendiner, 7 x uitgebreid ontbijtbuffet. Kinderen t/m 11 jaar ƒ 25,- per nacht. korter of langer verblijf mogelijk. (PRIJS VOOR EEN 3-DAAGS ARR. ƒ 110,- HP). Parkeergelegenheid op binnenplaats van hotel. (Ook reserv. tot 20 dec. als HERFSTARR. mogelijk) Reserveringen: Tel. 01712-8000/8956, Fax: 2222.

HOTEL RIJNLAND*HOOGMADE**

(lid, Familie hotels) kerkstraat 37, 2355 AE Hoogmade.

ZO UIT DE TENT, ZO IN DE TROPEN

Op de fantastische Duinrell camping in Wassenaar is nog plaats. U heeft dan een hoge korting op het tropische Tikibad (en het weer speelt daar geen rol). Daarbij heeft u gratis toegang tot het attraktiepark Duinrell met een veel extra evenementen, zoals bijvoorbeeld de verbazingwekkende Choq Magic Show van illusionist Hans Klok. U gelooft uw ogen niet!!!

DOE DE DUINRELL CAMPING daar kikker je van op

Duinrell 1, 2242 JP Wassenaar, Tel: 01751-19314.

HOTEL DE BRANDING 3 min. v.h. strand. Geh. verzorgde vak. v.a. ƒ 290,- p.p. p.w. Invalidenlift aanw. Info Fam. Scholten 01719-12425 NOORDWIJK AAN ZEE.

NOORD-BRABANT

Boerderij "Boschhoeve" Ruiterkamp, caravans, huisjes, mini-camping, rijpaarden. Alle schoolvak. Fam.reunies. 04959-2356.

NOORD-BRABANT

6000 m²

Overdekte Recreatie

Waaronder: Subtropisch-zwemparadijs, sport- en spelruimtes en tennisbanen. Reserveringen voor de periode na 13/8/'93 nog mogelijk. Vraag vandaag onze schitterende KLEUREN-BROCHURE aan en overtuig u zelf van de naam die wij hebben opgebouwd.

"DE KINDERCAMPING BIJ UITSTEK" Camping "de Paal"

De Paaldreef 14, 5571 TN Bergeyk. Tel.: 04975-71977. 5***** 5 vlaggen.

T.h. op RECR. CENTR. SOMEREN onder Eindhoven: 6-pers. bung's en stacar's + losse pl. manege + stalling en les. speelt, midgetgolf en kant. aanw. 04926 1216.

ZEELAND

HAAMSTEDE DE ZONZIJDE VAN ZEELAND, Bos, strand en duinen. Vanaf 21-aug. 6 pers. vak. woningen en 3 slpk. en 4 pers. stacaravans vrij. Inl 01115-1325

BOEK NU EEN SUBTROPISCHE HOTELVAKANTIE IN ZEELAND! Nu met EXTRA GRATIS overnachting als u voor tenminste 2 nachten boekt. Voor slechts ƒ 55,- p.p. p.n. incl. uitgebreid ontbijtbuffet en GRATIS toegang tot subtropisch zwemparadijs SCHELDORADO. Boek nu subtropische ***hotelvakantie bij het Roosevelt hotel: 01150-96660.

Gem. Hulst. O.Z-Vlaanderen nieuw hotel** 3 overn., HP ƒ 195 p.p., 2 pers. k., fiets gratis, 01143-5222

21-28/8: de laatste vak.won. in Vlissingen slechts ƒ 599,- /ƒ 699,-. Tel. 01184-11048.

LIMBURG

HULSBERG Hotel/Pension van SOMEREN. Kamers met do/wc. Gezellige bar, biljart, speelt., terras, eigen parkeerpl., fiets aanw., 2 km van Valkenburg. Inl. 04405-1646

Luxe vakantiebungalows

Uw luxe 3- of 5- sterren bungalow op het "schoenste plekske" van Zuid-Limburg met "5-STERREN"-VOORZIENINGEN, w.o. subtropisch zwembad etc.

Er is weer plaats vanaf 20 augustus!

Vraag ook naar onze all-in arrangementen waarbij 50-plussers 20% korting genieten. Tevens voordelige weekend- en midweek-arrangementen.

Vakantiecentrum Schin op Geul

Bel 04459-1400 voor alle info en gratis folder.

Valkenburg "BERGZICHT"*** Gezell. 2 pers. app. bosr. omg. 300 m. van centr. Voor inl. of fold. 04406-12119.

CAMPING MOOI BEMELEN Gelegen tussen Valkenburg en Maastricht. Nog plaatsen vrij vanaf 7 aug. 1993. Bungalow en caravan verhuur vrij vanaf 13 aug. Inl. 04407-1321 b.g.g. 2327.

VALKENBURG, t.h. vakantiebungalows rustig gelegen op prive terrein in bosrijke omgeving en 10 min. te voet van centrum vrij na 14/8, voor informatie 05964-2774

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon 1 week HP Kamer/douche/toilet voor 2 pers. ƒ 825,-. Vr. onze folder 04459-1518.

Slenaken, Hotel LA BONNE AUBERGE in het mooie Zuid-Limburgse heuvelland a/h riviertje de Gulp. Heeft nog kamers vrij! Nu met 10% korting. Bel snel 04457-3541.

In ZUID - LIMBURG, 2 - 23 pers. app. te huur in verbouwde Boerderij, voorzien van alle comfort. Tel. 045-443296.

GEZONDHEIDSARR. IN HOTEL ROOLAND ARCEN OF HET GLOEDNIEUWE HOTEL ASTERIA IN VENRAY: 2 overn., 2 x ontbijt, 2 drie-gangendiners en 2 uren relaxen in de weldaad van 35° mineraalwater v.h. kuuroord Thermaalbad Arcen. v.a. ƒ 192,50 p.p. Kamers met dou/wc/tv en telef. Beschermde parkeerplaats, nabij Kasteeltuinen. Gratis kl folder 04703-2121 (Rooland), of 04780-11466 (Asteria)

GEM. LANDGRAAF, HOTEL OVERSTE HOF*** Gel. in het natuurgebied Strijthagen. Fac.: tennis, midgetgolf, forelvijvers. Kamers v.v. douche, wc, tv en telefoon. Midweekarrangement ƒ 360,- p.p. HP. Overste Hofweg 14, 6372 VG Landgraaf Tel. 045-320032

8-DAAGSE REIZEN VALKENBURG v.a. ƒ 515,-. Heen- en terugreis per touringcar, VP of HP, 3 bustochten. Kmrs.toilet en douche + toilet, zonder bus v.a. ƒ 390,- p.p. Alléén 3 bust. v.a. ƒ 465,- App. 2-6 pers. v.a. ƒ 500,- pw. gratis folder: 3***hotel/pension Spronck, Spoorlaan 39, 6301 GB Valkenburg. Tel. 04406-13017.

" CAMPING DE LEISTERT TE ROGGEL "

Heeft alles in huis voor een zonnige vakantie, ook als het weer even tegen zit. Overdekte waterrekreatie (29 c.) en verw. buitenbaden, roeivijver, grote speeltuin, kinderboerderij, sportcentrum, tennishal, uitgebr. aktiviteitenprogr. Ook stacaravanverhuur. Info. 04749-3030.

VALKENBURG Hotel à Campo, geheel gerenoveerde kamers v.a. ƒ 37,50,- p.p. incl. ontbijt Tel. 04406-12455.

VAALS Hoeve "DE LINDE" comf. inger. huisjes 4-6 pers. Peeters, 04956-2245.

WATERSPORT

ZEIL-, SKI- EN SURFSCHOOL DE KAAG weekcurs. in- en extern jeugdopl. v.a. 8 jr. Tel 02524-4333

ACTIEVE VAKANTIES

PROTENNIS Nederland Tennis/trainingsvakanties in Duitsland, Italië en Oostenrijk. Bel voor info. 02246-3500.

Avontuurlijke ZEIL- ZWERFTOCHTEN langs zonnige kusten en baaien van Sardinië. Heerlijk helder zwemwater. Bere bruin. 2 weken al v.a. ƒ 450,-. AMFIBIE TREKS 015-623683.

ACTION ADVENTURES Kayak/wandel/klim/ATB etc. kl.brochure:073-570679

JONGERENVAKANTIES

Kamp Alberik, THE CANADIAN ADVENTURE unieke vak. in N.Brabant 6 t/m 17 jr. folder: 045-230406

BELGIË / LUXEMBURG

TE HUUR: Belg. Ardennen, Voll. inger. appartem. + luxe 12-pers. villa. 09.32.86211692 of 09.352.849066 (Ned.spr.)

VAKANTIE IN DE ARDENNEN T.H vak. app. 4 tot 5 pers. pr. per wk v.a ƒ 324,-, Weekend/midwk v.a. ƒ 190,-. Folder en info. Country Club Benelux 4720 Lacalamine (Belgie) Tel. 09-3287659702 Ned. spr.

STA-CARAVANS te huur in de Ardennen, al vanaf ƒ 200,- per week all-in. Vrij na 28-8. Inlichtingen: 04459-1598.

ARDENNEN. Voll.ing. bung. in pracht. geb. ƒ 545,- pw. all in, na 28-8 05160-13466.

FRANKRIJK

JONGEREN-CAMPINGS Busr. + Tent a/h strand BREAK AWAY 033-618600.

FRANKRIJK

NU LAST MINUTE KORTING ƒ 100,- p.w.

Kamperen in onze luxueus inger. bung.tenten op één v.d. mooiste campings a.d. Franse Westkust; vrij va 11-8 Vlakbij zee. PALMARES TENTVAKANTIES 05753-1048.

INTERTENT

Verhuurt compleet inger. tenten op 3 + 4* campings met surf-/kano-mog. Bel voor info. (ook op zat.) 05115-43912.

SEPTEMBER/HERFSTVAKANTIE Goede vak.won. en gîtes, veel mooie streken. Aantr. prijzen, gratis gids SEJOUR EN FRANCE 085-257800 SGR.

LAST MINUTE KAMPEERVAKANTIES Nog enkele luxe bung.tenten en caravans in aug./sept. op fraaie campings inkl. gratis surfplank. EUROSPORVAC: 078-414562.

NOG TE HUUR: Enkele villa's op het Parc 'Chateau Cazaleres' in Zuid Frankrijk. Voor meer informatie: zie 'Vrij-Uit' gids pagina 274. Voor reserveringen: Vrij-Uit in Badhoevedorp of uw reisbureau.

COTE D'AZUR. Baai van St. Tropez t.h. nieuwe stacaravans op **** camping, groot zwemb., 900 m. va. strand en in FREJUS stacar's op **** camping met zwemb. tennis. Alle car's eigen do/wc. Gr. folder Carazur 077-517117

DUITSLAND

Sauerland, Hotel WALSBACHTAL te Züschen/Winterberg, Nederlands sprekend personeel, mooie ligging. Vraag om infopakket 09-49-2981-1780.

DUITSLAND

NEDERLANDS HOTEL

In het mooie Sauerland

ZUM HESBORNER KUCKUCK (18 km van Winterberg) Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Nodigen wij ook u uit een plezierige ontspannende vakantie bij ons door te brengen! 7 dgn. v.a. DM 420,- HP incl. keuzemenu, ontb.-saladebuffet. Hoge kind.kort. Oelfestr. 22 D59969 Hallenberg/Hesborn. Tel.: 09-49.2984.475. Ned. gespr. Fax 573.

SHOW

8 verschillende shows o.a. grote goochelshow in het Wintergarten-Variété met tijgers en leeuwen, Aquatheater, 3-D-Bioscoop, Western Saloon.

SPANNING

Maak een opwindende rit in het Space Center, de Grand Canyonbaan of de wildwaterbanen. Raak onder de indruk van de dinosaurussen.

SMULLEN

Vier internationale restaurants, snackbars en picknickplaatsen – PHANTASIALAND voor ieders smaak.

Info-Tel 01180 23456

Phantasialand

het Land van de onbegrensde mogelijkheden in Brühl bij Keulen

Brühl bij Keulen · Berggeiststraße – van 1 april tot 31 oktober dagelijks geopend van 9 tot 18 uur. Gemakkelijk te bereiken via de autobaan 553, direkt gelegen aan de B 51

Hotel-reserveringsservice 09 49 22 32 44061

BOPPARD, HOTEL L'EUROPE*** Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kamers met do./wc/telef./ktv met RTL-4. HP v.a. DM 48,- p.p.p.d. v.a. 7 nachten. Nieuw nu ook ons Hotel Bergschlösschen in het groen, alle kamers met do./wc/ktv/RTL-4. Kamer met ontbijt v.a. DM 33,- p.p.p.n. v.a. 7 nachten. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder:

HOTEL L'EUROPE***

Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard.

Tel. 09-496742-8020 Fax. 802802. Fam. A. Potharst.

Hotel Grossfeld

Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens

Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, minibar, telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei

Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 285,- p.p. Eveneens aantrekkelijke 3-daagse en 6-daagse arrangementen.

Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.

Hotel Grossfeld, Postbus 1268, 48443 Bad Bentheim, Duitsland

Bel 053-353246 (NL) of 09-49 5922828 (D) voor prospectus. Fax 09-49 59224349.

EGGEGEBIRGE/SAUERLAND T.h. bungalows v.a. 2 t/m 7 p. in rustig park. Ned. beheer. Wandel- of excursiegebied ca. 250 km v.a. Arnhem. Spec. korting in mei of sept. Info/doc. C. Hage 05753-2098.

HOCHSAUERLAND. Prima pensions en comf. vakantiewoningen. 05920-14113.

DUITSLAND, 5 persoons caravans te huur aan bergriviertje de Ahr, Quo Vadis 08345-1673

WINTERSPORT

Onze WINTERSPORTGIDS is uit! De meest complete en betaalbare wintersportreizen per bus en per auto, Groepskorting v.a. 10 personen. Bel voor gratis gids: Reisburo Joy Tours, tel. 070-3633939 lid SGR/ANVR.

SPANJE

GRATIS gids 10/17 dgn. Lloret htl** aug. va. ƒ 299 *** ƒ 399. Malgrat** ƒ 399 Calella** ƒ 449 Blanes ƒ 319. Sept/okt. hotels va. ƒ 289. Boosten Busreizen SGR 045-227777

Appartementen PICASSO BENIDORM

Het beste met de meeste service, OOK VOOR AUTOVAKANTIES. Vraag folder en prijslijst ma. t/m vr. 9.30-17.00 u. LISMAN 'PICASSO' 030-328212.

FREELINE (ANVR/SGR) Kampioentje!! Ook zat van die regen? Nog tijd om weg te gaan!! C.Brava, Salou, Benidorm, met die SuperFreelinebus vanaf elke eerstvolgende vr. en ma. Fijne hotels, gezellige prijzen. Altijd aanb., vaak hoge kinderkort. in onze hotels. Ook campinggreizen met eigen tent. Alleen de bus kan ook. Resp. ƒ 180/190/225, altijd ƒ 40,- toeslag Royal Class. Bel gauw gratis broch. + alle aanbied. 04970-16461 of 16461.

EENMALIGE SUPERSTUNT! 10-Daagse busreis naar SALOU, hotel OASIS PARK** basis VP, vertr. 27 aug. van ƒ 499,- vóór ƒ 389,-. CALELLA hotel GOYA 10 dgn. basis VP vertr. 30 aug. van ƒ 439,- vóór ƒ 299,-. Ook nog vertrekmogelijkheden naar hotels en app. op 13 + 16 + 20 en 23 aug. Toeslag Royal Class ƒ 50,-. Info bij uw ANVR of V & D Reisbureau of bel SNOEYINK BUSREIZEN 05413-53200 lid ANVR/SGR.

JONGEREN-CAMPINGS Busr. + Tent a/h strand BREAK AWAY 033-618600.

Rosas annul. villa/app. busret. CBS 04929-64555.

PORTUGAL

Najaar/winter/voorjaar ALGARVE:

4 weken naar de zon al v.a. ƒ 695,-; 8 wk. v.a. ƒ 845,-. Wekelijks vertrek v.a. 22 oktober Inkl. vliegreis transfer, reisleiding en appartement. Gratis brochure: PRIMAVERA REIZEN (lid SGR) 079-426350.

ITALIË

GARDAMEER Nog te huur: caravans v.a. 21 aug. 2 wkn. ƒ 650,- all in. PUBITAL 09-49.1715109570 Ned. gespr.

Prachtige busreizen naar VENETIE of FLORENCE en TOSCANE, 8 dagen v.a. ƒ 699, 10 dagen v.a. ƒ 899. Afwisselende 12-daagse rondreis langs ROME, FLORENCE en VENETIE slechts ƒ 1075! Ook binnenkort nog vertrek mogelijk! Gratis Reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 ANVR/SGR.

DENEMARKEN

VOORDELIG - RECHTSTREEKS RESERVEREN BIJ D.F.B. ONBETWIST DE DENEMARKEN SPECIALIST

VRAAG NU HET INFOPAKKET

SGR

★ Keuze uit 25.000 VAKANTIEWONINGEN
★ Meer dan 100 HOTELS
★ Bij SPECIALE MINIVAKANTIE INTERSCAN 50% korting op kaarten voor LEGOLAND

Wij reserveren gratis - Zonder administratiekosten

DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO Hoofdweg 99 - 9681 AC MIDWOLDA Telefoon 05975-1416

POLEN

Met PERFECT naar POLEN! Busreizen van en naar 13 steden, wekelijks makkelijk en comfortabel. 03403-77996

GRIEKENLAND

Ook in september en oktober schijnt de zon op CORFU en SAMOS. Appartementen en pensions evt. ook campingvlucht. Vraag de gratis brochure. ROSS 05908-10019 lid SGR.

CYPRUS

CYPRUS, eiland van zon en liefde, 3*hotels, 8 dgn. L/O incl. vlucht, transfers en hotel v.a. ƒ 1265 p.p., kind. tot 12 jr. ƒ 330 korting, verl. mog. Vraag uw reisbureau of bel POLYPLAN REIZEN. 020-6575657, SGR/ANVR.

MALTA

MOOIE app. 8 dgn ƒ 795 Duiken CMAS-cursus AEROTRAVEL 043-640440

TSJECHIË / SLOWAKIJE

Vak.huizen m. zwemb/sauna va. ƒ 395,-. 020-6810906

PRAAG pension B.o.B L/O v.a. ƒ 30,-. 02290-39762

TSJECHIË / SLOWAKIJE

PRAAG 8 dgn. bus, prima hotel LO ƒ 350,-. Buspendel ƒ 200,-. Vliegretour ƒ 450,-. Verhuur vak.-woningen. MEVO REIZEN Holten 05725-1547.

PRAAG is onze specialiteit. Wekel. vertr. woensd. + zat. met touringcar. AANBIEDING: 6 dgn. va. ƒ 299,-, 7 dgn. va. ƒ 349,- incl. excursies en CONCERT; 10 dgn. Praag, Z.-Bohemen en Reuzengebergte. Vr. de gratis brochure bij MCeT, 04406-14142. Tevens voor bedrijven, scholen en verenigingen organiseren wij uw reizen op maat.

Wekelijks 4 verschillende busreizen naar PRAAG v.a. ƒ 349 tot ƒ 825! Bijvoorbeeld: 7-daagse busreis naar ons eigen ***SRC-hotel Carol incl. excursies en halfpension ƒ 749. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 ANVR/SGR.

ROEMENIË

KUURREIS Zwarte Zee, vertr. 24-9, SUPERAANBIEDING 3 wk ƒ 1195,-. Geen toesl. 1 pers.kmr. Ook andere vertrekdata. BOEKAREST: voordelige vliegreizen, hotels, autohuur. KOTT REIZEN SGR 020-6421650/6427333.

HONGARIJE

BUDAPEST, 7-daagse busreis va. ƒ 399. Nog vertrek mogelijk op 21/8, 4/9, 18/9 en in okt. 8-Daagse verzorgde excursiereis va. ƒ 699. Vertrek in sept. en okt. Rondreis langs Budapest, Eger en het Balatonmeer, 10 dgn ƒ 899. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale: 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 lid ANVR/SGR.

T.h. 1200 vak.woningen. MEVO REIZEN 05725-1547.

Adverteren via RDP is kostenbesparend.

TURKIJE

Avontuurlijke rondreis West-Turkije 22 dgn. ƒ 1595,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Vertrek 23-9. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

ZONNIGE VAK. 1 wk ƒ 750, fly/drive 895, duiken CMAS AEROTRAVEL 043-640440

RUSLAND

ST.PETERSBURG en Scandinavië, prachtige 10-daagse BUSRONDREIS nog altijd voor slechts ƒ 1199. Vertrek 10 sept. en 1 okt. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 lid ANVR/SGR.

EGYPTE

Avontuurlijke rondreis EGYPTE 15-22 dgn. v.a. ƒ 1495,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Egypte reizen nu ƒ 100,- KORTING! Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

DIV. BUITENLAND

+ EUROTENTS +

Razendvoordelige jongerenbusreizen incl. camping naar Spanje, Frankrijk, Italië, Hongarije en Tsjechië al vanaf ƒ 269,-

BIZZ TRAVEL: 050-144255 (lid SGR)

CARAVANS / CAMPERS

T.h. Mobilvetta Kampeerauto's. Nu nog enkele mogelijkheden v.a. eind aug. KAV Autoverhuur, tel. 020-6969730

Bij THEO STET B.V. 1994 modellen hobby-caravans geh. compl. met zeer grote kortingen. Tel. 02207-18088

CRUISES

GELUKKIG..!!

Wordt u pas op onze zonnige

DROOMCRUISE

elke do. t/m okt. met ms 'SUN' naar de

GRIEKSE EILANDEN

8 fantastische dgn. incl. volpension en vlucht v.a.

ƒ 1.111,-

bel snel voor info, folder res., ook za/zo

EUROCRUISES 043-250808/251999.

Verrassende resultaten onderzoek in bassins Dolfinarium

Bruinvis kan leven redden van half miljoen dolfijnen

Het wetenschappelijk onderzoek aan de eerder dit jaar op Ameland gestrande bruinvis 'Frank' in het zeedierenpark Dolfinarium in Harderwijk heeft volgens bioloog ir. Ron Kastelein van de onderzoeksafdeling verrassende resultaten opgeleverd.

Het nu ruim een jaar oude mannetje, de enige bruinvis ter wereld die in een opvangcentrum te zien is, is geheel hersteld van zijn destijds opgelopen verwondingen. Hij zwemt speels als een jonge puber rond in het bassin van 'Fort Heerewich'.
Samen met ing. W. Verboom van de akoestische dienst van TNO en met behulp van dr. Tomonari Akamatsu van het Japanse visserij-instituut bestudeerde de Harderwijkse onderzoeker het sonarsysteem van de bruinvis. Gebleken is dat dit zeezoogdier, de kleinste van de walvisachtigen, zijn 'scanner' tijdens het zwemmen op een laag pitje houdt.
Als de bruinvis een levend voorwerp – een soortgenoot, vrouwtje, vijand of prooi – nader wil onderzoeken, neemt de frequentie van de geproduceerde geluidsgolven enorm toe. Het zeedier gebruikt zijn sonar zelfs tijdens de laatste vijftig centimeter vóór hij een vis vangt. Biologen namen tot nu toe aan dat de bruinvis, evenals alle andere dolfijnen, tijdens het laatste stukje van zijn rooftocht de ogen gebruikt om zijn prooi te kunnen grijpen. De sonar zou op zo'n kleine afstand geen nut meer hebben.

Doordat de bruinvis zijn sonarsysteem niet de gehele dag ingeschakeld heeft, is het volgens Ron Kastelein waarschijnlijk dat deze dieren vaak in visnetten verstrikt raken. De dolfijnen kunnen dan niet meer boven water komen om adem te halen en verdrinken dan.

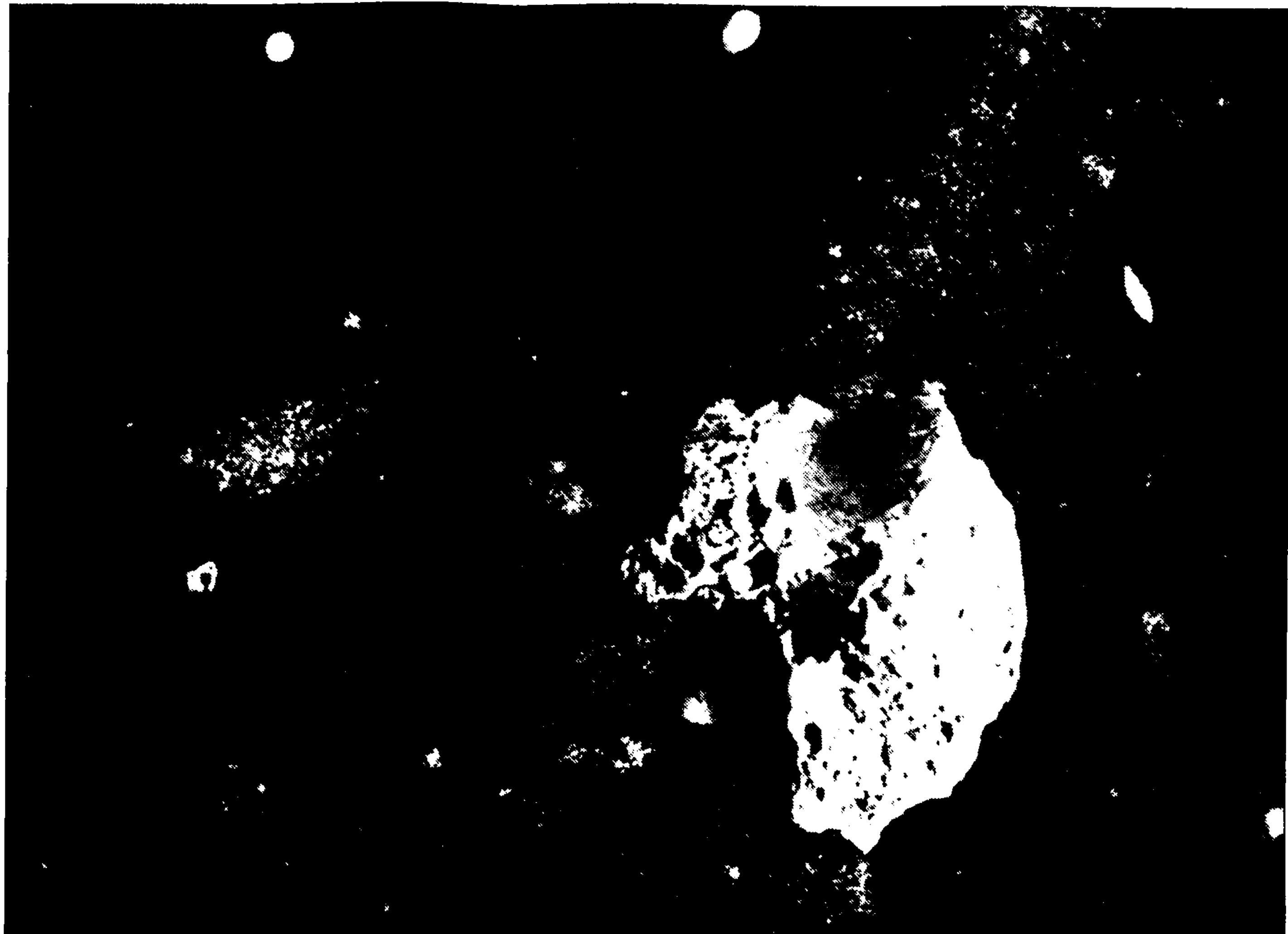
De bioloog wil met Frank nooit eerder uitgevoerde, maar wel veilige proeven nemen om te zien hoe een bruinvis in een visnet verstrikt raakt. „Daarmee hoop ik een antwoord te krijgen op de vraag hoe visnetten moeten worden gemaakt om deze beschermde diersoort en andere zeezoogdieren van een wisse dood te redden." Jaarlijks komen over de gehele wereld 500.000 dolfijnen in visnetten om het leven.

Rampenteam Nasa richt argusogen op ronddolende planetoïden

Aarde bekogeld met stenen van kosmische bergketens

DOOR BEN APELDOORN

Amerikaanse astronomen zijn erin geslaagd de oorsprong te achterhalen van een bepaalde categorie meteorieten, kosmische stenen die gedurende de laatste (tien)duizenden jaren op aarde zijn terechtgekomen. Daarmee lijkt een theorie te zijn bewezen die al een hele tijd als vanzelfsprekend werd aangenomen: meteorieten zijn afkomstig uit de stenengordel die tussen de banen van de planeten Mars en Jupiter is te vinden. Die planetoïdengordel is een verzameling van ontelbare rotsblokken in allerlei afmetingen.

● *In de ruimte rondzwevende, kilometers grote rotsblokken (planetoïden) botsen vroeg of laat tegen elkaar of tegen planeten.* Foto: GPD

Vroeger werd gedacht aan de restanten van een uiteengespatte planeet; nu denkt men dat het materie is die zich in de begintijd van het zonnestelsel niet tot een echt grote planeet heeft kunnen verdichten. De theorie van de 'verloren planeet' wint, als gevolg van intensief onderzoek aan planetoïden, de laatste tijd trouwens weer wat meer terrein.

De grootste brokken kunnen doorgaan voor kleine manen en de kleinst bekende zijn toch nog altijd kilometers groot. Nóg kleinere worden alleen bij toeval opgemerkt wanneer ze relatief 'dicht' in de buurt van de aarde komen. Gedurende de laatste jaren worden er steeds meer van deze 'aardscheerders' gevonden, vooral omdat sommige wetenschappelijke instituten, met name die in de Verenigde Staten, geld hebben weten los te krijgen voor systematische zoekacties naar deze potentiële gevaren. Want de meeste van die aardscheerders zijn dan wel nauwelijks groter dan een paar honderd meter, als zo'n gevaarte in een dichtbevolkt gebied inslaat met een snelheid van 100.000 kilometer per uur, dan wordt een gebied zo groot als de stad Amsterdam met de grond gelijk gemaakt.

Het is zaak een dergelijke ramp zo vroeg mogelijk te kunnen zien 'aankomen' om nog tijdig maatregelen te kunnen treffen zoals lancering van één of enkele neutronenbommen om het object, zonder hem te versplinteren (wat nog veel meer sores zou geven), uit zijn oorspronkelijke baan te brengen. Dat is op dit moment een optie waar ondermeer de Amerikaanse Nasa serieus op studeert.

De eerste en tevens grootste planetoïde, Ceres (ongeveer 850 kilometer in middellijn), werd op 1 januari 1801 gevonden. Tegenwoordig zijn van ongeveer 3.500 planetoïden de precieze banen rond de zon min of meer bekend. Er worden elk jaar tientallen nieuwe ontdekt en zeker is dat datgene wat nu bekend is nog maar het topje van de spreekwoordelijke ijsberg is.

De derde planetoïde (in afmetingen) heet Vesta, een paar jaar na Ceres ontdekt. De geleerden weten al een kleine kwart eeuw, dankzij analyse van het door Vesta teruggekaatste zonlicht, dat dit ruim 500 kilometer grote steenmonster een oppervlak bestaande uit basalt heeft. Dat is op zich iets heel bijzonders, want basalt heeft een vulkanische oorsprong. Zo'n klein planeetje kan zelf geen vulkanisme ontwikkelen zoals wij dat hier op aarde kennen; het voorkomen van basalt op Vesta kan erop wijzen dat het een deel is geweest van een (vroeger) veel groter lichaam.

Ook sommige meteorieten bevatten basaltconcentraties. In enkele zeldzame gevallen zelfs van een dermate 'recente' leeftijd dat men vermoedt dat het materiaal afkomstig is van Mars en/of de maan, en daarvandaan in prehistorische tijden door kolossale inslagen werd weggeslingerd.

Er wordt al een tijdje gedacht aan een mogelijke relatie tussen de basalt-meteorieten en Vesta, maar het is dan de vraag hoe dat materiaal van de planetoïde, die in tegenstelling tot de 'aardscheerders' netjes in haar baan tussen Mars en Jupiter blijft, hier op aarde terecht kan komen. Daar menen de astronomen nu een antwoord op te hebben gevonden door het (zon)licht van Vesta en nog ruim honderd andere planetoïden, met banen ongeveer of vrijwel gelijk aan die van Vesta, aan een heel nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

De analyse van het door de steenklompen teruggekaatste zonlicht levert informatie op over samenstelling en structuur. Tien planetoïden blijken exact dezelfde kenmerken te vertonen als Vesta zelf. Variaties in de lichtregistraties van deze planetoïde leren verder dat het lichaam in ieder geval twee ongeveer honderd kilometer grote inslagkraters bezit; littekens van vroegere botsingen met andere steenklompen. De spectraalkenmerken van die littekens verschillen duidelijk met die van de rest van Vesta en komen precies overeen met enkele van de onderzochte, andere planetoïden.

De sterrenkundigen leiden uit die overeenkomsten af dat deze zes tot tien kilometer grote steenklompen de van Vesta afgeslagen 'splinters' moeten zijn die door de kracht van de botsingen ooit in banen terecht zijn gekomen van waaruit ze, door toedoen van de reuzenplaneet Jupiter, na één tot honderd miljoen jaar, hoe langer hoe meer in de richting van de zon werden 'gestuwd'. In die tijd botsten de splinters zelf ook weer met elkaar of met andere planetoïden waardoor steeds kleinere fragmenten ontstonden. In hun meer langgerekte banen snijden 'families' van die stukken en brokken op de lange duur ook de baan van de aarde die ze op gezette tijden 'opveegt'.

Omdat het om relatief grote brokken gaat, overleeft een deel ervan de vurige tocht door onze dampkring om pas hier op aarde – op zeebodems, ergens in de uitgestrekte ijswoestenij van Antarctica of 'gewoon' dwars door het dak van een huis – definitief tot rust te komen. Het zijn de goedkoopste boodschappers van de kosmos.

Eigenlijk is de cirkel dan weer rond: ze zijn onderdeeltje geworden van een andere planeet, maar dan een heel echte. Dat proces, het hier op aarde neervallen van stenen van kosmische bergen, zal tot het eind der tijden doorgaan. En soms komt zo'n berg zelf naar beneden...

Pestepidemieën eisten meer doden dan Tachtigjarige Oorlog

Zwarte rand van de Gouden Eeuw

DOOR FRANÇOISE LEDEBOER

AMSTERDAM – In het jaar 1602 stierven in Amsterdam 10.700 mensen aan de pest op een bevolking van naar schatting 50.000 zielen. In 1636 eiste de ziekte 17.193 slachtoffers, in 1664 telde de hoofdstad liefst 24.148 pestdoden.

Op de tentoonstelling 'De zwarte rand van de Gouden Eeuw' in de Amsterdamse Universiteitsbibliotheek wordt duidelijk dat deze pestepidemieën in enkele maanden meer doden veroorzaakten dan de hele Tachtigjarige Oorlog tegen de Spanjaarden. Builen- en longpest waren bovendien verschrikkelijke ziektes met verschijnselen die nog steeds doen huiveren van afschuw.

Paul Dijstelberge benadrukt in de catalogus dat de pest vooral slachtoffers maakte onder de laagste maatschappelijke klassen. Slechte hygiënische omstandigheden vormden een perfecte voedingsbodem voor de verspreiding van de kwaadaardige bacterie, al hadden de 17de-eeuwers natuurlijk geen enkel benul dat juist daar de oorzaak lag.
De pest is oorspronkelijk een ziekte van knaagdieren als prairiemarmotten en grondeekhoorns. Hun met de bacterie besmette vlooien kwamen terecht bij ratten. Het spreekt vanzelf dat de armen van vroeger eeuwen vaak gezelschap hadden van ratten zodat de verspreiding van de bacterie zeer gemakkelijk kon plaatsvinden simpelweg door overspringende vlooien. De 17de-eeuwers vonden vlooien bovendien maar een gering ongemak en zelfs nuttig omdat zij overtollig bloed zouden aftappen.

● *Een arts onderzoekt een pestlijder (houtsnede, 17de eeuw).* Foto: GPD

Dijstelberge geeft een levendige beschrijving van de ellende die de duizenden slachtoffers moesten meemaken eer zij werden verlost door de dood. Eenmaal gestoken door de besmette vlo van een rat, ontwikkelt de pest zich bij de slachtoffers met sneltreinvaart. Bij de builenvariant sterft het weefsel af op de plaats waar de vlo heeft gebeten. Daar ontstaat een zwarte puist. Het gif van de bacteriën veroorzaakt verder weefselversterf in ontstekingen van lymfeklieren en organen. Pijnlijke builen krijgen de grootte van een sinaasappel en er ontstaan puntvormige bloedingen op de huid en grote bloeduitstortingen. De koorts tast het zenuwstelsel aan en heeft hallucinaties, driftaanvallen en oncontroleerbare bewegingen van het lichaam tot gevolg.

Heeft de patiënt met builenpest nog een overlevingskans van twintig tot veertig procent, bij longpest is hij reddeloos verloren. Bij deze variant geeft de zieke bloed op en wordt het ademhalen moeilijk. Zijn gezicht wordt blauw, hij raakt in een coma en binnen drie dagen treedt de dood in.
Griezelig detail is bovendien het acute afsterven van weefsel dat bekendstaat onder de naam necrose. Ook dit verschijnsel beschrijft Dijstelberge realistisch: „Het pestgif tast de celwanden aan, met als gevolg dat het weefsel onmiddellijk verrottend in een stinkende pap.

Veel pestbeschrijvingen uit de zestiende en zeventiende eeuw vermelden dat de lijken van pestlijders niet stijf werden en dat, als men niet snel tot begraven overging, het vlees van de botten afdroop."

Uit de oude boeken op deze expositie blijkt dat artsen niets konden uitrichten, maar toch hun best deden. Aderlaten, het opensnijden van builen en het uitsnijden of uitbranden van puntbloedingen behoorden tot het gruwelijke repertoire aan standaardhandelingen. 'Zachte' heelmeesters probeerden met eigeel de builen zacht te laten worden zodat zij vanzelf zouden openbreken, maar er waren ook artsen die daar agressieve zuren voor gebruikten.

De Gouden Eeuwer Cats geeft in een van zijn gedichten een opsomming van de curieuze ingrediënten die in recepten werden gestopt: „Het oorzweet van een mens, de foetus van een varken, wordt tot een drank gekookt die wonderen moet werken, de drollen van een wolf, gemengd in Spaanse wijn, dat meent men voor koliek het best te zijn." En wat te denken van het advies van de arts Van Helmont om de levensgeest met stinkende stoffen zo diep mogelijk naar binnen te jagen zodat de ziekte geen vat zou krijgen? Daartoe werd het verstandig geacht elke morgen een aantal malen diep adem te halen boven het privaat.

De expositie over de pest in de Gouden Eeuw is aangevuld met boeken en prenten over het thema dodendansen uit de collectie van de 19de-eeuwer Th. Reichelt. Geraamtes met holle ogen wezen rijk en arm op de onontkoombare zeis van de Grote Gelijkmaker die de dood was en is. Het zijn prachtige uitgaven met een boodschap die uitstijgt boven het leed dat onze verre voorouders moesten ondergaan door een ziekte die hier gelukkig allang niet meer voorkomt.

De expositie 'De zwarte rand van de Gouden Eeuw' in de Universiteitsbibliotheek (Singel 425, Amsterdam) duurt tot en met 3 september. De openingstijden zijn van maandag tot en met vrijdag van 12 tot 16 uur.

wetenschap kort

Gezicht Jezus verdwijnt van laken

De rooms-katholieke kerk is bezorgd over de staat waarin de Heilige Zweetdoek verkeert, het laken dat het lijk van Jezus zou hebben bedekt toen hij van het kruis werd gehaald. De afdruk van het gezicht op het lijkkleed vervaagt langzaam. De Zweetdoek bevindt zich al sinds 1578 in een relikwie in de kathedraal van Turijn. Maria Grazia Siliato, hoofd van de Organisatie van Archeologen en Klassieke Oudheid in Rome, heeft verklaard dat „het gezicht verdwijnt, terwijl beestjes aan de stof knagen. Bovendien is al meer dan veertig procent van de bloedsporen verdwenen." Er wordt momenteel naarstig gezocht naar methoden om de Lijkwade van Turijn te conserveren. In 1988 werd op verzoek van de Turijnse kardinaal Anastasio Ballestero een serie proeven gedaan om de ouderdom van het lijkkleed te bepalen. De experts concludeerden dat het vlaslinnen laken typisch middeleeuws was. Russische wetenschappers hebben evenwel onlangs verzekerd dat het lijkkleed werd vervaardigd in de eerste eeuw na Christus.

Computers lezen gedachten

Type-diploma's worden overbodig en toetsenborden en 'muizen' kunnen aan de kant worden geschoven. De computers van de toekomst zullen direct door het menselijke brein bestuurd kunnen worden. Terwijl sommige onderzoekers zich bezighouden met de ontwikkeling van een computer die de menselijke stem kan begrijpen, gaan anderen nog een stapje verder: ze ontwikkelen een computer die gedachten kan lezen. Volgens onderzoeker Akira Hiraiwa, verbonden aan het Japanse telecommunicatiebedrijf NTT, zal het jaren duren voor het doel dat de wetenschappers voor ogen staat is bereikt, omdat het uiterst gecompliceerd is om de zwakke en complexe hersengolven te ontcijferen. De twee wetenschappers bestuderen de elektrische signalen die te maken hebben met gedachten en bewegingen van het lichaam. Zij hopen dat ze methodes kunnen ontwikkelen om deze signalen te kunnen gebruiken om machines te besturen. Hiraiwa heeft een computergestuurde robothand ontwikkeld (zie foto) die de bewegingen van de menselijke hand imiteert door de kleine zenuw-impulsen die via de hersenen aan de vingerspieren worden gegeven te analyseren. Deze signalen worden opgepakt door sensors ter grootte van een munt die bevestigd zijn aan de binnenkant van een horlogebandje. Van daaruit worden ze doorgestuurd naar de computer die de signalen voor iedere vinger afzonderlijk onderscheidt en de vingers van de robothand overeenkomstig instrueert.

Zwangere vrouwen sparen energie

Vrouwen die zwanger zijn of borstvoeding geven, woekeren met energie. De extra energie die nodig is tijdens zwangerschap en voeden, halen de vrouwen niet uit een efficiënter werkende stofwisseling. Wel is het zo dat voedende vrouwen meestal iets meer dan gebruikelijk eten en vaak wat afvallen. Bovendien doen ze het over het algemeen aanzienlijk kalmer aan dan ze gewoon waren, waardoor ze bijna voldoende energie kunnen sparen. De verschillen tussen de behoefte aan extra energie en activiteitenpatroon van individuele vrouwen zijn dermate groot dat het geen zin heeft algemene adviezen te geven over hoeveel te eten en hoe weinig te doen tijdens zwangerschap en borstvoeding. Die conclusie trekt Caroline Spaaij in haar proefschrift waarop zij is gepromoveerd aan de Landbouwuniversiteit Wageningen. Het moederschap kost van het begin af aan veel energie. Tijdens de zwangerschap is extra energie nodig voor de groei van moeder en kind en tijdens de borstvoeding voor de aanmaak van moedermelk. Uit eerder onderzoek was gebleken dat aanstaande moeders nauwelijks meer eten dan gewoonlijk. Spaaij vroeg zich dan ook af of hun stofwisseling zich misschien tijdelijk aanpaste, zodat het lichaam met dezelfde hoeveelheid voedsel meer zou kunnen doen.

Skelet zorgt voor sensatie

Bij opgravingen in de terp bij het Friese Wijnaldum is een compleet skelet aangetroffen van een vrouw uit de periode 450-600 na Christus. Bij de dode, die er volgens opgravingsleider D. Gerrets 'netjes in lag', bevonden zich een ringfibula (mantelgesp), een kralenketting en een punt van hertshoorn. De ontdekking zorgde voor een kleine sensatie onder de onderzoekers. Een belangrijke aanleiding tot het twee jaar geleden gestarte onderzoek bij de terp was namelijk het vermoeden dat zich in de heuvel een koningsgraf zou kunnen bevinden. Het is de eerste keer dat bij de opgraving resten van een menselijke volwassene zijn gevonden. Het circa twintig jaar oude meisje van wie het skelet is gevonden bij het archeologische onderzoek bij Wijnaldum, is maar klein van stuk geweest: tussen de 1.40 en 1.50 meter lang. Op haar rechterschouder lag een ringfibula. Op haar andere schouder lag er vermoedelijk ook een, want daar is een stukje van ontdekt. De rest ervan is naar alle waarschijnlijkheid weggeroest. De ringfibula wijst in elk geval op contacten met Engeland, want daar zijn in grafvelden uit de zesde en zevende eeuw veel van deze mantelspelden gevonden.

Samenwerking in taal en cultuur

Het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (NFWO) in Vlaanderen en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) gaan samenwerken op het gebied van de taal- en cultuurwetenschappen. De programma's, waarvoor tot 1996 een bedrag van 2,15 miljoen gulden is uitgetrokken, worden gefinancierd door de beide instellingen en de Vlaamse en Nederlandse ministeries van Onderwijs. Het speciaal voor dit doel op te richten Vlaams-Nederlands Comité gaat de studieprogramma's opzetten. Mogelijke onderwerpen zijn de eenheid en verscheidenheid in Nederland en in Vlaanderen in de late middeleeuwen of de culturele wisselwerking tussen beide gebieden. Na drie jaar zullen het NFWO en NWO een beslissing nemen over eventuele voortzetting van de samenwerking. Aanleiding voor de uitwisseling is het actieprogramma GENT (Gehele Europese Nederlandse Taalgebied), dat de Nederlandse regering en de Vlaamse gemeenschapsregering op 31 oktober in 1990 in Delft ondertekenden. In een op 23 juni vorig jaar gesloten overeenkomst spraken minister Ritzen en zijn Vlaamse collega Van den Bossche af de samenwerking op het gebied van wetenschappelijk onderzoek tussen Nederland en Vlaanderen te versterken en te bevorderen.

Gevolgen Braer-ramp vallen mee

Het onmiddellijke effect van de ramp met de olietanker Braer bij de Shetlands op 5 januari is veel minder schadelijk geweest dan men in eerste instantie vreesde. Dat blijkt uit een rapport van de Ecologische Stuurgroep van het Schotse ministerie van Landbouw en Visserij, die de wateren rond de Britse eilanden in de gaten houdt. Uit dit tussenrapport blijkt dat zelfs plaatselijk grote populaties vis, planten en dieren niet zorgwekkend zijn aangetast door de olieverontreiniging. De geringe gevolgen van het tankerongeluk zijn te danken aan twee omstandigheden: de lichte vorm ruwe olie en de weersomstandigheden. Door het vluchtige karakter van de Noorse olie verdampte een deel en mengde de rest zich door het ruwe weertype al snel tot op grote diepte met het zeewater. Daar klonterde de olie tot slechts kleine bolletjes, die in een later stadium snel konden worden afgebroken door bacteriën.

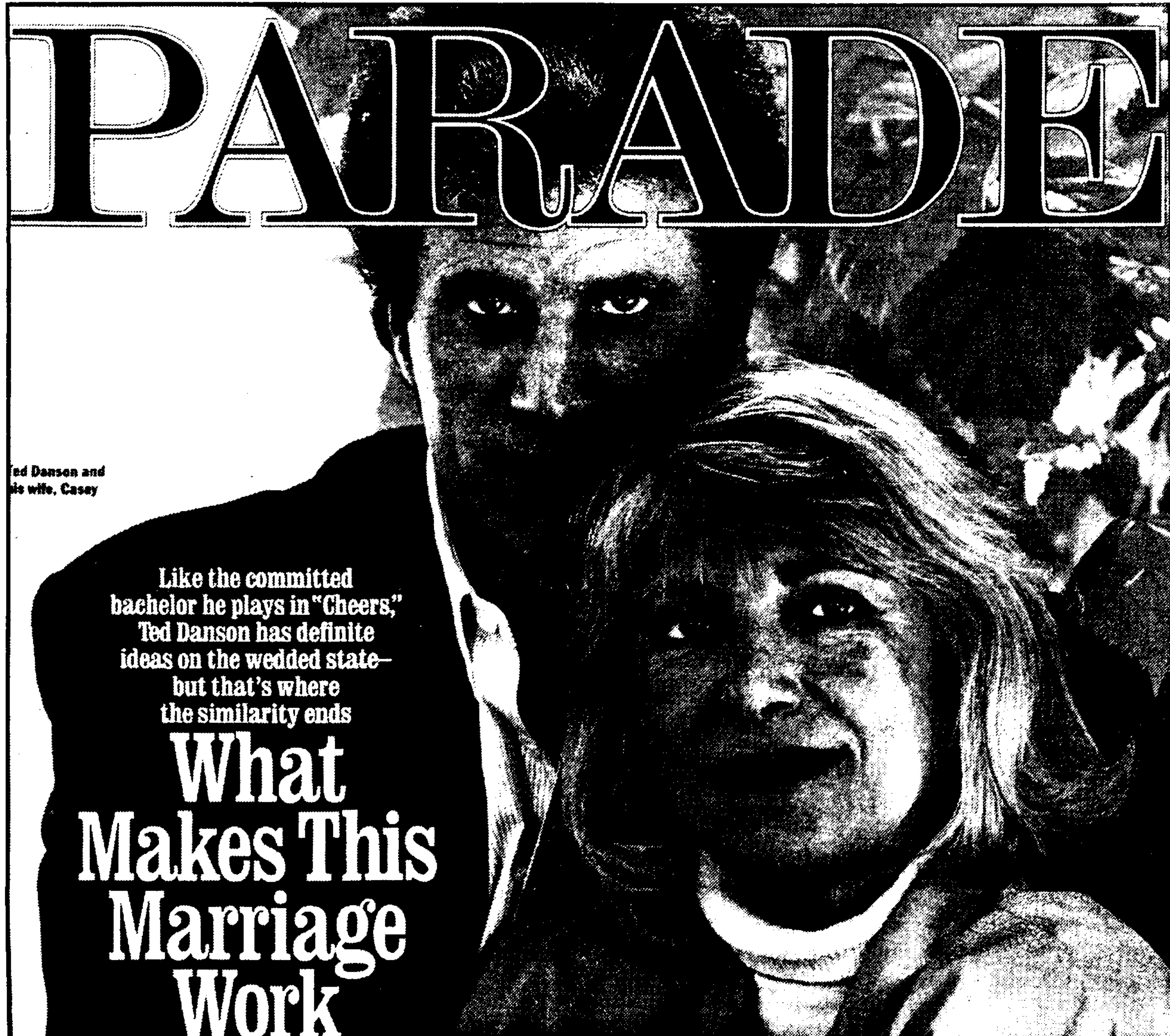
De filmset maakt blijkbaar meer kapot dan je lief is. Ted Danson is tijdens de opnamen van 'Made in America' ook echt verliefd geraakt op Whoopi Goldberg. Zijn tweede huwelijk, nu met Cassandra Coates, ligt in puin.

Vreemd gaan op de set is zo oud als Hollywood. Hoe je je er tegen moet wapenen? Nicole Kidmann hanteert de blijf-van-mijn-man-methode. Bang om haar man Tom Cruise kwijt te raken, was zij deze zomer niet weg te branden op de set van 'The Firm' waar Tom vrijscènes speelt met Karina Lombard. Een rollebollend relaas.

Weinigen spelen slaapkamerscenes met een voet op de vloer

● *Ted Danson en Whoopi Goldberg, anno nu.*

● *Ted Danson met zijn nu ex-vrouw Casey anno 1991 innig op de cover van 'Parade'.*

Filmset maakt meer kapot dan je lief is

Lauren Bacall noemde hem niet voor niks *'wicked, wicked Burton'*.

Ook Elizabeth Taylor, bijgenaamd *the rich bitch* om haar vaak onbeschoft gedrag, kent anno 1961 de ritsige reputatie van Richard Walter Jenkins ofwel Richard Burton. Op elke set wipte hij met zijn tegenspeelsters zoals Claire Bloom, Susan Strasberg, Jean Simmons, Roberta Haynes, Diane McBain en Olivia de Havilland.

Op de eerste filmdag van 'Cleopatra' in Cinecittà in Rome negeert de 'keurig' met Eddy Fisher getrouwde Liz dan ook volkomen de 'gelukkig' met Sybil Williams gehuwde Burton. Ook de paparazzipers van Italië heeft die dag alleen maar aandacht voor mevrouw Fisher-Taylor.

door HANS TOONEN

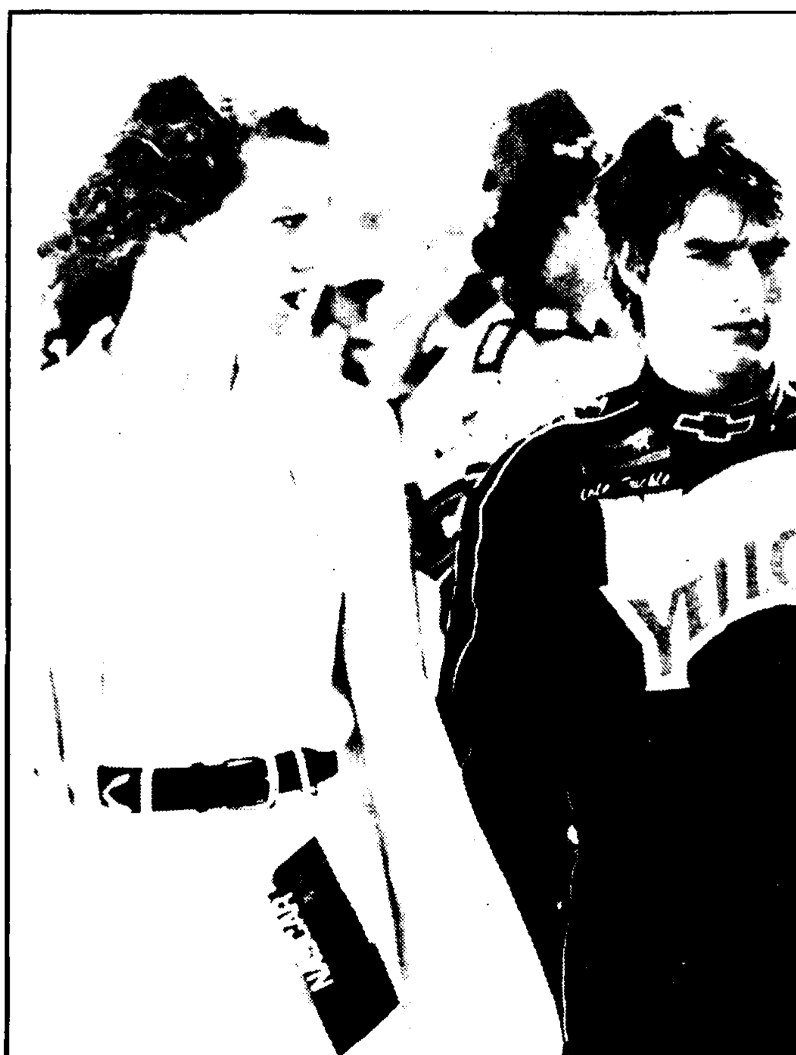
Aan het einde van de dag, als Liz hem hooghartig passeert, grijpt Burton haar bij de arm en fluistert dat ze voor de rol van Cleopatra eigenlijk veel te dik is.
Liz lacht voor de tweede keer. Want eerder die dag tijdens de lunchpauze wilde de rokkenjager haar plat krijgen met de meest rafelige smoes ter wereld: „Heeft ooit iemand je gezegd wat een mooi meisje je bent?"
Vol leedvermaak springt Taylor op de schoot van haar man Eddie.

Nog geen vier maanden later bekent Liz haar man dat ze smoor is op Burton, de mijnwerkerszoon uit Pontrhydfen (Wales). Waarop Fisher sist dat hij Burtons 'kloten van zijn lijf zal schieten'.

De rest is filmgeschiedenis. Taylor hield aan 'Cleopatra' niet alleen zestig kostuums en zeven miljoen dollar over, maar ook Burton, toentertijd de meest gewilde serieneuker van Hollywood. Tijdens hun huwelijken - Burton (overleden 1984) en Taylor (nu 61 en inmiddels zes keer getrouwd) beloofden elkaar twee keer eeuwige trouw - tuimelden de Burtons van de ene verhouding naar het andere slippertje.

● *Een paar apart: Richard Burton en Elizabeth Taylor.*

● *Op de set van 'Days of Thunder' werd Nicole Kidman smoor op de net gescheiden Tom Cruise.*

● *Annette Being en Warren Beatty vielen voor elkaar in 'Bugsy'.*

Pronken

Dertig jaar later gaan Ted Danson (45) en Whoopi Goldberg (43) aanzienlijk minder turbulent uit hun bol. „Eerlijk gezegd heb ik er niks van gemerkt," schokschoudert Richard Benjamin, regisseur van 'Made in America', tegenover de Amerikaanse pers. Ook bij cameraman Ted Churchill ging het licht niet branden toen Danson en Goldberg geen schilderij aan de muur lieten tijdens een vrijpartij in deze lachfilm.

Bovendien stond Ted in Hollywood bekend als toegewijd echtgenoot van Casey Danson (55), met wie hij al meer dan vijftien jaar lief en leed deelde. Twee jaar geleden pronkte het echtpaar nog op de cover van 'Parade', de kleurbijlage van The Times Picayune in New Orleans, als het gelukkigste stel van Hollywood. 'Casey bezorgt me een compleet gevoel. Warmte, rust, aandacht. Dat alles heb ik bij haar voor het opscheppen,' liet Ted Danson toen noteren.

Vooral zijn steun aan zijn vrouw die tijdens de geboorte van hun dochter Kate in 1979 een hartinfarct overleefde, leverde hem veel spaarpunten op bij zijn fans. Kortom, privé stond zijn leven haaks op zijn meest succesvolle rol van Sam Malone, de rokkenjagende barkeeper uit 'Cheers'.

Nu laat Danson weten dat hij de rest van zijn leven 'in de schaduw van Whoopi, de meest vrouwelijke vrouw ter wereld', wil blijven lopen.

Relaties

De laatste tijd lijkt menige set meer een peeskamer voor nieuwe, hete liefdesrelaties dan een locatie waar slaapkamerscènes met één voet op de vloer gespeeld worden.

Alec Baldwin ging in 'Too Hot to Handle' ook echt op de knieën voor Kim Basinger. Warren Beatty was niet te houden toen hij eind 1991 tegenover Annette Being stond in 'Bugsy'. Nu geeft Hollywoods 'dekhengst' de fles aan zijn dochtertje.

Julia Roberts was op de set van 'Flatliners' niet weg te slaan bij Kiefer Sutherland, een romance die inmiddels morsdood is. Op de set van 'Jurassic Park' waren Laura Dern (26) en Jeff Goldblum (40) meer onder de indruk van elkaar dan van de herboren dinosaurussen. Beiden blijken oude rotten in 'love-sets'.

Goldblum ontmoette zijn inmiddels ex-vrouw Geena Davis in 1985 op de set van 'Transsylvania 6-5000'. En Laura Dern woonde samen met Kyle MacLachlan, haar tegenspeler in 'Blue Velvet'. Daarna had ze een relatie met Renny Harlin, producent van haar film 'Rambling Rose'. Dat de matras in Hollywood klein is, bewijst het gerucht dat Harlin onlangs innig gearmd gesignaleerd is met... Geena Davis, de ex van Goldblum.

Wat er op en buiten de set van 'Sliver' (binnenkort in uw theater) is gebeurd, verdient verfilmd te worden. Toen eind oktober Sharon Stone (35), inderdaad, beroemd om haar kruisverhoor in 'Basic Instinct', op de set verscheen, was ze verloofd met de musicus Chris Peters (24). En filmproducent Bill MacDonald (37) was net getrouwd met Naomi Baca (34), met wie hij eerst acht jaar had gehokt. Scriptschrijver Joe Eszterhas (48) had de kaarten al klaar liggen voor het zilveren huwelijk met Geri.

Nog geen half jaar later zag hun wereld er heel anders uit. Sharon is nu verloofd met producent Mac Donald; diens vrouw Naomi mocht in elk praatprogramma uithuilen over haar miskraam. Maar nog geen maand later lag ze in de armen van Eszterhas, die zijn zilveren huwelijksfeest liet afblazen door zijn eenzaam achtergebleven ex.

Wie eenmaal via de filmset aan een nieuwe man/vrouw is gekomen, telt voor twee.
Met deze wijsheid op zak volgde Nicole Kidman deze zomer elke dag haar man Tom Cruise tijdens de verfilming van 'The Firm' ofwel 'Advocaat van de Duivel' naar de bestseller van John Grisham.

In deze thriller stoeit Cruise met Karina Lombard, een *rising star* in Hollywood. Nicole weet hoe heet het op de set kan toegaan. Tijdens de opnames van 'Days of Thunder' ging ze plat voor Cruise, toen nog maar net gescheiden van Mimi Rogers.

Rollebollen

Moet je als producent en/of regisseur blij zijn met echte liefde op de set?

Ligt aan het koppel. Bij films waarin Spencer Tracy (overleden in 1967) en Katharine Hepburn (nu 89) de hoofdrol speelden, verkneukelden ook en vooral de boekhouders van Hollywood zich. Hoewel Spencer tientallen jaren in een tuinhuisje achter de villa van Hepburn woonde en nooit officieel gescheiden is, beschouwde de hele wereld hem als Kathy's man.

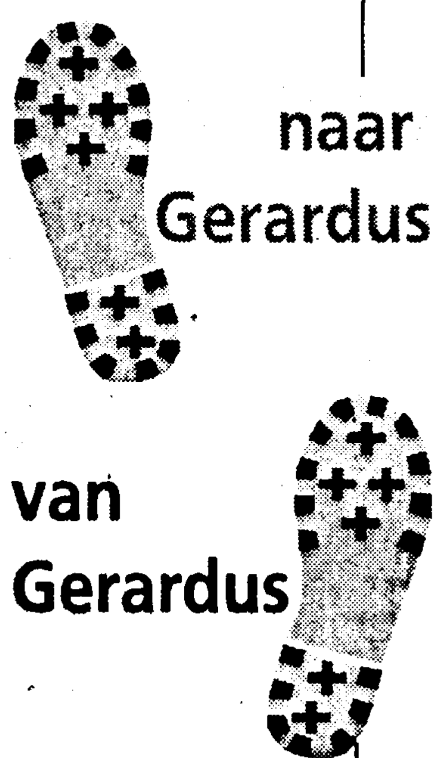
Anno 1993 staat Francis Ford Coppola, zelf een notoire rokkenjager, niet te springen om rollebollende hoofdrolspelers. „Zeker niet als het vriendje van zo'n plotseling verliefde actrice ook eens een kijkje op de set komt nemen. Dan zit je midden tijdens de opnamen met een nachtmerrie."

Is het zo bijzonder, zo'n schroeihete set-liefde?

Joe Eszterhas van 'Sliver' vergelijkt de 'hartveroverende' sfeer op de filmset met een meerdaags congres voor tandartsen. „Tijdens zo'n congres gaan die tandartsen ook de stad in. Pakken een pils en andermans vrouw omdat ze niet alleen terug willen naar hun hotel."

Met dit verschil dat de filmster meteen met zijn/haar slippertje te kijk staat, terwijl de tandarts thuis zijn kiezen op elkaar houdt.

Voettocht naar Gerardus

Henk Erinkveld, redemptorist en lid van het pastoraal team van Wittem, heeft een paar maanden vrijaf. In die periode wandelt hij van Wittem, waar Gerardus vereerd wordt, naar de plaats waar hij ligt begraven: Caposele in Zuid-Italië. De voettocht door België, Duitsland, Frankrijk, Zwitserland en een groot deel van Italië is ruim tweeduizend kilometer lang. Erinkveld doet om de veertien dagen op deze plaats verslag van ontmoetingen en gebeurtenissen onderweg. Vandaag de tweede aflevering.

Op zoek naar Europa

'Doet u die tweeduizend kilometer echt helemaal te voet? Neemt u niet af en toe de trein?' Die vragen werden mij vaak gesteld voor ik op pad ging. Welnu: in principe lóóp ik alles, maar als iemand er op stáát om mij een stukje mee te nemen, dan zal ik hem niet tegenhouden.

Zo iemand was pater Winckler uit het Franse Sarreguimines (Saargemünd), ten zuiden van Saarbrücken. Toen ik daar in de kleine, oude gemeenschap van ordegenoten zei dat ik de afstand naar Haguenau in twee dagen wilde overbruggen, vond hij dat te bar. Dus reden we op die mistige en miezerige donderdagmorgen, direct na de communiteitsmis van zeven uur, in zijn Renault 4 naar Lemberg, aan de voet van de Vogezen. Daarmee kunnen 25 kilometer als niet gelopen worden afgeboekt.

In het oude, charmante kloostertje van Sarreguimines sprak men Frans onder elkaar, maar bijna iedereen kon van nature prima met Duits overweg. Zo ook père Wincklèr. „Of hebt u liever dat ik u pater Winckler noem?" vroeg ik hem onderweg. „Ik voel me geen Duitser. Elzassers zijn Fransen, als het er op aan komt," zei hij op besliste toon.

Verder wandelend door de mooie dorpjes van de Elzas viel mij de Franse sfeer op, waarbij de Duits klinkende plaatsnamen nogal afsteken; ook spreken velen, ook jongeren, onder elkaar het oude Duitse dialect. Wij buitenlanders maken dan al gauw de vergissing te denken dat ze zich dan ook wel Duits zullen vóelen.

Tot welke tragiek die situatie kan leiden werd mij duidelijk toen ik een paar dagen later in het Redemptoristenklooster van Ostwald (bij Straatsburg) in gesprek raakte met de oude broeder Laurent. Zoals elke Elzasser was hij gedwongen tijdens de oorlog te dienen in het Duitse leger. Hij was gelegerd in Zaandam, en moest geregeld meedoen met Duitse parademarsen in Amsterdam. „Ze scholden me uit voor 'mof', maar dat bèn ik niet."

Hij deserteerde, werd gepakt, tot een half jaar strafkamp veroordeeld en daarna naar het oostfront gestuurd. Als enige overlevende van zijn compagnie kwam hij terug. In zijn nek zit nog een granaatscherf die er zonder verdere beschadigingen niet meer uit te halen is. Voor hem is de oorlog nog lang niet afgelopen...

Ik moest regelmatig aan Laurent denken toen ik diezelfde avond in het dorp een openluchtvoorstelling bijwoonde van een theatergezelschap, gesponsord door zowel de Franse als de Duitse overheid. In het Elzasser dialect namen ze zowel de Fransen als de Duitsers op de hak, maar de conclusie was duidelijk: Elzassers hebben van beiden wat, en zijn geroepen een verzoenende rol te spelen in het nieuwe Europa.

'Europa' was vaker het thema van gesprekken op mijn tocht naar het Zuiden; tot nu toe is het een soort grenslandroute tussen het Duitse en het Franse taalgebied. Ik heb me vaak afgevraagd of het een verbindingslijn is, of een breukvlak.

Hier hebben meer regio's gehoopt een rol te kunnen spelen in de totstandkoming van de Europese eenheid. In Bous (Saarland) liet iemand mij in de in 1950 gebouwde kerk een glas-in-loodraam zien met een grote groene E: „In die jaren leefde de gedachte om Saarland niet tot een deelstaat van de Duitse Bondsrepubliek te maken, maar een eigen, Europese staat. Jammer dat dat niet is doorgegaan, want dan waren alle Europese instellingen hier gevestigd, en hadden we minder werkloosheid." Zo heeft ieder zijn dromen in tijden dat het minder goed gaat, zoals momenteel met de Saarlandse staalindustrie.

Helaas voor Saarland is er nog een kerkraam dat vooruitwijst naar de Europese eenwording, en wel via de Heilige Maria zelf; zij staat in de Munster, de kathedraal van Straatsburg, in een glas-in-loodraam boven het hoofdaltaar met een krans van twaalf gouden sterren tegen een blauwe achtergrond, en daar kan de kerk van Bous niet tegenop; de geschiedenis heeft dat intussen bewezen.

Inmiddels ben ik in Zwitserland aangeland: het hárt van (West-)Europa, of een eiland waarop men zich angstvallig afzijdig houdt van de buren? Dat was het thema van veel toespraken op 1 augustus, hún nationale feestdag en mijn rustdag voor ik aan de doorsteek door de Alpen begon. 'Europa' zal de komende weken wel een van de gespreksthema's onderweg blijven.

Als het weer even stabiel blijft als de politieke koers van dit land ben ik een tevreden pelgrim.

Limburgs WOONBLAD

'Tea for Two' geboren uit gemis van tuin

Etagewoning uitbreiden met balkon uit één stuk

DOOR HELEEN DE BRUIJN

● *Op het balkonnetje is precies genoeg ruimte voor twee personen.*

Hoe kun je een zelf ontworpen balkon met de romantische naam Tea for Two beter presenteren dan er de bezoeker uit te nodigen voor een kopje thee met een koekje? In het licht van wat schaarse zonnestralen, uitkijkend op de Amsterdamse grachten, vanaf een fraai grachtenpand, beleef je hoe mooi en leuk zo'n balkonnetje eigenlijk kan zijn. Het heeft sfeer; het is er knus.

Maar zo'n sfeervol stukje van een woning is niet veel stadsbewoners gegund. Hoewel veel grote steden zo hun eigen charmes hebben, met grachten, statige woningen en natuurlijk het stadsleven op zich, een buitenleven is er nauwelijks mogelijk. Je kunt er in een aantal parken terecht op een mooie zomerdag, maar bij voorbeeld stadstuinen en balkons zijn er maar mondjesmaat.

Interieurarchitect Pieter van Gendt kon er van meepraten. Al negen jaar bewoont hij een grachtenpand in Amsterdam. Net als iedereen zat hij bij mooi weer in het open venster om toch nog iets van buiten mee te pikken: op het gevaar af een keer naar beneden te kukelen.

Totdat het idee bij hem opkwam zelf een balkon te ontwerpen en dat aan zijn gevel te bevestigen. Dat resulteerde in een eerste, vrij eenvoudig model, dat de naam Tea for Two meekreeg. Toepasselijk, want het is piepklein en er is net genoeg ruimte voor twee zittingen en een tafeltje. Het balkon, één geheel, kan in een paar uur aan de gevel bevestigd worden. Een bouwvergunning is in de regel niet nodig. En dan ineens kun je vanuit de huiskamer naar buiten!

Basismodel

Dit eerste ontwerp, dat Van Gendt in 1991 maakte, heeft hij als enige zelf aan zijn gevel hangen. Het model wekte veel belangstelling, vooral vanwege de eenvoudige montage, en dat leidde er toe dat de interieurarchitect aan een nieuw aangepast ontwerp ging werken, waar, zoals hij zelf zegt, meer stedelingen plezier van zouden kunnen hebben. Op dit moment heeft hij een serie van acht modellen ontwikkeld, die bestaan uit een basismodel, aangevuld met verschillende soorten verfraaiingen.

Het basismodel heeft veel weg van een doormidden gesneden mand van een luchtballon, simpel rechthoekig. Daaraan vast zitten aan beide zijden zittingen gemonteerd en in het midden een tafeltje. Bovenop, aan de buitenzijde, is nog een ovaalvormig uitbouwtje gemaakt waar je comfortabel met de elleboog op kunt leunen. Bovendien is het een goede plek om wat plantjes op te zetten, of kaarsen, zodat het ook 's avonds een gezellig buitenzitje wordt.

In de loop der jaren heeft Van Gendt een heel fotoalbum vol foto's van alle uiteenlopende soorten balkons bij elkaar gescharreld. En misschien schrijft hij zelfs eens een boek over balkons, een inventarisatie waarin allerlei verschillende bouwstijlen en sferen worden beschreven. „Ik ben er een studie van gaan maken en begonnen aan een verzameling foto's uit binnen- en buitenland. Ik heb zelf intussen ook de nodige foto's gemaakt. En dan blijkt dat er heel veel verschillende balkons bestaan. Het kan een ornament van je huis zijn. Ook al heb je nog zo'n saaie woning, met zo'n balkon wordt het ineens iets moois."

„Bovendien heeft een balkon het sociale element (in de vorm van contacten met de buurt), het esthetische element (omdat het een verfraaiing van de gevel is), en verder komt er nogal wat ambachtelijk werk bij kijken, want de smid moet alles met de hand maken, vooral de versieringen. Tenslotte is er het constructieve element: er zitten een paar 'grapjes' in, die het tot een vrij bijzonder produkt maken."

Een geheel

Die constructieve foefjes maken dat het balkon zo makkelijk aan de muur te monteren is. In de eerste plaats is het één geheel, waardoor het betrekkelijk licht gehouden kan worden. Tea for Two weegt zo'n 80 kilo, meet 1,80 meter bij 59 cm, en is één meter hoog. De roestvrij stalen bevestigingsankers zijn speciaal ontworpen, zodat het geheel rotsvast genageld zit aan de gevel. TNO gaat zelfs een rapport schrijven over die ophanging. Daarmee krijgt het een soort kwaliteitslabel. Bovendien zijn ook de zittingen en het tafeltje demontabel.

„Het leuke hiervan is juist dat je half binnen en half buiten zit. Aan de ene kant voel je je beschermd door je eigen huis en aan de andere kant zit je toch buiten, blootgesteld aan de elementen. Ik heb ook nooit beseft dat de behoefte zo groot zou zijn. Mensen die bellen, blijken te snakken naar een buitenruimte en als ze er dan uiteindelijk één hebben, voelen ze zich bevrijd."

Ondanks de grote belangstelling uit reeds vele delen van Nederland en over de grens (uit landen als Engeland, Zweden en Duitsland), is Van Gendt er nog niet zeker van of het ontwerp als massaprodukt verkocht moet worden. Hij vreest dat dat ten koste zal gaan van de vorm, dat het leuke er dan van afgaat, en dat wil hij beslist niet. Op dit moment is het tiende balkon in de maak.

Van Gendt: „Het moet puur mooi blijven. Eigenlijk wil ik elk balkon persoonlijke aandacht geven. Als mensen bij voorbeeld bellen, nodig ik ze uit eens te komen kijken. Als ze eenmaal op het balkonnetje hebben gezeten, zijn ze verkocht. Vervolgens kom ik bij de opdrachtgever thuis om de stijl van het pand en de bouwkundige situatie te bekijken. Het model wordt gekozen en besteld en het duurt hoogstens twaalf weken voordat het balkon eraan klaar is. Naast het basismodel zijn er zeven modellen waaruit je kunt kiezen. En het kan natuurlijk zijn dat iemand iets heel anders wil, dat kan dan weer leiden tot een nieuw model. Een man had bij voorbeeld iets met dolfijnen en wilde in z'n balkon een dolfijn verwerkt hebben. Nou, dat kan dus."

Het balkon is niet voor een prikkie te koop: de prijs ligt tussen de 8000 en 10.000 gulden, afhankelijk van het gekozen model. Sommige balkons hebben namelijk ornamenten waar gekleurd en gebold glas in kan. Bij voorbeeld spijlen in de vorm van tulpen, waarbij de bloem in glas is uitgevoerd.

De vervaardiging van de decoratieve onderdelen gebeurt in nauwe samenwerking tussen Pieter van Gendt, de smid en eventueel het glasatelier. Samen bekijken ze wat er wel en niet mogelijk is en hij helpt ook daadwerkelijk mee met de vervaardiging van het balkonnetje. „Bij het balkon waarop we nu zitten bij voorbeeld, het model Gaudi, zijn we samen bezig geweest de ornamentjes aan te brengen: ik hield de elementjes op de goede plek, de smid laste ze aan elkaar. Deze gezamelijke concentratie op een zo mooi mogelijk eindprodukt zou je haast een intiem proces willen noemen."

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 3 augustus 1993.

Wij noteerden deze week een renteverlaging bij Avero (1, en 5 jaar) en Reaal Hypotheken (2, 5 en 10 jaar) van 0,2 en 0,3%.
Daarnaast heeben Bouwfonds Combinatie en de SNS Bank de hypotheekrentetarieven voor de korte rentevaste perioden (variabel en 2 jaar) verlaagd. Tenslotte is de rente op de kapitaalmarkt nauwelijks gewijzigd.

				rentepercentages		
		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant	
Naam bank					35,1%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,02	2,66
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,16	2,76
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,00	4,36	2,92
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	7,80	5,11	4,14
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78	3,88
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,85	2,53
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,40	3,98	2,63
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	7,70	4,18	2,79
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,00	4,59	3,73
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,20	4,72	3,83
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	7,50	4,08	2,71
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	8,00	4,41	2,98
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	7,10	3,81	2,50
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	7,30	3,94	2,60
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	7,60	4,13	2,76
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,90	4,52	3,67
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,10	4,65	3,78
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,07	2,71
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,20	2,81
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,20	4,72	3,83
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78	3,88
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	7,50	4,03	2,68
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	8,00	4,36	2,94
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,80	2,47
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,60	4,06	2,67
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	7,00	4,59	3,73
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,10	4,65	3,78
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,50	4,07	2,71
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	7,50	4,07	2,71
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	8,00	4,41	2,97
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,03	2,66
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	7,70	4,16	2,77
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,30	4,78	3,88
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78	3,88
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,40	3,90	2,54
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,70	4,10	2,70
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	8,00	4,39	2,96
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	7,20	4,62	3,74
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,20	4,62	3,74
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	7,40	3,97	2,62
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	7,70	4,17	2,77
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	8,10	4,45	3,00
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	7,80	5,11	4,14
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	7,40	4,78	3,88
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,00	2,62
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	7,80	4,20	2,78
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	7,80	5,11	4,14
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,30	4,78	3,88
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	7,30	3,93	2,60
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	7,30	3,91	2,57
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	7,50	4,04	2,68
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,00	2,62
Bouwf. Hoevelaken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	7,20	3,87	2,55
Bouwf. Hoevelaken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,00	4,50	3,73

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. *f* 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

Lijm kiezen via computer

Er bestaan tegenwoordig zó veel verschillende lijmsoorten dat zelfs de doorknede vakman zich wel eens achter de oren moet krabben om de juiste keuze te maken. Voor de doe-het-zelver is het meestal nog moeilijker als men in de winkel vraagt welke lijm men moet gebruiken om die of die klus op te knappen moet de winkelier er ook wel eens naar gissen. Lijmfabrikant Bison heeft er iets volstrekt origineels op bedacht: [illegible]

Deze service is een modern vervolg op de [illegible]

Van braaf rijtjeshuis tot simpele zolderkamer

Hoeveel huis krijg je voor twee ton

DOOR MIEKE ZIJLMANS

Gezien de bedragen waarvoor in Nederland de huizen van de hand gaan, zitten we hier aardig in de slappe was. Steeds meer mensen betalen steeds hogere bedragen voor koopwoningen. Kocht je nog geen tien jaar geleden in een groot deel van het land voor rond de twee ton een duidelijk bovenmodaal huis-met-tuin, waarmee je familie en vrienden de ogen kon uitsteken, nu is dat bedrag de gemiddelde prijs van een koopwoning. En dan heb je nog niks bijzonders. Of zelfs alleen maar een hoog gelegen appartement-zonder-tuin.
Kort geleden publiceerde de Nederlandse makelaarsvereniging NVM haar halfjaarlijkse cijfers. Daarin wordt een statistisch beeld geschetst van de huizenmarkt in Nederland. Voor een koopwoning wordt op het moment gemiddeld 206.800 gulden betaald. Dat is acht procent meer dan eind vorig jaar, toen dat gemiddelde op 194.800 lag. En een jaar geleden kostte zo'n doorsneehuis nog 191.800 gulden.

Voor die hedendaagse 206.800 gulden, zo benadrukt een woordvoerder van de NVM, krijg de koper in de ene regio aanmerkelijk meer huis dan in de andere. In een stad als Utrecht, waar huizen gemiddeld maar veertien dagen te koop staan, is de klant vlotter bereid een paar mille meer te schuiven voor een van de weinige te koop staande optrekjes dan in Groningen, waar het aanbod ruimer is en de omloopsnelheid ruim twee maanden. En dan is 'woning' nog een ruim begrip: in de volksmond heet het dat je in Groningen een riant huis kunt kopen, voor hetzelfde bedrag waarvoor je in Utrecht vrij bescheiden woont.
Dat maakt nieuwsgierig naar het werkelijke aanbod van koopwoningen tegen die gemiddelde prijs, op verschillende plekken in Nederland. Hoeveel huis krijg je voor om en nabij de twee ton, exclusief kosten koper. Een bescheiden steekproef levert een aardig beeld op.

Afpingelen

Assen. De huizenprijs in Drenthe ligt elf procent onder het landelijk gemiddelde. In Assen vinden we een groot, stijlvol hoekhuis uit 1920. Helemaal gemoderniseerd. De foto toont een decoratief Art Deco-achtig pand. Met tuin, dichtbij centrum en station: 219 duizend gulden.
Wat te denken van Zeeland, voor de waterliefhebbers onder ons. In hartje Middelburg is een gerestaureerd monument te koop met maar liefst vier slaapkamers. Het achterplaatsje is een beetje klein, maar er is wel een schuur voor de fietsen. Weggeefprijsje: 185.000 gulden.

In Roermond biedt een pas gerenoveerd hoekhuis voor 195 duizend gulden een parketvloer, een ligbad en een grote zolder.
In de naburige gemeente Haelen staat een grote, rechte, solide twee-kapper voor maar 185.000 te koop.
In Eindhoven waarschuwt de makelaar dat de meeste huizen ook daar binnen twee weken verkocht worden. Komt door de aanzienlijke toename van de vraag naar koopwoningen sinds 1 april, toen de normen voor het verkrijgen van gemeentegarantie verruimd zijn: daardoor kan het tweede inkomen nu ook voor de volle looptijd van de hypotheek (dertig jaar) meetellen. Dat vergroot de bestedingsruimte van tweeverdieners aanzienlijk.
In het Brabantse blijken de huizen nog knap duur. Een simpel jaren zestig-rijtjeshuis met tuintje voor en achter kost al 180 mille. Dat is wel inclusief inbouwapparatuur in de keuken, maar de diepvriezer is stuk, meldt de documentatie eerlijk.

Scheefgroei

De stad Utrecht is inmiddels berucht om haar hoge prijzen. Volgens de NVM ligt de gemiddelde prijs er achttien procent boven het landelijk gemiddelde. Toch maar eens een nuchter kijkje nemen, daar.
Onmiddellijk valt op dat tot twee ton vooral appartementen en etagewoningen te koop zijn. Desondanks vinden we richting Vleutenseweg wel degelijk een hele tussenwoning met vier slaapkamers en een voortuin op het zuiden voor 180 duizend gulden. En een rijtjeshuis in Kanaleneiland met vier slaapkamers en een keuken vol inbouwapparatuur. Voor 199 mille.
Een rondje Amsterdam leert dat er in die stad voor rond de twee ton eigenlijk helemaal niks te koop is. Gelet op het aanbod is er in de hoofdstad iets vreemds aan de hand. Je kunt wel woonruimte bemachtigen voor zeg 175.000 gulden, maar dan koop je een etage plus zolderkamer met een totale oppervlakte van 72 vierkante meter. Goedkoper kan ook: een tweekamerappartement van 45 vierkante meter voor 129.000 gulden. Een driekamerflat - waarvan de eetkeuken gemakshalve wordt meegerekend als vierde kamer - op de elfde etage bij de centraal gelegen Sloterplas staat met zijn 110 vierkante meter te koop voor 297.500 gulden.

Een heel Amsterdams huis moet al gauw tweeëneenhalve ton kosten, als het er geen drie zijn. En dan ligt het ook nog in een buitenwijk, want in de binnenstad zelf wordt vrijwel alles etage-gewijs verkocht. De verhouding tussen de prijs en de waar is in de overbevolkte Randstad te een male zoek. Die scheefgroei lijkt bestendig, want voorlopig is het plafond in de Nederlandse huizenprijzen nog niet in zicht.

Met spoed te huur gevraagd APPARTEMENT in Roermond, huur f 850,- incl. Telefoon: 04409-1703.

Te h. gevr. per 1-9-'93 WONING met tuin, tussen Terwinselen en Epen max. f 800,- excl. Tel. 09-32.12451254, 10.00-13.00 u.

Met spoed gezocht woonruimte in MAASTRICHT, app./kamer. 01623-21821.

Dame 60 jr. zoekt KOSTHUIS bij alleenst. besch. pers. Tel. 045-242186 na 18.00 uur.

2 Studenten THW zoeken app./FLAT. Tel. 04493-4711, Roger, na 18.00 u. in Hrl.

Rustig studerend stel zoekt met spoed kamer/appartement, SITTARD/Heerlen of omgeving. Tel. 04762-2688.

Te huur of te koop gevr. in landelijke omgeving BOERDERIJ met bedrijfsruimte. Liefst opknapper. Lokatie Zuid- of Midden-Limburg. Br.o.nr. B-04451, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevr. APPARTEMENT.

Arts zoekt per 1 okt. 2 à 3-kamer APPARTEMENT in Maastricht, plusm. f 1.000,-. Tel. 030-318293.

Te h. gevr., omg. Midden- en Z.-Limb., WONING met tuin en garage voor echtpaar, huurpr. max. f 1.500,-. Tel. 046-529731 na 20.00 u.

Academicus 33 jr. zoekt woonruimte in/bij MAASTRICHT. Telef. 030-328816 of 03405-71590.

Te huur gevr. Aziatisch meisje zoekt geschikte WERKRUIMTE met ruime badk. en privé-parking, voor massage-doeleinden. Br.o.nr. B-04456, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor Alcent medewerkers zoeken wij steeds PANDEN met hr.pr. van ca. f 2.000,-. Makelaardij Honings. ☎ 045-460444.

Te huur gevr. 3-KAMER-WONING/appartement. Telefoon 04950-34299.

Te h. gevr. gemeub. APPARTEMENT te Kerkrade-West/omg. Info tussen 14-18 uur. Tel. 045-422608.

Appartement Centrum Heerlen

Te huur: ruim appartement op 2e verdieping, lift, woonkamer 4,00 x 6,80 m, open keuken 1,95 x 2,75 m, met apparatuur, 2 slaapkamers, 4,00 x 4,00 m en 3,50 x 2,60 m, douche, toilet, ruime hal en bergruimte. Huur f 737,35. Servicekosten f 100,-. Tel. 045-742333.

Voor HUUR en VERHUUR in de hogere prijsklasse van
Woonhuizen Appartementen Zakenpanden
in Zuid-Limburg en grensgebied.
rent Service og
043-254771

OPSLAG/bedrijfsruimte te huur, 500 m2 met c.v., centraal gelegen, 10 km van Roermond. Tel. 077-521005.

Te huur GARAGEBEDRIJF, regio Sittard, op toplokatie: showroom met werkplaats, groot buitenterrein met kantoren, toiletten. Geh. omheind. In optimale staat. Gelegen langs zeer drukke weg, ideaal geschikt voor autodealer enz. Aanvaarding in overleg. Br.o.nr. B-04444, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Opslag-, bedrijfs-, show- en winkelruimten, tevens opslag inboedels enz. RÖDIGER, Stationstraat 59, Nuth. Telefoon: 045-244547.

Te huur gemeubileerd appartement omg. HOENSBROEK voor werkend persoon. Tel. 045-241588.

Mooi gr. APPARTEMENT met autostalling voor werk. Stel, rand centrum, bij part., v.a. 15 aug. vrij. Huur f 1.100,- all-in. 045-721336.

WOONHUIS met tuin, 4 slaapkamers, te Bekkerveld, f 850,-. Aanv. 1-9-'93. Tel. 045-711865 na 12.00 u.

Voor HUUR en VERHUUR van
Gemeubileerde woonhuizen en appartementen
rent Service og
043-254771

Te huur te Geleen BEDRIJFSRUIMTE 5,85 x 19,55 m, een vrije hoogte van 5,35 m, met elec.loopkraan, elec. rolpoort doorrijhoogte 4,20 m. Incl. electra en water f 1.050,- per maand. Inl. ☎ 046-749595.

Gevraagd!
Wij selecteren gratis een goede huurder voor U.
Kantoor Maastricht ☎ 043-216509
Kantoor Sittard ☎ 046-375045
LOKAAL BEHEER O.Z.

Luxe landhuis
te koop, op 512 m2 grond.
Wilhelminastraat 155, Hoensbroek.
Vr.pr. f 315.000,- k.k. Telefoon 045-242676.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid en geen makelaarskosten.
Denis Vastgoed. Telefoon 040-518428.

**** Leuk huis gezien ??****
Eerst laten taxeren, dan pas kopen!!
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
NVM
Van de Pas, de makelaar van de koper!

**** Hypotheekrente v.a. 7%!! ****
Met tienduizenden guldens voordeel;
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
Ook voor de beste Hypotheek!

Enorm verkoopsucces
Wij zoeken voor meer dan 100 geïnteresseerden, woonhuizen in KERKRADE, LANDGRAAF, VAALS, HEERLEN, BOCHOLTZ EN SIMPELVELD
Wilt u ook uw huis via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G. verkopen? Bel ons.
Ook als uzelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.
U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling f 250,-.
Meer dan 1000 tevreden klanten kunnen zich niet vergissen. Wilt u uw huis verkopen, probeer het dan via ons. Onder alle verkopers verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.
Eerste prijs: 2 dagen Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Tweede prijs: 1 dag Euro Disney Parijs voor 4 pers.
Derde prijs: 1 dag Phantasialand Köln / Brühl voor 4 pers.
en nog veel meer mooie prijzen.
☎ 09-4924073017 / 045-451291

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Snel en goed Uw huis verkopen?
Jos Storms O.G. Past. Vonckenstr. 44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten
Wilt u uw pand verkopen, bel dan Makelaardij Düsterwald voor een vrijblijvende afspraak.
Wij zoeken voor Duitse klanten woonhuizen in het gehele grensgebied.
Immobilien Düsterwald, ☎ 045 - 351254.

Bouwtechnisch Inspektie en Onderhoudsadvies Buro
BIOB
Een huis kopen? Eerst keuren!
Speciaal voor particulieren.
Voor de aankoopkeuring van uw eigen huis, alsmede voor uw verbouwing, onderhoud, nieuwbouw.
☎ 045-316660
Vrijblijvend oriënterend gesprek.

Bouwkavels in bedrijvenpark
Geschikt voor kantoor c.q. loods eventueel
met woning
Kavels zijn gelegen in Susteren.
Prijzen vanaf f 36.000,- (excl. BTW)
Voor inlichtingen: Grouwels/Daelmans. Tel. 043-254565.

Sittard of omgeving
Gezocht door particulier: goed onderhouden vrijstaand woonhuis. Tel. 01687-2214.

GELEEN, KUMMENAEDERSTRAAT 50a en 50b

Een eigen appartement
Voor minder geld dan een kamer huren koopt u nu een eigen appartement met ruime woonkamer/open keuken van 30 en 25 m2, slaapkamer, badkamer, hal, kelder, berging, parkeerplaats, zonnig balkon en geheel geïsoleerd. Koopprijs f 119.000,- k.k.
Mulleners Vastgoed Sittard
☎ 046- 518911 's avonds 04749-3198.

Huis kopen of verkopen.
Van Oppen BV. Lindeplein 5, Brunssum. ☎ 045-254543.

Eygelshoven: halfvrijstaande premie-A-woning met de mogelijkheid tot bouwen garage: Ind.: woonk., keuken, hal met toilet, 3 slpkrs., badkamer, zolder via vlizotrap, opp. perc. ca. 206 m2, f 169.000,- k.k. Inl.: makelaarskant.
van Wersch BV, makelaar O.G.
Stationstr. 54, 6461 EJ, Kerkrade. Tel. 045-452234.

Stef Janssen Assurantiën
Overhovenerstraat 17, 6131 BX Sittard.
Bel: 046-520534
Te koop, SITTARD, Fr. Erensstraat 73 (Baandert).
Leuke woning met garage. Ind.: kelder, beg.gr.: gang, toilet, woonkamer, keuken. 1e Verd.: 3 slpkrs., douche.
Zolder met 4e slaapkamer, vraagprijs f 165.000,-.

Kerkrade-Chevremontstr. 75
Ruim halfvrijstaand woonhuis met gesloten keuken, luxe eiken aanbouwkeuken, grote aanbouw, kelder, 3 ruime slpks, vaste trap naar 2e verdieping, garage met electrisch aangedreven rolpoort, spoedig te aanvaarden. Dit pand is geschikt voor een groot gezin, f 229.000,- k.k.

Hier kan ook uw pand staan Gratis!!!
MAKELAARDIJ HONINGS
Deken Quodbachlaan 13, Kerkrade. ☎ 045-460444.

Simpelveld
Landelijk gelegen halfvrijstaand LANDHUIS. Speelse arch., fraaie tuin. Bwj. 1988, goed afgewerkt, onderhoudsarm. 3 slaapkamers, ruime woonkamer, grote zolder. Extra's: complete luxe keuken, garage voor 2 auto's, wijnkelder, open haard enz. f 294.000,-. Tel. 045-440544.

Geleen, Ruysdaellaan 49
Gezellig woonhuis met kelder en tuin. Ind.: entree, toilet, ruime woonkamer met parketvloer en open haard,
4 slpks., badk, luxe keuken. Vraagprijs f 155.000,- k.k.

Ten Brink Makelaardij bv
d'Artagnanlaan 44, 6213 CK Maastricht. ☎ 043-219451.

Limbricht
Vrijst. woonhuis met hof. Terras ca. 35 m2. Kelder, fraaie woonk. met laminaatvl., keuken, bijkeuken. 1e verd.: 2 slaapk., luxe badk. met ligbad, douche, 2e toilet en bidet. 2e verd.: 3e slaapk. met eigen badk. met douche en toilet. Zolderberging. Dak recentelijk vernieuwd. Grotendeels kunstst. koz. en therm. begl. pr. f 258.000,- k.k. 7299
Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 045-712255

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

Te koop bungalow
Breeilstr. 16, Dilsen-Stokkem (Lanklaar).
Inl. 09-32.89752722.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

WOONHUIS te koop gevraagd tot f 200.000,-. Geen makelaarskosten. Tel. 045-727173.

Te koop open BOUWPLAATS 7,22 are in nieuwbouwwijk, prijs n.o.t.k., gelegen te Lanklaar-Dilsen (B). Telefoon 09-32.89762469.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd. Opknappen geen bezwaar. Telefoon: 046-520558.

In prachtige villawijk Schuureik (Hoensbroek):
vrijst. landhuis
op 1200 m2, dubb. garage, geheel onderkelderd, grote keuken met app., eethoek, living met openhaard, hobbykamer, 4 ruime slaapkamers, speelhoek. Pand verkeert in uitstekende staat. Geheel geïsoleerd. f 515.000,- k.k. Tel. 045-215874.

SITTARD te koop royaal halfvrijstaand woonhuis met garage, bouwjaar 1990. Vrij uitzicht achterzijde, direct te aanvaarden. Koopprijs f 235.000,- k.k. Telef. 046-580561 (ma. t/m vr. na 18u.)

Particulier GEVRAAGD woonhuis liefst met tuin, ca. f 150.000,-. Opknappen geen bezwaar. ☎ 040-128897.

KERKRADE, de Locht 95. Vrijst. woonh. met loods op perc. van ca. 690 m2, voor vele doeleinden geschikt, f 225.000,- k.k. Wijman & Partners, 045-728671.

HEERLEN, Schelsberg 149, woning met tuin en garage. Moet van binnen gezien worden, f 195.000,- k.k. Wijman & Partners, 045-728671.

Te koop in HEERLEN, tussen-woonhuis, Delftstr. 11; woonk., keuken, 3 slpkrs., douche, 3 kelders, voor en achtertuin, f 127.000,- k.k. Telef. 09-49-2456-2512.

Brunssum in Brunssum, Graaf Huynstr. 5 + 7. Halfvr. woonhuis waarin: bovenw., 1 slpkr., woonk., keuken, douche, wask. + berging. Benedenwoning, 2 slpkrs., woonk., keuken, douche, berging, kelder en tuin. Alle nuts-voorz. apart. Prijs SAMEN, f 124.000,- k.k. Tel. 09-49-24562512.

Te k. LOODS in onderdelen + eventueel bezorging, afm. 6x6x3 mtr. Tel. 045-460564.

Te k. HEERLEN, luxe appartement, 1988, Beldersweg 85e, 2e verdieping. Living met eetkamer/keuken en suite, ca. 85m2, in verrassende binnenarchitectuur. Royaal terras, hal, 2 slpkmrs., 1 badk., aparte douche/urinoir met wastafel, 2e toilet in de hal. Wasruimte, keuken met vele extra's. Inpandige garage en opslagruimte in souterrain. Prachtige locatie rondom in het groen op 1 km van hartje stad. Pr.n.o.t.k. Bezichtiging na tel. afspr., 045-719324.

HULSBERG. Halfvrijst. hoekwoning met garage, woonk. met parketvl., inzetkachel, keuken met app., 4 slaapk., luxe badk. met ligbad, douche, 2e toilet, zolder, terras met overkapping en tuin. Vr.pr. f 250.000,- k.k. Makelaar. Rob Dassen b.v. 046-375757.

Te k. gevr. grote LOODS en/of opslagterrein te Brunssum of directe omgeving. Tel. 045-252405.

Vrijst. WOONHUIS, Landgraaf: 2 gar., 720 m2 tuin, woonk. 37 m2, keuken, bijkeuken, 3 slpkrs., bad, WC, vaste wastafel, dakterras, kelder, vr.pr. f 249.000,- k.k. Telefoon: 045-311716.

SITTARD, B. Arnoldtsstr. 46 te koop gunstig gelegen halfvrijst. woonhuis. Geïsoleerd, roll., met o.a. 4 slpks., badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met 5e slaapk. Kelder, garage, tuin met overdekt terras. Prijs f 200.000,- k.k. Telefoon: 046-514617.

Te koop luxe APPARTEMENT centrum Heerlen. Ind. 2 slpks, luxe badk. met ligb., luxe keuk., woonk. Vr.pr. f 225.000,-. Telefoon 045-714765 of 741013.

Te k. AMSTENRADE, Kasteelstr. 34, halfvrijst. woonhuis met garage en mooie tuin, vr.pr. f 239.000,- k.k. Tel. 04492-5930.

Ter overn. aangeb. goedl. zaak "BIG RIB" (onder franchising) te Hoensbroek. Voor info: Postbus 33, 6160 AA Geleen o.v.v. Big Rib.

Te ruil eéngezinsw. te GELEEN tegen ééngezinsw. elders. 046-757609 na 19 uur.

KAMER gezocht/aanbieden? Bel de Nationale Kamerlijn: 06-340.330.10 (f 1,-p.m.)

KAMERS te huur, met volpension, enkel voor alleenst. heren. Tel. 045-214804.

Studente zoekt kamer in MAASTRICHT-Centrum. Liefst in huis met andere. Tel. 070-3272909.

Wie heeft nu eindelijk 'n KAMER voor aankomend RL-student. ☎ 03473-71019.

Te huur KAMER in studentenhuis Akerstraat 36, Heerlen. Dir. te aanv. (f 312,-). Telef.: 045-718485.

Met spoed te koop of te huur gevraagd
bedrijfsruimte van 200 tot 300 m2.
Met carport. Lokatie: Industrieterrein de Koumen of het Emmaterrein Hoensbroek/Brunssum. Br.o.nr. B-04438, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Voordelig te huur loods
te Amstenrade, 900m2 OPSLAGRUIMTE. 045-222468.

HEERLEN kantoorruimte te huur: Grasbroekerweg 3, 180 m2 kantoorruimte en 60 m2 bijruimte. Tel. inl. 046-743275.

Te huur BEDRIJFSTERREIN in Landgraaf, met Romnyloods, 4.000 m2. Telef. 045-324498.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Te koop op industrie "De Berk" Echt, Amperestr. 2 BEDRIJFSHAL met aangebouwd kantoor, plm. 650 m2 en buitenterrein, geheel verhard, plm. 1.600 m2, alles totaal plm. 2.200 m2. Geheel rondom afgemaakt, alles 1 jr. oud. Ideaal voor auto of campeerwagenhandel. Tel. 04754-87933 of na 18.00 uur 04750-26622.

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen
30% goedkoper dan elders
Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Peulen Parket
Wij leveren en leggen parket in div. houtsoorten.
Ook gespecialiseerd in schuren van bestaande vloeren.
Informeer vrijblijvend.
Molenweg 42 a, Koningsbosch.
Tel. 04743 - 1835.

Te k. gevr. WINKELRESTANTEN en/of restpartijen uit alle branches. Traders City Bazaar Maastricht. ☎ 043-210830. Fax 043-216601.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. ☎ 045-741708.

2-2 zits BANKJES, z.g.a.n. Telefoon 045-715084.

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Te koop 4 grenen barkrukken, prijs f 175,-. Telefoon 045-726495.

Te k. d.br. BANKSTEL 3-2-2 elem., f 250,-; moderne eethoek, 6 stoelen nikkel, glazen blad 450,-. Tel. 04492-1185.

Eiken SALONTAFEL en eethoek m. 4 stoelen Queen Anne stijl. Tel. 045-752648.

Te koop ongestab. WATERBED; 2 gestoff. bankjes 2-zitters; platenspeler + platen, klassiek. 04451-2139.

Te koop 4-drs. eiken Chippendale SALONKAST, 1.50x2.20 mtr. Vr.pr. f 500,-. ☎ 045-460289.

Te koop prachtig eiken TV-KASTJE; 1 ant. lamp; 1 senior stoel. Tel. 045-415744.

Te koop LINNEKAST, antiek, in zeer goede staat, hxbxd 134 x 94 x 43. 045-714576.

1 Louis Quinze SLAAPKAMER: 2-pers. bed, commode, marmer geslepen spiegel, nachtkastje, 2-drs. kast met geslepen spiegels, f 4.250,-. ☎ 045-451791.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Gebruikte Toyota en Komatsu heftrucks
Ruime keuze uit maar liefst 30 stuks. Benzine, gas, diesel of electromotor
Verkoop, service en verhuur
Collé Sittard Machinehandel b.v. Nusterweg 90, Sittard
Tel. 046-519980.

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

ZOMERAANBIEDING op=op v.a. Div. licht besch. nieuwe binnendeuren v.a. f 40,- t/m f 100,-. Buitendeuren plm. f 100,- t/m f 200,-. Div. soort. dakleer f 10,- t/m f 40,- per rol. Rollen van 4 à 5 mm dik, 7,5 t/m 10 m lang met of zonder leislag f 50,- t/m f 65,- per rol. Top kwaliteit laminaat parket f 40,-; B keus f 25,- per m2. Isolatie 4 cm f 3,- per m2. Grote afname extra korting. Rennemigerveldweg 70A, Heerlen. Telef. 045-727742.

Betonmortel
Ook tijdens bouwvakantie en zaterdags
Tel. 09-49.2451.67031.

Ook tijdens de bouwvakvakantie levert van Dongen Limburg Beton B.V.
betonmortel
Telefoon 043 - 252222.

Onder hoge druk geïmpregneerd TUINHOUT, palen en tuinschermen tegen groothandelsprijzen. Tuinhout, fijn bezaagd 1,6 x 14,5 f 1,90 p.m. en 1,8 x 14,5 geschaafd en afgerond f 2,50 p.m. Tuinschermen v.a. f 79,-. Deze kunnen ook door ons geplaatst worden. Kero b.v., Groenseykerstr. 26b, Geleen. 046-757476.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, f 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Stevige TUINSCHERMEN op maat. Ook voor al uw overig geïmpregneerd hout: Impreg Tuinhout BV, In de Cramer 18, Hrl: 045-717733.

GAS-, houtkachels, f 500,- zomerkorting. Kachelsmid, Walem 21. ☎ 04459-1638.

HEERLEN NRD.
f 210.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis, grondopp. ca. 378 m². Ind.: hal, toilet, woonkamer met parketvloer en open haard ca. 32 m², dichte keuken 4.00×2.70 met moderne keukeninstallatie (3 jaar oud), terras + goed aangelegde tuin en garage. 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer; 2e verd.: 1 kamer + zolder te bereiken via vaste trap. Aanvaarding vrijwel direkt.

HEERLEN
(Ten Esschen)
f 250.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met blijvend vrij uitzicht en een schitterende tuin, grondopp. ca. 592 m². Ind.: sout.: provisiekelder, hobbykelder 6.70×3.75; beg. gr.: hal, toilet, woonkamer met parketvloer, half open keuken incl. app., balkon + terras, garage voor 2 auto's, hobbyruimte 8.00×5.00; 1e verd.: 3 slaapkamers + badkamer. Aanvaarding jan. 1994.

HEERLEN
(Molenberg)
f 265.000,- k.k.
Halfvrijstaand woonhuis met c.v. Ind.: sout.: 3 kelderruimtes; beg.gr.: hal, toilet, woonkamer en suite 12.00×4.00 = 48 m², keuken, royaal balkon, terras + tuin grenzend aan het Aambos; 1e verd.: 4 slaapkamers en badkamer; 2e verd.: 1 slaapkamer + zolderruimte.

BEDRIJFSPANDEN
LANDGRAAF f 425.000,- k.k.
Royaal woonhuis met bedrijfsruimte. Woonhuis: sout.: ca. 30 m²; beg. gr. living 55 m², keuken, 2 slaapkamers en badkamer, terras + tuin. 1e verd.: 3 slaapkamers. Bedrijfsruimte ca. 310 m² bruikbaar opp.; kantoren ca. 130 m², drukkerij 130 m², 50 m² overige ruimten. Grondopp. ca. 1300 m² Aanvaarding in overleg.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

makelaardij ERNENS
Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142
NVM MAKELAAR
Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

NEDU MAKELAARDIJ
"De makelaar in tevredenheid"
BEHEER/VERHUUR O.G. • MAKELAARDIJ • TAXATIES • HYPOTHEKEN • ASSURANTIEN
TE KOOP

SCHINVELD:
"Uitstekend gelegen vrijstaand herenhuis met garage!"
Ind. hal, L-vormige woonk. (± 34 m²) keuken m. compl. inr. gar. m. vliering, 3 slaapk. badk., zolder via vaste trap bereikb. Bwjr. 1986. Geïsoleerd, ged. dubb. begl., geh. pand roll. Perc. opp. 392 m². Alle ramen/kozijnen hardhout. Perfekte staat v. onderh. Aanv. in overl.
Vraagpr. f. 255.000,- k.k.

OUD-URMOND:
"Sfeervol halfvrijstaand woonhuis in mooie woonbuurt!"
Ind. prov. kelder, hal, woonk. ruime keuken m. app., bijkeuken, kantoor/hobby-ruimte (3.90 x 3.40) 4 slaapk. badk. Zolder. Geïsoleerd, ged. dubb. begl. Grotend. roll. Perc. opp. 222 m². Aanv. desgewenst op korte termijn.
Vraagpr. f. 169.000,- k.k.

NIEUWSTADT:
"Halfvrijstaand woonhuis in een zeer gewilde buurt!"
Ind. hal, woonk., open keuken (4 x 2.85) m. compl. inr., gar., 4 slaapk., badk., zolder. Geïsoleerd, ged. dubb. begl. en roll. Perc. opp. 334 m². Bwjr. 1975. Aanv. in overleg.
Vraagpr. f. 179.000,- k.k.

KERKRADE:
"Op 1ste stand gelegen vrijstaande representatieve villa met garage voor meerdere auto's!"
Ind. 3 kelders, woonk. (43 m²) met hoek-erker, allesbrander, woon/eetkeuken (6 x 3) gar. (9.45 x 3.20) m. vliering, 4 grote slaapk. ruime luxe badk. Zolder. Perc. opp. 683m². Bwjr. 1924, H.R. ketel (1988). Ged. dubb. begl. Geen bebouwing a.d. voorzijde. Perfekte staat v. onderh. Aanv. in overl.
Vraagpr. f. 415.000,- k.k.

EMMAPLEIN 12, HEERLEN TEL. 045-711500
Maandag t/m vrijdag van 9.00-17.30 uur,
kantoor op zaterdag geopend van 9.00-13.00 uur

PAUL SIMONS
MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN · TAXATIES
HYPOTHEKEN · FINANCIE
EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Ubach over Worms:
Goed gesitueerde kantoorruimte met aparte ontvangruimte, groot souterrain en ruimte op verdieping. Vr.pr. f 75.000,-.
Nieuwenhagen-Nieuwbouw
Op rustige locatie wordt gestart met de bouw van 3 woonhuizen met garage.
Nog slechts één te koop.
Indeling: beg.gr.: hal met toilet, woonk. met openslaande tuindeuren, half open keuk. Verd.: overloop met vaste trap naar zold., 3 slaapk. en badk. met o.a. 2e toilet. Zolder: ruime bergzold. Prijs f 184.500,- v.o.n. excl. renteverlies.
Schaesberg:
Geschakelde kleine bungalow met souterrain en tuin op zuiden. Ind. souterrain: hal met toilet, 2 slaapk., badk. en garage. Ind. woonniveau: ruime hal met toilet, woonk. met open haard, open keuk. met aanbouwinstall. en slaapk. Vr.pr. f 210.000,- k.k.
Hoensbroek:
Perfekt gesitueerd (op ruim kavel) halfvrijst. woonh. (type semibungalow) met gar., L-woonk., kleine keuk. met luxe aanbouwinstall., oudersiaapk. en badk. (beide op begane grond), bijkeuk. en 2 slaapk. op verdieping. Bj. 92/93. Vr.pr. f 255.000,- k.k.
Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur
NVM
045-318182

Te koop:
demontabel systeemgebouw
in goede staat
Vloeroppervlakte 574 m², fundering op tegels. cv-installatie, elektrische installatie, armaturen sanitair.
Huidige lokatie: Ferdinand Bolstr. 1 Brunssum.
Prijs: f 40.000,- excl. BTW.
Koper dient gebouw z.s.m. te verwijderen.
Inlichtingen: v.a. 16-8
Exploitatiemaatschappij NIMA BV te Ud
Telefoon 04132-51365

OFFERMAN BORGER PARTNER
VASTGOED

SWEYKHUIZEN, Rector Simonsstraat 12
Halfvr. woonh. m. royale zonnige tuin, leuke uitgeb. m. leitegelvloer, luxe witte open keuk., inp. gar., hobby te, 3 slk., badk. Vraagprijs f 235.000,-
BORN, Graetheide 61a
Halfvr. woonh. m. mooie gr. tuin en gar. Ind. r. living parketvl. en terrasd., halfopen keuk., 1e verd.: 3 slk., b en ap. 2e toil., zolder met v. tr., 4e slk. en berg., bj. kwaliteitswoning en perfect onderhouden.
Vraagprijs f 189.000,-
HOLTUM, Velgraafweg 42
Leuk halfvr. woonh. m. gar., carport en tuin. Ind.: living aanb. (45 m²), gesl. keuk., 4 slpk., luxe badk., zolder, onderh. Vraagprijs f 198.000,-
STEIN, Ondergenhousweg 6
Z. goed geb. en perf. onderh. vrijst. huis aan de rand Stein, vlakbij natuurgeb. Mooie tuin op zuidoost. Goed sol. en geh. vz. v. roll. Geh. onderkeld. met onderp. hobbyr. (32 m²), prov. en wasr. B.gr.: hal en toil., wo (40 m²) met park., 2 schuifd. n. overd. terras en halfopen keuk., 3 slpk., dakterras, schitt. badk. met ligb. toil. en dubb. vw., berging, zolder. Perfect pand!
Vraagprijs f 315.000,-
ELSLOO, Stationsstraat 171
Herenhuis 30-er jar., met naastgel. kantoorruimte (40 op hoekperc. van 535 m². Ind.: prov.kelder, hal met m. woonk.ensuite, keuken, achterbouw met sanit. (te ren serre. Verd. overl., 4 slpk. Zolder via v. tr. m. 2 slpk. gar. Prijs op aanvr
BRUNSSUM, Trichterweg 201
Halfvr. woonh. met veel pluspunten: kelder, witte nw. keuk., gar./hobbyr. 55 m², zolder via vaste trap, leuke m. overd. terras en vijver. Vraagprijs f 235.000,-
BRUNSSUM, Ingelsbroek 22
Halfvr. woonh. m. gar., tuin m. veel privacy, keuk. m. 3 slpk., badk. m. ligb., zolder. Pand moet gezien worden.
Vraagprijs f 159.000,-
BRUNSSUM, Het Ambacht 37
Mooie en rustig gel. tussenwon. in groene kindvr. goed geb. en onderh., gr. gar., tuin op zuid, 4 slpk., m. ligb., vaste zoldertr. Vraagprijs f 176.000,-
SITTARD, Charles Beltjenslaan 5
Zeer ruime luxueuze bungalow, perc. ± 2500 m², terras m², overdekte en verw. patio m. open h. Ind.: overd. hal met marmervl., stud. m. aparte ing., woonk. 66 m² open h., 3 slpk m. aparte badg., luxe badk. m. apart leefkeuk. 30 m². Sout. m. o.a. confer.ruimte 48 m², voor 2 auto's. Hogere prijsklasse
MAASMECHELEN (B.), Papaverstraat 8
In villawijk gelegen vrijst. landhuis op 1200 m² bouwj. 1991, betreft zeer ruim pand met moderne keuk. luxe badk., 3 z. grote slpk., wv. 1 ben., inp. gar., zeer volle en goede materiaalkeuze, vraag document.
Vraagprijs f 439.000,-
ULESTRATEN, Beekerweg 94
Karakteristiek woonh. gel. in landelijke omgeving, perc. opp. 900 m², ruim pand met alle comfort, living 43 m², slpk., badk., nieuwe luxe keuk., grote speelzolder.
Vraagprijs f 379.000,-
HOENSBROEK, Kouvenderstraat 205
Gerenoveerd winkel/woonpand. Prijs op aanvr
WIJNANDSRADE, Langweide 14
Ruime semi-bungalow op goede loc. m. tuin en 2e Ind.: hal, living m. open haard en afgesch. kantoor, royale keuken m. app., luxe badk., 2 slk., souterr. m. 2 gar. voor 2 auto's. Vraagprijs f 325.000,-
SITTARD, Dr. Philipsstraat 93
Halfvr. woonhuis m. gar., carport, leuke tuin op zuid., living m. open keuk. m. app., 3 slk., badk., hobbyruim goed onderh. pand. Vraagprijs f 189.000,-
GEEN VERKOOP GEEN KOSTEN

Fraai design op tafel

DOOR THEA WAMELINK

Er is weer veel aandacht voor een stijlvol gedekte tafel. Mooi bedekt met een kleed of placemats, een fraai servies, sierlijk glaswerk en bestek. Met als extra accent op gevouwen bijpassende servetten en als puntje op de i nog een bloemstuk.

De basis van het totale tafelbeeld vormt het servies dat momenteel in een keur van schitterende ontwerpen verkrijgbaar is. Villeroy & Boch bijvoorbeeld brengt in de collectie Gallo Design bont gekleurde serviezen en glaswerk, geïnspireerd op de Mediterrane sferen. De verschillende servies-onderdelen zijn op diverse manieren toepasbaar. Het onderbord bijvoorbeeld heeft de juiste afmetingen om het ook als pizzabord te gebruiken. De soepkom kan tevens de functie van sauskom vervullen.

Aangezien alle onderdelen los verkrijgbaar zijn kan een servies geheel naar eigen wensen worden samengesteld. Men kan ook klein beginnen en dan stap voor stap aanvullen tot een compleet servies.
In de Mediterrane collectie zijn drie series leverbaar: Pamplona, Perpignan en Ethno. Passend bij de serviezen zijn glaswerk, tafeltextiel en accessoires verkrijgbaar.

● *Het servies 'Perpignan' van V&B.* Foto: GPD

Om een indicatie van de prijsklasse te geven: een plat bord kost, evenals een kop met schotel 42 gulden.

Passend bij Perpignan wordt tafelkleed Bistro geleverd. Alle tafelkleden zijn van 100 procent katoen en afgewerkt met een teflonlaagje, zodat vlekken goed te verwijderen zijn. Er zijn ronde, ovale, vierkante en rechthoekige formaten met daarbij passende servetten, placemats en kussentjes. Prijzen van 25 gulden.

Heel decoratief zijn ook tafelaccessoires in de vorm van mondgeblazen tweekleurige servethouders, saladeschalen, vazen en kaarsenstandaards. Voor romantici brengt V&B een tweetal nieuwe designs van ontwerper Gero Trauth. Op serviezen van Bone China zijn sprookjesachtige fantasieën uit Duizend-en-één-nacht geschilderd.

Het meest opvallende ontwerp in deze serie is Arabian Fantasy. Op het mooie porselein is een polychroom decor aangebracht, met ridders, zeerovers, schelmen- en liefdestaferelen. Een servies om boven weg te dromen.
Een plat bord in deze serie kost ruim 90 gulden, een kop met schotel nog 25 gulden meer. Wel iets om even voor te sparen. Of om af en toe eens een stuk van cadeau te krijgen.

Kamerplant ixora niet gemakkelijk

● *Ixora Netty met felroze bolvormige bloemen.* Foto: GPD

DOOR FRANS WEGMAN

De komende maanden zullen bij de bloemist steeds vaker de opvallende bloemen van ixora te zien zijn. Wanneer u een ixora koopt moet u er op letten dat de bloemen open zijn. Soms vallen de knoppen af omdat de plant in de kamer een andere lichtval krijgt dan bij de kweker. Draai de pot bij het water geven dus ook niet om!

Eigenlijk is ixora letterlijk een kasplant(je). Met veel noten op haar zang, zoals een hoge luchtvochtigheid (90 procent). Dit betekent dat ze in de huiskamer vaak moet worden besproeid, met onthard of regenwater, lauw. Geef elke twee weken een beetje mest.

Ixora stamt uit tropische streken zoals India en Zuid-China. Wie door Indonesië heeft gereisd kent ixora als klimplant met oranje bloemen. De bladeren zijn eivormig en leerachtig. In de huiskamer staat ze graag op een lichte plek, maar beslist niet in de volle zon. Houd de potkluit vochtig, maar niet te nat. Let op schildluis, die zich graag op de takken vestigt. De bruine dopjes verwijdert u zorgvuldig zodat deze niet op de aarde terecht komen. Aantippen met een in spiritus gedoopt penseeltje.

Ixora behoort tot de walstrofamilie, waartoe ook de koffieplant en het koraalplantje behoren. In ons land groeien slechts enkele vertegenwoordigers van de hier kleine familie, zoals het kleefkruid en lievevrouwebedstro.

Sedert de 18e eeuw zijn kwekers bezig hybriden te kruisen. Ook in ons land, waarvan 'Biers Glorie' getuigt, met donker-oranje bloemen. Zalmkleurig is Frasert en een nieuweling is Netty, waarvan de bolvormige bloemhoofden felrose zijn. Staan de planten op een gunstige plek, dan kunt u er zo'n drie maanden plezier van hebben.

In september zullen de meeste ixora's uitgebloeid zijn. Wilt u de plant laten overwinteren, zet haar dan in een verwarmde kas. Ze wordt wat minder lauw en onthard water worden gegeven. De temperatuur mag niet onder de 18 graden dalen. De relatieve luchtvochtigheid moet minimaal 70 procent zijn. In het voorjaar krijgt de plant nieuwe aarde: naaldenbosgrond met oude stalmest erdoor.

Stekken

U kunt de plant in het voorjaar stekken. Kopstekjes zet u in een mengsel van voornamelijk stekveen met rivierzand erdoor. Plastic erover om de lucht vochtig te houden, maar wel telkens luchten. (De kweker doet dat stekken onder een waternevel). De bodemtemperatuur moet tussen de 25 en 30 graden liggen. Gebruik wortelpoeder, opdat de plantjes na ongeveer een maand eigen wortels gevormd hebben.

Om te voorkomen dat de ixorastekjes zich als klimplanten gaan ontwikkelen gebruikt de kweker remstoffen. U kunt de scheuten enkele keren toppen. Bedenk daarbij wel dat de bloemen zich pas vormen als er twee bladeren aan de scheut zitten. Afhankelijk van de hoeveelheid licht die de stekplanten hebben gekregen bloeien ze van juli tot in september.

Volledigheidshalve moet worden vermeld dat de bloemen van ixora wel eens als snijbloem bij de bloemist verkrijgbaar zijn.

Ook mogelijkheden voor fontein op balkon of terras

Vijver heeft niet veel ruimte nodig

Nederlanders zijn echte waterlanders. Ook als je niet aan het water woont of aan watersport doet, wil je toch meestal minstens in de tuin iets met water doen. Water brengt immers leven in de tuin, zowel letterlijk als figuurlijk. Niet iedereen heeft echter plaats voor een echte vijver, of voor de mogelijkheid iets wat daarop lijkt te installeren. Toch is er op een terras of op een balkon soms wel ruimte voor te vinden. Daarop kun je meestal wel een fontein of een ander 'waterbewegingswerk' aanleggen.

Een plekje van een vierkante meter kan al genoeg zijn. Met een pompje wordt het water rondbewogen, bijvoorbeeld via een doorgeboorde imitatie-molensteen vanuit een ingegraven kunststof metselkuip. Je kunt kiezen voor een spuitende fontein of voor een vriendelijk kabbelend watertje. Op een balkon mag de totale gewichtlast echter niet meer dan 250 kilo per vierkante meter bedragen.

In een wijde, waterdichte schaal met een diepte van 15 tot 20 cm kan met succes een mini-waterlelie of een gele plomp tot groei en bloei worden gebracht. Voor dit doel zijn de watergentiaan met haar gele bloempjes of de wit bloeiende kikkerbeet geschikt. De schaal moet dan wel op een zonnig plekje staan, en je moet erop letten dat het waterniveau op peil blijft. Dus regelmatig bijvullen.
Wie een tuin van redelijke afmetingen heeft kan een vijver maken. De bakken daarvoor zijn kant en klaar te koop, in allerlei vormen en formaten. Maar je kunt ook een vijver naar eigen ontwerp en afmeting aanleggen met plasticfolie. Kies een plek waar per dag enkele uren zon komt. Maar niet te lang de volle zon, want daardoor ontstaat overmatige algenvorming. Dit bezwaar kan eventueel worden ondervangen door een niet te groot en in de herfsttijd weinig bladverliezend boompje te plaatsen dat voor de benodigde schaduw zorgt.
Voor de aanleg van (zelfs een kleine) vijver moet toch een flinke kuil worden uitgegraven. De vraag waarop de leverancier veelal het antwoord schuldig blijft is: waar laat je die uitgegraven grond? Bij nieuwbouw bestaat de bovenlaag gewoonlijk uit zand, en dat is niet ideaal om er planten in te laten gedijen. Verspreid het uitgegraven zand dus liever niet over de rest van de tuin, maar gebruik het bijvoorbeeld als 'bed' voor oprit of terras. Hoewel: zware kleigrond kan, door vermenging met turfmolm en zand een luchtiger structuur krijgen.

● *Planten maken een tuinvijver af.* Foto: GPD

Als je in een vijver waterlelies wilt laten groeien, dan is een diepte van minimaal 60 cm nodig, om de winter heen te komen. Tussen de 60 en 100 cm diep hebben de meeste waterplanten de juiste leefomstandigheden.

Een vijver van folie moet in een zandbed worden gelegd. Laat de folie zo'n 30 cm over de rand van de vijver uitsteken, boven het waterniveau, en enigszins omhoog gevouwen. Dan kan er geen water uit de vijver worden overgeheveld. De plasticrand kan met grond, keien, e.d. worden weggewerkt.

Voorgevormde vijverbakken zijn in diverse modellen en afmetingen verkrijgbaar, ook met een zogeheten moeraszone die een mooie en natuurlijke randbegroeiing oplevert. Die vormt ook een drempel voor kleine kinderen, vooral wanneer met keien een duidelijke begrenzing wordt gemaakt.

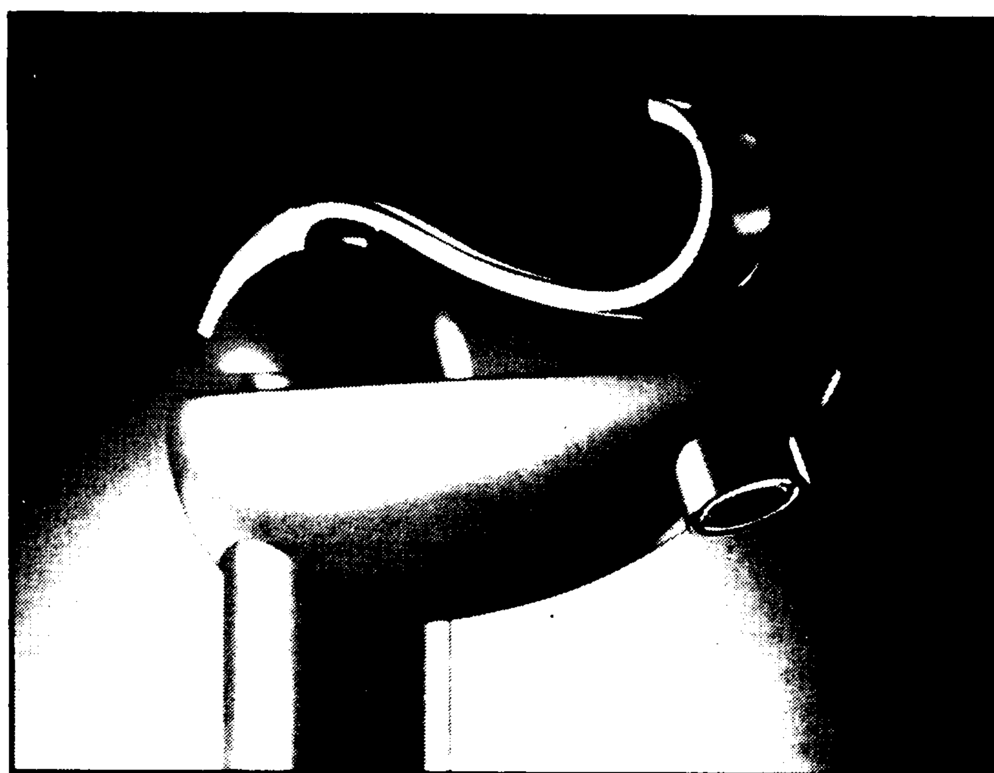
Leg zo'n vijver wel zo goed mogelijk waterpas. Na de aanleg laat je er water in lopen. Het gewicht van het water drukt de bak in de juiste positie. Controleer dat en haal vulzand weg, of vul het bij om de bak goed verankerd in het zandbed te dwingen.
Een vijver is pas helemaal af als hij wordt wordt ingekaderd met de juiste beplanting. Praat maar eens met een hovenier in de buurt. Die kan u ook advies geven over installering, beplanting en een levende have van vissen. Weet je niet zo gauw waar een deskundige hovenier te vinden is, bel dan het Hoveniers Informatiecentrumn (HIC) in Zeist (03404-62361) waar ook de brochure 'Natuurlijk Water' kan worden aangevraagd.

Kraan niet langer sluitpost

Heel lang is in ons land de kraan sluitpost geweest voor keuken en sanitair. Maar langzamerhand beginnen we hier 'kraanrijp' te worden en ontdekken we de waarde van een goede kraan. Met een degelijk binnenwerk dat niet zo gemakkelijk door ons kalkhoudende water wordt aangetast, met een stijlvol uiterlijk dat behalve mooi ook praktisch in het gebruik is.

Onder de naam Edition Obina brengt de Duitse fabrikant Dornbracht een serie kraanarmaturen waarbij binnen een enkele serie een veelvoud van design-uitingen wordt gerealiseerd. Edition Obina kent vier verschillende greepvormen en is leverbaar in acht kleuren en oppervlak-afwerkingen. Hiermee worden nieuwe mogelijkheden geschapen voor de creatieve inrichting van de badkamer.

Zoals vele andere Dornbracht-produkten is ook deze serie ontworpen door designer Dieter Sieger. De Obina familie kenmerkt zich door het karakteristieke en sierlijk gevormde kraanhuis. Deze body, die uitmondt in de vorm van een half ei, kan bij elk kraantype (eengreepsmengkraan, tweegreeps-eengatsmengkraan of driegatsmengkraan) van vier verschillende greepmodellen worden voorzien.

● *Een eengreepsmengkraan uit de serie Edition Obina.*

Bovendien kan men nog kiezen uit een veelheid aan kleuren en afwerkingen: platina, chroom, messing, gematteerd messing, matgoud, koningsblauw, matzwart en matrood. In het najaar zullen deze nieuwe kranen ook in ons land verkrijgbaar zijn.

Orgels, auto's, gehoorapparaten en telefoons gaan soms spontaan op tilt

'Een wattendeken van storing rondom de aarde'

DOOR HUGO VAN DER HEEM

„Heb ik net mijn nieuwe elektronische orgel, komt er op een dag alleen geknars en gebonk en gepiep uit. Dat duurt een half uur en daarna is het over. Maar laatst had ik weer. Zou hij kapot zijn?"
„Ja dat klopt, mijn nieuwe elektronische piano doet het ook. Tussenpozen ook gek. Ik denk wel eens dat het door vliegtuigen komt, die bij ons laag overkomen".
„Komt de brandweer hier met een noodvaart langs: gaat plotseling onze garagedeur open".
„Ik heb laatst vreemde stemmen op de radio gehoord. 't Leken wel flarden van een telefoongesprek van onze buren!"
„Weet je wat zo gek is, als ik in de keuken voor het raam sta te strijken komt er muziek uit mijn strijkbout!"

Zulke sterke verhalen zijn er legio. Ze zijn voor het merendeel waar. Sommige mensen vermoeden dat er duivelse krachten aan het werk zijn. De eenvoudigste (technische) verklaring is: storing. Alleen is de achtergrond soms moeilijk te bevatten.
De boerin in de Flevopolder wist overigens drommels goed waarom er in haar keuken plotseling muziek uit haar strijkijzer kwam. Achter haar huis was zojuist het enorme zendercomplex van de Wereldomroep in gebruik genomen.
Erger was dat de Wereldomroep ook de melkmachines van haar man storde, de echte radio, de televisie en dat ook het inbraakalarm op de gekste momenten plotseling afging.
Trouwens ook veel vliegtuigen, die tijdelijk in een wachtlus boven de Flevopolder hangen, rapporteren op Schiphol vaak muziek of stemmen te hebben gehoord. Geen wonder: zij zijn door de nauwe bundel van meerdere miljoenen Watts aan elektrische energie gevlogen die de Wereldomroep opstraalt naar bijvoorbeeld Noord- en Zuid-Amerika.
Ook de andere gevallen laten zich technisch best verklaren. Het meisje van het nieuwe orgel woont naast een zendamateur die regelmatig zijn apparatuur aansteekt. Het (goedkope) orgel kan daar niet goed tegen. En de elektronische piano heeft inderdaad last van de communicatie van vliegtuigen met de verkeersleiding.
Maar als de brandweer met zijn (streng gekeurde) communicatie-apparatuur door de straat rijdt en de garagadeur gaat vanzelf open, is er wel iets heel erg mis met die automatische deuropener.

Luxe probleem

Het gaat hier om een rasecht luxe probleem. In ons werelddeel (en in Amerika) worden nu enorm maal steeds meer elektronische apparaten in gebruik genomen, die (soms ongewenste) straling veroorzaken. En natuurlijk ook steeds meer echte zenders, die de bedoeling hebben om over een zo groot mogelijke afstand effectief te werken. Denk aan het derde tv-net in Nederland en het FM-stereonet van Radio-1, dat zojuist is toegevoegd aan het Nederlandse zenderpark en dat uit niet minder twaalf zenders bestaat. Ook de hausse van lokale- en regionale omroepzenders heeft de hoeveelheid uitgestraalde energie sterk doen toenemen.

Voorts staan er inmiddels duizenden satellieten in de ruimte die hun signalen rondom de aarde naar beneden stralen. Dat kan opgeteld worden bij de sterke toename van aardse communicatie-zenders voor taxi's, brandweer, politie, autotelefoon, zaktelefoons en de semafoons. Bij elkaar veroorzaakt dat zo'n enorm toename van hoogfrekwente energie dat sommige technische onderzoekers spreken van een ware ether-vervuiling: 'een wattendeken van storing.'
Er duiken ook steeds verse storingsbronnen op. Het allernieuwste autotelefoonnet (ATF-4), dat proefdraait bij PTT maar nog niet op grote schaal wordt toegepast, schijnt te storen op gehoorapparaten en auto's. In Duitsland, waar zo'n 300.000 apparaten in gebruik zijn, is het een bekend probleem. Digitale gehoorapparaten worden binnen 30 meter afstand van zo'n nieuwe telefoon onbruikbaar en gaan akelige geluiden produceren.

Zenders moeten in het algemeen aan zeer stringente eisen voldoen. Storingsproblemen blijken dan ook meestal aan de kant van het (gestoorde) elektronisch apparaat te liggen. Meestal gaat het om betrekkelijk goedkope produkten van producenten die het zich niet konden veroorloven hun orgels op 'dichtheid' te controleren.
Goedkope radio's – vooral kortegolfradio's – zijn onvoldoende selectief om al die sterke omroepzenders uit elkaar te houden en sommige ontvangen op de FM-band keihard de communicatie van overkomende vliegtuigen.

Regelgeving

Het is daarom niet voor niks dat overheden zich bemoeien met de regelgeving van vooral zenders. Met name in ziekenhuizen kunnen zenders, als ze niet aan stringente eisen voldoen, verschrikkelijke rampen veroorzaken. Hartapparatuur en allerhande monitoren kunnen van slag raken als er een niet goedgekeurde portofoon, 27 Mc-zender of autotelefoon in de buurt is. Al deze apparatuur mag daarom slechts een hele nauwe band uitstralen, met een beperkt vermogen. De Hoofddirectie Telecommunicatie en Post (HDTP) let daar al jaren op.

Aan de andere kant moet medische en bij voorbeeld militaire apparatuur zeer stralingsdicht zijn, om geen ongelukken te kunnen veroorzaken. Tegenwoordig gaat men echter ook meer en meer tv's, monitoren, faxen en bij voorbeeld computers controleren. Niet alleen moet deze consumenten-apparatuur in zekere mate stralingsvast zijn, belangrijker is het dat de spullen zelf geen ongewenste straling afgeven.
Het is dan ook niet zo onbegrijpelijk dat men lang heeft gegaarzeld om allerlei soorten draadloze telefoons goed te keuren. Het niet erg stringente beleid leidde er overigens toe dat er toch allerhande dumptoestellen uit Amerika en het verre oosten werden verkocht. Deze toestellen waren allereerst nauwelijks te verstaan, maar stoorden soms ook vliegverkeer of brandweer. Een enkele keer waren de gesprekken ook in de hele buurt te horen via het kabelnet. Ook draadloze babyfoons zijn berucht, vooral als men ze soms vergeet af te zetten...

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven.

Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16 [illegible]straat 3 te Heerlen en Roermonderstraße 21 [illegible]straße 65 te Aken

ONROERENDE ZAKEN

BRUNSSUM

Pr. Hendriklaan 207. Tussengel. woonhuis met garage en grote tuin. Kelder, mooie woonk., 3 slk., zolder. **Vr.pr. f 152.000,- k.k.**

GULPEN

Ringweg 9. Tussengel. woonhuis met garage en tuin. Bj. '82, perc.opp. 150 m², L-woonk. 30 m² met luxe aanb.keuken, 2 slk: 15 en 16 m², badkamer met ligbad, vaste trap zolder met nog 2 slk. **Vr.pr. f 179.000,- k.k.**

HEERLEN

Peter Beatusstr. Halfvrijst. woonhuis met tuin. Woonkamer 40 m², gesl. luxe witte aanb.keuken met luxe apparatuur, 2 badkamers met ligbad, douche, v.w. en toilet, kantoorruimte 20 m2, 3 slk.: 12, 20 en 24 m2, tuin op z.o. **Vr.pr. f 209.000,- k.k.**

Kloosterkoolhof 2. Halfvrijst. ruim woonhuis met dubbele garage 40 m², plus extra bergruimte, woonk. 36 m². Nieuwe aanb.keuken 15 m², 3 slk. 10, 14 en 25 m², vaste trap naar zolder alwaar nog 3 ruime slk. Het pand is geheel voorzien van kunststof ramen met dubbel glas, goed geïsoleerd nieuw dak. Perc.opp. 345 m². **Vr.pr. f 219.000,- k.k.**

Pernstr. 7. Tussengeleg. woonhuis met leuke tuin en garage met berging. Woonk. 30 m² met parket, 3 slk.: 7,5, 12 en 12 m² **Vr.pr. f 159.000,- k.k.**

Schandelerstr. 11. Keurig onderhouden tus.gel. woonhuis met binnenplaats, woonk. 24,5 m², keuken 11 m², badkamer, 3 slk.: 6, 10, 5 en 14 m², zolder 21 m². **Vr.pr. f 169.000,- k.k.**

Unolaan 18. Appartement met berging. Woonk. 24 m², half open keuken 6 m², 1 slk. 13 m² met muurkast, badkamer met douche **Vr.pr. f 82.000,- k.k.**

HOENSBROEK

Esschenweg. Vrijstaand woonhuis gelegen op 3200 m² grond. L-woonk. 45 m², gesl. aanbouwkeuken 12 m², 3 slk.: 9, 9 en 15 m², badkamer met ligbad en 2e toilet, zolder te ber. via vaste trap 50 m². **Vr.pr. f 329.000,- k.k.**

KERKRADE

Elisabethstr. 16. Keurig gerenoveerd halfvrijst. woonhuis met mooi aangelegde tuin en garage. Woonk. 20 m² met travertinvloer en o.h., half open eiken aanb.keuken 10 m², 3 slk.: 7,5 m², 11 m² met balkon en 14 m², vaste trap zolder met 2 slk. van 10 en 16 m². **Vr.pr. f 223.000,- k.k.**

Gravenstr. 87. Vrijstaand woonhuis met garage en tuin, perc. opp. 600 m², bj. '75. Ind.: hal, open keuken, woonkamer 60 m² met parketvloer, o.h., en schuifd. naar terras. 3 royale slk. waarvan 2 toegang tot terras, badkamer met ligbad, aparte douche. Vaste trap zolder alwaar woon/werk/slaapruimte ± 64 m². Pand is goed geïsoleerd. **f 339.000,- k.k.**

Jac Schreursstr. Tussengel. woonhuis met tuin. Woonkamer 30 m² met open trap, gesl. eiken aanbouwkeuken, carport, berging, 3 slk.: 10, 10 en 22 m², badkamer met ligbad, vaste trap zolder. **Vr.pr. f 184.000,- k.k.**

Locht 64. Tussengel. winkel/woonhuis, zeer grote bedrijfsruimte, royale bovenwoning, 3 garages, voormalige bakkerij. Perceelopp. 1930 m². **Vr.pr. f 259.000,- k.k.**

Narcisstr. 45. Halfvrijst. woonhuis met garage. Bwj. '59, perc. opp. 356 m², L-woonk. 43 m² met parketvloer, half open keuken, werkkamer, 4 slk.: 7, 10, 10 en 14 m², badkamer, vlizotrap naar zolder. Dubbel glas op parterre. **Vr.pr. f 229.000,- k.k.**

Schoolstr. 22. Halfvrijst. woonhuis met achterbouw en oprit, L-woonk. 28 m², gesl. keuken, 5 ruime slk., 2e toilet, recent vernieuwd dak. **Ruim huis!** **Vr.pr. f 159.000,- k.k.**

LANDGRAAF

Groenstr. Oost 171. Goed onderhouden halfvrijst. woonhuis op 652 m² grond, L-woonk. 46 m², eetkamer/veranda 30 m², zitkamer 12 m², gesl. eiken keuken 12 m², 4 slk.: 12, 12, 12 en 14 m2. Hardhouten kozijnen met dubbel glas. **Vr.pr. f 203.000,- k.k.**

Kerkraderweg 235. Goed onderh. vrijst. woonhuis met garage, tuin met tuinhuisje. Ind.: kelder 40 m², L-woonk. 36 m² met inbouwhaard, parketvloer en schuifpui, keuken 3 jaar oud, 4 slk.: 9, 10, 10 en 12 m², badkamer met ligbad, douche en v.w. Gedeeltelijk voorzien van rolluiken. **Vr.pr. f 319.000,- k.k.**

Koelmoer 10. Vrijstaand ruim woonhuis met garage en tuin. Ind.: woonk. 37 m², gesl. keuken 10 m², 4 ruime slk., badkamer met ligbad, zolder te ber. via vaste trap. Bj. '79. Perceelopp. 442 m². Gedeeltelijk rolluiken! Rustige buurt nabij centrum. **Perfect onderhouden. Moet u zien!** **Vr.pr. f 329.000,- k.k.**

Reeweg 99. Vrijst. perfect gerenov. woonhuis met garage en mooi aangelegde tuin. Woonk. 30 m² met allesbrander, gesloten keuken 15 m², ruime badkamer met ligbad/douche en 2 v.w., 3 slk. Perceelopp. 435 m². **Vr.pr. f 219.000,- k.k.**

SIMPELVELD

Bulkenstr. 19. Halfvrijst. woonhuis met garage en grote tuin. Ind.: diverse kelders, L-woonk. 48 m² met mog.h. o.h., ruime keuken, badkamer met douche, 3 slk.: 8, 10 en 12 m², douche/toilet, zolder met vaste trap zolder alwaar ruime slk. **Perceelopp. 852 m²** **Vr.pr. f 219.000,- k.k.**

St. Nicolaasstr. 3. Ruim tus.gel. wwoonhuis met garage en ruim terras, L-woonk. 30 m², half open aanbouwkeuken 14 m², badkamer met ligbad, 3 slk.: 8, 12 en 13 m², zolder met vaste trap alwaar 2 slk. **Vr.pr. f 173.000,- k.k.**

Remigiusstr. 1. Royaal boerenwoonhuis, overdekt binnenhof, woonk. 42 m² met o.h., 4 slk.: 10, 12, 21 en 22 m², gesl. eiken aanb.keuken, garage 50 m², zolder 60 m², mogelijkheid tot uitbreiding. **Vr.pr. f 239.000,- k.k.**

SPAUBEEK

Vermeerstr. 16. Halfvrijst. woonhuis met garage, oprit en tuin. Woonk. 32 m² met plav., h.open keuken, 3 slk.: 9, 12 en 13 m² en berging. **Vr.pr. f 199.000,- k.k.**

VIJLEN

Benediktijnenstr. 16. Halfvrijstaand woonhuis met tuin en bedrijfs-/kantoorruimte. Garage op 50 m van woonhuis. Woonk. 40 m² met plavuizen, half open witte aanbouwkeuken 12 m², 3 slk. met parket: 8, 12 en 14 m², badk. met ligbad en aparte douche. Grote zolder met vaste trap. **Goed onderhouden!!!** **Vr.pr. f 254.000,- k.k.**

EXCLUSIEF WONEN MET VIJGEN

BELGIË (Gemmenich)

Rue de Calvaire 7. In bosrijke omgeving schitterende vrijst. semi-bungalow met garage voor 2 auto's. Ind.: wijnkelder. Souterrain: 3 slk. waarvan 2 met vaste wastafel, waskeuken, en badkamer. Parterre: entree/gang met marmeren vloer, woonk. 40 m², gesloten aanbouwkeuken 10 m², 1 slk. met balkon en badkamer met ligbad. 5 min. van Vaals gelegen. Perceelopp. ± 700 m² (plus bouwperceel 700 m² samen 1400 m²). **Vr.pr. f 329.000,- k.k.**

BRUNSSUM

Bexdellestr. Opval. ruim vrijst. woonhuis met prof. ingericht bedrijfsgedeelte ± 60 m² voor zelfst. ondernemer, met aparte ingang, incl. badruimte, toilet met font., sauna, whirlpool, aparte HR-ketel. Geschikt voor meerdere doeleinden. Ind.: sout.: inpand. garage 21 m², hobbyruimte 21 m² en waskelder. Beg. grond: toilet met font., gecombin. woon/werkkamer met half open keuken ± 80 m² met dubbele deuren naar terras en tuin. 1ste verd.: 3 slk.: 8, 18 en 19 m² met airco, badkamer met ligbad, v.w. en 3de toilet. Ruime zolder te ber. via vliezo. Pand is optimaal geïsoleerd, o.a. geheel voorzien van dubbele beglazing en rolluiken. **Vr.pr. f 389.000,- k.k.**

Bonifaciusstr. 3. Rustig gel. vrijstaand ruim woonhuis met garage en tuin (perceelopp. 392 m²), ruime entree, luxe toilet met font., woonk. 34 m² met allesbrander en mooie parketvloer, berging, ruime Siematic keuken 12 m² met app., 3 slk.: 11, 12 en 16 m², luxe badkamer met ligbad, douche, vaste wast. en 2e toilet. **Mooi huis!!! Moet u zien.** **Vr.pr. f 279.000,- k.k.**

HEERLEN

Bokstr. 27. Vrijstaande semi-bungalow met parkeerplaats voor 5 auto's, diverse praktijkruimtes, douche, toilet, fitnesskelder/bar, diverse kelders. Zitkamer met open h., eetkamer met niveauverschil, compleet inger. keuken, 3 slk., badkamer met ligbad en 2 v. wastafels, apart toilet, 3 terrassen waarvan een overdekt met open h. + elektrische verwarming. Grote tuin 1000 m2 met vijverpartij en tuinhuisje. **Moet u zien.** **Vr.pr. f 469.000,- k.k.**

KERKRADE

Akerstr. 183. Ruim winkel/woonhuis met tuin op z/w. Ind.: winkel 50 m², entree, woonkamer 48 m² met schuifdeuren, Noorse lei met vloerverwarm., luxe witte aanbouwkeuken, 3 slk.: 8/14 en 16 m² waarvan 2 met balkon, badkamer met ligbad, douche en v.w., zolder met slk. 15 m². Schitterend pand. Bwj. '90. **Vr.pr. f 389.000,- k.k.**

MAASTRICHT (ZUID)

Holdaal 51. Aan plantsoen gel. riant landhuis. Tot. opp. 750 m². Gunstig bereikbaar t.a.v. autoweg. Ind.: zeer ruime hal 18 m², woonkamer 68 m² met div. zithoek., syst.-open haard, schuifpui naar overdekt buitenterras, uitgebreide eiken aanbouwkeuken 16 m², 3 slk.: 14, 19 en 23 m², hobby-/logeerkamer 9 m², zolderruimte. Het geheel is onderkelderd. Garage 24 m². Grote mooi aangelegde tuin met volledige privacy. **Moet u zien.** **Vr.pr. f 549.000,- k.k.**

SIMPELVELD

Romeinenstr. 1. Dit moet u zien!! Vrijstaand verbouwd woonhuis met ruime garage en tuin. Ind.: geheel onderkelderd, ruime woonkamer 48 m² met open haard en schuifdeuren naar balkon en overdekt terras, gesl. keuken, 4 ruime slk. **Vr.pr. f 329.000,- k.k.**

VALKENBURG

Nieuweweg 50A. Karakteristiek vrijst. woonhuis met tuin 1890, perceelopp. ± 400 m², woonkamer 50 m², gesl. mo ne keuken 20 m², 3 slk.: 12, 15 en 28 m², badkamer me bad, douche, 2 v. wastafels en 2e toilet. **Geheel ge veerd! Perfecte staat!** **Vr.pr. f 369.000,-**

VOERENDAAL

Kundergats 29. Ruim vrijst. woonhuis met leuke tuin op garage met zolder. Geheel onderkelderd alwaar sauna/ho ruimte/kelder. Ruime woonkamer ± 45 m², gesl. eiken ken 9 m², 3 slk. 11, 18 en 20 m², mooie badkamer met li 2 v. wastafels, 2e toilet en bidet, vliering. **Vr.pr. f 329.000,-**

BOUWKAVELS TE KOOP AANGEBODEN

LANDGRAAF

Kavel Moltbos kavel 28. Zeer fraai gelegen hoekkavel goedgekeurde tekeningen voor nog te bouwen riante, m ne bungalow met garage. Perceelopp. ± 536 m² **Vr.pr. f 134.000,-**

VERDERE KAVELS OP AANVRAAG!

Wilt u een huis verkopen en dan een huis huren Vijgen vragen!

Wij zoeken een huis geschikt voor 2 families wijde omgeving van Vaals voor de prijs va f450.000 . Belt u ons?

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR
HEERLEN

Perfect luxe **kantoorpand** in Heerlen. Oppervlakte 120 t 600 m². **Inl. op aanv.**

KERKRADE

Klarenanstelerweg. Kantoren van 200 tot 1000 m². **Inl. op aanvr.**

In ons nieuwe bedrijvencentrum in Kerkrade (Dentgenbach) kunnen wij u produktie- c.q. op gruimtes aanbieden van 500 - 1000 m² vanaf f m². **Inl. op aanvr.**

HYPOTHEEK?? VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16
Heerlen
Tel.: 045-711617

Showtycoon steekt miljoenen in theater en musical

Van den Ende 'altijd onzeker bij succes'

DOOR BARENDA GRUTTERINK

Scheveningen heeft iets van de lang vervlogen glans teruggekregen. Het vernieuwde Circustheater, voor 23 miljoen gulden verbouwd op initiatief van Joop van den Ende (51), haalt het troosteloze gebied achter de aan frieten en T-shirts opgeofferde boulevard een aardig eind op. Het gebouw glanst van binnen en van buiten, maar van poenigheid is geen sprake.

„Als ik hier in de buurt op straat loop, hoor ik telkens complimenten," aldus Van den Ende, blakend van trots. Hij is zo enthousiast over het – tevens van bars en restaurants voorziene – gebouw dat hij de verslaggeefster zelfs de herentoiletten laat zien (veel marmer en muziek op de achtergrond).

„Alles moet goed zijn, en feestelijk. Waarom gaan de mensen niet meer naar sommige bioscopen? Omdat de stoelen in de zaal slecht zijn en zo. Hier zit onder iedere stoel airconditioning. En een kopje koffie heb je hier niet in de gebruikelijke 14 minuten, maar in 8,5 minuten, wat we nog proberen terug te brengen tot 7 minuten."

Met de première van Andrew Lloyd Webbers 'The Phantom of the Opera' opent Van den Ende zondag 15 augustus zijn eigen theater. De eerste try-outs van de Nederlandse variant van het Londense successtuk zijn inmiddels achter de rug. „Het ging bijna te goed. Dat is aan de ene kant heerlijk, want dan kun je het tot in de kleinste details nog beter maken. Maar aan de andere kant ben ik een beetje bang voor dat verschijnsel wat je in de sport ook ziet: in de voorrondes doe je het goed, maar als het gaat om de gouden plak ben je over je hoogtepunt heen. Bovendien moest ik de cast er constant van overtuigen dat we er nog niet zijn. Het is nog niet vloeiend genoeg. Het publiek merkt de kleine onvolkomenheden niet, maar zou bij perfectie nog meer in extase raken."

● *Joop van den Ende: altijd onzeker.* Foto: DIJKSTRA

Die cast hoeft op 16 augustus trouwens nog steeds niet te denken dat de zaak dan voor elkaar is: er is een team samengesteld dat de kwaliteit van de produktie van dag tot dag blijft bewaken. Elke voorstelling wordt op video opgenomen en na afloop nader bekeken.

Volgens Van den Ende is het ook van groot belang dat de stemming erin blijft bij de ploeg. „Als ze zich niet allemaal voor honderd procent geven, is er geen bal aan. Pas als ze dat wel doen, is het bijzonder."

In totaal werken 167 mensen aan de produktie mee, waarvan het merendeel achter de schermen. „Het is de grootste musical ooit gemaakt. We zitten hier echt over de hoge school van het musical-maken te praten. Vier of vijf jaar geleden had ik dit niet aangekund, maar via alle eerdere produkties hebben we de weg naar dit niveau gelopen." 'Les Misérables' en 'Cyrano' gingen met verscheidene andere produkties aan 'The Phantom' vooraf.

De kaarten voor 'The Phantom' vliegen al de deur uit. Na een heel jaar [illegible] ring van 14 miljoen gulden (de kosten tot de dag van de première) eruit. De goed lopende verkoop betekent nog niet dat de musical in ons land ook een succes zal worden. „Hij draait nu in verschillende landen en er zijn gradaties in het succes. Je weet nooit of het publiek van een verhaal zal houden."

'Le Fantôme de l'Opéra' werd in 1911 geschreven door Gaston Leroux en werd in 1925 voor het eerst verfilmd. Henk Poort speelt nu de eerste Nederlandse 'Phantom' en Joke de Kruijf de door hem begeerde Chistine. Ben Cramer en Els Bongers ('zullen we nog veel van horen') hebben deze rollen ook ingestudeerd. De Nederlandse tekst is van Seth Gaaikema. De muzikale leiding [illegible] Van den Ende veelbelovende Maurice Luttikhuis, de regie is in handen van Harold Prince en Arthur Masella.

Bijna 23 miljoen voor het gebouw en 14 miljoen startkosten voor de musical: men moet Van den Ende wel geloven als hij zegt dat hij het niet doet om er rijk van te worden. „Met alleen tv zou ik er financieel beter afkomen, maar ik kan niet zonder theater. Dit in Scheveningen is een groot risico, maar ik ben er bezeten van en ik vind het heerlijk om enthousiaste mensen in de foyer te zien. Dat zit in mijn karakter."

Van den Ende zit vijf avonden per week bij een evenement, maar doordat zijn vrouw meewerkt, is de schade aan het thuisfront beperkt. „De zondag hou ik zoveel mogelijk vrij en ook de zaterdagmorgen."

Toch is hij allang niet meer de 'allesregelaar' waarvoor hij vaak wordt aangezien. Dat zou niet meer kunnen. „Ik heb gewoon een goed bedrijf, waar ik zelf het gezicht van ben. Maar aan het hoofd van de verschillende disciplines staan zelfstandige directies. Ik blijf overal wel nauw bij betrokken en buit mijn sterkste kanten uit: gevoel voor casting, repertoire-keuze en publiciteit."

Nu hij zijn eigen theater heeft, komt de televisie voor Joop van den Ende niet op de tweede plaats. „Ook vandaag ben ik voor 70 procent met tv bezig," zegt hij nog geen twee weken voor de première van 'The Phantom'. Hij kan nog steeds 'uit zijn dak' gaan bij een extra leuke aflevering van de Honeymoon Kwis, zegt hij. „Ja, ik zou er ook naar kijken als ik er niet bij betrokken was. Niet de hele tijd hoor, ik heb graag variatie en ik kijk regelmatig naar Nova, bij voorbeeld."

Van den Ende kan zich nog weleens ergeren aan de neerbuigende houding die sommigen tegenover hem aannemen, al wordt dat minder en minder dank zij zijn prestaties in het theater en de bewondering voor zijn ondernemerschap. „Kritiek is prima, maar dan wel uit vakkundigheid en niet uit persoonlijke smaak."

Joop van den Ende en zijn collega John de Mol verkopen een hoop televisie aan het buitenland. „Waardoor het komt weten we zelf eigenlijk ook niet precies, maar het is bij ons allemaal wat minder glad, echter, warmer en emotioneler. In Amerika is het allemaal vreselijk professioneel, maar vaak wat meer van plastic."

Van den Ende hoopt straks vanuit Los Angelos de Amerikaanse tv-markt op te gaan, met 'Vrienden voor het leven' en grotere spel-shows. „Het lijkt vreemd, maar die hebben ze daar niet." Het kantoor in LA is maar een van de [illegible] derzettingen van de 'tycoon' uit Aalsmeer. Er zijn er inmiddels in Duitsland (in samenwerking met Rudi Carrell), Luxemburg, Engeland en in New York. Daar is men druk doende met de voorbereidingen voor de Broadway-versie van 'Cyrano'. Op 21 november is de première in het Neil Simon-theater in de 46ste straat. Misschien volgen 'Irma la douce' en of 'De drie musketiers'.

Als 'The Phantom' in Nederland flopt, moet er als snel een andere musical worden ingestudeerd om Van den Ende's theater te vullen, want hij verhuurt het alleen in geval van nood aan derden. Hij heeft sowieso al opties genomen op 'Miss Saigon' en 'Sunset Boulevard', want hij denkt reeds verder dan 'The Phantom'.

De voortekenen wijzen er niet op dat hij snel een van deze andere produkties zal moeten kiezen. „Zekerheid is er in elk geval tot na de première nog niet. Maar ook bij succes ben ik altijd onzeker. Het is zo betrekkelijk. Sta je erbij stil, dan loop je meteen al een stap achter."

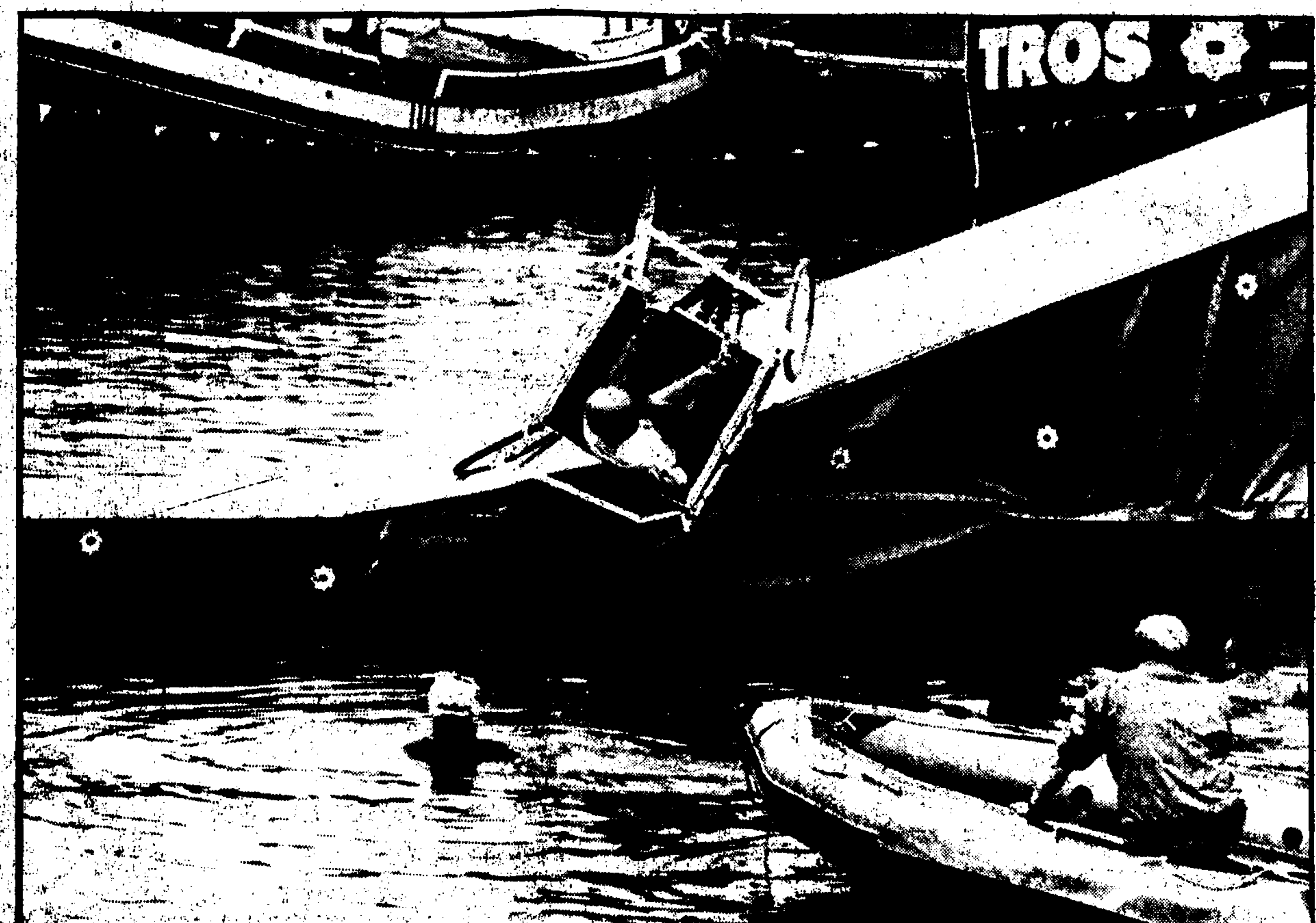
Te land, ter zee enz., de identiteit van de Tros

De identiteit van een omroep is soms moeilijk te ontdekken, nu het scherm bol staat van dezelfde spelletjes, kwissen en evenementen. Het kostte sommige omroepen dan ook wat moeite, maar toch wisten ze allemaal met een programma op de proppen te komen, waarin hun eigen karakter of ideaal goed tot uitdrukking komt. De omroepen mochten zelf de programma's kiezen. Wij maakten er een schets van. Vandaag Te land, ter zee en in de lucht van de Tros.

DOOR HERMAN ELZINGA

Sportiviteit, huisvlijt en gezelligheid. Dat zijn de sleutelwoorden bij het Tros-programma Te land, ter zee en in de lucht. Maar in het centrum van Utrecht, waar op deze zaterdag de laatste aflevering Heen en Weer wordt opgenomen, staat vooral het wachten centraal. Want televisie-opnames bestaan uit veel wachten, zo zal [illegible] publiek ondervinden. Maar ook de deelnemers moeten veel geduld hebben. [illegible] wordt op tv het deelnemersveld er in zo'n vijftig minuten [illegible] van alle [illegible] ren neemt zo'n vijf uur in beslag. Maar erg lijkt men daar niet mee te zitten in de lange rij met maffe voertuigen die eindigt bij de starttoren. Iedereen is al vanaf 's morgens vroeg aanwezig in het centrum van Utrecht, die paar uurtjes kunnen er nog wel bij. Nee, er is heel wat meer voor nodig om het humeur van de deelnemers kapot te krijgen. Want de leut staat voorop en dat zal men niet gauw vergeten. Zo is er al de voorpret bij het bedenken van een gevaarte, waarmee het Tros-parcours kan worden genomen. Dan moet zo'n ding nog worden gebouwd en tenslotte is er de race zelf, die voor velen een dagje uit is. En last but not least kom je nog eens op tv ook. Voor velen nog altijd een hele gebeurtenis.

Ook veteraan-deelnemer Johan Vlemmix uit Eindhoven geeft dat toe. Per seizoen doet hij vaak meerdere keren mee en vandaag is het de 78ste keer dat hij in het Tros-programma verschijnt. „Het werkt verslavend," zegt hij daarover. „En je komt op tv, hè. Dat is ook altijd leuk." Vlemmix doet dan ook regelmatig aan andere kwissen mee. „Vorige week zat ik nog in Hitbingo," vertelt hij glunderend terwijl hij zijn zwemvest inspecteert. Want, o ja, Vlemmix kan niet zwemmen. „Ach, die duikers zijn zo bij je."

● *De duikers zijn er snel bij...* Foto: KIPPA

Wave

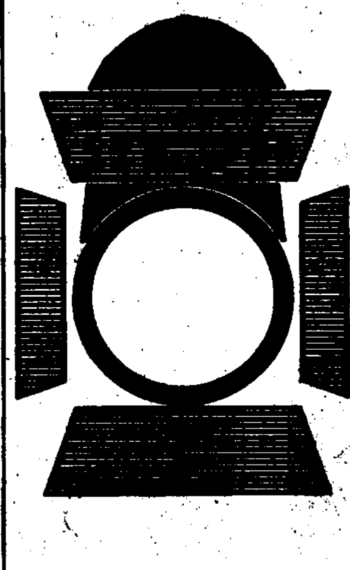
Het loopt tegen enen wanneer het echt menens lijkt te gaan worden. Bert Stokvis van het produktieteam vertelt het publiek langs de kaden wat er straks gaat gebeuren en wat de spelregels zijn. En dan verschijnt presentator Jack van Gelder ten tonele. Mister Te Land, ter zee en in de lucht. Als een popster in de Kuip bespeelt hij 'zijn' publiek, laat het de 'wave' doen en applaudiseren en gillen zoals het uitkomt. Langs het water is men er klaar voor. Laat de eerste sukkel maar kopje onder gaan, hoor je bijna vanuit de [illegible].

Deze middag mag Dirk Neyen uit Turnhout het spits afbijten. Met zijn drie passagiers komt hij echter niet ver. Ton Pleysier uit Breukelen doet het daarna een stuk beter. Hij haalt niet alleen de eindstreep, maar zijn eindtijd van 11.03 seconde blijkt later ook nog eens het snelst van de middag.

Smak

Iedere keer wanneer een deelnemer te water is geraakt, na een poging een nieuwe recordtijd neer te zetten, zijn de duikers van de reddingsbrigade er pijlsnel bij. Veiligheid staat natuurlijk voorop en daarom worden alle bouwsels vooraf ook aan een strenge keuring onderworpen. Verder is er een arts en een verpleegkundige op de locatie aanwezig. In Utrecht gaat het lang goed, maar bij de voorlaatste deelnemers gaat het mis, zo lijkt het. Het voertuig zakt door de vooras en de vier inzittenden maken een flinke smak. Een vrouw blijft liggen en het publiek houdt de adem in wanneer zij wordt afgevoerd. Even later kan Bert Stokvis meedelen dat de blessure beperkt is gebleven tot wat schaafwonden.

Presentator Jack van Gelder maakt op de starttoren steeds vooraf een praatje met de deelnemers. Het commentaar tijdens de actie wordt later in de studio ingesproken. Nieuw dit seizoen is dat de deelnemers eenmaal beneden worden opgevangen door mede-presentator Jeroen Kramer die even naar de ervaring informeert. Zijn korte optredens gaan kennelijk niet ongemerkt voorbij, want regelmatig wordt er 'Jeroentje, Jeroentje' gescandeerd door de jeugd langs de kant. Maar zo populair als Jack van Gelder is Jeroentje nog niet. Van Gelder daalt met enige regelmaat af van de starttoren om foto's met handtekeningen uit te delen. En toegegeven, ze gaan grif van de hand. „Beter zo dan andersom", zegt Van Gelder over zijn populariteit. En zo is het maar net. Dan rest nog slechts de prijsuitreiking. Die natuurlijk een paar keer over moet. Wachten dan maar weer. Het grootste deel van het publiek is dan al naar huis. Ze zien het wel op tv.

Soms schrijnende beelden in serie documentaires

KRO doet Afrika in acht etappes

Een KRO-team onder leiding van Aad van den Heuvel maakte in april en mei van dit jaar een reis dwars door Afrika. Doel was een puur journalistiek reisverslag te maken met aandacht voor algemene zaken als toerisme, natuur en landschap, cultuur en gezondheid, maar ook zocht Van den Heuvel gericht ruim dertig ontwikkelingsprojecten op. De afleveringen 1 en 5 geven een grotendeels positief beeld van het continent Afrika, de 'allesoverheersende ziekte aids' buiten beschouwing getalen.

Kenia is vertrekpunt in aflevering 1. In vliegende vaart toont het team Somalische vluchtelingen, opgravingen van de stad Gedi (een Swahilibeschaving tot de zeventiende eeuw), een wildpark waar men dol is op de toeristendollars, een opvanghuis voor straatjongens, van wie er eentje het zover geschopt heeft dat hij naar de universiteit mag. Minder vrolijk gaat het toe in Zimbabwe (aflevering 5). Op de grens met Zambia bezoekt de groep de 1700 meter brede Victoria Falls.

Na een bezoek aan een eeuwenoude muur van elf meter hoogte en vijf meter dikte, die zonder cement werd opgetrokken, arriveert Van den Heuvel ca bij de Fries Douwe Verkuil, een gynaecoloog die al jaren in Zimbabwe woont en werkt en die dagelijks wordt geconfronteerd met de rauwe realiteit van de aids- besmetting.

● *Candice Bergen is Murphy Brown.* Foto: KÓVESDI

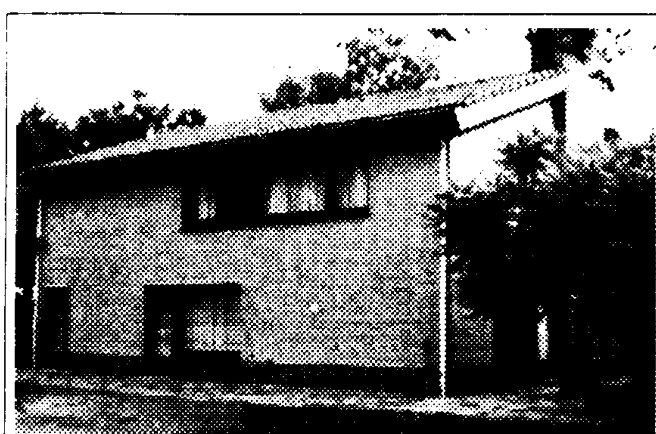
Zes Emmy-nominaties voor Murphy Brown

De Amerikaanse comedyserie Murphy Brown, die hier door RTL4 wordt uitgezonden, is in de Verenigde Staten in zes verschillende categorieën genomineerd voor een Emmy Award.

'Murphy Brown' komt onder meer in aanmerking voor 'de beste comedy-serie', verder kreeg de serie een nominatie voor de regie, de make-up, de montage en de hairstyling. Actrice Candice Bergen, die in de serie de journaliste Murphy Brown vertolkt, is genomineerd voor 'beste vrouwelijke hoofdrol in een comedy'.

De uiteindelijke winnaars worden bekend gemaakt op 19 september tijdens een gala in de Verenigde Staten. De uitreiking wordt door het televisiestation ABC uitgezonden.

Pickée, van huis uit aktief !

BINGELRADE: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, grote garage, hobby-ruimte en grote tuin (ca 2.000 m²); ged. dubb. begl. **Ind.:** div. kelderruimten, hal, studeerkamer, L-vormige woonk. met parketvloer en open haard; eetkeuken; 3 slpks., badkamer, studioruimte. (foto pand achterzijde). **Prijs: ƒ 400.000,- k.k.**

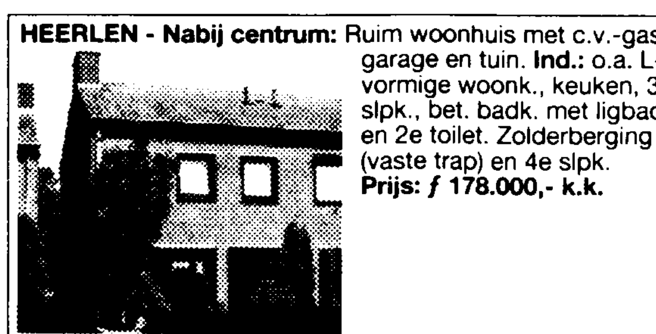
BRUNSSUM: Goed onderhouden hoekwoning met c.v.-gas, inpandige garage en tuin. Ged. kunststof kozijnen met dubb. begl. en ged. rolluiken. **Ind.:** o.a. ruime keuken met keukeninstal. met app. woonk. met balkon, 3 slpks., bet. badkamer met ligbad. Bergingskasten. **Prijs: ƒ 187.500,- k.k.**

BRUNSSUM: Type halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage, berging en tuin. **Ind.:** o.a. Provisiekelder; woonkamer met open haard; keuken; tuinkamer; 4 slaapkamers; badkamer; doucheruimte; vaste trap naar zolder. **Prijs: ƒ 159.000,- k.k.**

Onafhankelijk adviseur voor alle hypotheekbanken. NVM HYPOTHEEK SHOP

HEERLEN - AARVELD: Ruime woning met c.v.-gas, inpandige garage en tuin gelegen in een rustige goed gesitueerde woonomgeving aan de rand van het centrum. Goed onderh.; dak geisol., ged. dub. begl. **Ind.:** o.a. L-vormige woonk. (ca 50 m²), met schuifpui naar terras en tuin, dichte keuken met moderne keukeninstal., 4 slpk., moderne badk. Was- en provisieruimte, werkruimte. **Een woning die u beslist van binnen moet zien. Prijs: ƒ 285.000,- k.k.**

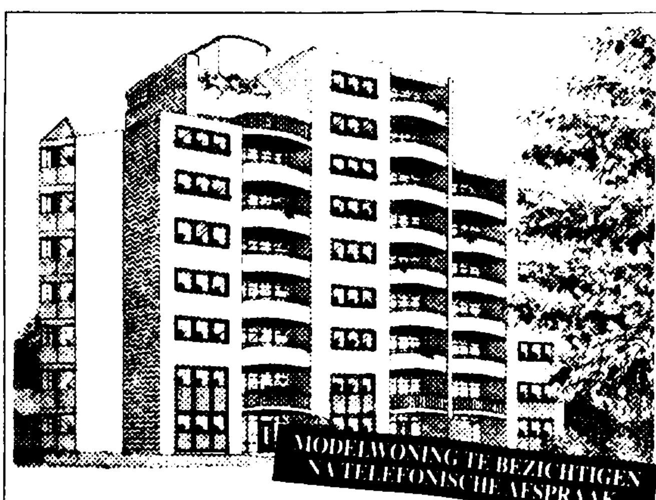

HEERLEN - Nabij centrum: Ruim woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. **Ind.:** o.a. L-vormige woonk., keuken, 3 slpk., bet. badk. met ligbad en 2e toilet. Zolderberging (vaste trap) en 4e slpk. **Prijs: ƒ 178.000,- k.k.**

HOENSBROEK - nabij centrum: Appartement gelegen op de 1e verd. met lift, c.v.-gas en berging. Goed onderhouden. **Ind.:** o.a.: woonkamer, open verbinding met de keuken met kunststof keukenblok, bet. badkamer met douche, toilet en vaste wastafel, bergkasten, slaapkamer. **Prijs: ƒ 85.000,- k.k.**

KERKRADE: Vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage, zwembad en tuin. Rustig en blijvend goed gelegen met prachtig vergezicht. **Ind.:** o.a. provisiekelder, bergruimte. Royale hal. Ruime living (68 m²) met open haard. Groot over-dekt terras, eetkeuken, hobby-werkruimte, 3 slpks, badkamer. **Koopprijs: ƒ. 500.000,- k.k.**

NIEUWBOUW

KERKRADE: Résidence Lambertus, gelegen in het cen-trum van Kerkrade aan het Kerkplein/Markt is tot stand gebracht door o.a. bouwbedrijf Diels BV. Het complex, midden in het groen, bestaat uit 26 luxe appartementen en 2 penthouses. Een uitgekiende architektuur, degelijke materialen, uitstekende isolatie en beveiliging staan garant voor optimaal woongenot op een toplokatie.
Nog te koop:
een penthouse, **koopsom ƒ 393.525,- v.o.n.**
enkele appartementen, **koopsom vanaf ƒ 256.525,- v.o.n.**
carport/parkeerplaats resp. **ƒ 14.377,- en ƒ 5.875,- v.o.n.**

NVM Taxaties, makelaardij o.g., NVM Hypotheekshop
Heerlenseweg 22, 6371 HS Landgraaf
045 - 326767
Maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur, 's Zaterdags van 9.00 tot 15.00 uur. (Verder volgens afspraak)

Pickée makelaardij bv

DECORA HOUKES PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING
Rustiek A massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geborsteld
ƒ 135,- p.m²
Voerendaal, Hoolstr. 45 **tel. 045-750305**
Sittard, Rijksweg-Nrd 48 **tel. 046-525157**
Maastricht, Scharnerweg 147b **tel. 043-636273**

PARKET KURK KUNSTSTOF
Kurk vanaf FL 19,-
Kunststof vanaf FL 49,-
Parket 22 mm vanaf FL 59,-
NPS Vloeren Studio Willemstr. 72 Heerlen 045-720010

AANKONDIGING

Bij exploit van de dato zes augustus 1993, heb ik Julius Xavero Smit, belastingdeurwaarder der rijksbelastingen te Heerlen, Groene Boord 21, kantoorhoudende aldaar Groene Boord 21, op verzoek van de Belastingdienst/Particulieren/Ondernemingen Buitenland te Heerlen, in deze mede domicilie kiezende en kantoorhoudende op het kantoor van mij, belastingdeurwaarder BETEKEND aan **Kartil Trading Company S.A.**, thans zonder bekende woon- of verblijfplaats binnen en buiten Nederland, zes dwangbevelen met bevel om **binnen twee dagen** te betalen het bedrag als invorderbaar vermeld in genoemde dwangbevelen breder omschreven, alsmede de kosten van vervolging en de interest, bij gebreke waarvan zal worden overgegaan tot executoriale maatregelen tegen zijn roerende en onroerende zaken en/of anderszins.
Een tweede afschrift van bijgaand dwangbevel en dit exploit kan worden verkregen te mijnen kantore te Heerlen, Groene Boord 21.
De belastingdeurwaarder belast met de betekening.
J.X. Smit

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

SITTARD — HEERLEN — MAASTRICHT

Te koop

AMSTENRADE, Beckstraat S
Mooi gel. halfvrijst. woonh. met c.v., kelder, inp. garage en royale tuin. Perc.opp.: 507 m². Ind. o.a.: zonnige woonkr. met open haard, keuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 235.000,- k.k.

BORN, Bornerveldstraat S
Modern vrijst.woonh. met c.v., balkon, inp. garage en tuin met veel privacy. Ind. o.a.: royale living, luxe mod. keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., hobbykr., luxe badkr., zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 379.000,- k.k.

BRUNSSUM, Meijbrug H
Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: ruime hal, toilet, L-vormige woonkr met o.h., keuken met app. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., douche en 2e toilet. 2 verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ. 280.000,- k.k.

GELEEN, Beekhoverstraat S
Op uitst. stand nabij centrum gel. vrijst. herenh. met c.v., souterrain, inp. garage en tuin. Perc.opp.: ± 875 m². Ind. o.a.: woonkr., tuinkr., keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, zolder. Aanv.: spoedig. Koopprijs: ƒ 375.000,- k.k.

GREVENBICHT, Rondstaai S
Rustig gel. sfeervol gerestaureerd, vrijst. woonh. met c.v., kelder, carport/c.q. overdekt terras en omsloten tuin. Ind. o.a.: royale living met open keuken (ca. 80 m²), 3 slaapkrs., 2 badkrs., wasruimte, hobbyruimte. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 289.000,- k.k.

HOENSBROEK, Alofstraat H
Goed gel. hoekwon. met c.v., berging, grote garage en tuin. Ind.: entree, woonkr., keuken, hal/entree, douche, toilet, bijkeuken, hobbyruimte, garage. 1e verd.: 2e toilet, overloop, kamer, 4 slaapkrs. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 165.000,- k.k.

HOENSBROEK, Schuureik H
Prima gel. vrijst. split-level bungalow met c.v., garage en tuin. Ind.: o.a. ruime hal, eetkamer/living met o.h., bibliotheek, keuken met app., bijkeuken, 5 slaapkrs., 2 badkrs. Het gehele pand verkeert in uitstekende stat van onderhoud. Verdere gegevens op aanvraag. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 580.000,= k.k.

LANDGRAAF, Moltbos H
Prima gel. vrijst. landhuis (nieuwbouw). Ind.: o.a. inpandige garage (2 auto's), div. hobbyruimtes. Beg. gr.: hal met vide, l-woonkr. met open haard partij (± 84 m²), luxe keuken, bijkeuken. 1e verd.: 3 ruime slaapkr., riante badkr. Het geheel is zeer luxe afgewerkt. Verdere gegevens en prijs op aanvraag.

LANDGRAAF, Oude Landgraaf H
Goed gel. tussenwon. met c.v., berging en tuin. Ind.: kelder, entree, toilet, woonkr., keuken, serre en berging. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met douche en v.w. 2e verd.: vliezotrap naar zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ. 155.000,- k.k.

MERKELBEEK, Bernhardstraat S
Zeer mooi gel. geisol. royaal halfvrijst. woonh. met c.v., inp. garage, 2 kelders, 2 balkons en tuin met opt. privacy (veel extra's), perc.opp.: 625 m². Ind. o.a.: hal, royale living, study, mod. keuken met app., 3 grote slaapkrs., badkr., wasruimte, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 295.000,- k.k.

MERKELBEEK, Douve S
Goed onderh. hoekwoning met c.v. en inp. berging. Ind. o.a.: woonkr., keuken, 2 slaapkrs, badkr., hobbykr., zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: ƒ 117.000,- k.k.

SIMPELVELD, Stampstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met mogelijkheid tot garage, berging en terras. Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, keuken, ruime woonkamer, berging. 1e verd.: 3 slaapkrs., ruime badkr., doucheruimte. 2e verd.: vliezotrap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 205.000,- k.k.

SITTARD, Leeuwerik S
Vrijst. woonh. met c.v., kelder, werkplaats en grote tuin. Percopp. 1.520 m². Ind. o.a.: woonkr. ensuite, eetkr., keuken, kitchenette, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 259.000,- k.k.

SITTARD, De Limpensstraat S
Vrijstaand woonhuis met c.v., kelder, garage en tuin. Ind. o.a.: dubbele kelder, hal, woonkr. met parketvloer, dichte keuken met app., studeerkr., 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., toilet, bergzolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 298.000,- k.k.

SITTARD-KOLLENBERG, Molenaarlaan S
Schitterend gel. vrijst. landh. met c.v., souterrain, inp. garage, zwembad en grote tuin. Perc.opp.: 1.406 m². Ind. o.a.: roy. woonkr. met open haard en vide, luxe open keuken met app., bijkeuken, kantoor, 4 slaapkamers, badkr. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: ƒ 540.000,- k.k.

STEIN, Dross. Merkelbachstraat S
Rustig gel. goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., aanbouw, grote garage en tuin. Ind o.a.: woonkr. met open haard, keuken, hobbykamer, 3 slaapkrs., badkr., zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 165.000,- k.k.

UBACHSBERG:Oude Schoolstraat H
Prima gel. boerenwoonh. (landhuisstijl) met kantoorruimte, dubbele garage en tuin (perc. opp.:± 1800 m²). Ind.: Beg. gr.: hal, toilet, doucheruimte, living met o.h., open luxe keuken met alle app., waskamer, kantoorruimte (±30 m²). 1e verd.:ruime overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w., 2e toilet, hobbykamer. Het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: ƒ. 480.000,- k.k.

België

MAASMECHELEN, Meeswijk S
Uitst. onderh. geisol. vrijst. semi-bungalow met c.v., dubb.inp. garage, kelder, onder arch. aang. tuin + overdekt terras. Perc.opp.: 1.800 m². Ind. o.a.: living (± 50 m2), keuken met app., 3 slaapkrs., badkr., hobbyruimte, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: ƒ 325.000,- k.k.

Nieuwbouw

LANDGRAAF H
Nog slechts 1 vrije sector woning te koop direct nabij het winkelcentrum "Op de Kamp". Prijs ƒ. 267.772,- v.o.n. (excl. renteverlies). Perc.opp.:630 m2. De woning wordt optimaal geisoleerd. Badkr. met o.a. ligb., toilet. Hardhouten kozijnen.

NIEUWBOUWWONINGEN S
VS-woningen te Stramproy. Appartementen te Berg aan de Maas. Documentatie op aanvraag.

Wilt u uw pand verkopen, bel dan Ruijters Makelaardij voor een vrijblijvende afspraak. Er is veel vraag naar panden in de prijsklasse tot ƒ 250.000,- k.k.
Tijdens kantooruren: kantoor Sittard 046 - 511611, kantoor Heerlen 045 - 713746, kantoor Maastricht 043 - 218941.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Openingstijden: Werkdagen 9.00-18.00 uur Zaterdagen 10.00-14.00 uur

RUIJTERS
Ruijters Makelaardij B.V. - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg zd 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746
6221 ED maastricht - wycker brugstraat 62 - tel 043 - 218941

Taxaties, Hypotheken, Financieringen, Verzekeringen

BEDRIJFS ONROERENDGOED

BRUNSSUM (TREEBEEK)
Vraagprijs ƒ 259.000,- k.k.

In het centrum van Treebeek gerenoveerd winkelpand met achteringang en bovenwoning.
INDELING:
Sout.: prov.kel. **Beg. gr.:** winkelruimte, magazijn (circa 228 m² o.a. v.v. keukeninstallatie, terras, achteringang. **1e verd.:** zelfstandige woonneenheid met op de parterre: grote woonkamer, gesloten moderne keuken, toilet, kantoor. **2e verd.:** overl., 3 slaapk., luxe badkamer. **Alg.:** goede lokatie, gas-c.v., rolluiken, onderhoud: zeer goed.

HOENSBROEK
Vraagprijs ƒ 240.000,- k.k.

Ter overname wordt aangeboden een goedlopende drogisterij met winkelruimte, bergruimtes, achteringang en appartement (bovenwoning).
INDELING:
Sout.: prov.kel. **Beg. gr.:** winkelruimte en magazijnen (circa 140 m²) o.a. v.v. toilet, keukeninstallatie, garage, achteringang. **1e verd.:** zelfstandige woonneenheid met op de parterre: grote woonkamer, gesloten moderne keuken, toilet, voorzijde balkon, achter terras (± 65 m²). **2e verd.:** overl., 4 slaapk., luxe badkamer. **Alg.:** goede lokatie, gas-c.v. '88, omzetgegevens op aanvraag, onderhoud: zeer goed. De exploitatie van drogisterij kan onafhankelijk van de aankoop van het onroerend goed.

BEDRIJFSOBJECT KERKRADE/DENTGENBACH TE KOOP
ƒ 350.000,- B.T.W.
Uitstekend gesitueerde bedrijfshal met buitenterrein op het industrieterrein **DENTGENBACH** te Kerkrade. De bedrijfshal is v.v. 70 m² kantoorruimte, 480 m² opslagruimte. Object is geisoleerd en v.v. een rolpoort. Oorspronkelijk bouwjaar 1980, verbouwd in 1988.

HEERLEN (TE KOOP) BEDRIJFSRUIMTE
In het centrum temidden van diverse looproutes van winkelend publiek **te koop** een winkelruimte. Bruto vloeroppervlakte circa 90 m² incl. 40 m² magazijn in het souterrain. Grotendeels van binnen betegeld. Voor diverse branches geschikt. Uitstekende lokatie met name voor cafetaria of friture. **Prijs:** ƒ 175.000,- k.k.

HEERLEN
Vraagprijs ƒ 295.000,- k.k.
Ter overname aangeboden: winkel-woonhuis met erf, broeikassen, voorraad (excl.) en installaties.
INDELING:
Sout.: prov.kel. **Beg. gr.:** winkelruimte, magazijn, badkamer, toilet; BUITEN: binnenplaats, broeikassen incl. installatie (voorraad evt. ter overname). **1e verd.:** zelfstandige wooneenheid: woonkamer, gesloten keuken, toilet, slaapkamer. **2e verd.:** overl., 1 slaapk., bergzolder. **Alg.:** goede lokatie, gas-c.v. Perc.opp.vl. 966 m².

BEDRIJFS ONROERENDGOED TE HUUR

HEERLEN, bedrijfsruimte
In het centrum temidden van diverse looproutes van winkelend publiek te huur een winkelruimte. Bruto vloeroppervlakte circa 100 m² Grotendeels van binnen betegeld.. Voor diverse branches geschikt. Uitstekende lokatie met name voor cafetaria of friture. Onmiddellijke aanvaarding. **Huurprijs:** ƒ 1395,- per maand excl. B.T.W. en servicekosten.

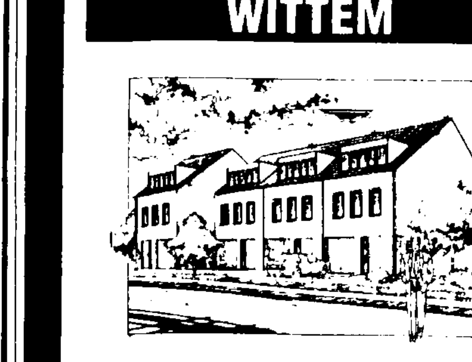
Steens / De la Haye / Wald / Dogge
ASSURANTIE · ADVISEURS · MAKELAARDIJ ONROEREND GOED

GEOPEND: maandag t/m vrijdag kantoortijden 's zaterdags 10.00-12.30 uur

NVM

HOENSBROEK
HOOFDSTRAAT 88
6432 GH HOENSBROEK
TEL. 045-223434
FAX 045-230033

WITTEM

In Nijswiller worden a.d. Rijksweg 4 luxe souterrainwoningen gebouwd met garage en tuin. Er is nog slechts één pand te koop.
Prijs ƒ 209.000,- v.o.n.
Verdere info op aanvraag.

OIRSBEEK

Goed gesitueerde vrijstaande bungalow, bwj. '78, met dubbele inpandige garage en rondom tuin. Ind. o.a.: living 65 m², woonk. geinstall. eetkeuken, 4 slaapkam. Het object is volledig onderkelderd, uitermate geschikt als kantoor/praktijkruimten.
Vraagprijs ƒ 435.000,- k.k.

AMSTENRADE

T.o. kasteel: tussengelegen sfeervol woonhuis met grote tuin. Ind. b.g.: gang, kelder, woonkamer, keuken, serre, badkamer, toilet, schuur. Verd.: 3 ruime slpk., berging, c.v.
Prijs ƒ 149.000,- k.k.

BRUNSSUM

Rustig en goed gesit. vrijstaand woonhuis (bwj. '73) met garage en rondom tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, woonkamer, voll. geinstall. eetkeuken. Verd.: 4 slaapk., badkamer, zolder, c.v.
Vraagprijs ƒ 245.000,- k.k.

Tussengelegen woonhuis (bwj. '78) met berging en tuin. Ind. b.g.: gang, toilet, woonkamer met open keuken. Verd.: 3 slaapk., badkamer. Vaste trap zolder, alwaar 4e slpk., c.v.
Prijs ƒ 150.000,- k.k.

Halfvrijst. woonhuis (bwj. '86) met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, L-vormige woonkamer, keuken. Verd.: 3 slaapk., badkamer. Vaste trap, zolder, c.v.
Vraagprijs ƒ 189.000,- k.k.

Een werkelijk leuk gesit. te moderniseren boerderijtje met binnenplaats, loods, garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, douche, woonkamer, keuken. Verd.: 2 slpk.
Prijs ƒ 155.000,- k.k.

UBACHSBERG

Tussengelegen ruim woonhuis (bwj. '78) met berging en prachtige siertuin. Ind. b.g.: hal, toilet, eetkeuken, woonkamer. Verd.: 4 slpk., badkamer. Vaste trap zolder alwaar hobbyruimte, berging en dakterras, c.v.
Prijs ƒ 205.000,- k.k.

HOENSBROEK

Tussengelegen ouder sfeervol woonhuis met berging en tuin. Momenteel best. uit 2 wooneenheden. Ind. b.g.: hal, kelder, woonkamer, keuken, douche, toilet, slpk. Verd.: woonkamer, keuken, toilet, douche, 3 slpk.
Prijs ƒ 155.000,- k.k.

Halfvrijst. karakteristiek inged. woonhuis (bwjr. '75) met garage en tuin. Ind. b.g.: hal, toilet, ruime woonkamer met open keuken. Verd.: 4 slpk., badkamer, washok, zolder, c.v.
Prijs ƒ 198.000,- k.k.

Beleggingspand: hoekpand best. uit 4 wooneenheden en een garage. Netto huuropbrengst ca. ƒ 30.000,- p. jr.
Prijs ƒ 225.000,- k.k.

BEMIDDELING O.G. - HYPOTHEKEN - VERZEKERINGEN

LIVAC BV
ing. WIL SPAAI
Akerstraat Nrd. 11
6446 XB Brunssum
Tel. 045-220550

Wij vragen voor serieuze zoekers o.a.:

GELEEN/SITTARD
vrijstaand woonhuis met royale tuin tot ± **ƒ 350.000,-**

HULSBERG/SCHIMMERT:
ruim vrijstaand pand, goed onderhouden ± **ƒ 500.000,-**

BRUNSSUM en directe omgeving:
(semi-)bungalow met studeerkamer ± **ƒ 400.000,-**

VALKENBURG en omgeving:
- bungalow (géén trapjes), grote luxe niet vereist, graag huiswei ± **ƒ 400.000,-**
- vrijstaand woonhuis met flinke tuin ± **ƒ 300.000,-**
- ruim woonhuis (vanaf 30 jaar oud) ± **ƒ 400.000,-**

ZUID-LIMBURG:
- woonhuis, rustig gelegen, vrij uitzicht tot ± **ƒ 450.000,-**
- landhuis met privacy tot ± **ƒ 900.000,-**

HEERLEN (Zuid, Erk, Douve Weien)
- vooroorlogs herenhuis tot ± **ƒ 500.000,-**
- **modern, vrijstaand (land)huis** tot ± **ƒ 400.000,-**

Maak eens met ons kantoor een afspraak om **vrijblijvend, kosteloos en vertrouwelijk** de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken.

Troost Onroerend Goed Heerlen
TELEFOON 045-717976

Te koop • Te huur

kantoorruimte te Heerlen

Bongerd
Ca. 545 m² kantoorruimte gelegen op 2e verdieping. Huurprijs fl. 110.000,- per jaar excl. b.t.w. Aanvaarding januari 1994.

Geerstraat
Kantoorruimte begane grond ca. 140 m² bruto. Huurprijs fl. 30.000,- per jaar. Aanvaarding per 1 augustus 1993.

Promenade
Ca. 720 m² kantoorruimte verdeeld over 1e t/m 4e verdieping. Huurprijs n.o.t.k. Aanvaarding direkt.

Schinkelstraat
Kantoorpand. Totaal 650 m². Koopprijs n.o.t.k. Aanvaarding direkt.

Voor nadere bijzonderheden en/of bezichtigingen gelieve u kontakt op te nemen met ons kantoor.

j.w. offermans makelaardij o.g.
Telefoon: 043-217500 of 04405-33
Kantooradres: Vissersmaas 1c 6211 EV Maastricht
Korrespondentieadres: postbus 22 6336 ZG Hulsberg

In een bijzondere winkel is altijd wat te doen!

Van 17 juli t/m 14 augustus heeft Clou een verrassing zowel voor kijkers als voor kopers. Kijkers, die voor het eerst onze showroom bezoeken, ontvangen om te beginnen een verfrissend stuk Savon de Marseille. Kijkers die ook kopen, bieden wij behalve verfrissing voor het lichaam ook verfrissing aan voor de geest. Zij ontvangen gedurende deze weken een dagentree voor Thermae 2000 bij besteding vanaf fl.750,-.

LE GRAND SAVON de MARSEILLE 72%

THERMÆ 2000

Clou verkoopt bijzondere produkten, zoals deuren en deurbeslag, garderobes en schouwen, leuningen en ballustrades, kranen, sanitair en badkameraccessoires en complete interieurs op maat voor keuken en badkamer, voor woning en kantoor.

Clou BV

Voor afwerking van interieurs met allure.
Stationsstraat 143 6361 BH Nuth telefoon 045 - 24 56 56
Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 18.30 uur, zaterdag 10.00 - 16.00 uur, donderdagavond koopavond 18.30 - 21.00 uur

Nederland 1

AVRO/KRO
08.00-09.39 Alles kits. Gevarieerd zomerkinderprogramma. Met om: 8.00 Oren van je kop, poppenserie (KRO); 8.10 Tekenfilmfestival (KRO); 8.19 Zomerconfetti (AVRO). 8.45 Rescue rangers, tekenfilmserie (NCRV); 9.08 Pressgang, jeugdserie (KRO); 9.34 Klimrek-clip.
17.53 Nieuws voor doven.
18.00 Journaal.
18.15 Sesamstraat. Kinderprogramma. Afl.: Etenstijd.
18.32 World of golf. Afl.6. (herh.).
19.01 (TT) Hoe voelen wij ons vandaag? 14-delige Nederlandse comedyserie. Afl.5 : Wij willen vis.
Tegen wil en dank moeten drie patiënten op enkele vierkante meters in een provinciaal ziekenhuis lief en leed met elkaar delen. (herh.).
19.31 All together now. Australische comedyserie. Afl.6 : I hate the music...
Anna besluit te stoppen met pianospelen als ze ziet dat Bobby niet echt goed verdient aan zijn muziekcarrière. Bobby is heel enthousiast wanneer hij het aanbod krijgt om een tour te maken van zes maanden.
20.00 (TT) Journaal.
20.25 De avonturen van Rabbi Jacob (Les aventures de Rabbi Jacob) Frans-Ital. speelfilm uit 1973. Met: Louis de Funès, Suzy Delair e.a.
Victor Pivert komt op de vooravond van zijn dochters huwelijk in de problemen. Hij verkleedt zich als Rabbi om van zijn achtervolgers af te komen, maar dan ziet men hem aan voor de uit New York verwachte Rabbi Jacob.
22.03 (TT) Paradijsvogels. Serie portretten van onbekende, maar aparte Nederlanders. Afl.9.
22.37 Miles from home. Amerikaanse speelfilm uit 1988. Met: Richard Gere, Kevin Anderson e.a.
De boerderij van Terry en Frank Roberts gaat failliet. Wanneer de schuldeisers de boerderij willen verkopen, besluiten de broers de boel plat te branden.
00.23-00.28 Journaal.

Nederland 2

VOO
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.40 After school special. Amerikaanse serie educatieve films. Afl.: Een indringer in het gezin.
Een alleenstaande moeder leert een man kennen, waar ze een nieuw leven mee wil opbouwen. Het hele gezin komt voor problemen te staan omdat de kinderen hem zien als een indringer.
17.30 Club Veronica. Jongerenmagazine.
18.00 Journaal.
18.20 Top 40. Popmuziek.
18.55 S.O.S. ter plekke. Amerikaanse documentaireserie over het werk van reddingsbrigades over de hele wereld.
19.20 Veronica reisgids. Vakantiemagazine.
19.50 Step by step. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Eind goed al goed. Dana en J.T. stellen zich allebei kandidaat voor de verkiezing van Student Body President op school. De competitie stelt de samenhorigheid van de familie zwaar op de proef.
20.20 (TT) Veronica goes Asia. Serie reisverslagen uit Azië. Vandaag vanuit Floating Village in Vietnam.
20.50 Veronica music beach tour. Serie popconcerten aan de Nederlandse kust. Vandaag vanaf het strand bij Hellevoetsluis met o.a. Mother's Finest, Jocely Brown & Friends en Arno Hintjes.
22.25 American rickshaw. Amerikaanse speelfilm uit 1989.
De riksja-loper Scott ontmoet op een avond de mooie Joanna, die meer wil dan alleen een rondrit door Miami. Tijdens het vrijen ontdekt Scott een gluurder die van hem een paar rake klappen ontvangt. Later wordt de gluurder dood aangetroffen en wordt Scott ten onrechte verdacht.
00.00 Smullen in Azië. 7-delige serie over Aziatische eetgewoontes en levenswijzes. Afl.: Koh samui Thailand.
00.35 In concert: Genesis We can't dance tour. Concertregistratie.
02.55-03.00 Journaal.

Nederland 3

08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.00-14.20 uur Rechtstreekse reportage van de begrafenis van koning Boudewijn
16.00- 17.25 Studio Sport. Rechtstreeks verslag van deze wielerwedstrijd en een verslag van de laatste etappe van de tour Cycliste Feminin, waarvan de aankomst in Alpe d'Huez is.
17.30 Het meisje uit het jaar 3000 Australische jeugdserie. Afl.5. (herh.).
18.00 Journaal.
18.19 Trekking van de lottogetallen.
18.23 Dieren centraal. Australische documentaireserie over dieren en dierentuinen. Afl.3 : North Carolina Zoo en Sea Life Park op Hawaii.
18.50 Studio sport. Met o.a. EK zwemmen in Sheffield.
19.22 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.50 Flying doctors. Australische doktersserie. Afl.: Een weidse gevangenis. Een schietpartij voert Chris en David naar een afgelegen boerderij waar ze in een al jaren smeulende familieruzie terecht komen. Ondertussen krijgt Geoff een heel aantrekkelijk aanbod. (herh.).
20.40 Zappelin. Gesprekken en reportages.
21.30 Golden Palace. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Bemiddelingsbureau Witte Roos.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Studio sport.
22.45 Nova. Actualiteitenprogramma.
23.15 Trekking dagelijkse lotto.
23.19 Kinsey. 6-delige Engelse serie. Afl.6. Haynes heeft het ongeluk overleefd, maar wordt in een Portugees ziekenhuis aan de apparatuur in leven houden. Wanneer Kinsey Haynes' vrouw op de hoogte brengt, moeten ze beslissen wat er met de geestelijk dode man gebeuren moet. (slot).
00.14 Museumschatten. Achtergrond bij voorwerpen uit Nederlandse musea. Afl.: Opmerkelijke meesterwerken.(herh.).
00.22-00.27 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

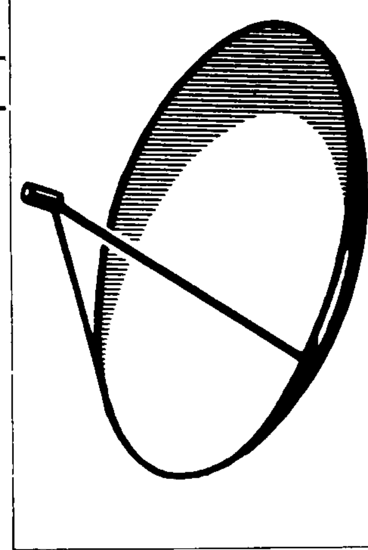
06.00 Hei elei kuck elei. Luxemburgs programma.
06.30 RTL 4 text.
07.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Mini playbackshow. Kinderen imiteren hun favoriete artiest. (herh.).
13.00 The roaring twenties. Amerikaanse speelfilm uit 1939.
14.50 Surpriseshow. Aflevering van dit programma waarin Henny Huisman gewone mensen op een ongewone manier verrast. (herh.).
16.25 Mark Twain: Private history of a campaign that failed. Engelse speelfilm uit 1982.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Expedition earth. 16-delige natuurserie.Twee teams van bergbeklimmers gaan in Nepal de uitdaging aan twee zeer verraderlijke Himalayabergen te beklimmen, waaronder de Mount Everest.
19.00 Blossom. Amerikaanse comedyserie.
19.30 Avondnieuws.
19.50 Weer.
20.00 Life goes on. Amerikaanse serie.
20.55 Let's have a party. Spelprogramma waarin twee straatteams, uit verschillende steden of dorpen, het tegen elkaar opnemen. De winnaar krijgt onder meer een straatfeest aangeboden.
21.55 Earthling. Amerikaanse film uit 1984 van Peter Collinson. Patrick Foley is een individualist die in zijn leven vele beroepen heeft gehad, van commando tot constructie ingenieur. Hij gaat terug naar Australië om de wortels van zijn bestaan te ontdekken in de afgelegen vallei waar hij geboren is. Onderweg in de Australische wildernis ontmoet hij het jongetje Shawn Daley, die zijn ouders heeft verloren bij een auto-ongeluk. Foley besluit voor het jongetje te gaan zorgen en leert hem te overleven. De reis naar de afgelegen vallei brengt de twee dicht tot elkaar.
23.40 Laatste nieuws.
23.55 Winds of Autumn. Amerikaanse film uit 1984.
01.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

07.50 Requiem van Mozart.
08.40 In memoriam koning Boudewijn I.
Kort herdenkingsprogramma van leven en werk van koning Boudewijn I, voorafgaande aan zijn begrafenis.
09.00 Begrafenis koning Boudewijn I. Rechtstreekse uitzending van de begrafenisplechtigheid van koning Boudewijn, die vorige week zaterdag tijdens zijn vakantie in Spanje overleed.
16.00 Extra-Journaal.
16.15 Gelegenheidsmuziek.
17.55 Tiktak.
18.00 Journaal.
18.15 Simon en Sarah, jeugdfilm.
18.45 Landschap van kerken.
19.30 Journaal en sport.
20.15 Saga des animaux.
Natuurserie, met vandaag aandacht voor de halfapen.
20.40 Weekendfilm: Golden fiddles deel 1. Australische tv-film van Claude Fournier met Kate Neligan, John Bach en Rachel Friend.
22.15 Vandaag.
22.35 Weekendfilm Golden fiddles, vervolg.
00.10 Einde.

België/TV 2

07.50 Overname van TV1. Met onder meer het requiem van Mozart; in memoriam koning Boudewijn I en de rechtstreekse uitvaartplechtigheid van koning Boudewijn I.
20.15 Begrafenis Boudewijn I. Herhaling van het rechtstreeks verslag van de uitvaartplechtigheid van Zijne Majesteit koning Boudewijn I van België, die vorige week zaterdag tijdens zijn vakantie in Spanje overleed.
23.30 Einde uitzending.

België/RTBF 1

08.30 Journaal. Speciale editie. **09.00** Eurovisie-uitzending. Uitvaartplechtigheid Boudewijn I. **13.40** Les Beatitudes (Cesar Franck) door het Philharmonisch Orkest van Luik. **15.40** Ontvangst van de koning door het parlement ter gelegenheid van zijn 40-jarig koningschap. Commentaar: Fernand Colleye. **16.35** Dunia. Magazine. **17.10** Teletourisme. **17.40** Mis in C-groot. (Cherubini). **18.10** Fabiola: 30 jaar van luisteren. **19.00** Samenvatting van de begrafenisplechtigheden van Boudewijn I. **19.30** Journaal. **20.15** Gandhi. Film. **23.15** Journaal. **23.55** Einde.

België/Télé 21

08.30 Zie België Frans 1. **18.00** Zie België Frans 1.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** Tell quel. (herh.). **12.25** Autovision. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.15** Horizon 93. **13.45** Télétourisme. **14.10** Reflets: Images d'ailleurs. **15.05** Espace Francophone. **15.30** Feu vert. **16.00** Nieuws. **16.10** Génies en herbe international. **16.30** Les débrouillards. **17.00** Jeunes solistes. **17.50** Correspondance. Vandaag vanuit Cameroun. **18.00** Les Francofolies. **18.30** Nieuws. **19.00** Découverte. **19.30** Zwitsers nieuws. **20.00** Thalassa. Maritiem magazine. . **21.00** Nieuws. **21.40** Lance et compte. Afl.12. **22.30** Jours de guerre. Afl. 38. **23.20** Beau et chaud. **00.20** Nieuws. **00.40** Planète musique. (herh.). **02.20** Horizon 93. (herh.). **03.00** Télétourisme. (herh.). **03.30** Reflets, images d'ailleurs. (herh.). **04.30** Questions pour un champion. (herh.). **05.00** Téléscope. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **12.00** Maratona d'estate. **12.30** Telegiornale Uno. **12.35** Maratona d'estate, 2a parte. **13.25** estrazioni del Lotto. **13.30** Telegiornale Uno. **13.55** TG 1 Tre minuti di... **14.00** Un napoletano nel Far West. Film. **15.45** Sette giorni al parlamento. **16.15** TGS Sabato Sport. **17.40** Parola e vita. **17.55** Calcio: Torino-Southampton. **18.00** Calcio. 2a parte. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale Uno. **20.25** St. Vincent. **22.20** Alfred Hitchcock. **22.50** Telegiornale Uno. **23.00** Speciale Telegiornale Uno. **00.00** Telegiornale Uno Che tempo fa. **00.30** Il corridoio della paura. Film. **02.15** Telegiornale Uno. **02.25** Il passo del carnefice. Film. **03.55** Telegiornale Uno. **04.05** Anime ferite. Film. **05.45** Divertimenti.

BBC 1

08.00 Teletekst-overzicht. **08.25** Nieuws.**08.30** Pinocchio. Tekenfilmserie. **08.50** The all new Popeye show. Tekenfilmserie. **09.10** McGee and me. Tekenfilmserie. **09.35** (TT) Peter Pan and the pirates. Tekenfilmserie. **10.00** Parallel 9. Gevarieerd jongerenmagazine. **11.52** Weerbericht. **12.00** Cricket. **14.00** Nieuws.**14.05** Dames cricket: World cup finale. **14.35** Cricket; **14.55** Paardenkoersen. **15.05** Cricket. **15.25** Paardenkoersen.**15.35** Cricket. **15.55** Paardenkoersen. **16.05** Cricket. **17.40** EK Zwemmen **18.15** (TT) Nieuws. **18.25** Regionaal nieuws. **18.30** Tom and Jerry. Tekenfilms. **18.45** (TT) Star Trek II: The wrath of Khan. Amerikaanse sf-film uit 1982 van Nicholas Meyer. **20.30** (TT) Open all hours. Engelse comedyserie over een winkelier en zijn hulpje. **21.00** (TT) Birds of a feather. Engelse comedyserie. **21.30** (TT) The house of Eliott. Engelse serie. **22.20** (TT) Nieuws, sport en weerbericht. **22.40** (TT) Spender. Engelse politieserie. **23.35** FA Charity Shield. Verslag van de traditionele openingswedstrijd van het voetbalseizoen Arsenal - Manchester United vanuit Wembley. **00.30** Cricket. **01.00** ■ Amazon woman on the moon. Komische amerikaanse speelfilm uit 1985 van Joe Dante. **02.20-02.25** Weerbericht.

BBC 2

07.40 Open University. **16.00** Valentino. Geromantiseerde biografie uit 1951 van Lewis Allen. **17.40** Cricket en zwemmen. **19.40** Eisteddfod. Verslag van dit culturele festival in Wales. **20.15** A picture of health? Medisch magazine. **20.45** (TT) Nieuws, sport en weerbericht. **21.00** Rhythms of the world. Gevarieerd muziekprogramma. Afl.: Silences. Vandaag de Afrikaanse musicus Manu Dibango. **22.00** (TT) The Wexford trilogy. 3-delige serie. Afl.2 : A handful of stars. **23.25** Teenage diaries. Documentaireserie. **00.15** (TT) Manhunter. Amerikaanse speelfilm uit 1986. **02.10-02.40** On the air. Amerikaanse comedyserie. Met Ian Buchanan.

Super Channel

05.30 Videogenerator. **06.30** Hello Austria, hello Vienna. **07.00** Super shop. **07.30** Business weekly. **08.00** ITN World news, **08.30** Documentary. **09.00** Super shop. **10.30** Europa journal. **11.00** Hello Austria, hello Vienna. **11.30** Videogenerator. **12.00** C & A mix. **13.00** Videogenerator. **16.00** 1993 German Touring Car Championship. **17.00** Eco record. **17.30** Videofashion. **18.00** Eur. magazines. **18.30** The image. Magazine over beeldvorming. **19.00** Matinee at the movies. Tekenfilms, serie noire en om: **19.15** ■ This is the army. Amer. speelfilm uit 1943. **21.30** Turn of fate. Bewerkingen van korte verhalen. **22.00** ITN World news. **22.30** Brief encounters. **23.00** The golden age of rock and roll. **00.00** Absolutely live. Met vandaag: The Ramones. **01.00** Videogenerator. **02.00** China news Europe. Met om 2.00 Prime time news in het Engels, 3.00 Economisch nieuws in het Engels en vanaf 3.30 Herhalingen in het Mandarijn en Cantonees. **05.00-05.30** Videogenerator. Videoclips.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** Int. motorsport. (herh.). **10.00** Motorsport. (herh.). **10.30** Truckraces. (herh.). **11.00** Autosport. De Atlas-Rally. **12.00** Boksen. **13.00** Zaterdag live, met: Tennis. ATP-toern. Halve finales. Aansl.: Wielrennen. Live. Aansl.: Zwemmen, EK. Live. **18.30** Golf. BMW-Int. Open. **19.30** Atletiek. IAAF-wedstrijden. Live. **22.30-02.00** Tennis. ATP-Toern. Halve finales, live; ATP-toern. Halve finales.

MTV

08.00 Amer. football weekend. **11.00** The big picture. **11.30** Yo! Raps. **13.30** First look. **14.00** The pulse. **14.30** Amer. football weekend. **17.00** Dance. **18.00** The big picture. **18.30** News weekend edition. **19.00** European top 20. **21.00** Saturday night live vintage. **21.30** Sports. **22.00** The soul of MTV. **23.00** First look. **23.30** Beavis and Butt-head. Tekenfilm. **00.00** American football weekend. **02.00** Marijne. **03.00-08.00** Night videos.

CNN

09.00 World business this week. **11.10** Larry King. **12.40** International correspondents. **14.10** The big story. **15.10** Healthworks. **15.40** Moneyweek. **16.10** Science and technology. **16.40** Style with Elsa Klensch. **17.10** Showbiz this week. **19.00** World business this week. **19.40** Newsmaker saturday. **20.10** Healthworks. **20.40** Style with Elsa Klensch. **21.10** Your money. **21.40** International correspondents. **22.40** Futurewatch. **23.40** Newsmaker saturday. **00.40** Pinnacle **01.10** The big story. **02.40** Showbiz this week. **03.00** Reliable sources. **05.10** The capital gang.

Duitsland 1

09.00 heute.
09.03 Ping Pong. Spelprogramma voor de jeugd.
09.45 JOYrobic - Mit Freude bewegen.
10.00 heute.
10.03 Die Zeit, die mir noch bleibt... Portret van Vladimir Tsjernousenko, één van de wetenschappers die de opruimwerkzaamheden na de ramp bij Tsjernobyl leidden. (herh.).
10.45 ARD-Ratgeber.
11.00 heute.
11.03 ■ Das Wirtshaus von Dartmoor. Duitse speelfilm uit 1964.
12.30 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 Heute.
13.05 Europamagazin.
13.30 Vom Saulus zum Paulus. Portret van Adolf Gödecke die besloot biologisch te gaan boeren en na de omwenteling terugkeerde naar zijn geboortegrond, een onteigend riddergoed nabij Halle.
14.00 Paulchen. Tv-spel van Michael Günther.
15.30 Weltreisen: Von Bucht zu Bucht nach Santander. Reisverslag.
16.00 Tagesschau.
16.05 Disney Club. Kindermagazine.
17.30 Sportschau. Sportmagazine.
18.02 Heute abend im Ersten.
18.03 Tagesschau-Telegramm.
18.05 Weekendweerbericht.
18.10 Spielergeschichten, serie.
18.40 Rudis Tiershow, dierenprogramma.
19.05 Tagesschau-Telegramm.
19.10 Sportschau, met Bundesliga-voetbal.
19.50 Ziehung der Lottozahlen.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Der Komödienstadel: Die Tochter des Bombardon. Beierse klucht van Georg Lohmeier. (herh.).
22.00 Tagesthemen.
22.20 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.25 Clint Eastwood-cyclus: Joe Kidd. Amerikaanse western uit 1972.
23.50 Fritz meets Rod Stewart. Een portret van popzanger Rod Stewart.
00.20 Tagesschau.
00.25 Attack! Amerikaanse speelfilm uit 1956 van Robert Aldrich.
02.05-02.10 Z.E.N. In der Provence. Afl.: Die Kirche La Garde Adhémar.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa. Actualiteiten in het Turks, Kroatisch en Pools.
09.00 heute.
09.03 Nachbarn.
09.45 JOYrobic - Mit Freude bewegen.
10.00 heute.
10.03 Die Zeit, die mir noch bleibt... Portret van Wladimir Tschernousenko.(herh.).
10.45 ARD Ratgeber.
11.00 heute.
11.03 Kinderstudio. met: Ferien auf der Kräheninsel, Zweedse jeugdserie.
11.30 Monika und das Fohlen mit dem Sternchen. Tsjechische jeugdfilm uit 1985.
12.35 Wer hat denn da gerufen. Chinese tekenfilm.
12.55 Presseschau.
13.00 heute.
13.05 Diese Woche. Weekoverzicht.
13.30 (OO) Auf der Suche nach dem goldenen Himmel. Amerikaanse speelfilm uit 1982.
15.00 Mumins. Tekenfilmserie.
15.20 Mein vater wohnt in Rio. Nederlandse jeugdserie.
15.45 FM. Familiemagazine. Vandaag o.a. ploegendienst in een huwelijk.
16.15 Wie schön ist doch Musik.
16.58 Je früher der Abend.
17.00 heute.
17.05 Länderspiegel.
17.35 moment mal. Progr.-overzicht.
17.40 ZDF Sport extra. EK Zwemmen, finales uit Sheffield, Groot- Brittanïa.
18.25 Ein verrücktes Paar. Sketches met Harald Juhnke en Gritt Boettcher. Aansl.: Guten Abend.
19.00 heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 (TT) Insel der Träume. Duitse serie. Afl.: Am Ende des Weges.
20.15 Der grosse Preis. Spelshow.
21.45 heute-journal.
22.00 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine.
23.20 ■ Der Kommissar. Duitse misdaadserie. Afl.: Tod eines Ladenbesitzers. (herh.).
00.20 heute.
00.25-01.55 Hairspray. Amerikaanse speelfilm uit 1988.

Duitsland 3 West

09.00 Korkmazlar - Eine türkische Familie in Deutschland. Afl.3 : Sanems List. (herh.). **09.30** FernUniversität im Dritten. **10.00** Cursus Frans. **10.30** Cursus Engels. Afl.6. **11.00** Dynamit. Tjechoslowaakse speelfilm uit 1989. **12.30** Nach bestem Wissen und Gewissen...Portret van Elisabeth Müller-Luckmann. **13.15** Boulevards dieser Welt. Afl.: New York: Broadway. **13.30** Documentaire over een ontwikkelingssamenwerkingsproject in Bremen dat in India waterpompen laat maken die in China geplaatst worden. **14.15** Tuiniertips. **14.30** Ticket: Das Reisebüro. (herh.). **15.00** Vermisst. **15.15** Die Eisprinzessin. Afl.6. **16.00** Sport 3 extra. **17.00** Sport im Westen. **17.26** Das Wochenende in West 3. **17.30** Markt. Economisch magazine. (herh.). **17.45** Hier und Heute unterwegs. **18.15** (TT) Gott und die Welt. Actuele reportages over maatschappij en religie. **18.45** Reg. magazine met nieuws. **19.20** Das war's - diese Woche. **19.40** West 3 aktuell. **19.45** Tierreport: Natuurfilm over haaien. **20.15** Die Hugenotten. Opera van Meyerbeer. Met om ca. 21.56-22.06 West 3 aktuell. **23.10** Kabaret: Ikarus - Unter Geiern. **00.05** Monty Python's Flying Circus. Engelse satire. Afl.17. 23.55. **00.35** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

14.59 Heute abend in Südwest 3. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Das Beste aus der Hobbythek. **17.30** Briefe aus Grossbritannien. Afl.10 : Isle of Mull - Magische Insel am Rande Schottlands. **18.00** Samstag um 6. **18.30** Glaskasten. Gev. magazine. **19.00** Heimat, deine Stars. Afl.18 : Fritz Wunderlich. **19.30** Beim wort genommen. Reportage over de transsexueel Nicole. **19.59** Heute abend in Südwest 3. **20.00** Tagesschau. **20.15** So ein Theater. Serie. Afl.: Der letzte Spross. **21.00** Nieuws. **21.15** Giselle und die Willis Ballet van Adolphe Adam, uitgevoerd door het Württembergische Staatstheater Stuttgart. **23.15** The singing detective. Engelse serie. Afl.1. **00.25** Laatste nieuws. **00.30** Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

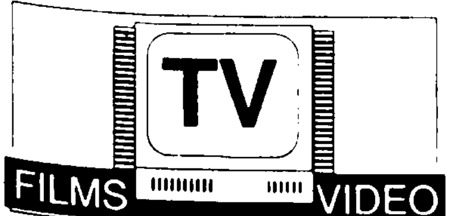
06.00 Belle und Sebastian. Tekenfilm.
06.25 David der Kabauter. Tekenfilm.
06.50 Peter Pan. Tekenfilm (herh.).
07.15 Piff und Herkules. Tekenfilm. (herh.).
07.35 Samurai Pizza Cats. Tekenfilm.
08.00 Maus reiss aus. Spelshow voor kinderen.
08.15 Pinocchio. Tekenfilm.
08.40 Camp Candy. Tekenfilm.
09.10 Beverly Hills Teens. Tekenfilm.
09.30 Dink, der kleine Saurier. Tekenfilm.
09.55 Die Sechs-Millionen-Dollar-familie. Tekenfilm.
10.20 Captain Planet. Tekenfilm.
10.50 Marvel Universum. met: Der mächtige Thor, tekenfilmserie (herh.).
11.10 Captain America. Amerikaanse tekenfilmserie. (herh.).
11.30 Teenage Mutant Hero Turtles. Amerikaanse tekenfilmserie. (herh.).
11.50 Winspector. Japanse sf-serie.
12.15 Harry und die Hendersons. Amerikaanse familieserie.
12.35 Full House. Comedyserie.
13.05 Der Prinz von Bel-Air. Comedyserie.
13.30 Major Dad. Serie.
14.00 Polizeibericht. Politieserie.
14.50 Knight Rider. Amerikaanse actieserie. (herh.).
15.45 Das A-Team. Amerikaanse serie.
16.45 21, Jump Street - Tatort Klassenzimmer. Amerikaanse politieserie. Afl.: Streik!
17.45 Melrose Place. Amer. serie.
18.45 RTL aktuell. Nieuws, sport en weerberichten.
19.15 Beverly Hills, 90210. Amerikaanse serie.
20.15 Das Loch in der Wand. Klucht.
22.00 Zurück vom River Kwai. (Return from the river Kwai). Engelse oorlogsfilm uit 1988. (herh.).
23.55 Julchen und Jettchen - Die verliebten Apothekerstöchter. Zwitserse erotische film uit 1980.
01.20 Boxen - Extra. Zwaargewicht boksen Axel Schulz - Kimuel Odum.
02.30 Dr. Who. Engelse sf-serie.
03.50 Zurück vom River Kwai. (Return from river Kwai). Speelfilm (Herh.)
05.35 Tekenfilm.

● *Louis de Funès in 'Les Aventures de Rabbi Jacob'. (Nederland 1 - 20.25 uur).*

Sat 1

06.00 Voetbalmagazine. **07.00** Bergsportmagazine. **07.30** Quär Beet. Kinderprogramma. **10.00** DROPS! Actiequiz. **10.30** Wirtschaftsforum. Economisch magazine. **11.00** Glücksrad. Spelprogramma. **11.40** Protocol - Alles tanzt nach meiner Pfeife Amerikaanse komedie. **13.20** Es tanzt die Göttin 3 Amerikaanse musical. **15.15** Libero. Duitse voetbalfilm uit 1973. **16.45** Punkt, Punkt, Punkt. Woordspel **17.20** Geh aufs Ganze! Spelprogramma. **18.00** ran. Voetbalmagazine met Bundesliga-voetbal. **19.20** SAT.1 News. **19.30** Glücksrad. Spelshow. **20.15** Die Antwort kennt nur der Wind. Duits-Franse misdaadfilm uit 1974. **22.10** Mann-o-Mann. Spelshow. Aansl.: Top-NEWS. **23.10** Die heisse Blonde. Italiaanse erotische film uit 1984. **00.20** Wenn die prallen Möpse hüpfen. Duitse erotische film. (herh.). **01.35** Die heisse Blonde. Italiaanse erotische film. (herh.). **02.40** Die Mike Krüger Show. Gevarieerd showprogramma. (herh.). **03.30** Es tanzt die Göttin. Amerikaanse musical. (herh.). **05.15** Phantastische Phänomene. Magazine over bovennatuurlijke verschijnselen. Aansl.: Programma-overzicht.

Duitsland 1
11.03 Das Wirtshaus von Dartmoor (Duitsland,1964). Australische detective probeert te achterhalen hoe twaalf gevangenen uit een strafinrichting ontsnapt zijn. Met Heinz Drache en Paul Klingers. Regie: Rudolph Zehetgruber.

RTL4
13.00 The Roaring Twenties (USA,1939). Meesterwerk van Raoul Walsh. Alleen al de openingsscène is onvergetelijk: Twee Amerikaanse soldaten in de Eerste Wereldoorlog schieten vanuit hun loopgraaf op Duitse soldaten. De ene (James Cagney) verbaast zich over de jonge leeftijd van de Duitsers. Er lopen kinderen tussen. Hij ziet er een waarvan hij denkt dat die hoogstens vijftien jaar oud is. Hij vraagt wat zijn maat (Humphrey Bogart) ervan vindt. Deze haalt slechts nonchalant de schouders op, vuurt een gericht schot af en geeft dan antwoord: 'He won't turn sixteen'.
Na de oorlog komen ze elkaar in New York bij toeval weer tegen. Allebei zijn ze in de illegale drankhandel verzeild geraakt. Bogev blijkt het met zijn instelling een eind verder geschopt te hebben dan Cagney. Prachtig.

● *Scène uit de harde Amerikaanse oorlogsklassieker 'Attack' met o.a. Jack Palance (links) en Peter van Eyck (rechts achter). (Duitsland 1 - 00.25 uur).*

Nederland 1
20.25 Les aventures de Rabbi Jacob (Frankrijk-Italië,1973). Aardige Louis de Funès-film van Gérard Oury. Uiterst conservatieve zakenman verkleedt zich als rabbijn om te ontkomen aan de daders van een aanslag op een arabische revolutionair, waarvan hij getuige geweest is.

RTL Television
22.00 Return From the River Kwai (GB,1988). Geslaagde oorlogsfilm van Andrew McLaglen. Vliegtuig wordt tijdens de Tweede Wereldoorlog neergeschoten boven de jungle in Thailand. Piloot belandt bij Thaise guerrilla's. Met Edward Fox en Christopher Penn.

Duitsland 1
22.25 Joe Kidd (USA,1972). Degelijke western van John Sturges. Clint Eastwood als 'gunman' die door een grootgrondbezitter wordt ingehuurd om arme Mexicaanse landarbeiders het leven onmogelijk te maken. Hij keert zich tegen zijn opdrachtgever.

Nederland 2
22.25 American Rickshaw (USA,1989). Student in Miami beleeft sexueel avontuurtje met Aziatische schoonheid. Ze blijken begluurd te zijn door een voyeur, die later dood aangetroffen wordt. De student wordt van de moord verdacht. Met Mitch Gaylord en Victoria Prouty. Regie: Martin Dolman.

Nederland 1
22.37 Miles From Home (USA,1988). Twee broers erven een farm die op het punt staat failliet te gaan. In plaats van af te wachten tot het zover is, steken ze de boerderij in brand. Dan ontstaat er oneinigheid tussen de twee. Met Richard Gere en Kevin Anderson. Regie: Gary Sinise.

Duitsland 1
00.25 Attack! (USA,1956). Harde, prachtige oorlogsklassieker van Robert Aldrich. Soldaten krijgen tijdens het Ardennenoffensief in de Tweede Wereldoorlog ruzie met hun commandant. Een van hen besluit hem om het leven te brengen. Met Jack Palance en Lee Marvin.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16,30, 17.30 Nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow. 12.05 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.04 Tijdsein. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Tegengas. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Vannacht naar morgen.

Radio 2
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Happy hour. 17.04 Ophef en vertier. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The bands.

Radio 3
6.02 Ook goeiemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'ronder. 12.04 Evers in het wild. 14.04 De Nederlandse Top 40. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Leidsekade live. 22.04 Twee meter de avond in. 0.04 Shock radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00 Nieuws. 7.02 Wakker worden... 8.04 Fiori musicali. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Kurhausconcert: Muz. voor fluit, harp en altviool. 12.00 Platenzaak - Zomereditie. 14.00 Het middagconcert. Jeanne au Bucher, opera van Honegger. Kinderkoor en koor Radio France en Nat. Ork. van Frankrijk o.l.v. Charles Dutoit met sol. Aansl.: Nederlandse musici op cd. 17.02 Het witte doek. 18.00 en 20.00 Nieuws. 18.04 De wandelende tak: VDE-Gallo. 19.00 De koffer. 20.02 Avondconcert. Noordhollands Filh. Ork. met piano. 22.00 Jazz op vier. 22.30 Jazzgeschiedenis. 23.00-24.00 VPRO Jazz op vier concert.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Opo doro. 8.08 Hallo Nederland. 8.32 Ronduit magazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 Het meest gevraagd. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen...! 12.45 Vragen naar de weg. 13.11 De verandering. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Finale. 17.10 Radio UIT. KZG: 17.45 7e dags adventisten. 18.02 Rondom het woord. 18.30 Voor de eerste dag. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks, Marokkaans en Chinees. 19.45 Onder de groene linde. 20.00 Nieuws. 20.02 Jubilate. 20.30 Laat ons de rustdag wijden. 21.15 Reflector. 21.35 Praise klassiek. 22.00 Een ontmoeting. 23.00-24.00 Zaterdagavonduur.

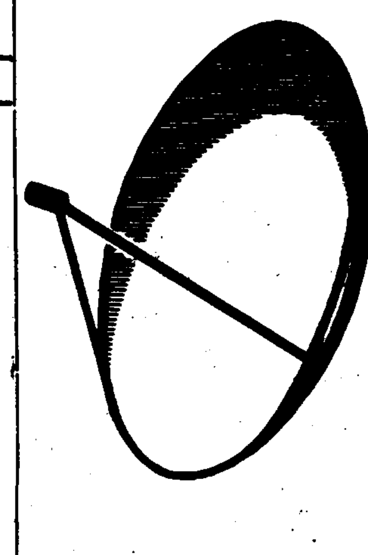
Omroep Limburg
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. Met Ria van Grinsven. 10.00 Het Ei van St. joost, dialect en volkscultuur. 11.00 De Onderstroom, kunstprogramma. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. 13.00 (Inter) nationale actualiteiten. 13.30 Musica Sacra. 14.00 Limburg Express, jongerenprogramma. 14.30 De Agenda 15.00 Walkie Talkie met Tom Doesborg 15.40 concert: LIVE! 16.00 Hubert on the Air 17.05 regionaal nieuws 17.00 Limburgs popmagazine Vrij Spel 18.00 Einde uitzending.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vroege vogels met Tom Vossen (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig met Guy de Vynck (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck met Rino Ver Eecke. 17.00 Nieuws. 17.05 De ketting, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Bart Pieters ontvangt gasten en draait verzoekjes (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws t/m 17.00 op elk heel uur (behalve om 13.00) en om 6.30. 12.30, 18.30 en 20.00.
6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 7.15 Veranstaltungstips). 9.05 Oldie-Show. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 BRF-Mobil. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Forum - Das Kulturmagazin. 20.05-20.15 Freie Tribüne.

RTL4 Radio
Nieuws op elk heel uur.
07.00 RTL Nightshift. 08.03 Het wakkere weekend, Jan de Boer. 10.03 Koffiekringen, Bart van Gogh. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Tom Blom. 14.03 Album Top 30, Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid-Blijheid, Martin Volder. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unserem Alter. 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpaviljon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws 12.05 Pop Report met een overzicht van de Duitse hitparade (met om 14.00 Nieuws en economisch praatje). 15.00 Bononbon, aansl. Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abendmelodie (19.30 voor de kinderen) 20.00 Nieuws. 20.05 Samstagabendkonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Nederland 1

KRO/Ncrv
10.30-11.25 **Eucharistieviering.** Vanuit Megen.
11.05 **NCRV op zondag.** Met om:
11.05 **Medeklinker.** Muzikale hoogtepunten van het Internationale Koorfestival 1991 Arnhem. (herh.).
16.31 **Waar blijf je anders.** Discussieprogramma.
Thema: Kerk en sexualiteit hebben alles met elkaar te maken.
17.01-17.06 **Miniatuur.** Overdenking.
17.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
18.00 **Journaal**
18.09 **Nijntje.** Kinderserie.
Afl.: Boris op de berg. (herh.).
18.15 **Sesamstraat.** Kinderprogramma. Afl.: Heelal.
18.33 **Leidsekade live.** Levende popmuziek uit Nederland en Vlaanderen. Deze week: De Raggende Manne.
19.04 **Nederland in de wolken, van hobby tot beroep.** Documentaire over de minder bekende kanten van de Nederlandse luchtvaart. (herh.).
Voor de een is en blijft het een hobby, voor de ander werd de liefhebberij een beroep. Maar vrijwel iedereen die zich met luchtvaart bezighoudt, is er verliefde op: vliegen! De kijker maakt o.a. een vrachtvlucht mee naar Hongkong en ziet de Elfstedentocht op een unieke wijze vanuit de lucht.
20.00 (TT) **Journaal.**
20.10 **Nou dit weer!** Actueel satirisch magazine.
21.15 **Brandpunt.** Actualiteitenrubriek.
21.47 **Inspector Morse.** Engelse politieserie. Afl.: Een geplande dood.
Het politie-onderzoek van Morse en Lewis naar de zelfmoord van de invalide Henri Fallon lijkt slechts een formaliteit. Zijn huisarts beweert echter dat Fallon onmogelijk zelf het dodelijk schot gelost kan hebben. (herh.).
23.33 (TT) **Belgen.** Documentaireserie over onze zuiderburen.
Afl.3 : Hoe eten en drinken Belgen? (herh.).
00.01 **Journaal.**
00.06-00.11 **Nieuws voor doven.**

Nederland 2

Tros
11.30 **TROS Sport.** Sportprogramma.
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.40 (TT) **Knoop in je zakdoek.** Thema: sporten.
17.55 **Trekking staatsloterij 845.**
18.00 **Journaal.**
18.10 **The A-team.** Amerikaanse actieserie. Afl. 17: Puur vergif.
Het A-team wordt gehuurd door een oude makker uit Vietnam. Hij is tegenwoordig een dominee die alles in het werk stelt een bepaalde gevaarlijke drank te weren. De makers van de drank kunnen dit niet echt waarderen. (herh.).
18.59 **Candid camera.** Amerikaanse humor met de verborgen camera.
19.20 **De Groot Mogols.**
Afl. 2: De jonge Akbar.
19.55 **Flair.** 2-delige mini-serie van Henri Safran. Met: Heather Thomas, Andrew Clarke, e.a. Afl.2.
Mode-ontwerpster Tessa Clarke keert terug naar Australië om de familiebanden weer aan te trekken en een plaats te veroveren in de Australische modewereld. Door haar enorme talent groeit haar succes snel, maar dan keert het tij.
21.35 **Dood van een pornokoningin.** Documentaire over Shauna Grant, een jong, mooi dorpsmeisje dat op haar achttiende haar woonplaats verlaat en in Hollywood veel geld verdient met het poseren voor naaktfoto's. Haar roem stijgt in de pornofilmwereld, maar haar leven verloopt heel wat minder gelukkig: ze raakt verslaafd aan de drugs. Op haar twintigste maakt ze een einde aan haar leven.
22.26 **Op zoek naar de bronnen van onze beschaving.**
Afl. 2: India: het rijk van de geest.
De basis van de Indiase cultuur is de Hindoe-religie. 5.000 jaar geleden ontstonden in de Indus-vallei de tradities die nu door miljoenen Hindoes in ere worden gehouden.
23.26 **Levend verleden.** Voorlichtingsprogramma.
23.31-23.36 **Journaal.**

Nederland 3

Vpro
08.00 **Villa achterwerk.**
Kinderprogramma met Babar, dag meneer Koekepeer, sjoeh!, het droevige verhaal van Veronica (Over Veronica die zo mooi viool speelt dat alle mensen ervan moeten huilen), de gebroeders Leeuwenhart en Max Laadvermogen die alledaagse problemen op wetenschappelijke wijze oplost.
10.00-10.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
17.00 **Studio Sport.**
Een rechtstreeks verslag van de Supercup-wedstrijd Feijenoord- Ajax. Verder in deze uitzending een voorbeschouwing van deze wedstrijd en o.a. beelden van het Fortuna-toernooi en EK Zwemmen in Sheffield; Van de wegraces in Assen en van de Formule 3 races in Diepholz.
20.00 **Journaal.**
20.15 **Geleerd in augustus.**
Serie portretten van vijf prominente Nederlandse wetenschappers.
Vandaag: Louise Fresco, hoogleraar tropische plantenteelt aan de landbouwuniversiteit in Wageningen.
Louise Fresco woonde jarenlang in de moerasgebieden van Papoea Nieuw Guinea en in Zaïre.
Louise is lid van verschillende 'Derde Wereld beleidscommissies' en daarnaast is ze onder andere adviseur voor de Verenigde Naties.
22.51-23.45 **Laughing Matters.**
Rowan Atkinson op zoek naar vormen van humor. Afl. 2: a stand-up life. De populariteit van de stand-up comedy, waarbij een komiek de (dikwijls harde) confrontatie met het publiek aangaat, neemt in de VS hand over hand toe.
De jonge joodse advocaat Al Lubel is een van de velen die hun geluk op dit gebied willen beproeven. Lubel heeft zijn baan opgezegd en laat in dit programma zien wat er zoal komt kijken voor een carrière als stand-up komiek.
Verder interviews met onder andere Bop Hope, Joan Rivers en Jerry Sainfield.

RTL4

06.00 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
06.30 **RTL4 text.**
07.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
12.00 **Cartoon.**
12.05 **Life goes on.** Amerikaanse serie. (herh.).
13.00 **RTL sport:** Autosport.
16.30 **RTL text-radio.**
17.10 **Ein Schloss am Wörtersee.** Duitse serie.
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.15 **Jacques Cousteau.** Franse natuurdocumentaire.
In de hoop het wild niet te storen, reizen Cousteau en zijn bemanning per luchtballon over Antartica.
19.00 **Blossom.** Comedyserie.
19.30 **Avondnieuws.**
20.00 **Jake and the fatman.** Amerikaanse serie. (herh.)
20.55 **Jambers.** Reportages uit het werkelijke leven.
De aflevering van vandaag is gewijd aan de adel in Vlaanderen. België is een van de weinige landen waar adellijke titels nog steeds worden toegekend en waar de adel ook officieel wordt erkend. In Frankrijk genieten adellijke titels geen bescherming meer en in Nederland worden titels nog wel erkend, maar worden er geen nieuwe meer toegekend. In Vlaanderen heeft de adel z'n identiteit behouden. Adel trouwt met adel, hecht veel belang aan onderlinge solidariteit, is vaak actief in de banksector en speelt soms een rol op het lokale politieke vlak.
21.45 **Rolf X. alive.** Personalityshow van Rolf Wouters.
22.40 **You bet your life.** Amerikaanse quiz.
23.05 **RTL sport:** Portret Frans Beckenbauer en All the presidents' sports.
00.05 **Laatste nieuws.**
00.20 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. (herh.).
01.05 **As the world turns.** Amerikaanse soapserie. (herh.).
01.50 **General Hospital.** Amerikaanse soapserie. (herh.).
02.35 **Nachtprogramma.**

België/TV 1

09.00 **Samson.** Dolle avonturen bij Samson en Gert in de huiskamer. Met tekenfilms.
10.00-11.00 **Eucharistieviering.**
16.50 **Sport Extra.**
Carglasscup Zolder.
17.05 **Jonge veearts.**
, 26-delige Austr. serie. Afl. 24: Natural selection.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl.220.
18.00 **Journaal.**
18.10 **De wonderjaren.** Amer. comedyserie. Afl.: ladies and gentlemen Rolling Stones.
18.35 **Under Southern skies,** 13-delige Austr. documentaireserie. Afl. 11: Forest for the trees.
19.00 **Saga des animaux.** Vogels uit meren en moerassen.
19.25 **Mededelingen,** paardenkoersen en programma-overzicht.
19.30 **Journaal en sport.**
19.50 **Sportweekend.**
20.15 **Pancho Barnes.**
Amer. tv-film uit 1989. Al in haar kinderjaren wist Pancho haar moeder te shockeren door haar ongehoord gedrag. Op aandringen van haar ouders trouwt ze met dominee Rankin Barnes. Het wordt een passieloos huwelijk. Om aan de verveling te ontsnappen verkleedt zij zich als man en scheept ze in op een vrachtschip. Maar door het opdringerig gedrag van de bemanning slaat ze op de vlucht. Met niets anders dan de bijnaam Pancho keert ze terug naar haar kleurloze echtgenoot. De geboorte van een zoontje kan nauwelijks wat vreugde brengen. Haar ontmoeting met piloot Ben Catlin is het begin van een nieuwe carrière en een nieuw leven.
22.35 **Sport Extra.**
Start voetbalcompetitie.
22.50 **Vandaag en sport.**
23.10-23.50 **Ziggurat.** Kunstmagazine.

België/TV 2

(Geen uitzendingen)

België/RTBF 1

12.00 Les voix de l'été. Klassieke liederen. Vandaag: Operette melodieën Presentatie: Marie-Noëlle de Callatay. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.15 L'Appel de la foret. Film. 15.00 La mémoire des batisseurs. 2-delige documentaire over ambachtelijke kennis. Afl. 1. 15.55 La mémoire des batisseurs, Afl. 2. 17.00 Les jardins du paroxysme. Magazine over tuinen. 17.45 Week-end sportif. Sportmagazine. 19.15 Lotto, Joker en paardenkoersen. 19.30 Nieuws en weerbericht. 20.15 Rendez-moi maman. Tv-film. 21.55 Eerbewijs aan de koning door jongeren op 27 juini 1991. 22.35-23.15 Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

18.30 Zie België Frans 1. 19.30 Nieuws (tevens in gebarentaal) en weerbericht. 20.15-22.35 Zie België Frans 1.

BBC 2

Jerry greatest hits. 18.20 If the worst happens. Vandaag: Wat te doen als de baby stopt met ademhalen. 18.30 Superdogs. Behendigheidswedstrijden. 19.10 nws. 19.25 Summer praise. 20.00 Last of the Summer wine. 20.30 As time goes by. Comedyserie. 21.00 Strathblair. Engelse serie. 21.50 nws. 22.05 Resnick. Engelse misdaadserie. 23.15 Everyman. Afl.: Welke rol speelt het celibaat in de moderne maatschappij? 23.55 Serie over spoorlijnen. Afl.: Lines of industry. 00.25 Cricket. Vijfde testmatch Engeland - Australië. 01.05-01.10 Weerbericht.

07.15 Open University. 10.10 System 93. Int. speiprogr. 10.35 Teenage mutant hero turtles. 10.55 Jonny Briggs. Serie. 11.15 Rugrats. Animatieserie. 11.40 Grange hill. 12.00 F.O.T. Spelprogr. 12.25 Magazine voor de jeugd over alle aspecten van muziek. 12.50 The O-Zone. Vandaag met Curt Smith en Green Jelly. 13.05 Reportage over kitsch in Australië. 13.30 Sportprogr.. Met om: 13.35 Cricket; 14.00 Atletiek: Grand Prix-wedstrijden ; 14.40 Cricket; 16.40 Zwemmen: EK, waterpolo; 17.00 Cricket; 19.00 Zwemmen: EK finales. 20.00 Rough guide to the world's islands update. Afl.: De Baleaeren. 20.50 Documentaireserie over de geschiedenis van olie. 21.45 Summer dance. Serie. 23.15 Moviedrome: Run of the arrow Amer. speelfilm uit 1957. 00.40-02.10 (■+TT) Moviedrome: Verboten. Amerikaanse speelfilm uit 1959.

Super Channel

05.30 Videoclips. 06.30 Super shop. 08.00 ITN World news. 08.30 John Osteen ministries. 09.00 Key of David. Bijbelanalyse en discussie. 09.30 Victory. Religieus progr. 10.00 This is your day. 10.30 Super shop. 11.00 The hour of power. Kerkdienst. 12.00 Super shop. 13.00 Charisma TV. 13.30 E. R.F.. Duitstalig religieus magazine. 14.00 Videogenerator. 16.00 Speedboatraces. 17.00 Go international motorsports. 18.00 Magazine over mensenrechten. 18.30 Eco record. 19.00 The image. 19.30 World of sports. 20.00 The Sunday movie: The man inside. Canadese thriller uit 1958. 22.00 ITN World news. 22.30 Today's world. 23.00 Talkin' jazz. Jazzmuziek. 00.00 Videogenerator. 02.00 China news Europe. Met om 2.00 Prime time news in het Engels, 3.00 Economisch nieuws in het Engels en vanaf 3.30 Herhalingen in het Mandarijn en Cantonees. 05.00-05.30 Videoclips.

Duitsland 1

09.25 **Disney Club.** Kindermagazine.
09.50 **Hundert Meisterwerke.** Serie.
10.00 **Musikreport.** Muziekmagazine.
10.30 **Sonntagsmagazin.** Cultureel magazine.
11.30 (TT) **Die Sendung mit der Maus.** Informatief kindermagazine.
12.00 **Presseclub.**
12.45 **Tagesschau.** Met Wochenspiegel.
13.15 **Neues vom Süderhof.** Duitse kinderserie. Afl.: Der Schuldieb.
13.45 (OO) **Degrassi High.** Canadese jeugdserie. Afl.: Die Entdeckung.
14.10 **A - Z Lifeshow.** Magazine.
14.35 **Vier unter einem Dach** (Walter and Emily), comedyserie. Afl. 7.
15.00 **Tagesschau.**
15.05 **ARD-Sport extra.** Golf: Int. Open vanuit München-Eichenried; Amer. Football: American Bowl Bufallo Bills - Minnesota Vikings; Autosport: Duitse rally kampioenschappen.
17.00 **ARD-Ratgeber: Geld.** Financiële tips.
17.30 **Gott und die Welt:** Reportage over opvang van werkloze jongeren.
18.00 **Tagesschau.**
18.05 **Einblick.**
18.10 **Sportschau.** Sportmagazine. Met o.a. het EK Zwemmen.
18.40 (TT) **Lindenstrasse.** Duitse serie. Afl. 401: Verwirrung der Gefühle.
19.09 **Die Goldene 1.** Bekendmaking van de winnaars van de ARD tv-loterij.
19.10 **Weltspiegel.** Reportages van buitenlandcorrespondenten.
19.50 **Sportschau-Telegramm.**
19.58 **Heute abend im Ersten.**
20.00 (TT) **Tagesschau.**
20.15 (TT)**Der Mann mit den zwei Gesichtern.** Franse tv-film.
21.44 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.45 **Kulturreport.** Magazine.
22.15 **Tagesthemen.**
22.30 **ZAK.** Weekoverzicht.
23.00 **Im Jahr der Schildkröte.** Tvspel van Ute Wieland.
Bron: Naar de roman Sterbetage van H.W. Kettenbach. (herh.).
00.35 **Tagesschau.**
00.40 **Witness for the prosecution.** Amerikaanse speelfilm uit 1982.
02.20-02.25 **Z.E.N.** In der Provence. Afl.: Lavendel.

Duitsland 2

08.10 **Musik-Zeit.**
Vandaag opnames van een galaconcert met Montserrat Caballé en Marilyn Horne. (herh.).
09.10 **Anders fernsehen 3sat.**
09.15 **Zur Zeit.** Religieus magazine.
09.30 **Lobe den Herren, den mächtigen König der Erden.** Evangelische doopdienst vanuit Sylt.
10.15 (TT) **Terra-X:** Vorstoss nach Eldorado. Documentaireserie. (herh.).
11.00 **ZDF-Fernsehgarten.** Amusementsprogramma, live vanuit Mainz.
12.45 **Heute.**
12.47 **Blickpunkt.** Actualiteiten.
13.15 **Damals.** Oude weekjournaals. Vandaag: Verkiezingen in 1953.
13.30 **Die Brüder Löwenherz.** Jeugdserie. Afl. 3: Im Dornrosental.
13.55 **Memory.** Spelprogramma.
14.15 **Löwenzahn.** Kleuterprogram.
14.45 **Wenn der Groschen fällt.** Reportage over de geschiedenis van verkoopautomaten.
15.15 **Dalli Dalli.** Spelshow. M.m.v. de Jochen Brauer-Band. (herh.).
16.45 **Aktion 240.** Balans van Aktion Sorgenkind. Aansl.: Der grosse Preis.
17.00 **Heute.**
17.05 **Die Sport-Reportage.** Sportprogramma met o.a. Bundesliga voetbal en atletiek vanuit Lindau.
18.15 **ML Mona Lisa.** Vrouwenmagazine. Vandaag: Das regt uns auf!
In diverse gevallen hebben vrouwen hun baan verloren of zelfs niets een gekregen omdat de voorkeur gegeven werd aan mannen.
18.57 **Guten Abend.**
19.00 **Heute en weerbericht.**
19.10 **Bonn direkt.** Politiek nieuws.
19.30 **Paradiesvögel und Drachen,** 4-delige documentaireserie over Indonesië. Afl. 1: Im Bann der Steinzeitjäger auf Neuguinea.
20.15 (TT) **Das Traumschiff.** Duitse serie. Vandaag: 1. Geschäftliches.
21.15 **Eine Frau von Ehre.** Tv-film. Afl.3 : Der Fluch der Wahrheit.
22.35 **heute.**
22.45 **Sport am Sonntag.**
22.55 **Ich über mich - Friedrich Gulda.** Portret van de Oostenrijkse pianist Friedrich Gulda.
23.55 ■ **Le petit soldat.** Franse speelfilm uit 1960 van Jean-Luc Godard.
01.20 **Heute.**

Duitsland 3 West

09.00 Documentaire over de vuilnisophalers van Memphis. 09.30 Inseln Europas. Afl. 2: La Réunion. 10.15 Cursus Engels voor kinderen. 10.30 Türkei - Land, Leute und Sprache. 11.00 Die Religionen des Ostens. Afl. 5: Tao - der Weg, das religiöse Herz Chinas. 12.00 Gerd Ruge berichtet: Flossabwärts auf der Lena. 12.45 Sonntagsgespräch. 13.00 Europees magazine. 13.30 Philosophie Heute: Documentaire waarin psycholoog Horst-Eberhard Richter er voor pleit dat de mensen hun angsten en onzekerheden niet moeten onderdrukken. 14.15 Butte, Montana - die vergessene Stadt. 15.40 ■+● The great McGinty. Amer. speelfilm uit 1940. 17.00 Jeugdmagazine. 17.45 Pan Tau. 18.15 Tierreport: Natuurfilm. 18.45 Reg. magazine met sport. 19.40 West 3 aktuell. 19.45 Traumziele: Das blaue Paradies - die Müritz. 20.15 Le lieu du crime. Franse speelfilm uit 1986. 21.45 West 3 aktuell. 21.55 Don Camillo und der Kampf um Bonn. Portret. 22.55 Wer Hass sät... Afl. 10: 23.45 Fotoportret van Lissabon. 00.00 Europäische Profile: Armin Müller-Stahl. 00.30 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

09.40 Denkanstösse. 09.45 Serie slapstick-films. 10.00 Kinder-Kino. 11.30 Zeitzeugen. Portret van Aenne Burda. 12.15 Der grosse Treck. Natuurfilm. 13.00 Reisewege zur Kunst: Bulgarien. 13.45 Barney Barnato, Afl. 3. 14.35 Ping-Pong. 15.15 Ab in die Wüste. Afl.2. 15.45 Eisenbahnromantik. 16.30 Klassieke muziek: Venetiaanse muziek uit de Barok. 17.00 Der Junge aus Warschau: Portret. 17.45 Aus der Rolle fallen. Talkshow. 18.15 Sauhatz - das Sportquiz. 18.45 Heiter bis ulkig. 19.15 Die Schlagerparade der Volksmusik. 20.00 Tagesschau. 20.15 So ein Theater. Serie. 21.00 Südwest aktuell. 21.05 Portret van de wetenschapper Alexander Behm die met echopeilingen de Titanic trachtte te lokaliseren. 21.50 Flutlicht. 22.45 Wortwechsel. 23.30 Der Dissident. Russische speelfilm uit 1988. 01.15 Laatste nieuws. 01.20 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

06.00 **Maus reiss aus.** Spelshow.
06.20 **Beverly Hills Teens.** (herh.).
06.40 **David, der Kabauter** (herh.).
07.10 **Die Sechs-Millionen-Dollar-Familie** (The bionic six). (herh.).
07.35 **Winspector** (Winspector-special rescue police task force). (herh.).
08.00 **Li-La-Launebär.** Kinderprogr.
08.25 **The Jetsons** Serie. (herh.).
08.50 **The Jetsons.** (herh.).
09.15 **Scooby Doo.** Tekenfilmserie.
10.05 **Kunst und Botschaft.** Serie kunstbeschouwingen.
10.10 **Wonder Woman.** Afl.: Olympiamannschaft wider Willen.
11.00 **Zurück in die Vergangenheit** (Quantum leap) Amer. sf-serie.
12.00 **Tropical Heat.** Amer. misdaadserie. Afl.: Tod am Strand. (herh.).
13.00 **Mein Vater ist ein Ausserirdischer** (Out of this world). (herh.).
13.30 **Familie Munster** (The Munsters today). Afl.: Der Junge der Träume.
14.00 **The spring.** Amer. speelfilm uit 1989 van John D. Patterson.
15.55 **Big Hawaii.** Avonturenserie.
17.00 **Banzai - Ticket ins Chaos** Franse komedie uit 1983. (herh.).
18.45 **RTL aktuell.** Nieuws en Sport.
19.10 **Murder she wrote.** Misdaadserie. Afl.: Heiraten um jeden Preis.
20.15 **Ferien zu Dritt** (The great outdoors) Amer. komedie uit 1988.
22.00 **Spiegel TV.** Nieuwsmagazine.
22.45 **Prime Time - Spätausgabe.** Afl.: Der falsche Napoleon.
23.05 **Happy Playboy hour.** met: Playboy late night. Afl.6. (herh.).
23.35 **Playboy's Love and Sex Test.** Erotische spelshow.
00.05 **Kanal 4 - Dokumentation.** Documentaire. Vandaag: Augustus Essel - ein Deutsches Märchen.
00.40 **Mein Vater ist ein Ausserirdischer** (Out of this world). (herh.).
01.05 **Eine schrecklich nette Familie** (Married... with children).(herh.)..
01.35 **Wer ist hier der Boss?** (Who's the boss?) Amer. comedyserie.
02.05 **Der Chef** (Ironside). (herh.).
03.00 **Hans Meiser** Talkshow. (herh.).
03.55 **Explosiv - Das Magazin.** (herh.).
04.20 **Mord ist ihr Hobby** (Murder she wrote) Amer. misdaadserie.
05.30 **Reich und Schön** (The bold and the beautiful) Amer. soapserie.

● *David Hasselhoff uit Baywatch (Sat 1 - 17.30 uur).*

SAT 1

06.10 Voetbalmagazine. (herh.). 07.20 Quär Beet. 08.50 Libero. Duitse voetbalfilm. 10.25 Die Antwort kennt nur der Wind. Duits-Franse speelfilm. 12.20 Bergsportmagazine. 12.50 Auf den Spuren der Allmächtigen. Natuurdocumentaireserie. 13.20 Half across the galaxy and turn left, sf-serie. 13.50 Black - Der schwarze Blitz (The adventures of the black stallion) Frans-Canadese serie. Afl.: Die Totenköpfe. 14.25 Branded. Amer. western uit 1950. 16.00 Big Shots - Zwei Kids gegen die Unterwelt (Big shots) Amer. komedie uit 1987. 17.35 Baywatch - Die Rettungsschwimmer von Malibu Amer. actieserie. Afl.: Gefährliche Abenteuer im Goldgräberland 18.30 ranissimo. Voetbalmagazine. 19.20 SAT. 1 news. 19.30 Glücksrad. Spelprogr. 20.15 Die Weisskittel - Dümmer als der Arzt erlaubt (Bad medicine) Amer. komedie uit 1985. Aansl.: TopNEWS. 22.00 Talk im Turm. Talkshow. 23.25 24 Stunden. Actuele reportages. 23.55 So gesehen. Overdenking. 00.00 Big shots - Zwei Kids gegen die Unterwelt, komedie. (herh.). 01.40-05.15 Teletekst.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 11.55 Nieuwsflits. 12.00 Référence. Interview. 12.30 Carrefours. 12.40 Weerbericht. 12.45 Nieuws. 13.10 L'école des fans. Amusementsprogr. 14.00 Faut pas rever. Gevarieerd magazine. 15.00 Bergsportmagazine. 15.30 Serie over tuinieren. 16.00 Nieuws. 16.10 Correspondance. Vandaag vanuit Cameroun. (herh.). 16.15 Le monde est à vous. Amusementsprogr. 17.45 Vision 5. 18.00 Les Francofolies. Amusementsprogr. 18.30 Nieuws. 19.00 Trente millions d'amis. Dierenmagazine. 19.30 Zwitsers nieuws. 20.00 52 sur La Une. Actualiteitenmagazine. Vandaag over commercie en televisie-evangelisatie. 21.00 Nieuws. 21.40 Madame le juge. 6-delige serie van Philippe Condroyer. Afl.4 : Le feu. 23.05 Viva. Magazine. 23.50 Nieuws. 00.20 Divan. Interview. Henri Chapier in gesprek met Edmonde Charles-Roux . 01.00 Les arts en liberté. Magazine. 01.50 L'école des fans. Amusementsprogr. (herh.). 02.40 Dierenmagazine. (herh.). 03.00 Bergsportmagazine. (herh.). 03.30 Le monde est à vous. (herh.). 05.00 52 sur La Une. Actualiteitenmagazine. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. 13.00 Linea Verde documenti. 13.30 Telegiornale Uno. 14.00 Fortunissima. 14.15 Europa/ USA. Film. 16.40 Domenica con.... 18.00 Telegiornale Uno. 18.10 Telefilm. 18.40 23o Giffoni Film festival. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Telegiornale Uno. 20.25 TG 1 sport. 20.40 Cinema insiemé. 22.20 Telegiornale Uno. 22.25 La RAI presenta 1..2..3. 23.30 La domenica sportiva. 00.00 Telegiornale Uno. Che tempo fa. 00.30 Festa mediterranea. 01.25 L'immorale. Film. 03.00 Scipione l'africano. Film. 04.50 Pronto emergenza. 05.20 Divertimenti.

BBC 1

06.00 Teletekst. 08.30 Wiz bang. 08.40 Pigeon Street. 08.55 Playdays. 09.15 Breakfast with Frost. Met om 9.15 en 10.00 nws. 10.15 Summer Sunday: Torquay. 11.00 See hear! 11.30 Natuurfilm over krekels en sprinkhanen in Finland. 11.55 Cricket. Vijfde testmatch Engeland - Australië. 13.30 CountryFile. 13.55 Week. 14.00 nws. 14.15 Harry and the Hendersons. 14.35 Steven Spielberg's amazing stories. 15.00 EastEnders. 16.00 Daddy Long Legs. Amer. musical uit 1955. 18.00 Tom and

Eurosport

08.30 Aerobics. 09.00 Golf. Intern. Open vanuit München 10.00 NBA action. 10.30 Atletiek. IAAF-wedstrijden. 12.00 Zondag alive, met: Tennis. ATP-toern. Halve finales. Aansl.: Zwemmen. EK. Live. Aansl.: Tennis. ATP-toern. Finale. Live. Aansl.: Golf, Int. Open. Live. Aansl.: Zwemmen. EK. Live. Aansl.: Autosport. IndyCar races. Live. Aansl.: Autosport. DTM-kampioensch. 22.00 Tennis. ATP-toern. Finale. (herh.). 23.30 Boksen. (herh.). 00.30-01.30 Golf. Int. Open.

MTV

08.00 Amer. football weekend. 10.30 News: weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20. 13.30 First look. 14.00 Sports. 14.30 Amer. football weekend. 18.00 Arrested Development unplugged. 18.30 News weekend edition. 19.00 US top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Beavis and Butt-Head. Tekenfilm. 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Marijne. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

07.40 Healthworks. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz this week. 13.40 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker sunday. 17.10 CNN travel guide. 18.00 World business this week. 18.40 Int. correspondents. 19.10 Futurewatch. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 CNN world report. 00.00 This week in the NBA.

TV FILMS VIDEO

RTL Television
14.00 The Spring (USA,1989).
Archeologen ontdekken de bron van eeuwige jeugd. Allerlei zakenlieden ruiken hun kans. met Dack Rambo en Gedde Watanabe. Regie: John Patterson. Zwak.

Duitsland 3 West
15.40 The Great McGinty (USA,1940).
Satire van Preston Sturges over de opkomst en de val van een zakenman. Script won Oscar.
Met Brian Donlevy en Muriel Angelus.

BBC 1
16.00 Daddy Strong legs (USA,1955).
Musical-film van Jean Negulesco. Rijke man betaalt anoniem dure schoolopleiding voor weesmeisje en wordt verliefd op haar.
Met Fred Astaire en Leslie Caron.

RTL Television
17.00 Banzaï (Frankrijk,1982).
Flauwe komedie van Claude Zidi. Onbenul wordt door zijn de wereld rondgestuurd, omdat hij bang is om te vliegen.
Met Michel Coluche en Didier Kaminka.

Super Channel
20.00 The Man Inside (Canada,1976). Middelmatige thriller van Gerald Mayer. 'Under cover'-agent komt, als hij in een bende van heroïnehandelaren geïnfiltreerd is, in de verleiding om er met twee miljoen dollar vandoor te gaan. Met James Franciscus en Stephanie Powers.

RTL Television
20.15 The Great Outdoors (USA,1988).
Komedie van Howard Deutch. Echtpaar gaat op vakantie om huwelijkscrisis te overwinnen. Net als er verbetering optreedt, komt haar broer onverwachts op bezoek.
Dan Aykroyd in de hoofdrol.

Duitsland 3 West
20.15 Le lieu du crime (Frankrijk,1986).
Goed psychodrama van André Téchiné over een jongen die zijn jeugdjaren definitief achter zich moet laten.
Met Catherine Deneuve en Victor Lanoux.

BBC 2
23.15 Run of the Arrow (USA,1957). Harde western van Samuel Fuller. Soldaat sluit zich na de nederlaag van de Zuidelijken in de Amerikaanse burgeroorlog aan bij de Indianen.
Met Rod Steiger en Charles Bronson.

Duitsland 2
23.55 Le petit soldat (Frankrijk,1960).
Omstreden politieke film die in Frankrijk jarenlang geblokkeerd werd door de censuur. Franse spion moet tijdens de Algerijnse oorlog een verzetsleider doden. Doordat hij dat niet direct doet, wordt hij door de geheime dienst als verrader beschouwd, gevangen genomen en vervolgens gemarteld.
Regie: Jean-Luc Godard.

BBC 2
00.40 Verboten! (USA,1959).
Mooie film van Samuel Fuller over de nadagen van de Tweede Wereldoorlog: Berlijns meisje flirt met Amerikaanse soldaat. Aanvankelijk slechts omdat ze daar in materieel opzicht beter van hoopt te worden, maar na verloop van tijd wordt ze echt verliefd op hem.
Met James Best en Susan Cummings.

● *Scène uit de Franse komedie 'Banzaï' met Michel Coluche en Valerie Mairesse (midden). (RTL Television - 17.00 uur).*

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Tegengas. 20.04 Appels en peren. 21.04 Terug naar de toekomst. 22.04 3 D, drie generaties in debat. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02 Nocturne. 2.02 Clair-Obscur. 4.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
7.04 Dag en dauw. 10.04 Muziekmozaïek. 11.04 Nederlands op AVRO Twee. 12.04 De Familie VPRO, met om 12.04 De terugkeer van Flip Doek; 12.15 Het vliegtuig en andere hoorspelen. 12.35 Een dik uur lacha; 13.52 De wijde blik; 14.04 Zaal op zondag; 16.50 Borâthoekje; 17.04 Van 0 tot 80; 17.52 Vrije geluiden. 18.04 De oude doos, met om 18.04 Het concert; 18.30 Het radio-archief. 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Krekelzang. 23.04-24.00 Levenslief en levensleed.

Radio 3
6.02 TROS 3-draai (je nog maar eens om). 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somer-tijd. 15.04 De TROS presenteert de Mega Top 50. 19.04 TROS Dancetrax, met om 20.04 Dance Music Top 30. 21.04 De c.d.-show. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Zone. AKN: 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. 13.04 Edison winnaars klassiek 1993. 14.15 Het middagconcert. Gelders Ork. met piano. 16.00 De Nederlanden. Muz. voor sopraan en piano. 17.00 Vijf gemaskerde mannen, hoorsp. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteitein à la carte. 22.00-24.00 Nieuwe muziek.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 Nieuws (behalve om 10.00 en 17.00). 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudemus. 10.00 De reizen van Paulus 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. KRO/RKK: 11.00 Eucharistieviering. 12.02 Aardewerk. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Samenkomst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Bonnefooi. 18.35 Liturgie & Kerkmuziek. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.45 Ik weet waar gij woont. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.40 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.00-24.00 Het zwarte gat.

Omroep Limburg
Op hele uren ANP-bulletin. 9.00 Postbus 94, met Ria van Grinsven. 10.00 Postbus 94 Klassiek. 11.00 Zomer-Trefpunt. Luisteraars kunnen reageren op actuele thema's. 12.00 Omroep Limburg Klassiek. Herhaling van hoogtepunten 12e WMC Kerkrade met de meest opvallende werken uit de Concertafdeling (brassband). 13.00 (Inter) nationale actualiteiten. 13.30 Reportage. 14.00 Omroep Limburg Sport. 18.00 Einde uitzending.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pré-historie met Guy de Pré. 11.00 Bengels. Kindvriendelijk programma met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Hit of flop met Conny Neefs. 14.00 Fiestag, muzikaal familieprogramma met Ro Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot verzoekplatenprogramma van de zondagavond. (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.05 Veranstaltungstips; 7.30 Evangelium in unserer Zeit). 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frischauf. 12.05 Schlagersouvenirs. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.05 Volkstümliches Schlagerkarussell mit Charles Dosquet.

RTL4 radio
Elk heel uur nieuws.
6.03 Het wakkere weekend. Mark Berendsen. 10.03 Koffiekringen, Bart van Gogh. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Tom Blom. 14.03 Rock Ballads Bart van Leeuwen. 16.03 Vrijheid Blijheid, Martin Volder. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? Verzoekplaten. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellack-Schätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie (19.30 Ohrenbühr). 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. Melodien von gestern und vorgestern. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-nachtexpress.

